

A TANÁRI MESTERKÉPZÉSI SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYE

1.-10. A TANÁRI MESTERSZAK.....	5
1. A mesterképzési szak megnevezése: tanári szak (Teacher Education)	5
2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:	5
4. A képzési idő félévekben és a tanári szakképzettség megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma a képzés különböző formái szerint:	5
5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma a tanári szak elemei szerint:	5
6. A tanári szak egyes képzési elemeinek kreditértéke a tanári mesterképzés 4. pontban megnevezett különböző formái esetén, és a tanári szakra történő belépés feltételei	6
7. A tanári szak képzési célja, az elsajátítandó tanári kompetenciák:	7
8. A mesterfokozat és a tanári szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök	11
9. Szakmai gyakorlat	15
10. Nyelvi követelmények	15
11.1.1. AZ ELSŐ TANÁRI SZAKKÉPZETTSÉGGÉNT VÁLASZTHATÓ SZAKKÉPZETTSÉGEK SZAKTERÜLETI ISMERTEI	16
A) A KÖZOKTATÁS MŰVELTSÉGI TERÜLETEIN VÁLASZTHATÓ TANÁRI SZAKKÉPZETTSÉGEK	16
<i>MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM MŰVELTSÉGI TERÜLET.....</i>	<i>16</i>
Magyartanár	16
<i>IDEGEN NYELV MŰVELTSÉGI TERÜLET.....</i>	<i>18</i>
Angoltanár	18
Némettanár / német- és nemzetiséginémet-tanár	20
Franciátanár	21
Olasztanár	23
Spanyoltanár	24
Romántanár / román- és nemzetiségiromán-tanár	26
Romológiatanári szakképzettségek	27
Orosztanár	29
Bolgártanár / bolgár- és nemzetiségibolgár-tanár	31
Lengyeltanár / lengyel- és nemzetiségilengyel-tanár	32
Horváttanár / horvát- és nemzetiségihorvát-tanár	34
Szerbtanár / szerb- és nemzetiségiszerb-tanár	36
Szlováktanár / szlovák- és nemzetiségiszlovák-tanár	38
Szlovéntanár / szlovén- és nemzetiségiszlovén-tanár	39
Ukrántanár / ukrán- és nemzetiségiukrán-tanár	41
Latintanár	43
Japántanár	44
Kínaitanár	45
Újgörög tanár / újgörög- és nemzetiségigörög-tanár	47
Ógörög tanár	49
Portugáltanár	50
<i>MATEMATIKA MŰVELTSÉGI TERÜLET.....</i>	<i>51</i>
Matematikatanár	51
<i>EMBER ÉS TÁRSADALOM MŰVELTSÉGI TERÜLET.....</i>	<i>55</i>
Történelemtanár	55

Kommunikációtanár	56
Ember és társadalom műveltségterületi tanár	57
Pedagógiatanár	59
<i>EMBER A TERMÉSZETBEN MŰVELTSÉGI TERÜLET</i>	60
Biológiatanár	60
Kémia tanár	65
Fizikatanár	67
Természetismeret-tanár	70
<i>FÖLDÜNK-KÖRNYEZETÜNK MŰVELTSÉGI TERÜLET</i>	72
Földrajztanár	72
Környezettan-tanár	78
<i>MŰVÉSZETEK MŰVELTSÉGI TERÜLET</i>	82
Ének-zene tanár	82
Mozgóképkultúra- és médiaismeret-tanár	83
Vizuális- és környezetkultúra-tanár	84
<i>INFORMATIKA MŰVELTSÉGI TERÜLET</i>	85
Informatikatanár	85
<i>TESTNEVELÉS ÉS SPORT MŰVELTSÉGI TERÜLET</i>	86
Testnevelő tanár	86
Egészségfejlesztés-tanár	88
B) A SZAKKÉPZÉS, MŰVÉSZETI SZAKKÉPZÉS, ILLETVE ALAPFOKÚ MŰVÉSZET-OKTATÁS TERÜLETEIN VÁLASZTHATÓ SZAKMAI, MŰVÉSZETI TANÁRI SZAKKÉPZETTSÉGEK	89
<i>MŰSZAKI, INFORMATIKAI SZAKKÉPZÉS</i>	89
Mérnök tanári szakképzettségek	89
<i>AGRÁR SZAKKÉPZÉS</i>	92
Agrár-mérnök tanári szakképzettségek	92
<i>GAZDASÁGI SZAKKÉPZÉS</i>	95
Közgazdász tanári szakképzettségek	95
<i>EGÉSZSÉGÜGYI SZAKKÉPZÉS</i>	97
Egészségügyi tanári szakképzettségek	97
<i>GYÓGYPEDAGÓGIAI SZAKKÉPZÉS</i>	99
Gyógy pedagógia-tanár	99
<i>MŰVÉSZETI SZAKKÉPZÉS ÉS ALAPFOKÚ MŰVÉSZETOKTATÁS</i>	100
Zenetanár-szakképzettségek	100
Színjátéktanár szakképzettség	104
Tánc tanári szakképzettségek	105
C) A HITÉLETI KÉPZÉSI TERÜLETEN SZEREZHETŐ TANÁRI SZAKKÉPZETTSÉG	106
Hittanár-nevelő tanár	106
11.1.2. KIZÁRÓLAG MÁSODIK TANÁRI SZAKKÉPZETTSÉGGÉNT FELVEHETŐ SZAKKÉPZETTSÉGEK SZAKTERÜLETI ISMERTEI	108
A) A KÖZOKTATÁS, SZAKKÉPZÉS, MŰVÉSZETOKTATÁS TANÁRI SZAKKÉPZETTSÉGEINEK SZAKTERÜLETI ISMERETEI	108
Magyar mint idegen nyelv tanára	108
Nyelv- és beszédfejlesztő tanár	109
Ábrázoló geometria- és műszakirajz-tanár	110
Filozófiatanár	112
Etikatanár	113
Hon- és népismerettanár	114

Gyógytestnevelő tanár	116
Technikatanár	117
Háztartásgazdálkodás-tanár	118
Életviteli és gyakorlati ismeretek műveltségterületi tanár	119
Ügyviteltanár	121
B) A KÖZOKTATÁSBAN, A SZAKKÉPZÉSBEN, ILLETVE A MŰVÉSZETI NEVELÉSBEN-OKTATÁSBAN EGYARÁNT ALKALMAZHATÓ, SPECIÁLIS, PEDAGÓGIAI JELLEGŰ TANÁRI SZAKKÉPZETTSÉGEK SZAKTERÜLETI ISMERETEI.....	122
Szaktárgyat idegen nyelven oktató tanár	122
Drámapedagógia-tanár	123
Múzeumpedagógia-tanár	124
Játék- és szabadidő-szervező tanár	125
Multikulturális nevelés tanára	126
Fogyatékosokrekreációja-tanár	126
Inkluzív nevelés tanára	128
Család- és gyermekvédő tanár	128
Tanulási- és pályatanácsadási-tanár	129
Tehetségfejlesztő tanár	130
Kollégiumi nevelőtanár	131
Pedagógiai értékelés és mérés tanára	132
Tantervfejlesztő tanár	133
Minőségfejlesztés-tanár	134
Andragógus tanár	135
Könyvtárpedagógia-tanár	135
11.1.3. A SZAKKÉPZÉS, ILLETVE MŰVÉSZETI SZAKKÉPZÉS TERÜLETÉN MESTERFOKOZATRA ÉS NEM TANÁRI SZAKKÉPZETTSÉGRE ÉPÜLŐ TANÁRI SZAKKÉPZETTSÉGEK	137
INFORMATIKAI, MŰSZAKI KÉPZÉSI TERÜLET.....	137
Mérnökstanár	137
AGRÁR KÉPZÉSI TERÜLET.....	137
Agrár-mérnökstanár	137
GAZDASÁGTUDOMÁNYOK KÉPZÉSI TERÜLET.....	138
Közgazdászstanár	138
ORVOS- ÉS EGÉSZSÉGTUDOMÁNYOK KÉPZÉSI TERÜLET	138
Egészségügyi tanár	138
GYÓGYPEDAGÓGIAI KÉPZÉSI ÁG.....	139
Gyógypedagógus tanár	139
MŰVÉSZETI KÉPZÉSI TERÜLET.....	140
Design- és vizuálművészet-tanár	140
Képzőművész-tanár	142
Színházművészeti tanár	143
Filmművészeti tanár	143
Zeneművész-tanár	144
Táncművész-tanár	145
11.2. AZ EGY VAGY KÉT TANÁRI SZAKKÉPZETTSÉG MEGSZERZÉSÉRE IRÁNYULÓ SZAKTERÜLETI ELEM MEGVÁLASZTÁSÁNAK, ILLETVE TÁRSÍTÁSÁNAK ELŐFELTÉTELEI.....	145
11.2.1. A KORMÁNYRENDELET SZERINTI ELSŐ TANÁRI SZAKKÉPZETTSÉG MEGVÁLASZTÁSÁRA VONATKOZÓ KÖVETELMÉNYEK:	146

<i>AZ ELSŐ TANÁRI SZAKKÉPZETTSÉG MEGVÁLASZTÁSÁHOZ MEGFELELŐNEK TEKINTENDŐ ALAPKÉPZÉSI SZAKOK, SZAKIRÁNYOK</i>	
<i>SZAKKÉPZETTSÉGENKÉNT:</i>	146
a) A közoktatás műveltségi területein választható közismereti tanári szakképzettségek:	146
b) A szakképzés, művészeti szakképzés, illetve alapfokú művészetoktatás területein választható szakmai, művészeti tanári szakképzettségek:.....	149
c) A hitoktatás területén választható tanári szakképzettség:	152
11.2.2. A KORMÁNYRENDELET SZERINTI MÁSODIK TANÁRI SZAKKÉPZETTSÉG MEGVÁLASZTÁSÁRA VONATKOZÓ KÖVETELMÉNYEK:	
a) közismereti tanári szakképzettségek:	152
b) szakmai, művészeti tanári szakképzettségek:	153
c) hittanár-nevelő tanár szakképzettség:	153
11.2.3. A KORMÁNYRENDELET SZERINTI KIZÁRÓLAG MÁSODIK TANÁRI SZAKKÉPZETTSÉGGÉNT FELVEHETŐ SZAKKÉPZETTSÉG VÁLASZTÁSÁRA VONATKOZÓ KÖVETELMÉNYEK:	
a) Az 50 kredit értékű szakterületi ismeret teljesítése az előfeltétele az alábbi tanári szakképzettségek felvételének:	154
b) Nyelvvizsga a feltétele az alábbi tanári szakképzettség felvételének:	155
c) Nincs meghatározott előfeltétele az alábbi tanári szakképzettségek felvételének:	156
A CIKLUSOKRA BONTOTT, OSZTOTT KÉPZÉS ALAPKÉPZÉSI SZAKJAI RA ÉPÜLŐEN VÁLASZTHATÓ ELSŐ ÉS MÁSODIK SZAKKÉPZETTSÉGEK MEGVÁLASZTÁSÁNAK ELŐKÉPZETTSÉGI FELTÉTELEI:	
.....	157
1. AZ ELSŐ TANÁRI SZAKKÉPZETTSÉG MEGVÁLASZTÁSÁHOZ MEGFELELŐNEK TEKINTENDŐ ALAPKÉPZÉSI SZAK VAGY ALAPKÉPZÉSI SZAK SZAKIRÁNYA (A 4. SZÁMÚ MELLÉKLET 11.2.1. ALPONTJÁHOZ):	
a) A közoktatás műveltségi területein választható közismereti tanári szakképzettségek:	157
b) A szakképzés, művészeti szakképzés, illetve alapfokú művészetoktatás területein választható szakmai, művészeti tanári szakképzettségek:.....	161
c) A hitoktatási területen szerezhető tanári szakképzettség:	166
2. A KIZÁRÓLAG MÁSODIKKÉNT VAGY ÚJABB SZAKKÉPZETTSÉGGÉNT MEGSZEREZHETŐ TANÁRI SZAKKÉPZETTSÉGEK (A 4. SZÁMÚ MELLÉKLET 11.2.2. ALPONTJÁHOZ):	
a) 50 kredit értékű szakterületi ismeret teljesítését követően felvehető tanári szakképzettségek:	166
b) Nyelvvizsga teljesítését követően felvehető tanári szakképzettség.....	168
c) Intézményi hatáskörben meghatározott feltétellel választható kizárólag második tanári szakképzettségek	168

4. számú melléklet a 15/2006. (IV. 3.) OM rendelethez

TANÁRI MESTERKÉPZÉSI SZAK

1. A mesterképzési szak megnevezése: tanári szak (Teacher Education)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master, rövidítve: MA)
- szakképzettség: okleveles ... tanár (a kormányrendelet 3. számú mellékletében meghatározott szakképzettség szerint)
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: teacher of ...

3. Képzési terület: pedagógusképzés

4. A képzési idő félévekben és a tanári szakképzettség megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma a képzés különböző formái szerint:

4.1. A ciklusokra bontott, osztott képzés alapképzési szakjaira épülő tanári szakon:

- a) a két tanári szakképzettség párhuzamos megszerzésekor: 5 félév, 150 kredit;
- b) a szakmai és művészeti tanári szakképzettségek területén a csak egy szakképzettség megszerzésére irányuló képzés esetén: 4 félév, 120 kredit.

4.2. Mesterfokozatot adó szakon nem tanári szakképzettség megszerzését követően vagy művészeti képzési területen mesterszakkal párhuzamosan felvett tanári szakon:

- a) egy tanári szakképzettség megszerzésére irányuló képzés esetén: 3 félév, 90 kredit;
- b) a művészeti képzési területen – a szakterületi követelményeknek a művészeti mesterszakon történt teljesítése esetén – további 2 félév, 60 kredit.

4.3. Főiskolai szintű tanári szakképzettség birtokában a tanári mesterfokozat

- a) egy korábbi szakképzettségnek megfeleltethető tanári szakképzettség megszerzése esetén: 2 félév, 60 kredit;
- b) két korábbi szakképzettségnek megfeleltethető tanári szakképzettség megszerzése esetén: 3 félév, 90 kredit.

4.4. Újabb, oklevelet adó tanári szakképzettség megszerzésére irányuló képzésben:

- a) a tanári szakon szerzett mesterfokozat birtokában: 2 félév, 60 kredit;
- b) az egyetemi vagy főiskolai szintű tanári szakképzettség birtokában: 2 félév, 60 kredit;
- c) az alapképzésben vagy főiskolai szintű képzésben szerzett pedagógus szakképzettség birtokában: 3 félév, 90 kredit.

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma a tanári szak elemei szerint:

5.1. A tanári szak elemeinek kreditértékei, amelyet a 6. pontban jelzettek figyelembevételével kell alkalmazni.

5.1.1. A tanári szakképzettség szakterületi ismereteinek kreditértéke:

- egy tanári szakképzettség megszerzése esetén általában 40 kredit; az alapképzésre épülő szakmai és művészeti tanári szakképzettségek esetén legfeljebb 50 kredit, korábbi főiskolai szintű tanári szakra épülő képzésben legalább 60 kredit;
- két tanári szakképzettség esetén 80 kredit, amelyből az első tanári szakképzettséghez legalább 30 kreditet kell, a második tanári szakképzettséghez legfeljebb 50 kreditet lehet szerezni;

- egy tanári szakképzettség megszerzése esetén a tantárgy-pedagógiai, szak módszertani ismeretek kreditértéke legalább 7 kredit.

5.1.2. A tanári képesítés pedagógiai, pszichológiai elméleti és gyakorlati ismereteinek kreditértéke: általában 40 kredit; amely korábbi főiskolai vagy egyetemi szintű tanári oklevél esetén a 6.1. pontban leírtaknak, megfelelően csökken; tanári mesterszakon szerzett oklevél birtokában teljesítettnek tekintendő.

5.1.3. A közoktatási intézményekben, felnőttképző intézményben szervezett összefüggő szakmai gyakorlat kreditértéke: általában 30 kredit

5.2. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelt kreditek aránya: az 5.1.1. és 5.1.2. képzési elemekhez összegyűjtendő kreditek 5%-a.

5.3. A szakdolgozathoz rendelhető kreditérték: 5 kredit, amelyhez az 5.1.3. pontban meghatározott szakmai gyakorlat részeként készített, a szakmai gyakorlatot bemutató és feldolgozó portfóliót is mellékelni kell. A szakdolgozat 5 kreditjét az 5.1.2. képzési elem terhére kell biztosítani, s ha ennek kreditértéke 10 vagy ennél alacsonyabb, a szakdolgozat helyett a portfóliót az 5.1.3. képzési elem terhére kell elkészíteni. Egy szakdolgozatot kell készíteni két tanári szakképzettség esetén is.

5.4. Az elméleti és gyakorlati ismeretek vonatkozásában - beleértve a képzés szemináriumi gyakorlatait és a közoktatási intézményben végzett gyakorlatot is - a gyakorlati ismeretek minimális kreditértéke: a teljes képzési időhöz tartozó kreditek 65-70%-a.

6. A tanári szak egyes képzési elemeinek kreditértéke a tanári mesterképzés 4. pontban megnevezett különböző formái esetén, és a tanári szakra történő belépés feltételei

6.1. Az egyes képzési elemek kreditértékei:

- a 4.1. a) pontban leírt 150 kredites képzésnél az 5.1.1., 5.1.2. és 5.1.3. elemek kreditértéke rendre 80, 40, illetve 30 kredit;

- a 4.1. b) pontban leírt 120 kredites képzésnél az 5.1.1., 5.1.2. és 5.1.3. elemek kreditértéke rendre 50, 40, illetve 30 kredit;

- a 4.2. a) pontban leírt 90 kredites képzésnél az 5.1.1. elem kreditértéke 30 kredit, ha a mesterfokozatot adó, de tanári szakképzettséget nem eredményező szakon megszerzett kreditekből legalább 10 kredit kreditátvitellel elismerhető, az 5.1.2., illetve az 5.1.3. elemek értéke 40, illetve 20 kredit;

- a 4.2. b) pontban leírt 60 kredites képzésben az 5.1.1. elem kreditértéke a művészeti mesterszakon történő teljesítése esetén 0 kredit; az 5.1.2., illetve 5.1.3. képzési elemek értéke 40, illetve 20 kredit;

- a 4.3. a) pontban leírt 60, illetve a 4.3. b) pontban leírt 90 kredites képzésnél az 5.1.1. elem kreditértéke szakképzettségenként 30-30 kredit, az 5.1.2. és 5.1.3. elemek kreditértéke rendre 10, illetve 20 kredit;

- a 4.4. a) pontban leírt 60 kredites képzésnél az 5.1.1., 5.1.2. és 5.1.3. elemek kreditértéke rendre 40, 0, illetve 20 kredit;

- a 4.4. b) pontban leírt 60 kredites képzésnél az 5.1.1., 5.1.2. és 5.1.3. elemek kreditértéke rendre 40, 10, illetve 10 kredit

- a 4.4. c) pontban leírt 90 kredites képzésnél az 5.1.1., 5.1.2. és 5.1.3. elemek kreditértéke rendre 50, 20, illetve 20 kredit.

A 4.3. a), b), valamint a 4.4. a), b) pontban leírt képzéseknél az 5.1.3. elem részeként az adott szakterülethez tartozó tanítási gyakorlatról kell portfóliót készíteni. Az 5 kredites szakdolgozat és a záróvizsgán az 5.1.2. elem alapján szervezett tanári képesítővizsga-rész nem követelmény.

6.2. A tanári szakra történő belépés feltételei:

6.2.1. Az e rendelet 4. §-ának (3) bekezdésében foglaltak szerint a tanári felkészítést megalapozó, pályorientációt segítő ismeretek követelményeinek teljesítése, amelynek kreditértéke 10 kredit, valamint az egyes tanári szakképzettségek választásához e rendelet 7. § (3) bekezdése szerint a tanári szakképzettségek szakterületi ismeretei vonatkozásában előírt feltételek.

6.2.2. Az egyes tanári szakképzettségek általánostól eltérő sajátos követelményeiről rendelkező 11. pontban figyelemmel kell lenni arra, hogy

- a tanári szakképzettség megszerzésére irányuló képzésben az ember és társadalom műveltségterületi-tanári és természetismeret-tanári első szakképzettség megszerzésére irányuló képzés felvételének követelményeit kielégítheti bármely olyan alapképzési szakon, szakirányon szerzett szakképzettség, melynek tudományterületi, illetve tudományági ismereteit a nevelés-oktatás műveltségi területe magában foglalja, tekintet nélkül arra, hogy erre az alapképzési szakra, szakirányra más tanári szakképzettség épül-e vagy sem;
- a szaktárgyat idegen nyelven oktató tanári második szakképzettség az adott szaktárgy oktatására jogosító első tanári szakképzettséggel párhuzamosan vagy arra épülve szerezhető meg,
- a speciális, pedagógiai jellegű feladatokra felkészítő második tanári szakképzettség megszerzésére irányuló képzésnek – alapképzési szakra vonatkozóan – nincs meghatározott előfeltétele, illetve bármely első tanári szakképzettséghez felvehető. Pedagógus szakképzettség birtokában valamennyi kizárólag második tanári szakképzettség felvehető egyedüli szakképzettségként, azzal a feltétellel, hogy a 11.2.3 pont szerinti követelményeknek és mentességeknek teljesülniük kell.

7. A tanári szak képzési célja, az elsajátítandó tanári kompetenciák:

A tanár szakmai felkészültsége birtokában hivatásának gyakorlása során alkalmas:

- a tanulói személyiség fejlesztésére: az egyéni igényekre és fejlődési feltételekre tekintettel elősegíteni a tanulók értelmi, érzelmi, testi, szociális és erkölcsi fejlődését, a demokratikus társadalmi értékek, a sajátos nemzeti hagyományok, az európai kulturális és az egyetemes emberi értékek elsajátítását;
- tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítésére, fejlesztésére: a tanulói közösségekben rejlő pedagógiai lehetőségek kihasználására, az egyének közötti különbségek megértésének elősegítésére, a közösségben kialakuló konfliktusok kezelésére, az interkulturális nevelési programok alkalmazására, az együttműködés készségeinek fejlesztésére;
- a pedagógiai folyamat tervezésére: pedagógiai munkáját a feltételek árnyalt elemzése alapján átfogóan és részletekbe menően megtervezni, tapasztalatait reflektív módon elemezni és értékelni;
- a szaktudományi tudás felhasználásával a tanulók műveltségének, készségeinek és képességeinek fejlesztésére: az adott szakterületen szerzett tudását tantervi, műveltségterületi összefüggésekbe ágyazni, ennek alapján a tanulók tudományos fogalmainak, fogalomrendszereinek fejlődését elősegíteni, az egyes tudományterületek szemléletmódját, értékeit és kutatási eljárásait megismertetni, az elsajátított tudás alkalmazásához szükséges készségeket kialakítani, szakterületének az egészség védelmével és fejlesztésével való összefüggéseit felismerni és ezzel a tanulók egészségfejlesztését elősegíteni;

- az egész életen át tartó tanulást megalapozó kompetenciák hatékony fejlesztésére: különösen az olvasás-szövegértés, információfeldolgozás, a hatékony tanulás, a szociális és állampolgári kompetenciák, a kezdeményzőképesség és vállalkozói kompetenciák, az alapvető gondolkodási műveletek, a problémamegoldó gondolkodás folyamatos fejlesztésére, a tanulók előzetes tudásának, iskolán kívül megszerzett ismereteinek és készségeinek, valamint az iskolában elsajátított tudásának integrálására, az önálló tanulás képességeinek megalapozására, fejlesztésére, a tanulók testi-lelki-szellemi egészségének fejlesztésére;
- a tanulási folyamat szervezésére és irányítására: változatos tanítási-tanulási formák kialakítására, a tudásforrások célszerű kiválasztására, az új információs-kommunikációs technológiák alkalmazására, hatékony tanulási környezet kialakítására;
- a pedagógiai értékelés változatos eszközeinek alkalmazására: a tanulók fejlődési folyamatainak, tanulmányi teljesítményeinek és személyiségfejlődésének elemző értékelésére, a különböző értékelési formák és eszközök használatára, az értékelés eredményeinek hatékony alkalmazására, az önértékelés fejlesztésére;
- szakmai együttműködésre és kommunikációra: a tanulókkal, a szülőkkel, az iskolai közösséggel, a társszervezetekkel és kutató-fejlesztő intézményekkel történő együttműködésre, a velük való hatékony kommunikációra;
- szakmai fejlődésben elkötelezettségre, önművelésre: a munkáját segítő szakirodalom folyamatos követésére, önálló ismeretszerzésre, személyes tapasztalatainak tudományos keretekbe integrálására, a neveléstudományi kutatások fontosabb módszereinek, elemzési eljárásainak alkalmazására, saját munkájának tudományosan megalapozott eszközöket felhasználó értékelésére.

A tanárnak a fent jellemzett alapvető feladatai ellátásához meghatározott ismeretekkel, képességekkel, valamint gyakorlati készségekkel és attitűdökkel kell rendelkeznie. Ezek a kompetenciák mindenekeelőtt:

Szakmai tudás

A tanulók, a tanulás és tanítás hatásmechanizmusainak kellő mélységű ismerete:

- az emberrel, a társadalommal és az oktatás társadalmi-gazdasági szerepével kapcsolatos meghatározó tudományos eredmények ismerete,
- a gyermeki, serdülőkori és ifjúkori fejlődésre, az egész életen át tartó emberi fejlődésre, a személyiség fejlődésében, magatartásformákban jelentkező egyéni sajátosságokra vonatkozó tudás,
- a nevelési-fejlesztési funkciókat betöltő szervezetek, intézmények, közösségek működésének, konfliktusainak, diszfunkcióinak ismerete,
- egyes tanulók személyiségének, tudásának, képességeinek, a tanulói szervezetek működésének, az oktatási programok és módszerek hatékonyságának megismeréséhez szükséges, tudományosan megalapozott módszerek, technikák ismerete,
- a tanulás különböző formáinak ismerete mind általános, mind pedig konkrét szaktárgyi vonatkozásban,
- a tanulói tudás különböző formáinak, szerveződésének, a fogalomrendszerek, készségek és képességek fejlődési törvényszerűségeinek ismerete,
- alkalmazható tudás a tanulói teljesítményekre ható biológiai, pszichológiai, társadalmi és kulturális tényezőkről,
- az oktatás környezetét alapvetően meghatározó jogszabályok ismerete.

Szaktudományi, műveltségterületi, tantárgyi és tantervi tudás

- széles körű tudás a választott szakképzettség(ek)nek megfelelő tudomány- és/vagy műveltségi terület(ek)en,
- a szaktudományi tudás és annak iskolai közvetítése, a szakértelem és a műveltség, a tanulhatóság, a tudás szakmai és a hétköznapi életben való alkalmazása közötti összefüggések mély megértése, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások ismerete,
- a Nemzeti alaptanterv szabályozó szerepének, tartalmának és belső összefüggésrendszerének ismerete (szakmai tanárképzés esetén emellett az adott szakképzési terület cél- és feladatrendszerének, alaptantervi és kerettantervi programjainak ismerete),
- Nemzeti alaptanterv, a kerettantervek, szakképzési központi programok, a helyi tantervek, oktatási programok elkészítésének, illetve funkcióinak ismerete,
- a helyi pedagógiai program és az iskolában zajló tantervi, tanterven kívüli és rejtett tanulási folyamatok megértése,
- az iskolában és iskolán kívül elsajátított tudás közötti ellentmondásokból származó problémák megértése és kezelése, a tanulás különböző szinterei közötti kapcsolatok kialakítása.

Szakmai képességek

A tanulók megismerése és a tanulócsoportok belső kapcsolatrendszerének feltárása terén:

- képes a tanulókat szakszerűen megfigyelni és tapasztalatait szöveges vagy számszerű formában rögzíteni,
- képes a tanulók megismerésére és fejlődésük nyomon követésére alkalmas objektív adatgyűjtő eszközök, kérdőívek, tudásszintmérő tesztek alkalmazására, készítésére,
- képes a tanulócsoportok szerveződésének, dinamikájának szakszerű feltárására.

A tananyag szervezése és a tanítási folyamat tervezése terén:

szakterületén felkészült, és képes tanítási programok, tanulási egységek, tanítási órák tervezésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók megválasztására,

- képes a rendelkezésre álló taneszközöket saját munkájában felhasználni, rendszerbe szervezni, új eszközöket tervezni,
- képes a digitális tananyagokat kezelni, forrásait megtalálni, a tanítási-fejlesztési céloknak megfelelő tartalmakat kiválasztani, rendszerezni, szerkeszteni,
- képes a tanulók információs-kommunikációs technikákkal végzett osztálytermi vagy azon kívüli önálló munkáját irányítani.

Az osztálytermi munka szervezése, a tanítás-tanulás és a nevelés módszereinek alkalmazása terén:

- képes a tanulásszervezési eljárások és tanítási módszerek széles skáláját alkalmazni a hatékony tanulási környezet kialakítása érdekében,
- képes az új kommunikációs-információs technológiákat osztálytermi munkájában is hatékonyan alkalmazni, e technikákban rejlő lehetőségeket tanítási céljainak, a tananyag megértésének, a képességek fejlesztésének szolgálatába állítani,
- képes a tanítási egységek céljainak megfelelő, a különböző adottságokkal, képességekkel és előzetes tudással rendelkező tanulók életkorának, érdeklődésének megfelelő módszerek megválasztására, eljárások megtervezésére és alkalmazására,

- képes a közös munkát segítő osztálytermi rend és tanulási környezet megteremtésére,
- képes a tanulók fejlődésében, a közösség életében jelentkező feszültségek, konfliktusok kezelésére,
- képes a tanórai munka hatékony, lendületes irányítására, a tanulók figyelmének, érdeklődésének felkeltésére és fenntartására.

Az értékelési és ellenőrzési eljárások alkalmazása terén:

- képes a tanulók számára fejlődésükről az önértékelést és önbecsülést elősegítő módon a rendszeres és alapos visszacsatolást biztosítani,
- képes különböző értékelési eljárások alkalmazására, a tanulók teljesítményeinek, fejlődésének szisztematikus nyomon követésére és elemzésére,
- képes a diagnosztikus és fejlesztő értékelés eljárásait rutinszerűen alkalmazni,
- képes elősegíteni a tanulók részvételét saját teljesítményük értékelésében.

Szakmai szerepvállalás és elkötelezettség

A szakmai szerepek elfogadása és gyakorlása terén:

- rendelkezik a pedagógusi, nevelői szerep ellátásához szükséges segítő és fejlesztő beállítódással, kellő szintű toleranciával, empátiával,
- rendelkezik a hatékony szóbeli és írásbeli kommunikáció készségeivel, a szaknyelvi szövegek olvasásának, interpretációjának, reflexiójának képességeivel, képes alkalmazni az információs-kommunikációs eszközöket,
- megfelelő önismerettel rendelkezik, képes saját tevékenységével kapcsolatos kritikus reflexiókra, önértékelésre,
- közreműködik az iskolai kereszttantervi feladatok megtervezésében, illetve nevelési feladatainak megoldásában és a tanulók tanórán kívüli tevékenységének szervezésében,
- képes együttműködni pedagógus kollégáival, az iskola más munkatársaival, a szülőkkel és a tanulók életében szerepet játszó más szakemberekkel, intézményekkel és szervezetekkel,
- képes a tanulók szüleivel árnyaltan kommunikálni, a tanulóval kapcsolatos tapasztalataikat értelmezni és saját tapasztalatait átadni,
- képes a különböző társadalmi rétegekhez, kulturális, nemzeti vagy etnikai csoportokhoz tartozó szülőkkel partnerként együttműködni,
- képes részt vállalni az iskola szervezetfejlesztési, innovációs és minőségfejlesztési munkájában,
- képes új tanítási módszerek és eljárások kidolgozására, tudományos eszközöket alkalmazó kipróbálására és az eredmények szakszerű értékelésére.

Értékelkötelezettségek és szakmai attitűdök terén:

- demokratikus értékelkötelezettséggel és felelősségtudattal rendelkezve kész a sajátjától eltérő értékek elfogadására, nyitott mások véleményének megismerésére és tiszteletben tartására,
- képes felismerni az előítéletesség és a sztereotípiákon alapuló gondolkodás megnyilvánulásait, és képes azokat szakszerűen kezelni az iskolában és azon kívül is,
- képes a tanulók egyéni sajátosságait figyelembe venni, tiszteletben tartja a tanulók személyiségét, a családok nevelési szokásait és törekvéseit, támaszkodik az ezekben fellelhető értékekre,

- érzékeny a hátrányos társadalmi helyzetből, a szegénységből, az előítéletektől övezett kisebbségi létből fakadó nehézségekre,
- személyes példájával és a közösségi viszonyok szervezésével hozzájárul ahhoz, hogy a tanulók nyitottá váljanak a demokratikus társadalomban való aktív részvételre, a helyi, nemzeti, európai és egyetemes emberi értékek elfogadására.

8. A mesterfokozat és a tanári szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök

8.1. Pedagógiai és pszichológiai alapoató tanulmányok

Az alapképzésbe épülő, legalább két féléven át biztosított, a tanári felkészítést megalapozó, a pályaismeretet és pályaaorientációt segítő pedagógiai és pszichológiai ismeretkörök, amelynek kreditértéke legalább 10 kredit:

- a) a tanári mesterség, a nevelői és oktatói munka természete, az oktatás és a tanulás történetileg változó társadalmi, kulturális és gazdasági szerepe,
- b) a tanítás tudományos megalapozása, a neveléstudomány alapvető paradigmái, kutatási módszerei, a szakmai ismeretszerzés módja,
- c) ember- és gyermekismereti alapoázás, a saját pályamotivációk és a tanulók megismerésének eszközei és módszerei,
- d) a nevelés, a tanítás-tanulás cél- és eszközrendszerének legfontosabb jellemzői,
- e) kommunikációs készségfejlesztés, az információs-kommunikációs technológiák alkalmazási lehetőségei az oktatásban, tanulásban.

A fenti a)-e) pontban meghatározott ismeretkörök elméleti és gyakorlati aránya 60-40%, ahol a c) és e) pont szerinti ismeretek elsajátítása jellemzően kiscsoportos gyakorlat keretében folyik.

A hallgató a tanulmányai és gyakorlatai alapján feljegyzéseket, portfóliót készít, ami felhasználható a tanári mesterképzésbe felvétel elbírálásakor.

8.2. A tanári képesítés pedagógiai, pszichológiai és társtudományainak ismeretkörei

- Az iskola mint szervezet, az oktatás társadalmi-gazdasági összefüggései, az iskolarendszer és az oktatás társadalmi meghatározottsága. A kultúra-érzékeny iskola jellemzői; pluralizmus és szakmai autonómia. Az iskola feladatai és lehetőségei az esélyegyenlőtlenség csökkentésében és a társadalmi kohézió fejlesztésében.
- A magyar közoktatás történeti gyökerei és jelenlegi intézményrendszere, az iskolarendszer fejlődése, szabályozásának rendje, működésének jogi keretei. Az Európai Unió közoktatási kultúrája és szabályozási gyakorlata.
- Az emberre vonatkozó, pedagógiai-pszichológiai szempontból releváns természet- és társadalomtudományi ismeretek, filozófiai elméletek. A tanulás idegtudományi alapjai. A gyermekre és nevelésére, oktatására vonatkozó tudományosan megalapozott ismeretek. A tanári munka tudományos alapjai, kutatási háttere, a tanári mesterség tudásbázisának bővülése.
- A személyiség fejlődésével, az értelmi és érzelmi fejlődéssel kapcsolatos elméletek és kutatási eredmények. A pszichés fejlődés életkori és egyéni sajátosságai, a fejlődésben jelentkező problémák, zavarok természete és ezek pedagógiai kezelésének útjai. A tanulók megismerésének módszerei és eszközei. A megfigyelés eszközei, kérdőívek készítése, tesztek használata. Az érzelmek szerepe a nevelés-oktatás gyakorlatában. Az érzelmi intelligencia, alkotó tényezői és szerepe.
- A demokratikus társadalmak nevelési céljai. A közösségek szerepe a nevelésben. Értékek a nevelésben. A nevelés hatásmechanizmusai. Értékek közvetítése a tanítási-tanulási folyamatok keretében. A demokratikus gondolkodás fejlesztése, az előítélet- és

társadalmi sztereotípiamentes szemlélet kialakulásának segítése, a tolerancia és a szociális készségek fejlesztésének lehetőségei. Az igazságosság, az egyenlőség és a méltányosság alapelveivel és iskolai érvényesítésével kapcsolatos ismeretek.

- A hátrányos társadalmi helyzetből, a szegénységből, az előítéletekkel övezett kisebbségi létből fakadó nehézségek és az iskolai kudarc közötti általános összefüggések, az ezzel kapcsolatos konkrét kutatási eredmények ismerete. A hátrányok csökkentését célzó, tudományosan megalapozott pedagógiai eljárások ismerete.
- A tanulásra vonatkozó tudományos ismeretek, tanuláselméletek, a természetes és az iskolai tanulás hasonlósága és különbségei. A tanulás hatékonyságát, az iskolai teljesítményeket meghatározó kognitív, affektív és szociális tényezők ismerete.
- A tanulói tudás szerveződésével és változásával kapcsolatos ismeretek. A fogalomrendszerek kialakulásának sajátosságai, az értelemgazdag fogalmi megértést elősegítő tanulási-tanítási módszerek ismerete. A szakértelem és a műveltség kialakulásának folyamataival kapcsolatos ismeretek.
- A készségek és képességek fejlődési folyamatainak ismerete. A tanulás eredményességét alapvetően befolyásoló képességek, a nyelvi-kommunikációs és a tanulási képességek szerepének ismerete. A transzfer és a problémamegoldás összefüggései, szerepük a tudás alkalmazásában. A kompetencia különböző értelmezési kereteire és fejlesztésére vonatkozó ismeretek.
- Az iskolai, illetve a tanulási-tanítási folyamatban zajló interakciók és kommunikációs folyamatok sajátosságai, elemzése szempontjainak ismerete, ezek alkalmazásának képessége. Konfliktushelyzetek elemzésének képessége, a tanítási folyamat kommunikációs helyzeteinek szakszerű irányítása.
- Az oktatás szervezeti kereteinek, formáinak, stratégiáinak, módszereinek, eszközeinek és ezek hatékony alkalmazásának feltételei, módjai. A differenciált tanulásszervezés, az egyéni és a csoportmódszerek, a személyre szóló és a teljes elsajátításhoz vezető tanítási módszerek.
- Az iskolai életben résztvevő személyek és csoportok (tanulók, tanulócsoporthok, tanárok, nevelőtestület) kapcsolatrendszerének ismerete. A család és az iskola kapcsolatának jelentősége; a kapcsolattartás tartalma, formái a mikrotársadalom felé nyitott iskolában. A szülőket a nevelési folyamatba bevonó, a tanulási és magatartási problémákat a családdal és a társadalmi mikrokörnyezettel együttműködve megoldó pedagógiai módszerek ismerete.
- A tanterv funkciói, típusai. A tananyag kiválasztását meghatározó társadalmi és kulturális tényezők, a tantervi szabályozás hazai gyakorlata. A tanár tervezési tevékenységei: helyi tanterv készítése, tanmenetkészítés; tématervezés (tematikus, epochális, projekt terv); egyéni fejlesztési tervek készítése, óratervkészítés, felkészülés a tanítási órára.
- Az értékelés funkciói, tárgyai, szintjei, viszonyítási alapjai. A nevelési-oktatási folyamatban alkalmazható értékelés módszerei és eszközei. A tanulók tantárgyi teljesítményeinek értékelése (becslés, mérés, szöveges értékelés), az önértékelés fejlesztése. Pedagógiai mérőeszközök készítése és használata.
- Prevenció és korrekció eljárások a fegyelmezett tanítási-tanulási körülmények biztosítása érdekében. Az önfegyelemre nevelés módszerei. A kognitív és a motivációs önszabályozás kialakításának jelentősége.
- A pedagógus feladatai a hátrányos, a veszélyeztetett helyzetben levő, az előítéletektől sújtott, valamint a sajátos nevelési igényű tanulókkal kapcsolatban. A speciális nevelési szükségletek okainak, fokozatainak ismerete. Az egységesség és differenciálás jegyében megvalósuló oktatás jellemzői. A befogadó pedagógia elvei, az együttnevelés gyakorlati

megvalósítása, az integrált oktatás módszereinek és a lemaradó tanulók egyéni fejlesztési technikáinak ismerete.

- A közoktatási rendszer eredményességének értékelése. Az eredményes iskola. A külső és belső értékelés. A minőségfejlesztés intézményi feladatai és lehetőségei. Az iskolai innováció feladatai.
- A tanári szerep dimenziói, erkölcsi és jogi meghatározottsága, a hivatás gyakorlása során felmerülő társadalmi szerepelvárások és fellépő szerepkonfliktusok. A tanári önreflexió szerepe a pályán való fejlődés folyamatában.
- A tanulói csoportok és a nevelőtestületek életének általános szociálpszichológiai és iskolai funkciójukból következő speciális jellemzői. A tanulók és a tanárok testi-lelki-szellemi egészségét veszélyeztető tényezők; mentálhigiéné és megküzdési stratégiák.
- A tanítás, nevelés és tanulás kutatásának alapvető módszereivel, adatelemzési eljárásaival kapcsolatos ismeretek. Az oktatási kísérletek szervezésének és az eredmények értékelésének alapvető technikái.
- A tanári tevékenység megalapozásához szükséges kitekintés a társtudományokra: anyanyelv, magyar kultúrtörténet, európai ismeretek, etika, jogi, társadalmi, közgazdasági, környezetvédelmi, egészségnevelési alapismeretek.

8.3. A tanári szak szakterületi eleméhez kapcsolódó általános ismeretek:

A szakterülethez kapcsolódó elméleti és gyakorlati képzés, valamint a szakmai gyakorlatok folyamán elsajátítandó ismeretek:

- A közoktatás, illetve a szakképzés tartalmi szabályozásában és az adott tanári szakképzettségnek megfelelő érettségi tárgyak követelményeiben, illetve a szakmai és vizsgakövetelményekben meghatározott ismeretek körének szaktudományos mélységű ismerete. A speciális pedagógiai jellegű szakképesítések esetén az adott szakterület szakismeretei.
- Az adott szakképzettséghez kapcsolódó tantárgy (műveltségi terület, nevelési, pedagógiai szakterület) által közvetített tudás sajátosságai, az abban rejlő általános és specifikus képességfejlesztés lehetőségei. Az oktatott tantárgy (műveltségi terület) más műveltségi területekhez való kapcsolata, az általános műveltséghez, a Nemzeti Alaptantervben meghatározott kulcskompetenciák fejlesztéséhez való hozzájárulása. A tudáselemek rendszerbe szervezésének, a különböző forrásokból származó tudás integrálásának módjai. A tantárgy (műveltségi terület) tanításának nemzetközi tendenciái. A műveltségterülethez kapcsolódó alaptantervek, kerettantervek ismerete, helyi tantervek, oktatási programok készítése.
- A tantárgy (műveltségi terület) által közvetített fogalmak, tartalmak fejlődési sajátosságai, a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepe, az azokkal kapcsolatos naív előfogalmak, tapasztalati fogalmak és tévképzetek problémái, a fogalmi váltás nehézségei. A tantárgy (műveltségi terület) eredményes tanulásához szükséges készség- és képességbeli előfeltételek, a tananyag által fejlesztendő specifikus készségek és képességek, attitűdök és elkötelezettségek sajátosságai. A tantárgyban elsajátított tudás alkalmazásának módjai, speciális lehetőségei a problémamegoldó képesség fejlesztésében. A hatékony tanulási környezet megteremtésének módjai. A tantárgyhoz, műveltségi területhez kapcsolódó mérési-értékelési módok.
- A tantárgy (műveltségi terület) tanításában alkalmazható módszerek széles körének ismerete, a megfelelő módszerek kiválasztásának szempontjai, különös tekintettel a differenciált, a tanulók személyére szabott oktatásra, az integrált oktatás és tehetségfejlesztés igényeire. A tanulási idő differenciált kezelése. A tantárgy és a

tananyag sajátosságainak megfelelő, változatos tananyag-elrendezési (koncentrikus, lineáris) és időszervezési (folyamatos, epochális) megoldások alkalmazásának szempontjai. A tantárgyhoz kapcsolódó tankönyvek, taneszközök, oktatást segítő médiumok szakszerű értékelése, azokból a tanulók egyéni sajátosságainak, előzetes felkészültségének, összetételének megfelelő ismeretforrások kiválasztása.

- A szakmai, szak módszertani tudás fejlesztésére vonatkozó követelmények: önállóan vagy kutató, képző intézményekhez kapcsolódóan folyamatos tanulási tevékenység; fejlesztő programokban, kísérleti munkákban, hazai és nemzetközi felmérésekben gyakorlati szakemberként, partnerként való részvétel; az eredmények értelmezéséhez, az új ismereteknek a tanítási-nevelési gyakorlatban való felhasználásához szükséges tudás folyamatos fejlesztése.

8.4. A szakmai gyakorlat, amelynek előírt formái:

- a) a pedagóguspálya megismerésére, általános pedagógiai képességek fejlesztésére irányuló gyakorlatok: pályaismereti, gyermek- és önismereti, konfliktuskezelési módszerek, iskolalátogatások, óramegfigyelések és elemzések, mikrotanítás, legalább 30 óra;
- b) iskolában vezetőtanár irányításával az adott szakképzettség területén végzett csoportos gyakorlat szakképzettségenként 60 óra, amely magában foglalja a hospitálást, az óramegbeszéléseket és legalább 15 önállóan megtartott órát/foglalkozást (a hallgató az egyik szakképzettség tanítási gyakorlatát az 5-8., a másikat pedig a 9-12. évfolyamon kell, hogy végezze);
- c) közoktatási intézményben, felnőttképző intézményben megbízott vezetőtanár és felsőoktatási tanárképző szakember folyamatos irányítása mellett végzett, összefüggő, a képzés utolsó félévében folyó egyéni szakmai gyakorlat, amelynek előfeltétele a tanári mesterképzés (a szakdolgozaton kívüli) minden egyéb követelményeinek teljesítése, illetve azok teljesítéséhez szükséges kreditek összegyűjtése. A gyakorlat magában foglalja a hospitálást, szakképzettségenként heti 2-5 óra (max. heti 10 óra) tanítást/foglalkozást, a tanítási órán kívüli iskolai feladatok ellátását, a tanítást kísérő szeminárium elvégzését és az adatgyűjtés, tapasztalatszerzés szakszerű dokumentálását.

Az a) szerinti gyakorlat kreditértéke (a pedagógiai és pszichológiai tanulmányok keretében) legalább 3 kredit, a b) szerinti gyakorlat kreditértéke szakképzettségenként (a szakterületi tanulmányok keretében) legalább 3 kredit, a c) szerinti összefüggő egyéni gyakorlat kreditértéke 30 kredit. A gyakorlat során a hallgató a vezetőtanár és a tanárképző szakember felügyelete mellett elkészíti - a tanulók megismerése terén végzett munkáját, tanári gyakorlatának eredményességét adatokkal alátámasztó, a saját gyakorlati fejlődését dokumentáló - portfóliót, amely a szakdolgozat részét és a tanári képesítő vizsga tárgyát képezi.

8.5. Szakdolgozat

A szakdolgozat célja annak bizonyítása, hogy a hallgató képes a képzés különböző területein elsajátított tudást integrálni és tanári munkájában alkalmazni. Képes a munkája szempontjából lényeges tudományos-szakirodalmi eredményeket összegyűjteni, azok alapján tanári munkáját önállóan megtervezni és a tanítás vagy pedagógiai feladat eredményességét értékelni. Képes a tanulók teljesítményeiről és fejlődéséről, valamint a tanulási-tanítási folyamatról módszeresen gyakorlati tapasztalatokat gyűjteni és a tényszerű adatokat elemezni, következtetéseket megfogalmazni, valamint az eredményeket saját tanári munkájában alkalmazni.

A tanári szakdolgozatnak kettő összetevője van:

1. a pedagóguspálya megismerésére irányuló és a vezetőtanár irányításával végzett [8.4. a) és b)] gyakorlat tapasztalatainak, valamint az összefüggő, szakképzettségenkénti egyéni gyakorlatok során gyűjtött, illetve a tanítást, gyakorlatot kísérő szeminárium [8.4. c)] tapasztalatainak a rendszeres összegzése (portfólió),
2. e tapasztalatoknak vagy a szaktárgy egy részterülete tanításának valamely szakpedagógiai, illetve általános neveléstudományi szempont szerinti, tudományos alaposságú bemutatása, elemzése, értékelése vagy a tanításhoz szükséges segédlet készítése (tanulmány, legfeljebb 5 kredit értékben); a tanulmánynak tükröznie kell, hogy a hallgató a szakmai témát szakmódszertani, neveléstudományi és pszichológiai ismereteire támaszkodva az alap- és középfokú oktatás szintjeinek, illetve a szakképzés vagy a felnőttoktatás céljainak megfelelően képes kidolgozni.

9. Szakmai gyakorlat

A szakmai gyakorlat célja: a szakképzettséghez kapcsolódó gyakorlati ismeretek (pl. tanórára való felkészülés, óratervezés, óravezetés, tanári szerepkörök, pedagógiai mérések és kísérletek) megszerzése, a munkahely világával való ismerkedés (pl. iskolai élet, iskolavezetés, szülőkkel való kommunikáció), valamint az, hogy a hallgatók későbbi munkájuk hatékonysága érdekében jártasságot szerezzenek a tanítási és tanulási, illetve nevelési folyamatok értékelésében, fejlesztésében és kutatásában a 8.4. pontban foglaltak szerint.

10. Nyelvi követelmények

A mesterfokozat megszerzéséhez legalább egy idegen nyelvből államilag elismert, középfokú (B2) komplex típusú nyelvvizsga vagy ezzel egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél megszerzése szükséges.

11.1.1. AZ ELSŐ TANÁRI SZAKKÉPZETTSÉ GKÉNT VÁLASZTHATÓ SZAKKÉPZETTSÉGEK SZAKTERÜLETI ISMERTEI

a) A KÖZOKTATÁS MŰVELTSÉGI TERÜLETEIN VÁLASZTHATÓ TANÁRI SZAKKÉPZETTSÉGEK

Magyar nyelv és irodalom műveltségi terület

Magyartanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles magyartanár*;
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of Hungarian language and literature*.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

A szakterületi ismeretek köre az irodalomtudomány és a nyelvtudomány iskolai nevelés szempontjából adekvát tartalmaira épül, figyelemmel a Nemzeti alaptanterv és a kétszintű érettségi követelményeire.

a) Irodalomtudomány

- Irodalmi művek elemzése (az antikvitástól a 19. század végéig; 20. század)
A középiskolai szövegértelmezést segítő eljárások, terminológiai apparátus elsajátítása és gyakorlása magyar és világirodalmi művek elemzése során. Korszerű irodalomtudományi interpretációs eljárások és elméletek. A művészeti/irodalmi (ön)megértés és a tanítási cél (kulturális, szociális kompetenciafejlesztés, szövegértés, szövegalkotás-fejlesztés, a kulturális kánon átadása) szempontjából hasznos és jelentős, az érettségi követelményeihez illeszkedő művek, szövegek kiválasztásának módja, elemzése.
- Korszakok, műnemek és kulturális folyamatok. Korszerű irodalomtörténeti szemléletmód a középiskolában, az irodalom történetisége, folyamatszerűsége. A hagyomány megkerülhetetlensége: a hagyomány mint az újítás mindenkor feltétele. Az irodalmi korszakolás elméletei. Az irodalmi műnemek és jelenkori elméleteik, pedagógiai szerepük. A stílusok története, irodalmi korszaktudat és diszkurzus, az irodalmiság ismérveinek történetisége. A mai kultúra jelenségei, elméletei, kultúraköziség: a saját és az idegen megértés kölcsönössége.
- Az irodalom, az irodalmi folyamat nyelvi-materiális és formai-poétikai komponensei, illetve az irodalomtanítás extern és intern elemei. Az irodalmi

szöveg nyelvisége és mediális megalkotottságának sajátosságai. Verstanti, szövegpoétikai és klasszikus retorikai alapfogalmak, alkalmazásuk az iskolai szövegelemzés során. Az irodalmi folyamat szociológiai és pszichológiai vonatkozásai. Az esztétikai tapasztalat közvetettsége és közvetített jellege – ennek sajátosságai az irodalomban, következményei az irodalomtanításban.

- Az élő irodalom és a mai kultúra középiskolában. A kortárs irodalom jelenségei, irányzatai. Jelenkori irodalmi folyóiratok, csoportosulások, régiók, alkotók. A kortárs irodalomtudomány és irodalomkritika eredményeinek megismertetése a középiskolában. Irodalmi intézmények. Az irodalom szerepe a mai társadalomban; társadalmi viták az irodalomról és annak intézményrendszeréről. A tömegirodalom és magas irodalom viszonya. A médiakutatás, a tömegkommunikáció, a film, a televízió, az internet, kapcsolata az irodalommal és az irodalomtanítással.

b) Nyelvtudomány

- Kultúra, társadalom és nyelv összefüggései. A világ nyelvi, kulturális képe. A nyelv, a nyelvhasználat és a társadalom összefüggése, a nyelvi tervezés és a nyelvi politika, a nyelv és a kulturális identitás összefüggései, az interkulturális kommunikáció alapfogalmai. Szemiotikai keretek. A nyelv társadalmi és területi változatai, a nyelvváltozatok leírása, nyelvföldrajz, kisebbségi nyelvhasználat, nyelvünk az EU-ban.
- Nyelvtörténeti ismeretek. A történeti-összehasonlító nyelvészet elméleti és kutatás-módszertani alapjai. A nyelvi változás általános törvényei, irányai. A nyelvrokonság bizonyítékai, a magyar nyelvtörténet forrásai, korszakai, a nyelvi standardizáció folyamata, a nyelvi szinteknek megfelelően a magyar nyelv rendszerének alakulástörténete, nyelvemlékek elemzése.
- A magyar nyelv leírása. Hangtani, alaktani, mondattani, jelentéstani ismeretek. A magyar nyelv leírásának legfontosabb irányzatai és módszerei: a klasszikus, a transzformációs generatív, a funkcionális és a kognitív grammatika elemzésmódjai. A nyelvi szintek rendszernyelvészeti leírása. A korpusznyelvészeti elemzés megközelítésmódjai. Nyelvtipológiai és kontrasztív nyelvészeti kitekintés.
- Beszédelmélet és szövegkutatás. Kommunikációtan, szövegatan, stilisztika, retorika és pragmatika. A verbális és nonverbális kommunikáció kutatásának alapkérdései. A kommunikációs stratégiák, a kommunikációs folyamat (tervezéstől az interpretációig), a szövegtípusok és a stílusváltozatok kapcsolata. Írott és beszélt szövegek elemzésének elmélete és gyakorlata. Az iskolai kommunikáció sajátosságai. Tárgyalási stílusok és tárgyalási technikák.

Szaktudományi ismeretek:

- Az irodalom tanításának elmélete és gyakorlata. Az irodalompedagógia fogalma, az irodalom tanításának céljai és feladatai; az irodalomtanítás szemléletmódjai, alternatív formái;
- A Magyar irodalom című tantárgy művelődési anyaga; a magyar nyelvi és irodalmi érettségi vizsga követelményei. A magyarórak felépítése; az óraelemzés és az óratervezés szempontjai; magyar irodalmi tankönyvcsaládok és segédkönyvek; a képességfejlesztés eljárásai; az ismeretbővítés speciális eljárásai (elméleti iskolák eredményeinek felhasználhatósága az oktatásban, az élő irodalom jelenségeinek közvetítése).
- Az irodalomtanítás korszerű, befogadásközpontú, kognitív, személyes és/vagy szociális kompetenciákat fejlesztő, interaktív és reflektív módszer- (kooperatív tanulás, projekt, tanulói portfólió, drámapedagógia, folyamatos tanulás, folyamatos tanítás,

kreatív írás, vita) és eljáráskészlete (grafikai szervezők, a reflexivitás technikái, előzetes tudást előhívó technikák, stb).

- Az anyanyelvi nevelés módszertana. Az anyanyelvi nevelés története, cél- és feladatrendszere, alapelvei. A tanulói nyelvfejlődés 6–18 éves korig. Az anyanyelvi nevelés módszerei, munkaformái, gyakorlattípusai és taneszközei. Az anyanyelvi nevelés tervezése. Motiváció, ellenőrzés és értékelés az anyanyelvi órán. Anyanyelvi kísérlet (mikrotanítás), iskolai hospitálás, óraelemzés. A tömegkommunikáció és a számítógép szerepe az anyanyelvi nevelésben. Az anyanyelvi nevelés és más műveltségi területek kapcsolata.
- Az anyanyelvi kompetenciák fejlesztése. A szövegértés, a szövegelemzés, a szövegalkotás, a szókincs, a stílusérzék, a nyelvhelyesség, a helyesírás, a beszédkultúra, a tanulási képesség fejlesztésének módszerei; a helyesírás, az érvelés tanítása. A készség- és képességfejlesztés speciális eljárásai: felzárkóztatás és tehetséggondozás.
- A magyar nyelv című tantárgy művelődési anyaga. A funkcionális szemléletű anyanyelvtanítás. A magyar nyelvi ismeretek: a grammatikai, a kommunikációs, a szociolingvisztikai, a jelentéstani, a szövegteni, a stilisztikai, a nyelvtörténeti, az általános nyelvészeti ismeretek tanításának speciális eljárásai. Anyanyelvi nevelés a tanórán kívül.

Idegen nyelv műveltségi terület

Angoltanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles angoltanár*;
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of English language and culture*.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- Alapvető rendszernyelvészeti ismeretek, az alkalmazott nyelvészet főbb területeinek ismeretanyaga (szocio- és pszicholingvisztika, nyelvelsajátítás, szövegnyelvészet és kompetencia, nyelvi variáció, stílus stb.). A tanításhoz szükséges kontrasztív nyelvészeti alapok és kérdések.
- Angol alkalmazott nyelvészet: Az idegen nyelv elsajátításának elmélete és gyakorlata. A nyelvtanítás módszertani ismereteinek elméleti megalapozása. Az első és második nyelv elsajátításának elméletei. A köztes nyelv tanulmányozásából fakadó ismeretek. A második nyelv és az idegen nyelv. A nyelvtanulás stílusai és stratégiái, a tanulás tanítása. Egyéni sajátosságok a nyelvtanulásban: nyelvérzék, életkor, nyelvi szorongás, motiváció.

- Angol nyelvi stúdiumok: magas szintű angol nyelvű kommunikációs készség elsajátítása, az angol nyelvhelyesség szabályainak magabiztos alkalmazása, az angol nyelvi változatok ismerete. A szinkrón nyelvállapot fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai rendszerének magas fokú ismerete. Szociolingvisztikai sajátosságok. Stilisztikai ismeretek.
- Az angol nyelvi műveltségterületen felhalmozódott kultúra fő területei, azok a szellemi és művészeti irányzatok, amelyek meghatározóak az adott kultúra sajátos arculatának kialakulásában, és amelyek szerves részei az egyetemes emberi kultúrának. Egyes angol nyelvű kultúrák (amerikai, ausztrál, ír, kanadai, skót stb.) ismerete. Kortárs irodalmi, képzőművészeti, filmes, zenei ismeretek. Az angol nyelv és kultúra tanításának jelentősége a személyiség fejlesztése érdekében.

Szakmódszertani ismeretek:

- Az angol nyelv tanításának módszertana: a nyelvtanítás elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei; nemzetközi tendenciák és a magyarországi gyakorlat.
- A nyelvtudás mérése és értékelése. Az osztálytermi értékelés, az érettségi és a nyelvvizsgák. A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményei. A vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, bankosítása. A vizsgák minőségi kritériumai: a validitás és a megbízhatóság. A Közös Európai Referenciakeret és annak alkalmazása.
- Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Multimediális nyelvtanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana.
- Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdinamika szerepe a kommunikatív nyelvoktatásban, a csoport mint motiváló tényező. A nyelv mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma.
- A szaknyelvek oktatása a középiskolákban, a szakképző intézményekben és a felnőttképzésben.

Sajátos kompetenciák:

Az angoltanár

- rendelkezze magas szintű célnyelvi kommunikációs kompetenciával (legalább C1-es szinten), legyen képes magabiztosan alkalmazni az adott nyelv szabályait, legyen jártas a stílusok és stílusrétegek (regiszterek) alkalmazásában;
- a nyelvpedagógia elméletének tükrében legyen képes a nyelvtanításnak az adott kontextusban legmegfelelőbb módszereit és eljárásait alkalmazni az alapkészségek, a nyelvtan, a kiejtés és intonáció, valamint az adott célnyelvi kultúrákra vonatkozó ismeretek tanítása, gyakoroltatása, mérése és értékelése során;
- ismerje és tudja alkalmazni az olyan, nyelvtanulást segítő munkaformákat, mint például az önszabályozó tanulás, az együttműködő tanulás (pár- és csoportmunka), valamint az ún. frontális osztálymunka;
- ismerje és tudja alkalmazni a kommunikatív és feladatközpontú nyelvpedagógiai szemléleteket, a tantárgyközi és a szakmaorientált nyelvtanítás alapelveit, valamint legyen képes dráma- és projektpedagógiai folyamatokat tervezni, irányítani és értékelni.

Némettanár / német- és nemzetiséginémet-tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése:
 - a) *okleveles némettanár*
 - b) *okleveles német- és nemzetiséginémet-tanár*;
- angol nyelvű megjelölése:
 - a) *teacher of German language and culture*
 - b) *teacher of German as a minority language and culture.*

Választható szakirányok: némettanár, nemzetiséginémet-tanár.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- Német nyelvészet: alapvető rendszernyelvészeti ismeretek, az alkalmazott nyelvészet főbb területeinek ismeretanyaga (szocio- és pszicholingvisztika, nyelvelsajátítás, szövegnyelvészet és kompetencia, nyelvi variáció, stílus stb.). A tanításhoz szükséges kontrasztív nyelvészeti alapok és kérdések. A magyar és a német nyelv kontrasztív nyelvészeti ismeretei.
- A szinkrón nyelvéllapot fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai rendszerének magas fokú ismerete. Szociolingvisztikai sajátosságok. Stilisztikai ismeretek.
- Ismeretek a német irodalom és kultúra területén: a német nyelvterület kultúrájának (irodalom, film, képzőművészet, alkalmazott művészetek) legfontosabb szellemi és művészeti irányzatai, amelyek meghatározóak a német kultúra sajátos arculatának kialakulásában, és amelyek szerves részei az egyetemes emberi kultúrának, a kultúra és a német nyelvű országok társadalmának (beleértve a politika és gazdaság) aktuális kérdései. Az irodalmi műfajok értő ismerete (műelemzés és befogadási modellek) az irodalomtörténet tükrében/alapján, az irodalom és a média összefüggései, a komparatisztika aktuális szempontjai (magyar–német és egyéb európai nyelvek és kultúrák vonatkozásában). Kortárs irodalmi, képzőművészeti, filmes, zenei ismeretek. A német nyelv és kultúra tanításának jelentősége a személyiség fejlesztése érdekében.

A nemzetiséginémet-tanár szakirányhoz tartozó sajátos ismeretek (8-14 kredit):

- A hazai német kisebbség története, tárgyi és szellemi kultúrája – többek között a történet-, a nyelv-, az irodalomtudomány, a néprajz, a szociológia és a kulturális antropológia bevonásával. A német kisebbség mint a sokszínű európai kultúra szerves része – különös tekintettel a közép- és délkelet-európai régióra.
- Szociolingvisztikai kérdések: kétnyelvűség, diglosszia és nyelvelsajátítás, kisebbségi nyelvhasználat a magyarországi németeknél. Nyelv – kultúra – társadalom – identitás.
- Közép- és délkelet-európai német nyelvű regionális irodalom a 20. században.

Szaktananyagismeretek:

- A német nyelv tanításának módszertana: A nyelvtanítás elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei. Nemzetközi tendenciák és a magyarországi gyakorlat.
- A nyelvtudás mérése és értékelése. Az osztálytermi értékelés, az érettségi és a nyelvvizsgák. A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményei. A vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, bankosítása. A vizsgák minőségi kritériumai: a validitás és a megbízhatóság. A Közös Európai Referenciakeret és annak alkalmazása.
- Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Multimediális nyelvtanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana.
- Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdinamika szerepe a kommunikatív nyelvtanításban, a csoport mint motiváló tényező. A nyelv mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma.
- A szaknyelvek oktatása a középiskolákban, a szakképző intézményekben és a felnőttképzésben.

Sajátos kompetenciák:

A némettanár és a nemzetiséginémet-tanár

- rendelkezze magas szintű célnyelvi kommunikációs kompetenciával (legalább C1-es szinten), legyen képes magabiztosan alkalmazni az adott nyelv szabályait, legyen jártas a stílusok és stílusrétegek (regiszterek) alkalmazásában;
- a nyelvpedagógia elméletének tükrében legyen képes a nyelvtanításnak az adott kontextusban legmegfelelőbb módszereit és eljárásait alkalmazni az alapkészségek, a nyelvtan, a kiejtés és intonáció, valamint az adott célnyelvi kultúrákra vonatkozó ismeretek tanítása, gyakoroltatása, mérése és értékelése során;
- ismerje és tudja alkalmazni az olyan, nyelvtanulást segítő munkaformákat, mint például az önszabályozó tanulás, az együttműködő tanulás (pár- és csoportmunka), valamint az ún. frontális osztálymunka;
- ismerje és tudja alkalmazni a kommunikatív és feladatközpontú nyelvpedagógiai szemléleteket, a tantárgyközi és a szakmaorientált nyelvtanítás alapelveit, valamint legyen képes dráma- és projektpedagógiai folyamatokat tervezni, irányítani és értékelni.

Francia tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles franciatanár*;
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of French language and culture*.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- Francia nyelvészet: a modern francia általános, szinkrón, diakrón és alkalmazott nyelvészet főbb területeinek (lexikológia, szemantika, pragmatika, szövegnyelvészet, stilisztika), valamint a francia nyelv történetének átfogó ismerete. A tanításhoz szükséges kontrasztív nyelvészeti alapok és kérdések.
- A szinkrón nyelvállapot rendszerének magas fokú ismerete. Szociolingvisztikai sajátosságok. Stilisztikai ismeretek.
- A francia nyelvi műveltségterületen felhalmozódott kultúra fő területei, azok a szellemi és művészeti irányzatok, amelyek meghatározóak a francia kultúra sajátos arculatának kialakulásában, és amelyek szerves részei az egyetemes emberi kultúrának.
- Francia irodalom és civilizáció: az irodalomelmélet és a francia irodalom történetének áttekintő ismerete. A francia irodalom alkotásainak értő elemzése. Kortárs irodalmi, képzőművészeti, filmes, zenei ismeretek. A francia nyelv és kultúra tanításának jelentősége a személyiség fejlesztése érdekében. Széles körű tájékozottság a frankofón országok kultúrájának, civilizációjának (történeti, művelődés- és művészettörténeti, társadalmi, politikai) vonatkozásában.

Szaktanári ismeretek:

- A francia nyelv tanításának módszertana: a nyelvtanítás elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei; nemzetközi tendenciák és a magyarországi gyakorlat.
- A nyelvtudás mérése és értékelése. Az osztálytermi értékelés, az érettségi és a nyelvvizsgák. A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményei. A vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, bankosítása. A vizsgák minőségi kritériumai: a validitás és a megbízhatóság. A Közös Európai Referenciakeret és annak alkalmazása.
- Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Multimediális nyelvtanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana.
- Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdinamika szerepe a kommunikatív nyelvvizsgákban, a csoport mint motiváló tényező. A nyelv mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma.
- A szaknyelvek oktatása a középiskolákban, a szakképző intézményekben és a felnőttképzésben.

Sajátos kompetenciák:

A franciatanár

- rendelkezze magas szintű célnyelvi kommunikációs kompetenciával (legalább C1-es szinten), legyen képes magabiztosan alkalmazni az adott nyelv szabályait, legyen jártas a stílusok és stílusrétegek (regiszterek) alkalmazásában;
- a nyelvpedagógia elméletének tükrében legyen képes a nyelvtanításnak az adott kontextusban legmegfelelőbb módszereit és eljárásait alkalmazni az alapkészségek, a nyelvtan, a kiejtés és intonáció, valamint az adott célnyelvi kultúrákra vonatkozó ismeretek tanítása, gyakoroltatása, mérése és értékelése során;

- ismerje és tudja alkalmazni az olyan, nyelvtanulást segítő munkaformákat, mint például az önszabályozó tanulás, az együttműködő tanulás (pár- és csoportmunka), valamint az ún. frontális osztálymunka;
- ismerje és tudja alkalmazni a kommunikatív és feladatközpontú nyelvpedagógiai szemléleteket, a tantárgyközi és a szakmaorientált nyelvtanítás alapelveit, valamint legyen képes dráma- és projektpedagógiai folyamatokat tervezni, irányítani és értékelni.

Olasztanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles olasztanár*;
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of Italian language and culture*.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- Olasz nyelvészet: a modern olasz általános, szinkrón, diakrón és alkalmazott nyelvészet főbb területeinek (lexikológia, szemantika, pragmatika, szövegnyelvészet, stilisztika), valamint az olasz nyelv történetének átfogó ismerete. A tanításhoz szükséges kontrasztív nyelvészeti alapok és kérdések.
- A szinkrón nyelvéllapot rendszerének magas fokú ismerete. Szociolingvisztikai sajátosságok. Stilisztikai ismeretek.
- Az olasz nyelvi műveltségterületen felhalmozódott kultúra fő területei, azok a szellemi és művészeti irányzatok, amelyek meghatározóak az olasz kultúra sajátos arculatának kialakulásában, és amelyek szerves részei az egyetemes emberi kultúrának.
- Olasz irodalom és civilizáció: az irodalomelmélet és az olasz irodalom történetének áttekintő ismerete. Az olasz irodalom alkotásainak értő elemzése. Kortárs irodalmi, képzőművészeti, filmes, zenei ismeretek. Az olasz nyelv és kultúra tanításának jelentősége a személyiség fejlesztése érdekében. Széles körű tájékozottság Olaszország kultúrájában, civilizációjának (történeti, művelődés- és művészettörténeti, társadalmi, politikai) vonatkozásában.

Szaktárgyszertani ismeretek:

- Az olasz nyelv tanításának módszertana: a nyelvtanítás elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei; nemzetközi tendenciák és a magyarországi gyakorlat.
- A nyelvtudás mérése és értékelése. Az osztálytermi értékelés, az érettségi és a nyelvvizsgák. A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményei. A vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, bankosítása. A vizsgák minőségi kritériumai: a validitás és a megbízhatóság. A Közös Európai Referenciakeret és annak alkalmazása.
- Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Multimediális nyelvtanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka,

frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana.

- Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdinamika szerepe a kommunikatív nyelvoktatásban, a csoport mint motiváló tényező. A nyelv mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma.
- A szaknyelvek oktatása a középiskolákban, a szakképző intézményekben és a felnőttképzésben.

Sajátos kompetenciák:

Az olasztanár

- rendelkezze magas szintű célnyelvi kommunikációs kompetenciával (legalább C1-es szinten), legyen képes magabiztosan alkalmazni az adott nyelv szabályait, legyen jártas a stílusok és stílusrétegek (regiszterek) alkalmazásában;
- a nyelvpedagógia elméletének tükrében legyen képes a nyelvtanításnak az adott kontextusban legmegfelelőbb módszereit és eljárásait alkalmazni az alapkészségek, a nyelvtan, a kiejtés és intonáció, valamint az adott célnyelvi kultúrákra vonatkozó ismeretek tanítása, gyakoroltatása, mérése és értékelése során;
- ismerje és tudja alkalmazni az olyan, nyelvtanulást segítő munkaformákat, mint például az önszabályozó tanulás, az együttműködő tanulás (pár- és csoportmunka), valamint az ún. frontális osztálymunka;
- ismerje és tudja alkalmazni a kommunikatív és feladatközpontú nyelvpedagógiai szemléleteket, a tantárgyközi és a szakmaorientált nyelvtanítás alapelveit, valamint legyen képes dráma- és projektpedagógiai folyamatokat tervezni, irányítani és értékelni.

Spanyoltanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles spanyoltanár*;
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of Spanish language and culture*.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- Alapvető rendszernyelvészeti ismeretek, az alkalmazott nyelvészet főbb területeinek ismeretanyaga (szocio- és pszicholingvisztika, nyelvelsajátítás, szövegnyelvészet és kompetencia, nyelvi variáció, stílus stb.). A tanításhoz szükséges kontrasztív nyelvészeti alapok és kérdések.
- A szinkrón nyelvállapot fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai rendszerének magas fokú ismerete. Szociolingvisztikai sajátosságok. Stilisztikai ismeretek. A nyelvtanítás módszertanának szaknyelve, a nemzetközi

szakmai testületekben és szervezetekben való részvételhez szükséges kompetenciák.

- A spanyol és latin-amerikai nyelvi műveltségterületen felhalmozódott kultúra fő területei, azok a szellemi és művészeti irányzatok, amelyek meghatározóak az adott kultúra sajátos arculatának kialakulásában, és amelyek szerves részei az egyetemes emberi kultúrának.
- A spanyol nyelvű irodalom és civilizáció: az irodalomelmélet és a spanyol irodalom történetének áttekintő ismerete. A spanyol irodalom alkotásainak értő elemzése. Kortárs irodalmi, képzőművészeti, filmes, zenei ismeretek. A spanyol nyelv és kultúra tanításának jelentősége a személyiség fejlesztése érdekében. Széles körű tájékozottság a spanyol nyelvű országok kultúrájának, civilizációjának (történeti, művelődés- és művészettörténeti, társadalmi, politikai) vonatkozásában.

Szaktárgyi ismeretek:

- A spanyol nyelv tanításának módszertana: a nyelvtanítás elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei; nemzetközi tendenciák és a magyarországi gyakorlat.
- A nyelvtudás mérése és értékelése. Az osztálytermi értékelés, az érettségi és a nyelvvizsgák. A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményei. A vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, bankosítása. A vizsgák minőségi kritériumai: a validitás és a megbízhatóság. A Közös Európai Referenciakeret és annak alkalmazása.
- Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Multimediális nyelvtanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana.
- Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdinamika szerepe a kommunikatív nyelvtanításban, a csoport mint motiváló tényező. A nyelv mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma.
- A szaknyelvek oktatása a középiskolákban, a szakképző intézményekben és a felnőttképzésben.

Sajátos kompetenciák:

A spanyoltanár

- rendelkezze magas szintű célnyelvi kommunikációs kompetenciával (legalább C1-es szinten), legyen képes magabiztosan alkalmazni az adott nyelv szabályait, legyen jártas a stílusok és stílusrétegek (regiszterek) alkalmazásában;
- a nyelvpedagógia elméletének tükrében legyen képes a nyelvtanításnak az adott kontextusban legmegfelelőbb módszereit és eljárásait alkalmazni az alapkészségek, a nyelvtan, a kiejtés és intonáció, valamint az adott célnyelvi kultúrákra vonatkozó ismeretek tanítása, gyakoroltatása, mérése és értékelése során;
- ismerje és tudja alkalmazni az olyan, nyelvtanulást segítő munkaformákat, mint például az önszabályozó tanulás, az együttműködő tanulás (pár- és csoportmunka), valamint az ún. frontális osztálymunka;
- ismerje és tudja alkalmazni a kommunikatív és feladatközpontú nyelvpedagógiai szemléleteket, a tantárgyközi és a szakmaorientált nyelvtanítás alapelveit, valamint legyen képes dráma- és projektpedagógiai folyamatokat tervezni, irányítani és értékelni.

Romántanár / román- és nemzetiségiromán-tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése:
 - a) *okleveles romántanár*
 - b) *okleveles román- és nemzetiségiromán-tanár*;
- angol nyelvű megjelölése:
 - a) *teacher of Rumanian language and culture*
 - b) *teacher of Rumanian as a minority language and culture.*

Választható szakirányok: romántanár, nemzetiségiromán-tanár.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- Alapvető rendszernyelvészeti ismeretek, az alkalmazott nyelvészet főbb területeinek ismeretanyaga (pragmatika, szocio- és pszicholingvisztika, nyelvelsajátítás, szövegnyelvészet és kompetencia, nyelvi variáció, stílus stb.). A tanításhoz szükséges kontrasztív nyelvészeti alapok és kérdések.
- A szinkrón nyelvallapot fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai rendszerének magas fokú ismerete. Szociolingvisztikai sajátosságok. Stilisztikai ismeretek.
- A román nyelvi műveltségterületen felhalmozódott kultúra fő területei, azok a szellemi és művészeti irányzatok, amelyek meghatározóak a kultúra sajátos arculatának kialakulásában, és amelyek szerves részei az egyetemes emberi kultúrának.
- Román irodalom és civilizáció: az irodalomelmélet és a román irodalom történetének áttekintő ismerete. A román irodalom alkotásainak értő elemzése. Kortárs irodalmi, képzőművészeti, filmes, zenei ismeretek. A román nyelv és kultúra tanításának jelentősége a személyiség fejlesztése érdekében. Széles körű tájékozottság a román kultúra és civilizáció (történeti, művelődés- és művészettörténeti, társadalmi, politikai) vonatkozásában.

A nemzetiségiromán-tanár szakirányhoz tartozó, további sajátos ismeretek (8-14 kredit):

- Szociolingvisztikai kérdések: kétnyelvűség, diglossia és nyelvelsajátítás, kisebbségi nyelvhasználat a magyarországi románoknál. Nyelv – kultúra – társadalom – identitás.
- A hazai román kisebbség története, tárgyi és szellemi kultúrája – többek között a történet-, a nyelv-, az irodalomtudomány, a néprajz, a szociológia és a kulturális antropológia bevonásával. A román kisebbség mint a sokszínű európai kultúra szerves része – különös tekintettel a közép- és délkelet-európai régióra.
- Román nyelvű regionális irodalom.

Szaktárgyi ismeretek:

- A román nyelv tanításának módszertana: a nyelvtanítás elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei; nemzetközi tendenciák és a magyarországi gyakorlat.
- A nyelvtudás mérése és értékelése. Az osztálytermi értékelés, az érettségi és a nyelvvizsgák. A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményei. A vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, bankosítása. A vizsgák minőségi kritériumai: a validitás és a megbízhatóság. A Közös Európai Referenciakeret és annak alkalmazása.
- Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Multimediális nyelvtanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana.
- Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdinamika szerepe a kommunikatív nyelvtanításban, a csoport mint motiváló tényező. A nyelv mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma.
- A szaknyelvek oktatása a középiskolákban, a szakképző intézményekben és a felnőttképzésben.

Sajátos kompetenciák:

A romántanár és a nemzetiségiromán-tanár

- rendelkeznek magas szintű célnyelvi kommunikációs kompetenciával (legalább C1-es szinten), legyen képes magabiztosan alkalmazni az adott nyelv szabályait, legyen jártas a stílusok és stílusrétegek (regiszterek) alkalmazásában;
- a nyelvpedagógia elméletének tükrében legyen képes a nyelvtanításnak az adott kontextusban legmegfelelőbb módszereit és eljárásait alkalmazni az alapkészségek, a nyelvtan, a kiejtés és intonáció, valamint az adott célnyelvi kultúrákra vonatkozó ismeretek tanítása, gyakoroltatása, mérése és értékelése során;
- ismerje és tudja alkalmazni az olyan, nyelvtanulást segítő munkaformákat, mint például az önszabályozó tanulás, az együttműködő tanulás (pár- és csoportmunka), valamint az ún. frontális osztálymunka;
- ismerje és tudja alkalmazni a kommunikatív és feladatközpontú nyelvpedagógiai szemléleteket, a tantárgyközi és a szakmaorientált nyelvtanítás alapelveit, valamint legyen képes dráma- és projektpedagógiai folyamatokat tervezni, irányítani és értékelni.

Romológiatanári szakképzettségek

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles romológiatanár (romani nyelv és kultúra)*
okleveles romológiatanár (beás nyelv és kultúra);
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of Romology (Romani language and culture);*
teacher of Romology (Beash language and culture).

Tanári szakképzettségek az adott nyelv alapján választható.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a

felnyitóképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- Az adott nyelvi és közösségi kultúra átfogó ismerete – ezen belül a magyarországi és az európai cigányság nyelvei, kultúrája, problémavilága, története, a kisebbség és többség közötti viszony, oktatási, munkapiaci helyzet stb. –, továbbá ezen ismeretek korosztály-specifikus közvetítésének ismeretei.
- Nyelvészeti ismeretek: a romani vagy a beás nyelv alapvető rendszernyelvészeti ismeretei, az alkalmazott nyelvészet főbb területeinek ismeretanyaga (szocio- és pszicholingvisztika, nyelvelsajátítás, szövegnyelvészet és kompetencia, nyelvi variáció, stílus stb.). A tanításhoz szükséges kontrasztív nyelvészeti alapok és kérdések.
- A romani vagy a beás nyelv szinkrón nyelvéllapotának, fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai rendszerének magas fokú ismerete, kommunikációs készség elsajátítása. Szociolingvisztikai sajátosságok, a dialektusok szerepe. Stilisztikai ismeretek.
- Ismeretek a magyar és cigány nyelvű irodalom és művészet területén: az irodalom, film, képzőművészet, alkalmazott művészetek stb. legfontosabb irányzatai, a népi kultúra ismérvei, a roma közösségek által lakott országok társadalmának (politikájának, oktatásügyének, gazdaságának) aktuális kérdései. A cigány nyelvű irodalom alkotásainak értő elemzése (műelemzés és befogadási modellek) az irodalomtörténet tükrében/alapján, az irodalom és a média összefüggései, a komparatisztika aktuális szempontjai a magyar, a romani, a beás és egyéb európai nyelvek és kultúrák vonatkozásában. Széles körű tájékozottság a roma közösségek kultúrájának és civilizációjának (történeti, művelődés- és művészettörténeti, társadalmi, politikai) területén.
- A hazai cigány kisebbség története, tárgyi és szellemi kultúrája – többek között a történet-, a nyelv-, az irodalomtudomány, a néprajz, a szociológia és a kulturális antropológia bevonásával. A cigány közösségek mint a sokszínű európai kultúra szerves részei – különös tekintettel a közép- és délkelet-európai régióra.
- Szociolingvisztikai és pszicholingvisztikai kérdések: kétnyelvűség, diglossia és nyelvelsajátítás, kisebbségi nyelvhasználat a magyarországi cigány nyelvű csoportoknál. Nyelv – kultúra – társadalom – identitás, magyar és cigány anyanyelvű roma közösségek.

A szakirányok az adott nyelv és az adott nyelvi és kulturális közösségek sajátosságaira vonatkozó ismeretek mentén válnak el egymástól. A szakirányokhoz tartozó sajátos ismeretek mennyisége legalább 15 kredit.

Szaktárgyszertani ismeretek:

- A nyelvtanítás elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei; nemzetközi tendenciák és a magyarországi gyakorlat.
- A négy alapkészség (beszéd, beszédértés, olvasás, írás) fejlesztésének módjai, a nyelvoktatási óratípusok, az óra részei és annak speciális sajátosságai a romani vagy a beás nyelv és kultúra tanítása során. A romani, illetőleg a beás nyelv és kultúra tanításának jelentősége a személyiség fejlesztése érdekében.

- A nyelvtudás mérése és értékelése. Az osztálytermi értékelés, az érettségi és a nyelvvizsgák. A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményei. A vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, bankosítása. A vizsgák minőségi kritériumai: a validitás és a megbízhatóság. A Közös Európai Referenciakeret és annak alkalmazása.
- Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Multimedialis nyelvtanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana.
- Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdinamika szerepe a kommunikatív nyelvvoktatásban, a csoport mint motiváló tényező. A nyelv mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma.
- A nyelvvoktatás a nemzetiségi iskolákban, a szakképző intézményekben és a felnőttképzésben.

Sajátos kompetenciák:

A romológia tanár

- rendelkeznek magas szintű célnyelvi (romani vagy beás) kommunikációs kompetenciával (legalább C1-es szinten), legyen képes magabiztosan alkalmazni az adott nyelv szabályait, legyen jártas a stílusok és stílusrétegek (regiszterek) alkalmazásában;
- a nyelvpedagógia elméletének tükrében legyen képes a nyelvtanításnak az adott kontextusban legmegfelelőbb módszereit és eljárásait alkalmazni az alapkészségek, a nyelvtan, a kiejtés és intonáció, valamint az adott célnyelvi kultúrákra vonatkozó ismeretek tanítása, gyakoroltatása, mérése és értékelése során;
- ismerje és tudja alkalmazni az olyan, nyelvtanulást segítő munkaformákat, mint például az önszabályozó tanulás, az együttműködő tanulás (pár- és csoportmunka), valamint az ún. frontális osztálymunka;
- ismerje és tudja alkalmazni a kommunikatív és feladatközpontú nyelvpedagógiai szemléleteket, a tantárgyközi és a szakmaorientált nyelvtanítás alapelveit, valamint legyen képes dráma- és projektpedagógiai folyamatokat tervezni, irányítani és értékelni.

Orosz tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles orosz tanár*;
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of Russian language and culture*.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- Alapvető rendszernyelvészeti ismeretek, az alkalmazott nyelvészet főbb területeinek ismeretanyaga (szocio- és pszicholingvisztika, nyelvelsajátítás, szövegnyelvészet és kompetencia, nyelvi variáció, stílus stb.). A tanításhoz szükséges kontrasztív nyelvészeti alapok és kérdések.
- A szinkrón nyelvéllapot fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai rendszerének magas fokú ismerete. Szociolingvisztikai sajátosságok. Stilisztikai ismeretek.
- Az orosz nyelvi műveltségterületen felhalmozódott kultúra fő területei, azok a szellemi és művészeti irányzatok, amelyek meghatározóak az orosz kultúra sajátos arculatának kialakulásában, és amelyek szerves részei az egyetemes emberi kultúrának. Kortárs irodalmi, képzőművészeti, filmes, zenei ismeretek. Az orosz nyelv és kultúra tanításának jelentősége a személyiség fejlesztése érdekében.
- Orosz irodalom és civilizáció: az irodalomelmélet és az orosz irodalom történetének áttekintő ismerete. Az orosz irodalom alkotásainak értő elemzése.

Szaktanári ismeretek:

- Az orosz nyelv tanításának módszertana: a nyelvtanítás elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei; nemzetközi tendenciák és a magyarországi gyakorlat.
- Az orosz nyelv és kultúra tanítása során felmerülő speciális oktatási jelenségek: a betűtanítás korszerű módszerei; a nyelvtani esetrendszer tanításának módszertani jelentősége; az idegnyelv tanításának módszertani fontossága.
- A nyelvtudás mérése és értékelése. Az osztálytermi értékelés, az érettségi és a nyelvvizsgák. A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményei. A vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, bankosítása. A vizsgák minőségi kritériumai: a validitás és a megbízhatóság. A Közös Európai Referenciakeret és annak alkalmazása.
- Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Multimediális nyelvtanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana.
- Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdinamika szerepe a kommunikatív nyelvoktatásban, a csoport mint motiváló tényező. A nyelv mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma.
- A szaknyelvek oktatása a középiskolákban, a szakképző intézményekben és a felnőttképzésben.

Sajátos kompetenciák:

Az orosz tanár

- rendelkezze magas szintű célnyelvi kommunikációs kompetenciával (legalább C1-es szinten), legyen képes magabiztosan alkalmazni az adott nyelv szabályait, legyen jártas a stílusok és stílusrétegek (regiszterek) alkalmazásában;
- a nyelvpedagógia elméletének tükrében legyen képes a nyelvtanításnak az adott kontextusban legmegfelelőbb módszereit és eljárásait alkalmazni az alapkészségek, a nyelvtan, a kiejtés és intonáció, valamint az adott célnyelvi kultúrákra vonatkozó ismeretek tanítása, gyakoroltatása, mérése és értékelése során;
- ismerje és tudja alkalmazni az olyan, nyelvtanulást segítő munkaformákat, mint például az önszabályozó tanulás, az együttműködő tanulás (pár- és csoportmunka), valamint az ún. frontális osztálymunka;

- ismerje és tudja alkalmazni a kommunikatív és feladatközpontú nyelvpedagógiai szemléleteket, a tantárgyközi és a szakmaorientált nyelvtanítás alapelveit, valamint legyen képes dráma- és projektpedagógiai folyamatokat tervezni, irányítani és értékelni.

Bolgártanár / bolgár- és nemzetiségibolgár-tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése:
 - a) *okleveles bolgártanár*
 - b) *okleveles bolgár- és nemzetiségibolgár-tanár;*
- angol nyelvű megjelölése:
 - a) *teacher of Bulgarian language and culture*
 - b) *teacher of Bulgarian as a minority language and culture.*

Választható szakirányok: bolgártanár, nemzetiségibolgár-tanár.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- Alapvető rendszernyelvészeti ismeretek, az alkalmazott nyelvészet főbb területeinek ismeretanyaga (szocio- és pszicholingvisztika, nyelvelsajátítás, szövegnyelvészet és kompetencia, nyelvi variáció, stílus stb.). A tanításhoz szükséges kontrasztív nyelvészeti alapok és kérdések.
- A szinkrón nyelvéllapot fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai rendszerének magas fokú ismerete. Szociolingvisztikai sajátosságok. Stilisztikai ismeretek.
- A bolgár nyelvi műveltségterületen felhalmozódott kultúra fő területei, azok a szellemi és művészeti irányzatok, amelyek meghatározóak a bolgár kultúra sajátos arculatának kialakulásában, és amelyek szerves részei az egyetemes emberi kultúrának. Kortárs irodalmi, képzőművészeti, filmes, zenei ismeretek. A bolgár nyelv és kultúra tanításának jelentősége a személyiség fejlesztése érdekében.
- Bolgár irodalom és civilizáció: az irodalomelmélet és a bolgár irodalom történetének áttekintő ismerete. A bolgár irodalom alkotásainak értő elemzése.

A nemzetiségibolgár-tanár szakirányhoz tartozó, további sajátos ismeretek (8-14 kredit):

- A hazai bolgár kisebbség története, tárgyi és szellemi kultúrája – többek között a történet-, a nyelv-, az irodalomtudomány, a néprajz, a szociológia és a kulturális antropológia bevonásával. A bolgár kisebbség mint a sokszínű európai kultúra szerves része – különös tekintettel a közép- és délkelet-európai régióra.
- Szociolingvisztikai kérdések: Kétnyelvűség, diglosszia és nyelvelsajátítás, kisebbségi nyelvhasználat a magyarországi bolgároknál. Nyelv – kultúra – társadalom – identitás.
- Bolgár nyelvű regionális irodalom.

Szaktanári ismeretek:

- A bolgár nyelv tanításának módszertana: a nyelvtanítás elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei; nemzetközi tendenciák és a magyarországi gyakorlat.
- A bolgár nyelv és kultúra tanítása során felmerülő speciális oktatási jelenségek: a betűtanítás korszerű módszerei; a nyelvtani esetrendszer tanításának módszertani jelentősége; az igeidők tanításának módszertani fontossága.
- A nyelvtudás mérése és értékelése. Az osztálytermi értékelés, az érettségi és a nyelvvizsgák. A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményei. A vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, bankosítása. A vizsgák minőségi kritériumai: a validitás és a megbízhatóság. A Közös Európai Referenciakeret és annak alkalmazása.
- Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Multimediális nyelvtanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana.
- Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdinamika szerepe a kommunikatív nyelvoktatásban, a csoport mint motiváló tényező. A nyelv mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma.
- A szaknyelvek oktatása a középiskolákban, a szakképző intézményekben és a felnőttképzésben.

Sajátos kompetenciák:

A bolgár- vagy nemzetiségibolgár-tanár

- rendelkezze magas szintű célnyelvi kommunikációs kompetenciával (legalább C1-es szinten), legyen képes magabiztosan alkalmazni az adott nyelv szabályait, legyen jártas a stílusok és stílusrétegek (regiszterek) alkalmazásában;
- a nyelvpedagógia elméletének tükrében legyen képes a nyelvtanításnak az adott kontextusban legmegfelelőbb módszereit és eljárásait alkalmazni az alapkészségek, a nyelvtan, a kiejtés és intonáció, valamint az adott célnyelvi kultúrákra vonatkozó ismeretek tanítása, gyakoroltatása, mérése és értékelése során;
- ismerje és tudja alkalmazni az olyan, nyelvtanulást segítő munkaformákat, mint például az önszabályozó tanulás, az együttműködő tanulás (pár- és csoportmunka), valamint az ún. frontális osztálymunka;
- ismerje és tudja alkalmazni a kommunikatív és feladatközpontú nyelvpedagógiai szemléleteket, a tantárgyközi és a szakmaorientált nyelvtanítás alapelveit, valamint legyen képes dráma- és projektpedagógiai folyamatokat tervezni, irányítani és értékelni.

Lengyel- / lengyel- és nemzetiségilengyel-tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése:
 - a) *okleveles lengyel- és nemzetiségilengyel-tanár*
 - b) *okleveles lengyel- és nemzetiségilengyel-tanár*;
- angol nyelvű megjelölése:
 - a) *teacher of Polish language and culture*

b) *teacher of Polish as a minority language and culture.*

Választható szakirányok: lengyel-tanár, nemzetiségilengyel-tanár.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- Alapvető rendszernyelvészeti ismeretek, az alkalmazott nyelvészet főbb területeinek ismeretanyaga (szocio- és pszicholingvisztika, nyelvelsajátítás, szövegnyelvészet és kompetencia, nyelvi variáció, stílus stb.). A tanításhoz szükséges kontrasztív nyelvészeti alapok és kérdések.
- A szinkrón nyelvallapot fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai rendszerének magas fokú ismerete. Szociolingvisztikai sajátosságok. Stilisztikai ismeretek.
- A lengyel nyelvi műveltségterületen felhalmozódott kultúra fő területei, azok a szellemi és művészeti irányzatok, amelyek meghatározóak a lengyel kultúra sajátos arculatának kialakulásában, és amelyek szerves részei az egyetemes emberi kultúrának. Kortárs irodalmi, képzőművészeti, filmes, zenei ismeretek. A lengyel nyelv és kultúra tanításának jelentősége a személyiség fejlesztése érdekében.
- Horvát irodalom és civilizáció: az irodalomelmélet és a horvát irodalom történetének áttekintő ismerete. A horvát irodalom alkotásainak értő elemzése.

A nemzetiségilengyel-tanár szakirányhoz tartozó, további sajátos ismeretek (8-14 kredit):

- A hazai lengyel kisebbség története, tárgyi és szellemi kultúrája – többek között a történet-, a nyelv-, az irodalomtudomány, a néprajz, a szociológia és a kulturális antropológia bevonásával. A lengyel kisebbség mint a sokszínű európai kultúra szerves része – különös tekintettel a közép- és délkelet-európai régióra.
- Szociolingvisztikai kérdések: Kétnyelvűség, diglosszia és nyelvelsajátítás, kisebbségi nyelvhasználat a magyarországi lengyeleknél. Nyelv – kultúra – társadalom – identitás.
- Lengyel nyelvű regionális irodalom.

Szaktárgyi ismeretek:

- A lengyel nyelv tanításának módszertana: a nyelvtanítás elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei; nemzetközi tendenciák és a magyarországi gyakorlat.
- A lengyel nyelv és kultúra tanítása során felmerülő speciális oktatási jelenségek: a kiejtés tanításának korszerű módszerei; a nyelvtani esetrendszer tanításának módszertani jelentősége; az igeidők tanításának módszertani fontossága.
- A nyelvtudás mérése és értékelése. Az osztálytermi értékelés, az érettségi és a nyelvvizsgák. A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményei. A vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, bankosítása. A vizsgák minőségi kritériumai: a validitás és a megbízhatóság. A Közös Európai Referenciakeret és annak alkalmazása.
- Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Multimediális nyelvtanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka,

frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana.

- Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdinamika szerepe a kommunikatív nyelvoktatásban, a csoport mint motiváló tényező. A nyelv mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma.
- A szaknyelvek oktatása a középiskolákban, a szakképző intézményekben és a felnőttképzésben.

Sajátos kompetenciák:

A lengyel-tanár és a nemzetiségilengyel-tanár

- rendelkezze magas szintű célnyelvi kommunikációs kompetenciával (legalább C1-es szinten), legyen képes magabiztosan alkalmazni az adott nyelv szabályait, legyen jártas a stílusok és stílusrétegek (regiszterek) alkalmazásában;
- a nyelvpedagógia elméletének tükrében legyen képes a nyelvtanításnak az adott kontextusban legmegfelelőbb módszereit és eljárásait alkalmazni az alapkészségek, a nyelvtan, a kiejtés és intonáció, valamint az adott célnyelvi kultúrákra vonatkozó ismeretek tanítása, gyakoroltatása, mérése és értékelése során;
- ismerje és tudja alkalmazni az olyan, nyelvtanulást segítő munkaformákat, mint például az önszabályozó tanulás, az együttműködő tanulás (pár- és csoportmunka), valamint az ún. frontális osztálymunka;
- ismerje és tudja alkalmazni a kommunikatív és feladatközpontú nyelvpedagógiai szemléleteket, a tantárgyközi és a szakmaorientált nyelvtanítás alapelveit, valamint legyen képes dráma- és projektpedagógiai folyamatokat tervezni, irányítani és értékelni.

Horvát-tanár / horvát- és nemzetiségihorvát-tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése:
 - a) *okleveles horvát-tanár*
 - b) *okleveles horvát- és nemzetiségihorvát-tanár*;
- angol nyelvű megjelölése:
 - a) *teacher of Croatian language and culture*
 - b) *teacher of Croatian as a minority language and culture.*

Választható szakirányok: horvát-tanár, nemzetiségihorvát-tanár.

A képzés célja az alapképzésen vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- Alapvető rendszernyelvészeti ismeretek, az alkalmazott nyelvészet főbb területeinek ismeretanyaga (szocio- és pszicholingvisztika, nyelvelsajátítás,

szövegnyelvészet és kompetencia, nyelvi variáció, stílus stb.). A tanításhoz szükséges kontrasztív nyelvészeti alapok és kérdések.

- A szinkrón nyelvállapot fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai rendszerének magas fokú ismerete. Szociolingvisztikai sajátosságok. Stilisztikai ismeretek.
- A horvát nyelvi műveltségterületen felhalmozódott kultúra fő területei, azok a szellemi és művészeti irányzatok, amelyek meghatározóak a horvát kultúra sajátos arculatának kialakulásában és amelyek szerves részei az egyetemes emberi kultúrának. Kortárs irodalmi, képzőművészeti, filmes, zenei ismeretek. A horvát nyelv és kultúra tanításának jelentősége a személyiség fejlesztése érdekében.
- Horvát irodalom és civilizáció: az irodalomelmélet és a horvát irodalom történetének áttekintő ismerete. A horvát irodalom alkotásainak értő elemzése.

A nemzetiségihorvát-tanár szakirányhoz tartozó, további sajátos ismeretek (8-14 kredit):

- A hazai horvát kisebbség története, tárgyi és szellemi kultúrája – többek között a történet-, a nyelv-, az irodalomtudomány, a néprajz, a szociológia és a kulturális antropológia bevonásával. A horvát kisebbség mint a sokszínű európai kultúra szerves része – különös tekintettel a közép- és délkelet-európai régióra.
- Szociolingvisztikai kérdések: Kétnyelvűség, diglosszia és nyelvelsajátítás, kisebbségi nyelvhasználat a magyarországi horvátoknál. Nyelv – kultúra – társadalom – identitás.
- Horvát nyelvű regionális irodalom.

Szaktárgyi ismeretek:

- A horvát nyelv tanításának módszertana: a nyelvtanítás elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei; nemzetközi tendenciák és a magyarországi gyakorlat.
- A horvát nyelv és kultúra tanítása során felmerülő speciális oktatási jelenségek: a kiejtés tanításának korszerű módszerei; a nyelvtani esetrendszer tanításának módszertani jelentősége; az igeidők tanításának módszertani fontossága.
- A nyelvtudás mérése és értékelése. Az osztálytermi értékelés, az érettségi és a nyelvvizsgák. A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményei. A vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, bankosítása. A vizsgák minőségi kritériumai: a validitás és a megbízhatóság. A Közös Európai Referenciakeret és annak alkalmazása.
- Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Multimediális nyelvtanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana.
- Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdinamika szerepe a kommunikatív nyelvtanításban, a csoport mint motiváló tényező. A nyelv mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma.
- A szaknyelvek oktatása a középiskolákban, a szakképző intézményekben és a felnőttképzésben.

Sajátos kompetenciák:

A horváttanár és a nemzetiségihorvát-tanár

- rendelkeznek magas szintű célnyelvi kommunikációs kompetenciával (legalább C1-es szinten), legyen képes magabiztosan alkalmazni az adott nyelv szabályait, legyen jártas a stílusok és stílusrétegek (regiszterek) alkalmazásában;

- a nyelvpedagógia elméletének tükrében legyen képes a nyelvtanításnak az adott kontextusban legmegfelelőbb módszereit és eljárásait alkalmazni az alapkészségek, a nyelvtan, a kiejtés és intonáció, valamint az adott célnyelvi kultúrákra vonatkozó ismeretek tanítása, gyakoroltatása, mérése és értékelése során;
- ismerje és tudja alkalmazni az olyan, nyelvtanulást segítő munkaformákat, mint például az önszabályozó tanulás, az együttműködő tanulás (pár- és csoportmunka), valamint az ún. frontális osztálymunka;
- ismerje és tudja alkalmazni a kommunikatív és feladatközpontú nyelvpedagógiai szemléleteket, a tantárgyközi és a szakmaorientált nyelvtanítás alapelveit, valamint legyen képes dráma- és projektpedagógiai folyamatokat tervezni, irányítani és értékelni.

Szerbтанár / szerb- és nemzetiségiszerb-танár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése:
 - a) *okleveles szerbтанár*
 - b) *okleveles szerb- és nemzetiségiszerb-танár*;
- angol nyelvű megjelölése:
 - a) *teacher of Serbian language and culture*
 - b) *teacher of Serbian as a minority language and culture.*

Választható szakirányok: szerbтанár, nemzetiségiszerb-танár.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- Alapvető rendszernyelvészeti ismeretek, az alkalmazott nyelvészet főbb területeinek ismeretanyaga (szocio- és pszicholingvisztika, nyelvelsajátítás, szövegnyelvészet és kompetencia, nyelvi variáció, stílus stb.). A tanításhoz szükséges kontrasztív nyelvészeti alapok és kérdések.
- A szinkrón nyelvéllapot fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai rendszerének magas fokú ismerete. Szociolingvisztikai sajátosságok. Stilisztikai ismeretek.
- A szerb nyelvi műveltségterületen felhalmozódott kultúra fő területei, azok a szellemi és művészeti irányzatok, amelyek meghatározóak a szerb kultúra sajátos arculatának kialakulásában, és amelyek szerves részei az egyetemes emberi kultúrának. Kortárs irodalmi, képzőművészeti, filmes, zenei ismeretek. A szerb nyelv és kultúra tanításának jelentősége a személyiség fejlesztése érdekében.
- Szerb irodalom és civilizáció: az irodalomelmélet és a szerb irodalom történetének áttekintő ismerete. A szerb irodalom alkotásainak értő elemzése.

- A szerb nyelv és kultúra tanítása során felmerülő speciális oktatási jelenségek: a betűtanítás korszerű módszerei; a nyelvtani esetrendszer tanításának módszertani jelentősége; az igeidők tanításának módszertani fontossága.

A nemzetiségiszerb-tanár szakirányhoz tartozó, további sajátos ismeretek (8-14 kredit):

- A hazai szerb kisebbség története, tárgyi és szellemi kultúrája – többek között a történet-, a nyelv-, az irodalomtudomány, a néprajz, a szociológia és a kulturális antropológia bevonásával. A szerb kisebbség mint a sokszínű európai kultúra szerves része – különös tekintettel a közép- és délkelet-európai régióra.
- Szociolingvisztikai kérdések: Kétnyelvűség, diglosszia és nyelvelsajátítás, kisebbségi nyelvhasználat a magyarországi szerbeknél. Nyelv – kultúra – társadalom – identitás.
- Szerb nyelvű regionális irodalom.

Szaktanári ismeretek:

- A szerb nyelv tanításának módszertana: a nyelvtanítás elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei; nemzetközi tendenciák és a magyarországi gyakorlat.
- A szerb nyelv és kultúra tanítása során felmerülő speciális oktatási jelenségek: a betűtanítás korszerű módszerei; a nyelvtani esetrendszer tanításának módszertani jelentősége; az igeidők tanításának módszertani fontossága.
- A nyelvtudás mérése és értékelése. Az osztálytermi értékelés, az érettségi és a nyelvvizsgák. A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményei. A vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, bankosítása. A vizsgák minőségi kritériumai: a validitás és a megbízhatóság. A Közös Európai Referenciakeret és annak alkalmazása.
- Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Multimediális nyelvtanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana.
- Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdinamika szerepe a kommunikatív nyelvoktatásban, a csoport mint motiváló tényező. A nyelv mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma.
- A szaknyelvek oktatása a középiskolákban, a szakképző intézményekben és a felnőttképzésben.

Sajátos kompetenciák:

A szerb tanár és a nemzetiségiszerb-tanár

- rendelkezze magas szintű célnyelvi kommunikációs kompetenciával (legalább C1-es szinten), legyen képes magabiztosan alkalmazni az adott nyelv szabályait, legyen jártas a stílusok és stílusrétegek (regiszterek) alkalmazásában;
- a nyelvpedagógia elméletének tükrében legyen képes a nyelvtanításnak az adott kontextusban legmegfelelőbb módszereit és eljárásait alkalmazni az alapkészségek, a nyelvtan, a kiejtés és intonáció, valamint az adott célnyelvi kultúrákra vonatkozó ismeretek tanítása, gyakoroltatása, mérése és értékelése során;
- ismerje és tudja alkalmazni az olyan, nyelvtanulást segítő munkaformákat, mint például az önszabályozó tanulás, az együttműködő tanulás (pár- és csoportmunka), valamint az ún. frontális osztálymunka;

- ismerje és tudja alkalmazni a kommunikatív és feladatközpontú nyelvpedagógiai szemléleteket, a tantárgyközi és a szakmaorientált nyelvtanítás alapelveit, valamint legyen képes dráma- és projektpedagógiai folyamatokat tervezni, irányítani és értékelni.

Szlováktanár / szlovák- és nemzetiségiszlovák-tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése:
 - a) *okleveles szlováktanár*
 - b) *okleveles szlovák- és nemzetiségiszlovák-tanár;*
- angol nyelvű megjelölése:
 - a) *teacher of Slovakian language and culture*
 - b) *teacher of Slovakian as a minority language and culture.*

Választható szakirányok: szlováktanár, nemzetiségiszlovák-tanár.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- Alapvető rendszernyelvészeti ismeretek, az alkalmazott nyelvészet főbb területeinek ismeretanyaga (szocio- és pszicholingvisztika, nyelvelsajátítás, szövegnyelvészet és kompetencia, nyelvi variáció, stílus stb.). A tanításhoz szükséges kontrasztív nyelvészeti alapok és kérdések.
- A szinkrón nyelvéllapot fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai rendszerének magas fokú ismerete. Szociolingvisztikai sajátosságok. Stilisztikai ismeretek.
- A szlovák nyelvi műveltségterületen felhalmozódott kultúra fő területei, azok a szellemi és művészeti irányzatok, amelyek meghatározóak a szlovák kultúra sajátos arculatának kialakulásában, és amelyek szerves részei az egyetemes emberi kultúrának. Kortárs irodalmi, képzőművészeti, filmes, zenei ismeretek. A szlovák nyelv és kultúra tanításának jelentősége a személyiség fejlesztése érdekében.
- Szlovák irodalom és civilizáció: az irodalomelmélet és a szlovák irodalom történetének áttekintő ismerete. A szlovák irodalom alkotásainak értő elemzése.

A nemzetiségiszlovák-tanár szakirányhoz tartozó, további sajátos ismeretek (8-14 kredit):

- A hazai szlovák kisebbség története, tárgyi és szellemi kultúrája – többek között a történet-, a nyelv-, az irodalomtudomány, a néprajz, a szociológia és a kulturális antropológia bevonásával. A szlovák kisebbség mint a sokszínű európai kultúra szerves része – különös tekintettel a közép- és délkelet-európai régióra.
- Szociolingvisztikai kérdések: Kétnyelvűség, diglosszia és nyelvelsajátítás, kisebbségi nyelvhasználat a magyarországi szlovákoknál. Nyelv – kultúra – társadalom – identitás.
- Szlovák nyelvű regionális irodalom.

Szaktudományi ismeretek:

- A szlovák nyelv tanításának módszertana: a nyelvtanítás elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei; nemzetközi tendenciák és a magyarországi gyakorlat.
- A szlovák nyelv és kultúra tanítása során felmerülő speciális oktatási jelenségek: a kiejtés tanításának korszerű módszerei; a nyelvtani esetrendszer tanításának módszertani jelentősége; az igeidők tanításának módszertani fontossága.
- A nyelvtudás mérése és értékelése. Az osztálytermi értékelés, az érettségi és a nyelvvizsgák. A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményei. A vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, bankosítása. A vizsgák minőségi kritériumai: a validitás és a megbízhatóság. A Közös Európai Referenciakeret és annak alkalmazása.
- Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Multimediális nyelvtanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana.
- Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdinamika szerepe a kommunikatív nyelvoktatásban, a csoport mint motiváló tényező. A nyelv mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma.
- A szaknyelvek oktatása a középiskolákban, a szakképző intézményekben és a felnőttképzésben.

Sajátos kompetenciák:

A szlovák tanár és a nemzetiségiszlovák-tanár

- rendelkezze magas szintű célnyelvi kommunikációs kompetenciával (legalább C1-es szinten), legyen képes magabiztosan alkalmazni az adott nyelv szabályait, legyen jártas a stílusok és stílusrétegek (regiszterek) alkalmazásában;
- a nyelvpedagógia elméletének tükrében legyen képes a nyelvtanításnak az adott kontextusban legmegfelelőbb módszereit és eljárásait alkalmazni az alapkészségek, a nyelvtan, a kiejtés és intonáció, valamint az adott célnyelvi kultúrákra vonatkozó ismeretek tanítása, gyakoroltatása, mérése és értékelése során;
- ismerje és tudja alkalmazni az olyan, nyelvtanulást segítő munkaformákat, mint például az önszabályozó tanulás, az együttműködő tanulás (pár- és csoportmunka), valamint az ún. frontális osztálymunka;
- ismerje és tudja alkalmazni a kommunikatív és feladatközpontú nyelvpedagógiai szemléleteket, a tantárgyközi és a szakmaorientált nyelvtanítás alapelveit, valamint legyen képes dráma- és projektpedagógiai folyamatokat tervezni, irányítani és értékelni.

Szlovéntanár / szlovén- és nemzetiségiszlovén-tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése:
 - a) *okleveles szlovéntanár*
 - b) *okleveles szlovén-és nemzetiségiszlovén-tanár;*
- angol nyelvű megjelölése:
 - a) *teacher of Slovenian language and culture*

b) *teacher of Slovenian as a minority language and culture.*

Választható szakirányok: szlovéntanár, nemzetiségiszlovén-tanár.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- Alapvető rendszernyelvészeti ismeretek, az alkalmazott nyelvészet főbb területeinek ismeretanyaga (szocio- és pszicholingvisztika, nyelvelsajátítás, szövegnyelvészet és kompetencia, nyelvi variáció, stílus stb.). A tanításhoz szükséges kontrasztív nyelvészeti alapok és kérdések.
- A szinkrón nyelvallapot fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai rendszerének magas fokú ismerete. Szociolingvisztikai sajátosságok. Stilisztikai ismeretek.
- A szlovén nyelvi műveltségterületen felhalmozódott kultúra fő területei, azok a szellemi és művészeti irányzatok, amelyek meghatározóak a szlovén kultúra sajátos arculatának kialakulásában, és amelyek szerves részei az egyetemes emberi kultúrának. Kortárs irodalmi, képzőművészeti, filmes, zenei ismeretek. A szlovén nyelv és kultúra tanításának jelentősége a személyiség fejlesztése érdekében.
- Szlovén irodalom és civilizáció: az irodalomelmélet és a szlovén irodalom történetének áttekintő ismerete. A szlovén irodalom alkotásainak értő elemzése.

A nemzetiségiszlovén-tanár szakirányhoz tartozó, további sajátos ismeretek (8-14 kredit):

- A hazai szlovén kisebbség története, tárgyi és szellemi kultúrája – többek között a történet-, a nyelv-, az irodalomtudomány, a néprajz, a szociológia és a kulturális antropológia bevonásával. A szlovén kisebbség mint a sokszínű európai kultúra szerves része – különös tekintettel a közép- és délkelet-európai régióra.
- Szociolingvisztikai kérdések: Kétnyelvűség, diglosszia és nyelvelsajátítás, kisebbségi nyelvhasználat a magyarországi szlovénoknál. Nyelv – kultúra – társadalom – identitás.
- Szlovén nyelvű regionális irodalom.

Szaktudományi ismeretek:

- A szlovén nyelv tanításának módszertana: a nyelvtanítás elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei.; nemzetközi tendenciák és a magyarországi gyakorlat.
- A szlovén nyelv és kultúra tanítása során felmerülő speciális oktatási jelenségek: a kiejtés tanításának korszerű módszerei; a nyelvtani esetrendszer tanításának módszertani jelentősége; az igeidők tanításának módszertani fontossága.
- A nyelvtudás mérése és értékelése. Az osztálytermi értékelés, az érettségi és a nyelvvizsgák. A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményei. A vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, bankosítása. A vizsgák minőségi kritériumai: a validitás és a megbízhatóság. A Közös Európai Referenciakeret és annak alkalmazása.
- Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Multimediális nyelvtanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka,

frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana.

- Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdinamika szerepe a kommunikatív nyelvoktatásban, a csoport mint motiváló tényező. A nyelv mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma.
- A szaknyelvek oktatása a középiskolákban, a szakképző intézményekben és a felnőttképzésben.

Sajátos kompetenciák:

A szlovéntanár és a nemzetiségiszlovén-tanár

- rendelkezze magas szintű célnyelvi kommunikációs kompetenciával (legalább C1-es szinten), legyen képes magabiztosan alkalmazni az adott nyelv szabályait, legyen jártas a stílusok és stílusrétegek (regiszterek) alkalmazásában;
- a nyelvpedagógia elméletének tükrében legyen képes a nyelvtanításnak az adott kontextusban legmegfelelőbb módszereit és eljárásait alkalmazni az alapkészségek, a nyelvtan, a kiejtés és intonáció, valamint az adott célnyelvi kultúrákra vonatkozó ismeretek tanítása, gyakoroltatása, mérése és értékelése során;
- ismerje és tudja alkalmazni az olyan, nyelvtanulást segítő munkaformákat, mint például az önszabályozó tanulás, az együttműködő tanulás (pár- és csoportmunka), valamint az ún. frontális osztálymunka;
- ismerje és tudja alkalmazni a kommunikatív és feladatközpontú nyelvpedagógiai szemléleteket, a tantárgyközi és a szakmaorientált nyelvtanítás alapelveit, valamint legyen képes dráma- és projektpedagógiai folyamatokat tervezni, irányítani és értékelni.

Ukrántanár / ukrán- és nemzetiségiukrán-tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése:
 - a) *okleveles ukrántanár*
 - b) *okleveles ukrán- és nemzetiségiukrán-tanár*;
- angol nyelvű megjelölése:
 - a) *teacher of Ukrainian language and culture*
 - b) *teacher of Ukrainian as a minority language and culture*.

Választható szakirányok: ukrántanár, nemzetiségiukrán-tanár.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- Alapvető rendszernyelvészeti ismeretek, az alkalmazott nyelvészet főbb területeinek ismeretanyaga (szocio- és pszicholingvisztika, nyelvelsajátítás,

szövegnyelvészet és kompetencia, nyelvi variáció, stílus stb.). A tanításhoz szükséges kontrasztív nyelvészeti alapok és kérdések.

- A szinkrón nyelvállapot fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai rendszerének magas fokú ismerete. Szociolingvisztikai sajátosságok. Stilisztikai ismeretek.
- Az ukrán nyelvi műveltségterületen felhalmozódott kultúra fő területei, azok a szellemi és művészeti irányzatok, amelyek meghatározóak az ukrán kultúra sajátos arculatának kialakulásában, és amelyek szerves részei az egyetemes emberi kultúrának. Kortárs irodalmi, képzőművészeti, filmes, zenei ismeretek. Az ukrán nyelv és kultúra tanításának jelentősége a személyiség fejlesztése érdekében.
- Ukrán irodalom és civilizáció: az irodalomelmélet és az ukrán irodalom történetének áttekintő ismerete. Az ukrán irodalom alkotásainak értő elemzése.

A nemzetiségiukrán-tanár szakirányhoz tartozó, további sajátos ismeretek (8-14 kredit):

- A hazai ukrán kisebbség története, tárgyi és szellemi kultúrája – többek között a történet-, a nyelv-, az irodalomtudomány, a néprajz, a szociológia és a kulturális antropológia bevonásával. Az ukrán kisebbség mint a sokszínű európai kultúra szerves része – különös tekintettel a közép- és délkelet-európai régióra.
- Szociolingvisztikai kérdések: Kétnyelvűség, diglosszia és nyelvelsajátítás, kisebbségi nyelvhasználat a magyarországi ukránoknál. Nyelv – kultúra – társadalom – identitás.
- Ukrán nyelvű regionális irodalom.

Szaktárgyi ismeretek:

- Az ukrán nyelv tanításának módszertana: a nyelvtanítás elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei; nemzetközi tendenciák és a magyarországi gyakorlat.
- Az ukrán nyelv és kultúra tanítása során felmerülő speciális oktatási jelenségek: a betűtanítás korszerű módszerei; a nyelvtani esetrendszer tanításának módszertani jelentősége; az idegnyelv tanításának módszertani fontossága.
- A nyelvtudás mérése és értékelése. Az osztálytermi értékelés, az érettségi és a nyelvvizsgák. A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményei. A vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, bankosítása. A vizsgák minőségi kritériumai: a validitás és a megbízhatóság. A Közös Európai Referenciakeret és annak alkalmazása.
- Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Multimediális nyelvtanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana.
- Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdinamika szerepe a kommunikatív nyelvtanításban, a csoport mint motiváló tényező. A nyelv mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma.
- A szaknyelvek oktatása a középiskolákban, a szakképző intézményekben és a felnőttképzésben.

Sajátos kompetenciák:

Az ukrántanár és a nemzetiségiukrán-tanár

- rendelkeznek magas szintű célnyelvi kommunikációs kompetenciával (legalább C1-es szinten), legyen képes magabiztosan alkalmazni az adott nyelv szabályait, legyen jártas a stílusok és stílusrétegek (regiszterek) alkalmazásában;

- a nyelvpedagógia elméletének tükrében legyen képes a nyelvtanításnak az adott kontextusban legmegfelelőbb módszereit és eljárásait alkalmazni az alapkészségek, a nyelvtan, a kiejtés és intonáció, valamint az adott célnyelvi kultúrákra vonatkozó ismeretek tanítása, gyakoroltatása, mérése és értékelése során;
- ismerje és tudja alkalmazni az olyan, nyelvtanulást segítő munkaformákat, mint például az önszabályozó tanulás, az együttműködő tanulás (pár- és csoportmunka), valamint az ún. frontális osztálymunka;
- ismerje és tudja alkalmazni a kommunikatív és feladatközpontú nyelvpedagógiai szemléleteket, a tantárgyközi és a szakmaorientált nyelvtanítás alapelveit, valamint legyen képes dráma- és projektpedagógiai folyamatokat tervezni, irányítani és értékelni.

Latintanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles latintanár*;
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of Latin*.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- A latin szöveg grammatikája, lexikája, történeti, filozófiai, vallás- és kultúrtörténeti vonatkozásai.
- A latin irodalom legfontosabb alkotói életművének áttekintése, a latin irodalom főbb tendenciáinak ismerete; a modern irodalomtudomány és esztétika elemzési módszerei szerinti irodalomértés.
- Az ógörög nyelv alapvonalai, könnyebb görög szövegek fordítása.
- Az antik (görög-latin) világ történetének (földrajzának), irodalmának, vallásának, művészetének főbb vonalai, történeti, nyelvi és kulturális (főképp irodalmi) kapcsolatai az ókori keleti és az antikra támaszkodó közép- és újkori európai civilizációkkal, különös tekintettel Pannóniára és a latin nyelv szerepére Magyarország kultúrájában.
- Az ókori gyűjteménnyel rendelkező múzeumok anyagának ismerete. Tárlatvezetési ismeretek, a topográfia és a tárgytörténet kérdései, a feliratok olvasásához szükséges epigráfiai alapvetés.

Szaktárgyszertani ismeretek:

- Latin szaktárgyszertan: a latintanításban alkalmazható módszerek az irodalmi szövegek feldolgozásában (pl.: szöveg szituálása, lexikai, nyelvtani feldolgozása, a hozzá kapcsolódó művelődéstörténeti ismeretek bemutatásának lehetőségei, a szöveg magyar nyelvű értelmezése). A tankönyvek és segédletek kipróbálásához szimulációs gyakorlatok. A gyakorlatok, szemléltető anyagok, játékok önálló

elkészítése. A latin nyelv és kultúra tanításának jelentősége a személyiség fejlesztése érdekében.

- A latin tanításának klasszikus, kétnyelvű tradíciója, a közvetítő készség mérésének elmélete, a fordítás elméletének alapkérdései, a lexika fordításnak problémái, grammatika, az egyszerű és az összetett mondat fordításának kérdései.
- Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Tananyagkészítés, projektmunka. Felkészülés a tanítási gyakorlatra. Multimedialis nyelvtanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana. A nyelvtudás mérése és értékelése. Az osztálytermi értékelés, az érettségi és a nyelvvizsgák. A vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, bankosítása. A vizsgák minőségi kritériumai: a validitás és a megbízhatóság.

Japántanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles japántanár*;
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of Japanese language and culture*.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- Alapvető rendszernyelvészeti ismeretek, az alkalmazott nyelvészet főbb területeinek ismeretanyaga (szocio- és pszicholingvisztika, nyelvelsajátítás, szövegnyelvészet és kompetencia, nyelvi variáció, stílus stb.). A tanításhoz szükséges kontrasztív nyelvészeti alapok és kérdések.
- A szinkrón nyelvállapot fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai rendszerének magas fokú ismerete. Szociolingvisztikai sajátosságok. Stilisztikai ismeretek. Magas szintű japán nyelvű kommunikációs készség elsajátítása, a japán nyelvhelyesség szabályainak magabiztos alkalmazása.
- A japán nyelvi műveltségterületen felhalmozódott kultúra fő területei, azok a szellemi és művészeti irányzatok, amelyek meghatározóak a japán kultúra sajátos arculatának kialakulásában, és amelyek szerves részei az egyetemes emberi kultúrának.
- Japán irodalom és civilizáció: az irodalomelmélet és a japán irodalom történetének áttekintő ismerete. A japán irodalom alkotásainak értő elemzése. Kortárs irodalmi, képzőművészeti, filmes, zenei ismeretek. A japán nyelv és kultúra tanításának jelentősége a személyiség fejlesztése érdekében. Széles körű tájékozottság Japán kultúrájának, civilizációjának (történeti, művelődés- és művészettörténeti, társadalmi, politikai) vonatkozásában.

Szaktárgyszertani ismeretek:

- A japán nyelv tanításának módszertana: a nyelvtanítás elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei.; nemzetközi tendenciák és a magyarországi gyakorlat.
- A nyelvtudás mérése és értékelése. Az osztálytermi értékelés, az érettségi és a nyelvvizsgák. A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményei. A vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, bankosítása. A vizsgák minőségi kritériumai: a validitás és a megbízhatóság.
- A japán nyelv magyar anyanyelvű tanulók számára történő oktatásához szükséges speciális ismeretek, a magyar és a japán nyelv sajátosságai, a japánul tanuló magyar diákok speciális nyelvi problémái: a tónusok és a szórend szerepe, nyelvjárási ismeretek, az írásjelek elsajátításának módszertani kérdései stb.
- Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Multimediális nyelvtanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana.
- Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdinamika szerepe a kommunikatív nyelvvoktatásban, a csoport mint motiváló tényező. A nyelv mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma.

Sajátos kompetenciák:

A japántanár

- rendelkezze magas szintű célnyelvi kommunikációs kompetenciával (legalább C1-es szinten), legyen képes magabiztosan alkalmazni az adott nyelv szabályait, legyen jártas a stílusok és stílusrétegek (regiszterek) alkalmazásában;
- a nyelvpedagógia elméletének tükrében legyen képes a nyelvtanításnak az adott kontextusban legmegfelelőbb módszereit és eljárásait alkalmazni az alapkészségek, a nyelvtan, a kiejtés és intonáció, valamint az adott célnyelvi kultúrákra vonatkozó ismeretek tanítása, gyakoroltatása, mérése és értékelése során;
- ismerje és tudja alkalmazni az olyan, nyelvtanulást segítő munkaformákat, mint például az önszabályozó tanulás, az együttműködő tanulás (pár- és csoportmunka), valamint az ún. frontális osztálymunka;
- ismerje és tudja alkalmazni a kommunikatív és feladatközpontú nyelvpedagógiai szemléleteket, a tantárgyközi és a szakmaorientált nyelvtanítás alapelveit, valamint legyen képes dráma- és projektpedagógiai folyamatokat tervezni, irányítani és értékelni.

Kínaitanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles kínaitanár*;
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of Chinese language and culture*.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- Alapvető rendszernyelvészeti ismeretek, az alkalmazott nyelvészet főbb területeinek ismeretanyaga (szocio- és pszicholingvisztika, nyelvelsajátítás, szövegnyelvészet és kompetencia, nyelvi variáció, stílus stb.). A tanításhoz szükséges kontrasztív nyelvészeti alapok és kérdések.
- A szinkrón nyelvállapot fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai rendszerének magas fokú ismerete. Szociolingvisztikai sajátosságok. Stilisztikai ismeretek. Magas szintű kínai nyelvű kommunikációs készség elsajátítása, a kínai nyelvhelyesség szabályainak magabiztos alkalmazása.
- A kínai nyelvi műveltségterületen felhalmozódott kultúra fő területei, azok a szellemi és művészeti irányzatok, amelyek meghatározóak a kínai kultúra sajátos arculatának kialakulásában, és amelyek szerves részei az egyetemes emberi kultúrának.
- Kínai irodalom és civilizáció: az irodalomelmélet és a kínai irodalom történetének áttekintő ismerete. A kínai irodalom alkotásainak értő elemzése. Kortárs irodalmi, képzőművészeti, filmes, zenei ismeretek. A kínai nyelv és kultúra tanításának jelentősége a személyiség fejlesztése érdekében. Széles körű tájékozottság Kína kultúrájának, civilizációjának (történeti, művelődés- és művészettörténeti, társadalmi, politikai) vonatkozásában.

Szaktanári ismeretek:

- A kínai nyelv tanításának módszertana: a nyelvtanítás elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei; nemzetközi tendenciák és a magyarországi gyakorlat.
- A nyelvtudás mérése és értékelése. Az osztálytermi értékelés, az érettségi és a nyelvvizsgák. A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményei. A vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, bankosítása. A vizsgák minőségi kritériumai: a validitás és a megbízhatóság.
- A kínai nyelv magyar anyanyelvű tanulók számára történő oktatásához szükséges speciális ismeretek, a magyar és a kínai nyelv sajátosságai, a kínaiul tanuló magyar diákok speciális nyelvi problémái.
- Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Multimediális nyelvtanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana.
- Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdinamika szerepe a kommunikatív nyelvtanításban, a csoport mint motiváló tényező. A nyelv mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma.
- Multikulturális környezetben (pl. a kéttannyelvű iskolában) történő nyelvi és kulturális oktatás sajátosságai.

Sajátos kompetenciák:

A kínaitanár

- rendelkezze magas szintű célnyelvi kommunikációs kompetenciával (legalább C1-es szinten), legyen képes magabiztosan alkalmazni az adott nyelv szabályait, legyen jártas a stílusok és stílusrétegek (regiszterek) alkalmazásában;
- a nyelvpedagógia elméletének tükrében legyen képes a nyelvtanításnak az adott kontextusban legmegfelelőbb módszereit és eljárásait alkalmazni az alapkészségek, a nyelvtan, a kiejtés és intonáció, valamint az adott célnyelvi

- kultúrákra vonatkozó ismeretek tanítása, gyakoroltatása, mérése és értékelése során;
- ismerje és tudja alkalmazni az olyan, nyelvtanulást segítő munkaformákat, mint például az önszabályozó tanulás, az együttműködő tanulás (pár- és csoportmunka), valamint az ún. frontális osztálymunka;
 - ismerje és tudja alkalmazni a kommunikatív és feladatközpontú nyelvpedagógiai szemléleteket, a tantárgyközi és a szakmaorientált nyelvtanítás alapelveit, valamint legyen képes dráma- és projektpedagógiai folyamatokat tervezni, irányítani és értékelni.

Újgörög-tanár / újgörög- és nemzetiségigörög-tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése:
 - a) *okleveles újgörög-tanár*
 - b) *okleveles újgörög- és nemzetiségigörög-tanár;*
- angol nyelvű megjelölése:
 - a) *teacher of Modern Greek*
 - b) *teacher of Modern Greek as a minority language and culture.*

Választható szakirányok: újgörög-tanár, nemzetiségigörög-tanár.

A képzés célja az alapképzésen vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- Újgörög nyelvészet: alapvető rendszernyelvészeti ismeretek, az alkalmazott nyelvészet főbb területeinek ismeretanyaga (szocio- és pszicholingvisztika, nyelvelsajátítás, szövegnyelvészet és kompetencia, nyelvi variáció, stílus stb.). A tanításhoz szükséges kontrasztív nyelvészeti alapok és kérdések.
- A szinkrón nyelvallapot fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai rendszerének magas fokú ismerete. Szociolingvisztikai sajátosságok. Stilisztikai ismeretek. A magyar és a görög kontrasztív nyelvészeti ismeretei.
- Ismeretek a görög irodalom területén (vázlatos áttekintés az ókori és bizánci görögségről, alapos ismeretek az új- és modern kori görög irodalomról). A görög kultúra (irodalom, film, képzőművészet, alkalmazott művészetek) legfontosabb irányzatai, a kultúra és a görög nyelvű országok (Görögország és Ciprus), továbbá a diaszpóra társadalmának (beleértve a politika és gazdaság) aktuális kérdései.
- A bizánci kereszténység: vázlatos áttekintés történetéről, a bizánci egyházszervezetről és egyházi kultúráról (templomépítészet, liturgia). Az irodalmi műfajok értő ismerete (műelemzés és befogadási modellek) az irodalomtörténet tükrében/alapján, az irodalom és a média összefüggései, a komparatisztika aktuális szempontjai (magyar–újgörög és egyéb európai nyelvek és kultúrák vonatkozásában), a bizánci (orthodox) kereszténység szerepe a középkori

Magyarország kultúrájában. Kortárs irodalmi, képzőművészeti, filmes, zenei ismeretek.

A nemzetiségigörög-tanár szakirányhoz tartozó, további sajátos ismeretek (8-14 kredit):

- A hazai görögök története, tárgyi és szellemi kultúrája – többek között a történet-, a nyelv-, az irodalomtudomány, a néprajz, a szociológia és a kulturális antropológia bevonásával. A görög kisebbség mint a sokszínű európai kultúra szerves része – különös tekintettel a közép- és dél-európai régióra.
- Szociolingvisztikai kérdések: Kétnyelvűség, diglosszia és nyelvelsajátítás, kisebbségi nyelvhasználat a magyarországi görögöknél. Nyelv – kultúra – társadalom – identitás.
- Görög nyelvű regionális irodalom.

Szaktárgyi ismeretek:

- Az újjörög nyelv tanításának módszertana: a nyelvtanítás elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei; nemzetközi tendenciák és a magyarországi gyakorlat.
- A betűtanítás korszerű módszerei, a nyelvtani esetrendszer tanításának módszertani jelentősége.
- A nyelvtudás mérése és értékelése. Az osztálytermi értékelés, az érettségi és a nyelvvizsgák. A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményei. A vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, bankosítása. A vizsgák minőségi kritériumai: a validitás és a megbízhatóság. A Közös Európai Referenciakeret és annak alkalmazása.
- Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Multimediális nyelvtanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana.
- Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdinamika szerepe a kommunikatív nyelvtanításban, a csoport mint motiváló tényező. A nyelv mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma.
- A szaknyelvek oktatása a középiskolákban, a szakképző intézményekben és a felnőttképzésben.

Sajátos kompetenciák:

A görög-tanár vagy nemzetiségigörög-tanár

- rendelkezze magas szintű célnyelvi kommunikációs kompetenciával (legalább C1-es szinten), legyen képes magabiztosan alkalmazni az adott nyelv szabályait, legyen jártas a stílusok és stílusrétegek (regiszterek) alkalmazásában;
- a nyelvpedagógia elméletének tükrében legyen képes a nyelvtanításnak az adott kontextusban legmegfelelőbb módszereit és eljárásait alkalmazni az alapkészségek, a nyelvtan, a kiejtés és intonáció, valamint az adott célnyelvi kultúrákra vonatkozó ismeretek tanítása, gyakoroltatása, mérése és értékelése során;
- ismerje és tudja alkalmazni az olyan, nyelvtanulást segítő munkaformákat, mint például az önszabályozó tanulás, az együttműködő tanulás (pár- és csoportmunka), valamint az ún. frontális osztálymunka;
- ismerje és tudja alkalmazni a kommunikatív és feladatközpontú nyelvpedagógiai szemléleteket, a tantárgyközi és a szakmaorientált nyelvtanítás alapelveit, valamint

legyen képes dráma- és projektpedagógiai folyamatokat tervezni, irányítani és értékelni.

Ógörögtanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles ógörögtanár*;
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of Ancient Greek*.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- Az ógörög szöveg grammatikája, lexikája, történeti, filozófiai, vallás- és kultúrtörténeti vonatkozásai.
- Az ógörög irodalom legfontosabb alkotói életművének áttekintése, az ógörög irodalom főbb tendenciáinak ismerete; a modern irodalomtudomány és esztétika elemzési módszerei szerinti irodalomértés.
- A latin nyelv alapvonalai, könnyebb latin szövegek fordítása.
- Az antik (görög-latin) világ történetének (földrajzának), irodalmának, vallásának, művészetének főbb vonalai, történeti, nyelvi és kulturális (főképp irodalmi) kapcsolatai az ókori keleti és az antikra támaszkodó közép- és újkori európai civilizációkkal, különös tekintettel az ógörög nyelv, a bizánci kereszténység, a hazánkban élő görögség szerepére Magyarország kultúrájában.
- Az ókori gyűjteménnyel rendelkező múzeumok anyagának ismerete. Tárlatvezetési ismeretek, a topográfia és a tárgytörténet kérdései, a görög feliratok olvasásához szükséges epigráfiai alapvetés.

Szaktárgyi ismeretek:

- Ógörög szaktárgyi: az ógörög tanításában alkalmazható módszerek az irodalmi szövegek feldolgozásában (pl.: szöveg szituálása, lexikai, nyelvtani feldolgozása, a hozzá kapcsolódó művelődéstörténeti ismeretek bemutatásának lehetőségei, a szöveg magyar nyelvű értelmezése). A tankönyvek és segédletek kipróbálásához szimulációs gyakorlatok. A gyakorlatok, szemléltető anyagok, játékok önálló elkészítése. Az ógörög nyelv és kultúra tanításának jelentősége a személyiség fejlesztése érdekében.
- Az ógörög tanításának klasszikus, kétnyelvű tradíciója, a közvetítő készség mérésének elmélete, a fordítás elméletének alapkérdései, a lexikafordításnak problémái, grammatika, az egyszerű és az összetett mondat fordításának kérdései.
- Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Tananyagkészítés, projektmunka. Felkészülés a tanítási gyakorlatra. Multimediális nyelvtanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana. A nyelvtudás mérése és értékelése. Az osztálytermi értékelés, az érettségi és a nyelvvizsgák. A vizsgafeladatok készítése, kipróbálása,

ellenőrzése, bankosítása. A vizsgák minőségi kritériumai: a validitás és a megbízhatóság.

Portugáltanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles portugáltanár*;
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of Portuguese language and culture*.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- Alapvető rendszernyelvészeti ismeretek, az alkalmazott nyelvészet főbb területeinek ismeretanyaga (szocio- és pszicholingvisztika, nyelvelsajátítás, szövegnyelvészet és kompetencia, nyelvi variáció, stílus stb.). A tanításhoz szükséges kontrasztív nyelvészeti alapok és kérdések.
- A szinkrón nyelvallapot fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai rendszerének magas fokú ismerete. Szociolingvisztikai sajátosságok. Stilisztikai ismeretek.
- Portugália (és a portugál ajkú világ) nyelvi műveltségterületen felhalmozódott kultúra fő területei, azok a szellemi és művészeti irányzatok, amelyek meghatározóak az adott kultúra sajátos arculatának kialakulásában, és amelyek szerves részei az egyetemes emberi kultúrának. Portugál irodalom és civilizáció: az irodalomelmélet és a francia irodalom történetének áttekintő ismerete. A portugál irodalom alkotásainak értő elemzése. Kortárs irodalmi, képzőművészeti, filmes, zenei ismeretek. A portugál nyelv és kultúra tanításának jelentősége a személyiség fejlesztése érdekében.

Szaktárgyszertani ismeretek:

- A portugál nyelv tanításának módszertana: a nyelvtanítás elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei; nemzetközi tendenciák és a magyarországi gyakorlat.
- A nyelvtudás mérése és értékelése. Az osztálytermi értékelés, az érettségi és a nyelvvizsgák. A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményei. A vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, bankosítása. A vizsgák minőségi kritériumai: a validitás és a megbízhatóság. A Közös Európai Referenciakeret és annak alkalmazása.
- Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Multimediális nyelvtanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana.
- Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdinamika szerepe a kommunikatív nyelvtanításban, a csoport mint motiváló tényező. A nyelv mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma.

- A szaknyelvek oktatása a középiskolákban, a szakképző intézményekben és a felnőttképzésben.

Sajátos kompetenciák:

A portugáltanár

- rendelkezze magas szintű célnyelvi kommunikációs kompetenciával (legalább C1-es szinten), legyen képes magabiztosan alkalmazni az adott nyelv szabályait, legyen jártas a stílusok és stílusrétegek (regiszterek) alkalmazásában;
- a nyelvpedagógia elméletének tükrében legyen képes a nyelvtanításnak az adott kontextusban legmegfelelőbb módszereit és eljárásait alkalmazni az alapkészségek, a nyelvtan, a kiejtés és intonáció, valamint az adott célnyelvi kultúrákra vonatkozó ismeretek tanítása, gyakoroltatása, mérése és értékelése során;
- ismerje és tudja alkalmazni az olyan, nyelvtanulást segítő munkaformákat, mint például az önszabályozó tanulás, az együttműködő tanulás (pár- és csoportmunka), valamint az ún. frontális osztálymunka;
- ismerje és tudja alkalmazni a kommunikatív és feladatközpontú nyelvpedagógiai szemléleteket, a tantárgyközi és a szakmaorientált nyelvtanítás alapelveit, valamint legyen képes dráma- és projektpedagógiai folyamatokat tervezni, irányítani és értékelni.

Matematika műveltségi terület

Matematikatanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles matematikatanár*;
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of mathematics*.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

Algebra és számelmélet:

- Fejezetek az elemi számelméletből: Kvadrátikus reciprocitás tétele. Legendre- és Jacobi-szimbólum, magasabb fokú kongruenciák, primitív gyök, diszkrét logaritmus (index). Lánc törtek, diofantikus approximáció. Nevezetes diofantikus egyenletek (pl.: Pell-egyenlet). Algebrai számtestek. Prímszámok eloszlása, prímtesztek. Kombinatorikus számelmélet. A fogalomalkotás folyamata.
- Fejezetek az algebrából: Testbővítések, felbontási test. Kapcsolat a középiskolai algebrával: bonyolultabb nevezők gyöktelenítése. Legfeljebb negyedfokúra visszavezethető egyenletek. Testbővítés Galois-csoportja, magasabb fokú egyenletek megoldhatósága gyökjelekkel. Geometriai szerkeszthetőség, nevezetes

és hétköznapi szerkeszthetőségi kérdések megoldása, komputeralgebrai utalásokkal. Hálók, hálózatonosságok, Boole-algebrák. Kapcsolat a tanári munkával: halmazokkal való számolás, a legnagyobb közös osztóra és legkisebb közös többszörösre vonatkozó disztributív azonosság.

Analízis:

- A komplex függvénytan elemei alkalmazásokkal: Reguláris függvények. Hatványsorok, elemi függvények kiterjesztése komplex változóra. Alkalmazás másodrendű közönséges differenciálegyenletek megoldására. Komplex változós függvény differenciálhatósága. Komplex vonalintegrál. Cauchy-féle integráltétel és integrálformula. Az algebra alaptétele. Szingularitások. Reziduumszámítás. A fogalomalkotás folyamata.
- Valós függvénytan elemei alkalmazásokkal: Lebesgue-mérték. Mérhető függvények. Lebesgue-integrál és kapcsolata a Riemann-integrállal. Alkalmazások a valószínűség-számításban: véletlen változó eloszlásfüggvénye és sűrűségfüggvénye. Fourier-sor. Alkalmazások a parciális differenciálegyenletek elméletében: a hővezetés differenciálegyenlete. Fourier módszere a változók szétválasztására. A fogalomalkotás folyamata.
- Differenciálegyenletek: Közönséges differenciálegyenletek és rendszerek megoldásának létezése, előállítása. Lineáris és nemlineáris rendszerek kvalitatív tulajdonságai. A parciális differenciálegyenletek alaptípusai. A Fourier-módszer.

Geometria:

- A geometria alapjai: Az axiomatikus módszer, a relatív ellentmondás-mentesség. Modellek. Az abszolút geometria axiomatikus felépítése. A párhuzamossági axiómával egyenértékű állítások. Az elliptikus, euklideszi és hiperbolikus geometria modelljei. Hiperbolikus trigonometria. Transzformációs csoportok, az Erlangeni program. A fogalomalkotás folyamata.
- Diszkrét és konvex geometria: Pontrendszerek, mozaikok, elhelyezések és fedések. Rácsok. Konvex halmazok. Extremális pontok. Konvex poliéderek. Polaritás, duális poliéderek. Szimmetrizációk. Az izodiametrális egyenlőtlenség. Az izoperimetrikus probléma. A fogalomalkotás folyamata.
- Topológia és differenciálgeometria: Metrikus és topologikus terek, folytonos leképezések, homeomorfizmusok. Összefüggőség, kompaktság. Görbék és felületek topológiai vizsgálata: gráfok, Jordan-tétel, Euler-karakterisztika, irányíthatóság, osztályozás. A felületek differenciálgeometriája: alapformák, főgörbületek, főirányok, Minkowski- és Gauss-görbület, geodetikusok. A Gauss–Bonnet-tétel. Nevezetes felületek. A fogalomalkotás folyamata.
- Projektív geometria: Az affin geometria elemei. Az euklideszi sík és tér projektív bővítései. Perspektívák és projektívítások. Kettősvizony, Papposz tétele. Centrális kollineációk és alkalmazásaik. A projektív geometria analitikus modellje. A másodrendű görbék projektív elmélete. Pólus-poláris kapcsolat. Pascal, Brianchon és Steiner tételei. Másodrendű felületek. Fogalomalkotási folyamata.

Sztochasztika:

- Elemi valószínűség-számítás: A diszkrét modell. Geometriai valószínűség. Valószínűségi változók, eloszlások. Feltételes valószínűség. A nagy számok törvénye. Bolyongási problémák. A matematikai statisztika alapfogalmai. Matematikai játékok, rejtvények.
- Valószínűség-számítás alkalmazásai: Sztochasztikus modellek és statisztikai vizsgálatok. Véletlen bolyongás (arkusz szinusz törvény, nagy eltérések, iterált logaritmus tétel, tönkremenési problémák). Pontfolyamatok (Poisson-folyamat). Elágazó folyamatok (Galton–Watson-folyamat, folytonos idejű Markov-féle

elágazó folyamat). Sorbanállási modellek (stacionárius születési-kihalási, sorbanállási rendszerek). A fogalomalkotás folyamata.

- További fejezetek a valószínűség-számításból és a matematikai statisztikából: Nevezetes abszolút folytonos eloszlások, rendezett minták. Véletlen bolyongás. Generátor függvény. Minta, nevezetes statisztikák. Becslések és tulajdonságaik. A hipotézisvizsgálat elemei. Nevezetes statisztikai eljárások. Iskolai kísérletek tervezése és kiértékelése.
- Információelmélet és sztochasztikus folyamatok: Markov-láncok. Felújítási folyamatok. Poisson-folyamat. Elágazó folyamatok. Entrópia, divergencia. Redundancia és nyelvészet. Egyértelműen dekódolható kódok. Hibajavítás.

Diszkrét matematika:

- Kriptográfia alapjai: Alapvető kriptográfiai fogalmak. Szimmetrikus, aszimmetrikus kriptorendszerek. Eltolásos, lineáris rendszer, DES, RSA. Alapvető kriptográfiai protokollok. Digitális aláírás. PGP bemutatása.
- Kombinatorikai érdekességek, matematikai játékok: Dominók, hamis pénz feladatok, minimax tételek intervallumrendszerekre. Ramsey-tételek véges és végtelen esetben. Kombinatorika és geometria. Pozíciós játékok, Grundy-számok, amóba.
- Kombinatorika és alkalmazásai: Síkbeli konvex alakzatok, Helly tétele és alkalmazásai. Kombinatorikus geometriai problémák. Elemi topológiai feladatok. A skatulyaelv. A logikai szitaformula. Az invariáns módszer alkalmazásai. Partíciós problémák. Sakktáblával kapcsolatos feladatok. Különböző típusú, színezéssel kapcsolatos feladatok.
- Gráfelmélet és algoritmusok: Gráfelméleti alapfogalmak. Egyszerű gráfok. Fák, erdők. Többszörös élű gráfok. Euler-vonal, Hamilton-kör. Síkban rajzolható gráfok. Páros gráfok, házassági probléma. Turán-típusú tételek. Ramsey tétele. Irányított gráfok. Fokszámsorozatok realizációja. Szélességi és mélységi keresés, legrövidebb út. Párosítás páros gráfokban, folyamatok, Menger tételei. Gráfszínezések. Extremális gráfok.

Elemi matematika és módszertan:

- Demonstráció és kísérletezés a matematikaórán: A matematikai fogalmak, fogalmi rendszerek kialakítását megalapozó tapasztalatszerzés, konkrét tevékenységek. A tanulói tevékenységhez, szemléltetéshez szükséges hagyományos és modern eszközök (pálcika-modellektől a számítógépes animációkig) alkalmazhatóságának bemutatása pozitív és negatív példákon.
- Az „egyetemi matematika” az iskolai matematikában: Számfogalom, műveletfogalom, relációk és függvények, a matematikai logika alapismeretei, a geometria megalapozása, geometriai transzformációk, mérés, mérték, valószínűség-számítás, statisztika. A válogatott témakörök feladatanyaga alapján annak a vizsgálata, hogyan és mit lehet egy-egy témakörből továbbadni a gyerekeknek az egyes iskolatípusokban úgy, hogy abban korrekt matematikai tartalom jelenjen meg az életkornak megfelelő formában.
- Indoklások és bizonyításuk az iskolai matematikaoktatásban: Az indoklási, bizonyítási tevékenység, mint a matematikai gondolkodás egyik alapvető összetevője. A bizonyítási igény felkeltésének módszerei. Tételek megsejtését elősegítő eljárások. Szemléletes okoskodások, indoklások, bizonyítási stratégiák.
- Válogatott fejezetek az elemi matematikából: A 10-től 18 évesek számára rendezett országos versenyek feladatainak megoldása. Ismerkedés más országok tanulmányi versenyének feladataival. Régi könyvek feladatai, történeti érdekességek.

A szakmai modul ismeretanyaga legalább 65%-ban szakterületi szakmai ismeretet tartalmaz.

Szaktárgyszertani ismeretek:

- A matematika tanítása: a matematikadidaktika mint interdiszciplináris tudomány; a matematikadidaktika főbb elméleti kérdései. A fogalmak, tételek, bizonyítások tanításának alapkérdései. Néhány fontosabb témakör tanításának főbb kérdései, módszerei, eszközei. Számelmélet, algebra, függvények. Geometriai alapfogalmak, geometriai transzformációk. Vektorok, trigonometria. Kombinatorika, valószínűség-számítás, gráfok. Statisztika.
- A matematika oktatásának a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő módszereinek ismerete, különös tekintettel a matematikai fogalmak kialakulásának korosztályonkénti különböző szintjeire:
- A számfogalom fejlesztése. Számérzet komponensei. Műveleti modellek az egész számok körében. Számkörbővítés, permanenciaelv.
- Feladattípusok, nyitott feladatok, problémamezők, problémavariációk. Problémamegoldási stratégiák, heurisztikus elvek. Bizonyítási stratégiák, algoritmikus gondolkodás.
- A matematikai modellalkotás az oktatásban. Alkalmazásorientált matematikaoktatás.
- Matematikai fogalmak tanításának alapkérdései. Definíciók fajtái. Követelmények definíciókkal szemben. Feladattípusok a fogalmak tanításával kapcsolatban.
- A geometriai gondolkodás fejlődésének szintjei.
- A magyarországi matematikatanítás főbb sajátosságainak, a múlt századbeli tantervi változások tartalmi lényegének megismerése. Matematikai-didaktikai elméletek, matematika-didaktikai kutatások eredményei.
- A zsebszámológép, személyi számítógépek matematikatanításban való felhasználása.

Sajátos kompetenciák:

A matematikatanár rendelkezék:

- a matematikatanítással kapcsolatos saját kutatásaihoz, illetve a tudományos munkához szükséges, széles körben alkalmazható problémamegoldó technikák ismeretével;
- fejlett fogalmi gondolkodással és absztrakciós képességgel, ami képessé teszi őt a matematikadidaktikai tudományban az aktuális kutatások és tudományos munkák kritikus értékelésére;
- eredeti (matematikai) látás- és gondolkodásmóddal, amely a megszerzett tudás alkalmazásában és gyakorlati hasznosíthatóságában, valamint a speciális matematikai problémamegoldó technikák felhasználhatóságában is jelentkezik;
- a tanulók speciális matematikai képességei korai felismerésének képességével, amelynek kihasználásával a tehetséges tanulókat ösztönzi a megoldandó problémák megértése és megoldása területén eredeti ötletek felvetésére;
- a matematika iránti megfelelő attitűd kialakítani tudásának képességével;
- matematika versenyek szervezésének képességével;
- a matematika tanulásához gyenge képességekkel rendelkező tanulókkal való foglalkozás módszertani eszköztárával.

Történelemtanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles történelemtanár*;
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of history*.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- A magyar, illetve egyetemes történelmi korszakok politika-, gazdaság-, társadalom- és művelődéstörténetére épülő, egy-egy korszakkal (ókor, középkor, újkor, modern kor) vagy régióval (Magyarország, Európa, Ázsia, Amerika stb.) vagy témakörrel (gazdaság és társadalomtörténet, esztétikátörténet, hadtörténet, egyháztörténet stb.) kapcsolatos, tudományos mélységű ismeretek.
- A forráselemzés típusainak (írott, képi, multimédiás, tárgyi stb.) ismerete és gyakorlati alkalmazása. Az egyes korszakok és tárgykörök forrásai, forrástípusai. Az új szemléletű, ún. forrásközpontú történelemtanítás követelményei.
- A történelem segéd- és rokontudományainak ismerete (topográfia, kronológia, paleográfia, genealógia, heraldika stb. és régészet, néprajz, művészettörténet, történelmi antropológia stb.), amelyek a tanár tudásának kibővíthetőségét és a tanítás során azok hasznosíthatóságát biztosítják. A legújabb történetírói irányzatok (mentálástörténet, mikrotörténelem, nőtörténet, történelmi demográfia, kisebbségtörténet stb.) és feldolgozási módszerek, azok alkalmazási lehetőségei.
- A történelem tantárgy által közvetített általános és specifikus ismeretek és képességek: ismeretszerzés és -feldolgozás (a források és feldolgozások megkülönböztetése; forráskritika, tájékozódás könyvtárakban, kézikönyvekben, lexikonokban, atlaszokban, ismeretterjesztő és tudományos folyóiratokban, internetes keresőprogramokban, CD-ROM-ok kezelésében; a feldolgozás során a lényeges és lényegtelen jelenségek elhatárolása; az oksági viszonyok az okok és következmények bonyolult rendszerében való eligazodás; alternatívák, az egyén és a csoport szerepének és felelősségének megértése, a tettek mögött meghúzódó szándékok felismerése).
- Kifejezőképességek: a források és feldolgozások által közvetített adatok, gondolatmenetek, nevek felidézése; a problémák és kihívások világos megfogalmazása, az erre adott magyarázat, következtetés, érvelés szóbeli formáinak elsajátítása, a történelem és a társtudományok legfontosabb fogalmainak és szakkifejezéseinek ismerete; az írásbeli kifejezőképességek: a vázlat- és feleletterv-készítés, kivonatolás, jegyzetelés, táblázatkészítés technikái, szövegszerkesztő programok alkalmazása; a képi kifejezés módszerei: diagramok, grafikonok elemzése, készítése, képi ismerethordozók gyűjtése, válogatása, készítése.

- Tájékozódási képességek: térben és időben való tájékozódás kronológiai és topográfiai adatok segítségével, a történelmi események és a földrajzi viszonyok kölcsönhatásának felismerése, szinkronszemlélet, ökológiai szemlélet s ezek továbbfejlesztése.
- A történelem tantárgy kapcsolata, kapcsolódása a társadalomtudományokhoz és a művészeti oktatáshoz; a történettudomány és -tanítás nemzetközi tendenciái, különös tekintettel az EU gyakorlatára.

Szakmódszertani ismeretek:

- A történelem tanításának módszertana: A történelemórán folyó kompetenciafejlesztés módszerei, a történelemtanítás tervezésének kérdései. A történelemtanítás elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei. Nemzetközi tendenciák és a magyarországi gyakorlat.
- Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Multimedialis történelemtanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana.
- Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdinamika szerepe az oktatásban. A történelem tanításának jelentősége a személyiség fejlesztése érdekében.
- A történelem oktatása a középiskolákban, a szakképző intézményekben és a felnőttképzésben.

Kommunikációtanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles kommunikációtanár*;
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of communications studies*.

A képzés célja az alapképzésen vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

Az általános képzési és kimeneti követelményektől eltérő sajátos követelmény: a szakterületi ismeret kreditértéke legalább 16 kredit, az iskolai gyakorlat legalább 6 kredit.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek

- A kommunikáció segéd- és rokontudományainak ismeretei, amelyek a tanár tudásának, oktatási-nevelési céllal történő összekapcsolását, rendszerbe foglalását, bővíthetőségét és a tanítás során azok alkalmazhatóságát biztosítják.
- Interdiszciplináris ismeretek a kommunikáció, a média, a digitális és nyomtatott sajtó, a Public Relations, a mozgóképkultúra, a szociálpszichológia, a szociológia, a kulturális antropológia témakörében, valamint a közgazdaságtan, a jogtudomány, a politológia és a filozófia metszéspontján.
- A kommunikációelmélet és a társtudományok legfontosabb fogalmainak és szakkifejezéseinek ismerete, alkalmazása, továbbadásának képessége. A

kommunikáció tantárgy kapcsolata, kapcsolódása a társadalomtudományokhoz, a művészeti oktatáshoz, különös tekintettel az EU gyakorlatára.

- Információszerzési és feldolgozási módszerek, azok alkalmazási lehetőségei a kommunikációs munkakörökben. A források által közvetített adatok, gondolatmenetek, nevek rögzítésének és felidézésének módszerei.
- Kifejezőképességek: a problémafelvetés, magyarázat, következtetés, érvelés szóbeli formái, az írásbeli kifejezőképességek: a vázlat- és feleletterv-készítés, kivonatolás, jegyzetelés, táblázatkészítés technikái, szövegszerkesztő programok alkalmazása, a képi kifejezés módszerei: diagramok, grafikonok elemzése, készítése, képi ismerethordozók gyűjtése, válogatása, készítése.
- A mesterségbeli tudás és a speciális kommunikációs képességek fejlesztésének módszerei. A kommunikációs technikák és csatornák megismerése, alkalmazásuk és alakításuk lehetőségei, módszerei. A hatékony kommunikáció és együttműködés.
- A kommunikáció lehetséges terei, formái és gyakorlata. Kommunikációs projektek tervezésének, szervezésének módszertana.

Szakmódszertani ismeretek:

- A kommunikációelméleti ismeretkörök tanításának módszerei a közoktatás, a szakképzés valamint a felnőttképzés területén.
- A reflektív gondolkodás és tevékenység fejlesztésének lehetőségei, módszerei. Korszerű tanulásszervezési, irányítási és értékelési technikák a kommunikáció tárgyak oktatásában.
- A kommunikációórák tervezésének kérdései. Megfigyelések, gyakorlatok szervezésének, irányításának és értékelésének kérdései.
- Tudományos mélységű ismeretek, kutatás és fejlesztőmunka a kommunikáció tárgyak oktatása kapcsán – különös figyelemmel a közoktatás igényeire.
- A szakterületen alkalmazható tankönyvek, taneszközök, oktatást segítő médiumok szakszerű értékelése, azokból a tanulók egyéni sajátosságainak, előzetes felkészültségének, összetételének megfelelő ismeretforrások kiválasztása, az alkalmazást segítő segédanyagok készítése.
- Felkészítés a kommunikáció fejlesztési gyakorlatok vezetésére.

Ember és társadalom műveltségterületi tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles, ember és társadalom műveltségterületi tanár*;
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of specialization of people and society*.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

A következő tématerületek diszciplináris ismereteinek oktatási-nevelési céllal történő összekapcsolása, rendszerbe foglalása különös tekintettel a történettudomány, a pszichológia, a szociológia, a kulturális antropológia ismeretanyagára, valamint a közgazdaságtan, a jogtudomány, politológia és a filozófia vonatkozó ismeretköreire.

- A kultúra. Hagyományok és értékek a kultúra intézményeiben, a tárgyi környezetben, a viselkedésben és a mentalitásban. A civilizáció. A kulturális identitás. Nemzeti kultúra és nemzettudat. A magyar művelődéstörténet főbb jellemzői. Európai integráció és kulturális közösség.
- A társas kapcsolatok és az emberi személyiség. Az ember társas magatartásának evolúciós alapjai. Interperszonális kapcsolatok: érzelmek, megismerés, viselkedés. Szocializációs folyamatok és az énkép alakulása. A személyiség szerkezete és konzisztenciája. Választási szabadság és a döntések tudatossága.
- A biológiai és a társadalmi nemek. A nemek evolúciós jellemzői. A nemek kultúrtörténete és pszichológiai sajátosságai. Deklarált nemi ideológiák és implicit viszonyulások a társadalomban és a művészetekben.
- A termelés és a gazdaság. A klasszikus közgazdaságtan alapfogalmai: a javak, az árucseré, a pénz, a tőke. A technikai fejlődés kölcsönhatása a társadalmi és természeti viszonyokkal. A modern piacgazdaság előfeltételei, intézményei és szabályszerűségei. A gazdasági fejlettség mutatói, válság és stabilitás gazdaságtörténete. A fogyasztói magatartás és következményei.
- A társadalmi szerkezet. Csoportok, tömegek és szervezetek a társadalomban. Az állam és funkciói. A társadalmi tagolódás dimenziói, társadalmi típusok és hierarchiák. A társadalmi kommunikáció rétegződése és csatornái. A társadalmi esélyegyenlőség és a hátrányos helyzet.
- Csoportközi viszonyok. Az előítéletek és sztereotípiák szociálpszichológiai elméletei, kísérletek, a társadalmi egyenlőtlenségek rendszerszerű működése, a csoportközi konfliktusok kialakulása, fennmaradása és megszüntetésük lehetőségei, történeti összehasonlításuk. A társadalmi traumák több generációs hatásai, a kollektív és a személyes emlékezet, viszonyuk a történelemmel.
- A társadalmi változások. Az egyéni és csoportérdekek érvényesítése, társadalmi konfliktusok. A háború és következményei, a terrorizmus. A forradalmak dinamikája. Társadalmi szerződések. Reformok és stratégiai fejlesztés. A társadalmi programok hatékonyságának értékelése.
- A társadalmi közélet. A politika szerveződési formái és intézményei. Uralmi rendszerek és államformák. Közgondolkodás és ideológia. Tekintélyelvű és diktatórikus berendezkedések. A plurális demokrácia. A társadalmi mozgalmak, pártrendszer és pártpolitika. A politikai meggyőződés és a választói magatartás.
- A társadalmi normák. A normák funkciói és fajtái. Az erkölcsi szabályok, valláserkölc és a szekularizált civil erkölcs. A jogi szabályozás: jogalkotás, jogi szankcionálás és igazságszolgáltatás. Az emberi és állampolgári jogok. Erkölcsi magatartás, érzelmek és tudatosság.
- Az életút és az életmód. A születés, a gyermekkor, a betegség és öregség, a halálozás kultúrtörténete. Az egészséges élet feltételei, az épített és természetes környezethez való viszony. A munka és a szabadidő. Testkultúra, élménykeresés és szórakozás.
- A társadalom és az egyén megismerése. Laikus és tudományos ismeretek a társadalomról és az emberről. A laikus ismeretszerzés buktatói. A gondolkodás egyéni stílusa. A tudományos ismeretszerzés típusai, forrásai, eszközei, rendszere. Tételek és kételyek a társadalmi törvényszerűségekkel kapcsolatban.

- A modul céljaihoz kapcsolódó pedagógiai folyamatok – mint a személyiség és az emberi jogok tiszteletére nevelés, a nemzeti identitás, a történelmi és az állampolgári tudat erősítése, a szociális érzékenység, az életkornak megfelelő társadalmi problémák iránti nyitottság, az épített és természetes környezetért érzett felelősség, más kultúrák megismerése és elfogadása, a humánus, értékeket védő magatartás fejlesztése, a demokratikus intézményrendszer használatához szükséges ismeretek és képességek kialakítása – tervezéséhez, irányításához szükséges ismeretek.

Szakmódszertani ismeretek:

- Emberismeret, társadalomismeret, társadalmi ismeretek, állampolgári ismeretek; az interdiszciplinaritás kérdései. Kiemelt nevelési területek: állampolgári nevelés, multikulturális nevelés, médiapedagógia, környezeti nevelés, emberi kapcsolatok.
- A társadalom- és emberismeret tanításának története Európában és az Amerikai Egyesült Államokban és Magyarországon. Tantervi modellek, eltérő megközelítések. A jelenlegi hazai szabályozás: Nemzeti alaptanterv, kerettantervek, érettségi követelmények.
- A társadalom- és emberismerethez tartozó kompetenciák azonosítása és értelmezése.
- Tantervfejlesztési dilemmák, döntési pontok az Ember és társadalom műveltségi területen. A tantárgyi integráció lehetőségei. A tanár tervezőmunkája: tématerv és óravázlat készítése. Tankönyvek és más taneszközök.
- A projekt módszer, kooperatív és dramatikus technikák alkalmazása az ember- és társadalomismeret tanításában. Az ellenőrzés és értékelés módszerei.

Pedagógia tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles pedagógia tanár*;
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of educational science*.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- A pedagógiaoktatás nevelésfilozófiai, társadalomelméleti, társadalompedagógiai alapjai, iskolapedagógiai vonatkozásai.
- A pedagógiaoktatás jelentősége a hazai iskolarendszer fejlesztése szempontjából, a bolognai folyamat hatása a pedagógiaoktatás színtereire. A felnőttoktatás sajátosságainak szerepe a pedagógia tárgyak oktatásában.
- Pedagógusképzési, tanárképzési modellek, koncepciók a nemzetközi és a hazai gyakorlatban. A pedagógiai tárgyak oktatásnak módszertani kérdései.
- A pedagógus szakma pályaképének formálási lehetőségei. A mesterségbeli tudás és a speciális pedagógiai képességek fejlesztésnek módszerei. A pedagógiai

előfeltevések, nézetek megismerése, alakításuk lehetőségei és technikái. A hatékony pedagógia kommunikáció és együttműködés.

- Pedagógusszerepek, -feladatok az iskolai szervezeten belül és kívül. A pedagógiai innováció lehetséges terei, formái, gyakorlata.

Szaktudományi ismeretek:

- A reflektív pedagógiai gondolkodás és tevékenység fejlesztésének lehetőségei, módszerei. Korszerű tanulásszervezési, irányítási és értékelési technikák a pedagógiai tárgyak oktatásában.
- A pedagógiaórák tervezésének kérdései. A pedagógiai megfigyelések, gyakorlatok szervezésnek, irányításának és értékelésnek kérdései formális és nemformális keretek közt.
- Pedagógiai projektek tervezésének, szervezésnek módszertana. Kutató, fejlesztő munka a pedagógiai tárgyak oktatása kapcsán.

Sajátos kompetenciák:

A pedagógiaórák képesek a közoktatásban, a szakképzésben és a felsőoktatásban is a pedagógia korszerű tartalmait egy újszerű didaktikai megközelítésben tanítani, a pedagógiai tárgyak oktatása során az ismeretközlésen túl speciális pedagógiai képességeket fejleszteni és a pálya gyakorláshoz nélkülözhetetlen attitűdöket alakítani, végső soron egy kompetenciaalapú oktatási folyamatot tervezni, irányítani és értékelni.

Ember a természetben műveltségi terület

Biológiaórák

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles biológiaórák*;
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of biology*.

A képzés célja az alapképzésen vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

Molekuláris biológia és genetika

- A biomolekulák szerkezeti hierarchiája. A makromolekulák, elsősorban a fehérjék és nukleinsavak szerkezete és működése. A térszerkezet kialakulása, stabilitása, molekuláris interakciók. A biológiai szabályozás molekuláris mechanizmusai. A biológiai információátvitel és átadás molekuláris alapjai: replikáció, transzkripció, transzláció.
- A genom molekuláris szerveződése. Replikáció, hibajavítás, rekombináció. A transzkripció folyamata és poszttranszkripciós módosítások. A genetikai kód, és a

transzláció folyamata. A génexpresszió szabályozása pro- és eukariótákban. A géntechnológia alapjai. Fehérje szerkezeti szintjei. A térszerkezet kialakulása, stabilizálása és dinamikája. Fehérjeevolúció. Fehérjeszerkezet és funkció bemutatása az oxigéntároló és szállító fehérjék, valamint a molekuláris motorok működésének és szabályozásának példáján. A biokatalízis termodinamikai alapjai, molekuláris mechanizmusai és szabályozása. Az enzimreakciók kinetikája. A bioenergetika alapjai, anyagcsere hálózatok.

- A genetikai információ szerveződése: szerkezete, működése, és kifejeződésének szabályozási lehetősége. A genetikai alapfogalmak: Gén: ortolog, paralog, cisztron, ORF, exon, intron, allél, gén-géntermék, gén-könyvtár fogalma. A mutáció és típusai DNS szinten, allélek szintjén, spontán és indukált mutációk. Az állandóság és változás egyensúlyának jelentősége és szerepe a különböző biológiai szerveződési szinteken. A Mendel törvények: genotípus, fenotípus, teszt-cross, öröklés menetek. Rekombináció. Géntérképezés. Crossing over: 2 és 3 pontos és delációs logika. Chiasma. Holliday szerkezet. Fágok, baktériumok géntérképezése. Kromoszóma: genom, meiosis, mitózis, kromoszóma szerkezete, kariotípus, ploidia, nemi kromoszómák, mesterséges kromoszómák, a kromoszóma térképe, Tetrád: jelentése gaméta, kromoszóma, kromatida, gén szinten. Genetikai szabályozás: a gén cisz/transz része, pozitív és negatív szabályozás elve. Lac operon, lambda fág lizogéniája. Plazmidok és fágok géntechnológiai jelentősége. Fejlődésgenetika. Humángenetika: családfaelemzés, LOD elemzés, DNS diagnosztika, igazságügyi, bűnügyi alkalmazások. A Humán Genom Program és más genom programok jelentősége. Transzgénikus élőlények. A molekuláris biológiai és genomikai módszerek alkalmazása a taxonómiában.

Sejt- és fejlődésbiológia

- A vírusok, a prokarióta és eukarióta, (állati, gomba és növényi) sejtek összehasonlítása: A vírusok és prokarióták szerkezetének jellemzése, főbb molekuláris sajátosságai: energianyerésük, szaporodási stratégiáik, örökletes anyaguk szerkezete. Az élővilágban elfoglalt helyük és szerepük az egymással és a környezettel kialakult kölcsönhatásaiknak molekuláris jellemzői: együttműködés, versengés, élősködés, molekuláris adaptáció, egészségügyi és gazdasági jelentőségük.
- A sejtek közötti kapcsolatok szerepe soksejtű élőlényekben: A sejt-sejt kapcsolatok és a sejt-EC matrix kapcsolatok. A sejtek közötti kommunikációt biztosító molekuláris jelek és továbbítóik csoportosítása. A jelátviteli mechanizmusok általános tulajdonságai, néhány típusának bemutatása konkrét példa alapján. A sejtmembrán felépítése. Átjutás a membránon. Csatornák, transzporterek, pumpák. Receptorok. Szignalizáció. A sejtvázas és a sejtek mozgása. A sejtosztódás szabályozása. A sejtpusztulás és mechanizmusai.
- A fejlődésbiológia alapjai. A megtermékenyítés. A szegmentáció és szabályozása. A gastruláció mechanizmusai és szabályozása. A szelvényesség meghatározottsága, genetikai szabályozása. A neuruláció és az azt indukáló anyagok. Az embrió szerkezete a csíralemezek kialakulása után.
- A szövetek kialakulása, típusai, előfordulásuk a szervrendszerekben és szervekben.
- Az ember egyedfejlődése. A pre- és posztnatális növekedés sajátosságai és szerveződése. Szekuláris növekedési változások jelenségei, okai. A genetikai kontrol és a környezeti tényezők hatása a növekedésre és az érése.

Evolúcióbiológia

- Replikáció és replikátorok. Kvázispéciesz. Az Eigen-egyenlet. Replikátorok osztályozása. Az élet keletkezése. Szerves, abiogén szintézisek. Metabolizmus. Kompartmentalizáció. Ribozimek jellegzetességei és mesterséges szelekciójuk. A genetikai kód eredete. A transzláció megjelenése. Az eukarióta sejt eredete. Szimbionta eredetű sejtszervecskék. A transzport-rendszerek kialakulása. A rekombináció előnyeinek és hátrányainak evolúciógenetikája. A kapcsoltág megtörésének evolúciós jelentősége. A szexuális szaporodás megjelenése. A többsejtűek eredete. A többsejtűség fajtái. Epigenetikai öröklődés. Az öregedés megjelenése. Zootípus és az állatok evolúciója. Az állattársadalmak eredete. Az együttműködés evolúciója. Az állati társadalmak típusai. A munkamegosztás és a kasztok. Az emberi társadalom eredete. Az emberi nyelv eredete és szimulációs megközeítése. Hominin törzsfjlődés. Eszközhasználat.
- A genetikai diverzitás, mint az evolúció alapja. A genetikai diverzitás mérése, enzimpolimorfizmus és DNS-szintű polimorfizmus (mitokondriális és nukleáris gének). A populációs szintű elemi evolúciós folyamatok. Evolúciósan stabil stratégiák, az evolúció játékelméleti modellezése. A fajkeletkezés genetikai alapjai és módjai. Az adaptív radiáció. A genomikai szintű változások jelentősége a makroevolúcióban. A bioszféra evolúciója. A nagy radiációk és tömegkipusztulások
- A biológiai és a kulturális evolúció összefüggései: A hominid jellegek kialakulása, az ember evolúciójának fázisai. Ember és környezete: a Homo sapiens biodiverzitása; a földrajzi rasszok kialakulása és az europid, a mongolid, a negrid és az ausztrálid földrajzi rasszok jellemzése.

Ökológia, környezet- és természetvédelem

- Az ökológia, mint tudomány, szünbiológia. Szupraindividuális szintek és topográfiájuk. Ökológiai tényezők és a tűrőképesség. Környezet fogalma, alrendszerei, skála jellege. A környezet és körülvelt dialektikus fogalom pár. Természeti környezet.
- Az élőlények földrajzi elterjedése. Legfontosabb növény- és állatföldrajzi régiók ismerete. Áreatípusok, flóra- és faunaelemek, ökotípusok. Az elterjedés változásainak elemzése molekuláris módszerekkel, molekuláris biogeográfia és filogeográfia. A pannóniai életföldrajzi régió fő sajátosságai. Életfeltételek és környezeti erőforrások, az ökológiai környezet és tolerancia. A niche-fogalom történeti és tartalmi fejlődése.
- A populációdinamika alapfogalmai. Élettáblák és túlélési görbék. Denzitásfüggés és intraspecifikus verseny. Életmenetek és optimalizáció. Elemi populációs kölcsönhatások: interspecifikus verseny, predáció, parazitizmus, mutualizmus. Az életközösségek szerveződése. Táplálkozási hálózatok. Az életközösségek időbeni változása, a szukcesszió. Az életközösségek sokfélesége, a diverzitás és mérése. Szigetbiogeográfia. Bolygatás és a társulások stabilitása.
- Az ökoszisztéma fogalma, anyagforgalom és energiaháramlás az ökoszisztémában, a szerves anyag-termelés sajátosságai vízi és szárazföldi ökoszisztémákban. A vízi és szárazföldi élőhelyek sajátosságai, tagozódása, életközösségei. A napenergia hasznosulása vízi ökoszisztémákban. A plankton és a bentosz szerkezete és működése. A bioszféra. Az éghajlat elemei és fő meghatározói, makroklima és mikroklima. A globális klímaváltozás általános és regionális következményei. A talaj fogalma, talajképződés, a talaj fizikai, kémiai és biológiai tulajdonságai.

- A biológiai invázió és következményei. A természet- és környezetvédelem ökológiai alapjai. A biológiai sokféleség megőrzésének fontossága. Fajképződés és kipusztulás. Faj- és élőhelyvédelem. Természeti örökségünk a Kárpát-medencében. A védett természeti területek típusai. Natura 2000 területek. Természetvédelem az Európai Unióban és Magyarországon.
- Globális környezeti problémák környezetterhelés, biológiai indikáció. A biológiai monitorozás alapelve és jelentősége. A környezet-egészségügy alapjai.

Szabályozásbiológia, fiziológia

- A növények élettana
 - Anyagcsere-élettan: A növények ásványi táplálkozása. A víz- és ásványi anyagok felvétele. Fotoszintézis. A növényi légzés jellegzetességei. Szénhidrát anyagcsere. N-és S-anyagcsere a növényekben. A növényi anyagcsere áttekintése: az univerzális és speciális anyagcsere összefüggései.
 - Fejlődésélettan: Az egyedfejlődést és anyagcserét befolyásoló belső (hormonok és hormonhatású anyagok) és környezeti (fény, gravitáció, hőmérséklet, tápanyagellátás) tényezők, hatásmechanizmusuk. A növény egyedfejlődésének szakaszai.
 - A növényi stressz biológiája: A stresszorok. Az oxigénaktiválás, mint a növényi stresszreakciók alapja. A stressz ökológiai hatásai (globális klímaváltozás, üvegház hatás és a növénytakaró állapotának összefüggései).
 - A növényi hormonok hatása és hatásmechanizmusa.
 - A virágzás biológiája: A virágzás élettani szakaszai. A virágindukció exogén és endogén feltételei.
 - A fotoszintézis és evolúciója: A fotoszintetikus rendszerek morfológiája és működése a baktériumokban, az algákban és a magasabb rendű növényekben. A fotoszintetikus pigmentek. A fényreguláció, akklimatizáció, adaptáció, fényátlás. A CO₂ megkötés útjai a prokarióta és eukarióta szervezetekben. A fixációs folyamatok és enzimrendszerek evolúciója.
- Az állatok és az ember élettana
 - Sejtélettan. A membránok transzportfolyamatai, az elektromos potenciálok generálása, az izom-összehúzódás, az idegsejtek közötti kommunikáció molekuláris mechanizmusa.
 - A homeosztázis. A szervezet, mint rendszer. A belső környezet fogalma. Cannon homeosztázis elmélete és a dinamikus homeosztázis szemlélet.
 - A táplálkozás és az anyagcsere élettana. A szervezet metabolikusan aktív részei (máj, izom, zsírszövet, vese, vér, idegszövet) és működésük. A bélhormonok szerepe a tápanyag-feldolgozás előkészítésében. A táplálékfelvétel perifériás és centrális szabályozása.
 - A kiválasztás élettana. Vizelettermelés és folyadékfelvétel. A vizelet koncentrálásának és hígításának szabályozása: az ADH és az aldoszteron, az ANP és az angiotenzin kölcsönhatásai. A szomjúság és ivás szervezeti integrációja. A sejtanyagcsere és az ozmózis kapcsolatai. A légzés és a veseműködés hatásai a testfolyadékok pH-jára; a szabályozásuk integrációja. A Ca⁺⁺ anyagcsere, a csontfelépítés és degradáció szabályozása. A keringés és a légzés élettana.
 - Neuronális- endokrin- és immunrendszerek és kölcsönhatásaik. A központi idegrendszer zsigeri és viselkedésirányító funkciója; ezek kölcsönhatásai. A vegetatív és bélidegrendszer. A szomatomotoros rendszer. A hipotalamusz és a limbikus struktúrák integratív működései. A kognitív (pszichikai és elme-) működések.

- Az endokrin rendszer és kölcsönös kapcsolatai az idegrendszerrel. Neuro-endokrin és endokrin-neurális átalakítók.
- A viselkedés élettana. A viselkedés fogalma, a belső és külső környezet leképeződése: késztetések és emóciók; a viselkedés közvetlen mozgatói: motivációk; akció- és reakció-mintázatok. A viselkedés zavarai, a viselkedés és magatartás Stressz, stresszor és stresszválasz, a szervezet védekező mechanizmusai. A stresszválasz fiziológiája: vészreakció, általános adaptációs szindróma, kimerülés. Az idegrendszer szimpatikus kimenete, a mellékvese velője és kérge. A stresszválaszt szabályozó központi neuronkörök: hipotalamusz, mandulamag komplexum, agytörzs, előagy. A stressz és a betegségek.
- A népbetegségek (magasvérnyomás, szívinfarktus, agyvérzés, rák, depresszió, HIV fertőzés, alkohol és kábítószerfüggés) okai, a hátterükben álló biológiai alapmechanizmusok. Megelőzés, gyógykezelés.
- Az immunrendszer és működése: Az immunrendszer sejtjei és szervei. Az antigén fogalma, az immunválasz folyamata. Ellenanyag szerkezet és funkció. Effektor funkciók. A természetes és az adaptív immunrendszer összehangolt működése.
- Társulások (közösségek) struktúrái és működése. A trofikus struktúra (táplálékláncok, táplálékhálózatok).

Etológia.

- A viselkedés és a magatartás fogalma, neurobiológiai alapjai. A magasabb idegi szerveződésű állatok és az ember viselkedése. A szociális viselkedés formái és evolúciója. Kognitív etológia. A viselkedésökológia és viselkedésevolúció alapjai. A szexuális viselkedés alapjai, genetikai szabályozottsága. Az ember és a domesztikált állatok kapcsolata. Kísérleti állatok kezelésének szabályai. Az állatvédelem biológiai és etikai alapjai.

A szakmai modul ismeretanyaga legalább 65%-ban szakterületi szakmai ismeretet tartalmaz.

A tanári szakterületi ismeretek második szakképzettségként választók számára továbbá matematikai-fizikai-kémiai ismeretek, biológiai laboratóriumi gyakorlatok (alapozó gyakorlat, biokémia és mikrobiológia gyakorlat, állat- és növényélettan gyakorlat, terepgyakorlat), biológiaeelméleti ismeretek (genetika, molekuláris biológia, mikrobiológia, biotechnológia, növény- és állatélettan, ökológia, etológia, környezet- és természetvédelem).

Szaktárgyi ismeretek:

- Az induktív és deduktív szemléletű biológiaoktatás elméleti és gyakorlati kérdéseinek ismerete és használata, kiemelten az alap- és középszintű biológiaoktatásban.
- A feladat- és problémamegoldás szerepe és jelentősége a biológiai gondolkodás fejlesztésében.
- A természeti és társadalmi környezetet kímélő környezetbarát életmód szerepének oktatási szerepe, lehetőségei.
- Elméleti és gyakorlati ismeretek a terepi és laboratóriumi kísérletezés, szakmai kirándulások, környezet- és természetvédelmi táborok, szakkörök a tanulókísérletek szerepéről, feladatairól, szervezéséről és lehetőségeiről az alapozó és középszintű oktatásban.

- A tantárgyi értékelési formák, mérésmethodikai alapelvek (validitás, reliabilitás) speciális tantárgyi vonatkozásainak ismerete és használata.
- Az informatika biológiatanításban történő alkalmazása, világháló alapú tanulási módszerek, valamint a multimédiás módszerek alkalmazási lehetőségeinek ismerete és használata.
- A biológia oktatásának tárgyi feltételei (szaktanterem, szertár, labor, tankönyv, füzet), szemléltető anyagok és eszközök előállítása.

Sajátos kompetenciák:

A biológiatanár képes:

- érzékeltetni diákjaival a természettudományok közti szoros kapcsolatot, látja, és tanítványaival láttatni tudja a biológiai és társadalmi problémák kapcsolatrendszerét;
- a biológia tudomány régebbi és folyamatosan megújuló ismereteit az iskolán keresztül a társadalom felé kommunikálni, az egzakt természettudományos eredményeket megérteni és elemi és közép szinten – azok igazságtartalmának meghamisítása nélkül – érthető formában tanítani;
- a tanulók tévképzeteit felismerni és meggyőzően cáfolva megváltoztatni;
- a tanulók életkori sajátosságaihoz és tudásszintjéhez igazodva képes magyarázatot adni az életmóddal, életvitellel, betegségekkel, a természeti környezet megőrzésével kapcsolatos biológiai problémákra és a mögöttes mechanizmusokra;
- kialakítani a tanulók önmagukkal és a környezetükkel szemben érzett társadalmi felelősségérzetét;
- a megtanult tudományos ismereteket kisebb-nagyobb közösségekben ismeretterjesztő szinten népszerűsíteni, magyarázni, terjeszteni, motivációt adva ezzel az ismeretek elsajátítására.

Kémiaatanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles kémiaatanár*;
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of chemistry*.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- Természettudományos és környezettudományos alapismeretek. Matematika, fizika, informatika, környezettan.
- Általános és szervetlen kémia, elméleti kémia. Az atomok elektronszerkezete és a periódusos rendszer. Atomszínképek. Forgási és rezgési spektrumok. Elektronátmenetek és jellemzőik. A molekulák elektronszerkezete, kvantumkémiai alapfogalmak. A kémiai kötés. Kötéstípusok. A molekulák szerkezete, sztereokémia. A koordinációs kémia alapjai, egyensúly, szerkezet, kinetika. A molekulák elektromos és mágneses tulajdonságai.

- A periódusos rendszer. Az elemek gyakorisága és geokémiai rendszere. Fémek és nemfémek jellemzése. Hidrogén, nemesgázok és vegyületeik. A nemfémek elemek, vegyületeik, kémiájuk és sztereokémiájuk. Az s-mező elemei, vegyületeik, kémiájuk és sztereokémiájuk. A p-mező elemei, vegyületeik, kémiájuk és sztereokémiájuk. Átmenetifémek és vegyületeik. Zárt és nyílt szerkezetek sztereokémiája. Szerkezet és a reakciómechanizmus kapcsolata. Lantanoidák és vegyületeik, aktinoidák és vegyületeik: kémiájuk és sztereokémiájuk. Szervetlen láncok, gyűrűk, klaszterek és kalitkavegyületek. Fém- és elemorganikus kémia.
- Fizikai kémia, kolloidkémia, magkémia. Az egyensúlyi termodinamika alapjai. Gázok, folyadékok és szilárd anyagok termodinamikai leírása. Elegyek termodinamikai leírása. Fázisátalakulások és fázisegyensúlyok. Kémiai egyensúlyok. Transzportfolyamatok leírása és a nem-egyensúlyi termodinamika alapjai. Formális reakciókinetika. Összetett reakciók kinetikája. Heterogén reakciók. A határfelületi reakciók kinetikája. Katalízis, katalizátorok, homogén és heterogén katalitikus reakciók. Kémiai reakciók molekuláris dinamikája. Elektrolitok. Heterogén elektrokémiai egyensúlyok. Elektrod-folyamatok kinetikája.
- Diszperz rendszerek és stabilitásuk. A kolloid állapot. A határfelületi jelenségek és adszorpció. Makromolekulák és asszociációs kolloidok.
- A radioaktív bomlás. A radioaktív sugárzások kémiai hatása. Magreakciók. Az elemek származása, kozmológiai folyamatok.
- Szerves kémia. A szerves kémiai reakciók típusai és mechanizmusa. Szerves vegyületek szerkezete és tulajdonságai. Szerves vegyületek térkémiája: geometriai és optikai izoméria, a konformáció fogalma, konformációs egyensúlyok. Szénhidrogének: alkánok, aliciklusos szénhidrogének, alkének, diének és poliének. alkinek. Alkohokok, éterek és epoxidok. Fenolok és származékaik. Oxovegyületek. Karbonsavak és karbonsavszármazékok. Szénhidrátok: mono-, di- és poliszacharidok. Aromás szénhidrogének. Alifás és aromás halogénezett szénhidrogének. Nitrogént, ként vagy egyéb heteroatomot tartalmazó szerves vegyületek (aminok, nitrovegyületek, szulfonsavak és származékaik). Heterociklusos szénvegyületek. Aminosavak, peptidek és fehérjék.
- Egyszerű és összetett lipidek. Nukleinsavak és építőköveik. Biológiailag aktív természetes szénvegyületek (alkaloidok, antibiotikumok, vitaminok, hormonok).
- Analitikai kémia. Ionok kimutatása csapadékos és redoxireakciók alapján. Titrimetriás és gravimetriás analitikai módszerek. Az elektroanalitika alapjai: potenciometria, konduktometria, elektrolízisen alapuló módszerek. Elválasztástechnikai módszerek. Spektroszkópiai szerkezetvizsgáló és analitikai módszerek. Mágneses magrezonancia spektroszkópia. Diffrakciós módszerek.
- A kémia gyakorlati alkalmazásai. Vegyipari nyersanyagok és alapanyagok. Energiaforrások. Szervetlen, szerves és biotechnológiai vegyipari eljárások. Műanyagok és polimerek. Esettanulmányok, a kémiai ismeretek kontxtusalapú tárgyalása (kémia és társadalom, fenntartható fejlődés, kémia és környezet stb.).
- Kémiai határterületi ismeretek. Környezetszennyezés és környezetvédelem. Zöld kémia. A biokémia alapjai. Bioszervetlen kémia. Ásványtani alapismeretek. A kémia tudománytörténeti vonatkozásai. Paradigmaváltások a kémiában (pl. Dalton-féle atommodell, kvantummechanikai modell). A fogalmi váltás nehézségei.

- A környezettudatos életvitelhez, a biztos, balesetmentes kísérletezéshez, a gyakorlati munka során a fegyelmezett és felelősségteljes tanulói magatartás kialakításához szükséges ismeretek.
- A kémia jelentősége a modern társadalmakban. A mindennapok kémiája.

A szakmai modul ismeretanyaga legalább 65%-ban szakterületi szakmai ismeretet tartalmaz.

Szaktananyag ismeretek:

- A kémia elméleti modelljeinek elemi szintű magyarázata és tanítása.
- A kémiai fogalmak fejlődési sajátosságai, tanításának-tanulásának lehetőségei és nehézségei.
- A tanulók fogalmi rendszerének ismerete: naív előfogalmak, tapasztalati fogalmak és tévképzetek problémái, a fogalmi váltás nehézségei.
- A feladat- és problémamegoldás szerepe és jelentősége a kémiai gondolkodás fejlesztésében.
- Információforrások a kémia tanításában.
- A szemléltetés lehetőségei a kémia tanításában. A modellezés szerepe, feladatai és gyakorlata az alapozó és középszintű kémiaoktatásban.
- A kísérletezés (demonstrációs, mérő- és tanulókísérletek) szerepe, feladatai és gyakorlata az alapozó és középszintű oktatásban. A kémiaoktatás tárgyi feltételeinek (szaktanterem, szertár, laboratórium) szerepe és jelentősége.
- Multimédiás technikák ismerete és alkalmazásának lehetőségei a kémiaoktatásban a jelenségbemutató, kísérletezés, modellezés, kiértékelés és az adatelemzés területén.
- A kémia és más természettudományos tantárgyak kapcsolata, a kereszttantervek, tantárgyak közti kapcsolatok jelentősége az általános és középiskolában.
- A diákok differenciált fejlesztésének lehetőségei a kémia tanításában (tanórán kívüli lehetőségek, tanulmányi versenyek stb.).
- Kémiai ismeretek felhasználása a környezetvédelemben. Környezettudatos magatartás erősítése.

Sajátos kompetenciák:

A kémiatanár

- magas szinten ismeri a fenomenologikus és elméleti kémia alapvető törvényeit, a kémiatudomány jellemző ismeretszerző módszereit;
- felkészült az alapvető természeti jelenségekben megnyilvánuló kémiai törvényszerűségek bemutatására;
- képes tanítványainak megmutatni a kémia szerepét az anyag szerveződésének leírásában, láttatni tudja a társadalom mindenkorai technikai szintjének szoros kapcsolatát a természettudományos, kiemelten a kémiai ismeretekkel;
- a tanulók életkori sajátosságaihoz alkalmazkodva képes bemutatni, kísérletekkel demonstrálni, kvalitatív, illetve elemi kvantitatív szinten értelmezni a szervetlen és szerves kémia jelenségeit.

Fizikatanár

A szakképzettség oklevélben szereplő

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles fizikatanár*;

- angol nyelvű megjelölése: *teacher of physics*.

A képzés célja az alapképzésen vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- A mechanika alaptörvényei, általánosított megmaradási tételek. A klasszikus mechanikai törvények érvényességi köre, a mechanika szerepe a természeti jelenségekben, a mindennapi életben és a technikai gyakorlatban (pl. közlekedés, sport, játékszerek, stb.). A nemlineáris jelenségek elemi szintű értelmezése.
- Az energiafogalom centrális szerepe a klasszikus és a modern fizikában. A korpuszkuális anyag, az erők és az energia kapcsolata. Az általánosított energia-megmaradás elve és alapvető jelentősége a fizikai és a rokon természettudományos problémák megoldásában, illetve a természeti jelenségek széles körének magyarázatában.
- Folytonos közegek, gázok, folyadékok és szilárd anyagok makroszkopikus mechanikai tulajdonságai, aero- és hidrosztatika, rugalmas alakváltozás, hidro- és aerodinamika.
- A hőtan főtételei, az entrópia makroszkopikus fogalma, termodinamikai potenciálok, irreverzibilis folyamatok, a termodinamika alkalmazása egyszerű speciális rendszerekre.
- A statisztikus fizika valószínűségi szemlélete, a makroszkopikus termodinamika foglmainak és törvényeinek statisztikus értelmezése.
- Elektromágnesség, elektrosztatikus tér vákuumban, dielektrikumokban és vezetőekben. A statikus mágneses tér és az anyag mágneses tulajdonságai. Az elektromos áram és hatásai. A Maxwell-egyenletek vákuumban és anyagi közegben, az anyagállandók értelmezése.
- Az elektromágneses hullámok elmélete, hullámjelenségek, az elektromágneses hullámok energiája, Az elektromágneses spektrum. Az elektromágneses hullámok a természetben és a technikai gyakorlatban. Az elektromágneses hullámok és a korpuszkuális anyag kölcsönhatása. Az elektromágneses sugárzások alkalmazása az orvosi diagnosztikus és terápiás eljárásokban. A relativitáselmélet alapjai, fizikai világmépítésként jelentősége.
- Mikrofizika. A mikrofizika klasszikus előzményei. A kvantumfizika kísérleti alapjai, kvantummechanikai és a klasszikus fizikai mennyiségek kapcsolata.
- Magfizika. Atommag-modellek, a természetes és mesterséges radioaktivitás jelensége és alkalmazásai. Magreakciók, a magenergia alkalmazásai, nukleáris kockázatok. Az elemi részek fizikájának alapjai.
- A csillagászat alapjai. A klasszikus leíró csillagászat, Kepler-törvények, csillagrendszerek, csillagfejlődés. A modern kozmológia alapjai. A modern űrkutatás elméleti és gyakorlati vonatkozásai.
- A társadalmi közegben értelmezett természettudomány és természettudományos kutatás, nagy felfedezések a fizikában, a tudósok szerepe és felelősségének kérdései a régebbi korokban és napjainkban.

A szakterületi modul ismeretanyaga legalább 65%-ban szakterületi szakmai ismeretet tartalmaz.

Szaktananyag ismeretek:

- A mechanika tanításának tartalmi alapkérdései, az iskolai kísérletezés, a tanulók önálló kísérleti munkájának szervezése és irányítása. A fizikatantervek szükségszerűen spirális felépítése, az egyes fogalmaknak, jelenségeknek, törvényeknek a tanulók kognitív fejlődéséhez igazodó fokozatos bővítése és annak alkalmazása a tanításban. Jellegzetes és újratermelődő mechanikai tévképzetek eredete, azonosítása és kezelése (az arisztotelészi és a newtoni szemléletmód, centrifugális és centripetális erő stb.).
- Az energiafogalom kialakítása és a fogalom folyamatos tartalmi bővítése az alapozó és közép szintű fizikaoktatásban. (Legyen képes a fokozatosság elvét követve meggyőzően elfogadtatni a diákokkal az általánosított energia-megmaradás elvét, és ennek sokirányú alkalmazhatóságát. Tudjon kialakítani diákjaiban józan fenntartásokat minden olyan „új” elmélettel szemben, amelyik ellentmondásban áll az általánosított energia-megmaradás tételével. Jellegzetes áltudományos nézetek szakértői kezelése.)
- A folytonos közegekkel, gázokkal, folyadékokkal és szilárd anyagokkal kapcsolatos hétköznapi tapasztalatok, technikai alkalmazások és a fizikai ismeretek szoros kapcsolatának bemutatása a tanításban. Az iskolai tananyagból kimaradó témakörök élményszerű ismeretterjesztő szintű bemutatására.
- A hőtán általános és középiskolai tanításának alapproblémái. A statisztikus sokaságok viselkedésének törvényszerűségei, az átlagérték és az ettől való eltérések, várható ingadozások fogalmának a diákok életkori sajátosságaihoz illeszkedő elemi tárgyalása. A modellalkotás kifejtése és alkalmazása a középiskolában, statisztikus modelljátékok, döntésjátékok. Számítógép alkalmazása a sokelemű rendszerek vizsgálatánál. A fizikai hőtán alaptörvényeinek szerepe más természettudományokban (pl. a kémia, biológia geológia stb.). A determinisztikus és statisztikus törvények közötti fogalmi váltás nehézségei.
- Az elektromágnesség elméleti és gyakorlati problémái a gimnáziumi fizikatanításban. Demonstrációs kísérletek bemutatása, az iskolai mérőkísérletek kiértékelése. A fizikai ismeretek alkalmazása a mindennapi, háztartási elektromosság gyakorlati kérdéseivel (baleset-megelőzés, energiatakarékosság) kapcsolatban.
- Az elektromágneses hullámok alapvető jelentősége a modern technikában, a gyakorlati energetikában, valamint a kommunikációs eszközökben. A fény kettős természete és a kérdéskörrel kapcsolatos ismeretelméleti problémák.
- A modern fizika (atom- és részecske-fizika, statisztikus fizika, anyagtudomány) tanításának elvi és gyakorlati problémái az alapozó és a középszintű oktatásban. A modellalkotás szerepe a fizikai megismerés folyamatában és a fizika tanításában. A klasszikus atomfizika és héjfizika szerepe más természettudományokban, kémiai és biológiai alkalmazások fizikatanítási integrációja. A mikrofizikai és makrorendszerek törvényeinek kapcsolata.
- Az atomenergia jelentősége a modern társadalomban, döntési kockázatok. Az atomenergiára vonatkozó új eredmények elsajátításának és az ezzel kapcsolatos társadalmi vitáknak jelentősége.
- A csillagászati törvények szerepe a fizika történeti fejlődésében. Klasszikus és modern csillagászati ismeretek beillesztésére a fizika tantárgy kereteibe.

- Motivációs stratégiák a fizikatanításban. Az általános és középiskolai fizika oktatás kezdő- és peremfeltételei, a fizika tananyag jellegzetességei, szerkezete, vezérelvei. Fizikatanítás külföldön.
- Az induktív és deduktív szemléletű fizikaoktatás elméleti és gyakorlati kérdései a középiskolai fizika tanításában.
- A feladat- és problémamegoldás szerepe és jelentősége a fizikai gondolkodás fejlesztésében. A fizikatanítás feladata és lehetőségei a tanulók olvasási és szövegértő képességének fejlesztésében.
- A kísérletezés, (demonstrációs-, mérő- és tanulókísérletek) szerepe, feladatai és gyakorlata az alapo- és középszintű oktatásban. Tanítási, tanulási környezet, a fizika oktatásának tárgyi feltételei (szaktanterem, szertár, labor, tankönyv, füzet, számológép használat, Internet, stb.), szerepe és jelentősége.
- A fizika elméleti modelljeinek elemi, középiskolai matematikai ismeretekre építő magyarázata.
- A természettudományos tárgyak egybehangolása, az integrált természettudományos oktatás hazai és külföldi tapasztalatai.
- A diákok differenciált foglalkozásának, fejlesztésének lehetőségei a fizikatanításban. A felzárkóztatás és a tehetséggondozás speciális feladata és fórumai (iskolai szakkör, KÖMAL, regionális, országos, nemzetközi versenyek).
- A szakköri foglalkozások lehetőségeiről az iskolai és az iskolán kívüli tanulói aktivitások lehetőségei, a fizikai ismeretterjesztés formái és feladatai.
- Multimédiás technikák ismerete és alkalmazásának lehetőségei a fizikaoktatásban a szemléltetés, kísérletezés, modellezés és a mérési adatok kiértékelése területén.
- Fizikai ismeretek felhasználása a környezetvédelemben. Környezettudatos magatartás erősítése.

Sajátos kompetenciák:

A fizikatanár

- képes érzékelteni diákjaival a természettudományok közti szoros kapcsolatot, a társadalom felelősségét a természeti környezet megőrzéséért;
- látja és tanítványaival láttatni tudja a társadalom mindenkor technikai szintjének szoros kapcsolatát a természettudományos, kiemelten a fizikai ismeretekkel;
- a tanulók életkori sajátosságaihoz, absztrakciós képességeihez és tudásszintjéhez igazodva képes bemutatni, kísérletekkel demonstrálni, kvalitatív, illetve elemi kvantitatív szinten értelmezni a mechanika, termodinamika, elektromágnesség, optika jelenségeit, a modern fizika (mikrofizika, statisztikus fizika, anyagtudomány, kozmológia) legfontosabb eredményeit;
- képes a megtanult tudományos ismeretek, az alapvető természeti jelenségekben megnyilvánuló, fizikai törvényszerűségek bemutatására;
- érti és képes érzékelteni a természeti folyamatok matematikai leírásának jelentőségét a tudományos és gyakorlati életben;
- ismeri és alkalmazza a fizikatanításban a modern pedagógia módszereit iskolai és iskolán kívüli környezetben (projekt módszer, kooperatív technikák, konstrukciós feladatok, stb.).

Természetismeret-tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles természetismeret-tanár*
- angol nyelvű megjelölése: *science teacher*

A képzés célja az alapképzésen vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- A biológia, fizika, kémia, földrajz és földtudomány fogalomrendszerének ismerete. Magas szintű ismeretek a következő területeken:
- *biológiából*: biokémia és genetika, sejtbiológia, a növények és gombák testszerveződésének általános törvényei, az állatok és az ember szervei, szervrendszerei, felépítésük, működésük és a működésük szabályozása, az immunrendszer és működése, evolúcióelmélet, filo- és ontogenezis, rendszertani alapismeretek, az ember törzs- és egyedfejlődése, az ökológiai környezet és tolerancia;
- *fizikából*: a mechanika alaptörvényei, megmaradási tételek, a termodinamika főtételei, az elektromágnesség-tan és optika törvényei, statisztikus fizika, elemi részek, atom- és magfizika, a kvantummechanika és relativitáselmélet alapjai, a csillagászat elemei;
- *kémiából*: általános és szervetlen kémia, a periódusos rendszer, kötéstípusok, molekulaszervezet, kvantumkémiai alapgfogalmak, fizikai kémia, a reakciókinetika, diszperz rendszerek és stabilitásuk, a kolloidállapot, magkémia, szerves kémia, szerves vegyületek felépítése és tulajdonságai, analitikai kémia, a kémia gyakorlati alkalmazásai, a biokémia alapjai;
- *földrajz- és földtudományból*: a Föld múltjának megismerésére szolgáló módszerek, a Föld keletkezése és szerkezete, kőzetek, ásványok, a légkör és az időjárás, éghajlat, a vízburok, a nagy földrajzi övezetek, a földfelszín alakító folyamatok.
- Integrált, a szaktudományok eredményeinek összesítésén alapuló, magas szintű környezet- és a természetvédelemi ismeretek, fenntartható fejlődés, a környezettudatos magatartás.
- A természettudományos ismeretszerzés általános módszerei. A legfőbb, egymásnak ellentmondó tudományelméleti modellek (a pozitivista magyarázat, racionalista tudománykép, a tudományos felfedezések elméletirányított jellegére építő megközelítések, konstruktivista tudomány szemlélet).
- A természettudomány fejlődésének története differenciálódás és integrálódás a tudomány fejlődésében.
- A természettudományok szerepe és felelőssége a modern társadalomban.

A szakterületi ismeretek keretében legalább 14 kredit integrált természettudományi tárgyat kell biztosítani a következő témakörökből legalább négyben:

- a természet energiaforrásai,
- környezet- és természetvédelem,
- az élő anyag szerveződése, evolúciója,
- az élettelen anyag felépítése,
- az univerzum fejlődése,
- a természettudományok története,

- az emberi test és a egészséges életmód.

A szakterületi modul ismeretanyaga legalább 65%-ban szakterületi szakmai ismeretet tartalmaz.

Szaktudományi ismeretek:

- A természettudományos tárgyak tanításának integrált vagy részben integrált szervezése az alap- és középfokú oktatásban.
- A természetismeret mint a középiskolai természettudományos képzést lezáró tantárgy.
- A természettudományok határterületei a középiskolában.
- Komplex természettudományos problémák kitűzése megoldása és szerepe a természettudományos szemlélet alakításában.
- A jelenségbemutató és a mérés szerepe a természettudományos oktatásban.

Sajátos kompetenciák:

A természetismeret-tanár képes

- a természettudomány részterületeinek integrált szemléletére, egységes látására,
- ismeretei alapján a hétköznapi élet természettudománnyal kapcsolatos híreinek kritikai értelmezésére,
- az iskolán kívüli foglalkozásokon, osztálykirándulásokon (pl. múzeumokban és természetvédelmi területeken) a speciális természettudományos ismeretszerzés irányítására és szervezésére.

Földünk-környezetünk műveltségi terület

Földrajztanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles földrajztanár*;
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of geography*.

A képzés célja az alapképzésen vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

Természettudományi és általános földtudományi ismeretek:

- Földünk belső szerkezetének geofizikai magyarázata. A magmatikus folyamatok (földrengések) geofizikai, geokémiai alapjai. A szilárd kéreg geofizikai tulajdonságai.
- A köztípusok csoportosítása, a magmatikus differenciálódás rendszere. A kőzetek, ásványok és ércfajták fogalmának elkülönítése. Környezetföldtani alapgépek.

- A talajtani jellemzők és folyamatok számára fontos ásványok, elemek, nehézfémek. Az élővilág számára létfontosságú elemek, nyomelemek környezetföldtani előfordulása.
- A légkör kialakulása, jelenlegi összetétele. A légkör vertikális tagolódása, fizikokémiai folyamatai. A levegő mozgásának fizikai alapjai. Felhő- és csapadékképződés.
- A légcirkuláció globális rendszere, akciócentrumok. A globális rendszer sérülékenysége.
- Az üvegházhatás természeti, ill. társadalmi okai, következményei.
- Klasszikus és modern éghajlati rendszerek ismerete (a Köppen-rendszertől a Walter-Lieth-féle éghajlati rendszerig). Az időjárási előrejelzések megbízhatósága, hosszú távú becslések, különös tekintettel a Kárpát-medencére.
- A globális éghajlatváltozás kérdése (jelei, regionális különbségek). Városi levegőminőség, a fotokémiai szmog. A levegőszennyezettség hazai összetevői, mértéke.
- A víz fizikai és kémiai alaptulajdonságai, ezek szerepe a hidroszféra adottságaiban. A hordalékmozgás fizikája. A jég sajátos fizikai jellemzői.
- A víz szerepe a Földön. A víz körforgása, folyók, tavak, óceánok, sarki jégtömegek. A felszíni vizek csoportosítása, főbb típusaik, a vizek szennyezése és annak lehetséges következményei. A felszínalatti régiók hidrológiája. A hidrogeológiai megközelítés jelentősége a víz- és környezetvédelemben.
- Felszínalatti vizek jellemzése, vízáramlási rendszerek, kapcsolatuk a felszíni vizekkel. A felszínalatti vizek szerepe a vízellátásban. Környezetföldtani vonatkozások (szennyeződési lehetőségek és azok következményei, vízellátási problémák). A medencehidraulika elvei és gyakorlata. A felszínalatti vízrendszerek jellemzői.
- A fizikai, kémiai és biológiai folyamatok jellemzése a felszíni és felszín alatti vizekben, a hazai felszíni vízminősítési rendszer. A vízminőség és vízminőség védelem.
- Hidrobiológiai alapfogalmak, a vízháztartás, ill. vizek kémiai típusainak ökológiai jelentősége. A Balaton vízminőségi állapota.
- A karsztformák kialakulásának kőzetkémiai és hidrológiai összetevői. A karszthidrológiai folyamatok környezetérzékenységének magyarázata.
- Az aprózódás és a mállás kőzetfizikai, kőzetkémiai magyarázata. Az aprózódás/mállás kapcsolata az éghajlattal és a talajképződéssel.
- A lejtős tömegmozgások fizikai és hidrodinamikai magyarázata. A tömegmozgásos felszínek tulajdonságainak építésföldtani következményei.
- A környezettudományok és a földrajz kapcsolata. A környezetminősítés, környezetértékelés alapelvei, a monitorozási rendszer kiépítése.
- Földünk anyag- és energiaháztartása (szén-, oxigén-, nitrogén-, víz-körforgás). Az emberi tevékenységek környezetkárosító hatásának történelmi fázisai.
- A földfelszín ábrázolása. Vetülettípusok és torzítások. A térkép sík és domborzati rajza. Mérések a térképen. Távérzékelés és úrfelvételek kartográfiai szerepe.
- Matematikai-statisztikai eszközök alkalmazása a földtudományban. Lineáris és regressziós korreláció. Sztohasztikus összefüggések.

Természetföldrajzi ismeretek:

- A kontinensek és az óceánok keletkezése. A lemeztectonikai folyamatok magyarázata, a kontinensek mozgása a földtörténet során. Jelenleg aktív

- alábukási, eltolódási, ill. távolodási zónák, helyek, ezek hatása a felszíni természeti folyamatokra és a társadalmi tevékenységekre.
- A vulkánosság típusai. Földünk legaktívabb vulkáni területei. A posztvulkáni folyamatok hasznosítási lehetőségei.
 - Kőzetgeomorfológia; a karbonátos kőzetek, a gránit, a homokkő, a bazalt, a lösz sajátos formakincse. A sajátos geomorfológiai formák helye a természetvédelemben.
 - Az éghajlati geomorfológia eszmétörténeti jelentősége, sikere a földfelszíni folyamatok magyarázatában. Az elegyengetett felszínek kérdése.
 - A földi vízháztartás és vízkörforgás alapelemei. Óceonográfiai alapfogalmak, a tengeráramlások. A tengerpartok formakincse. Tengerpartok és globális klímaváltozás.
 - A szárazföldi vízhálózat alakrajzi jellemzői. Folyó- és völgyszakaszok morfológiai paraméterei. A folyószabályozás, vízrendezés és egyéb beavatkozások a természetes fluviális folyamatokba.
 - A vízfolyások víz- és hordalékszállítása. Folyószakaszjelleg, völgytípusok, hordalékkúpok, delták. Potamikus kultúrák és folyóhasználati lehetőségek.
 - A tavak legfontosabb típusai, a tavak fejlődésének természetes útja. Létesített víztározók, és egyéb antropogén beavatkozások az állóvizek életébe (pl. rekreációs kihasználás).
 - A felszín alatti vizek típusai. Karsztosodás és karsztformák. A trópusi és nem trópusi karsztok. A karsztok szerepe az emberi területhasználatban.
 - Eljegesedett sarkvidéki, ill. magashegységi területek formakincse. A periglaciális felszínformák. A szélsőséges élőhelyek környezetérzékenysége.
 - A tömegmozgásos folyamatok geomorfológiai típusai, jellemző előfordulási helyei. Hazai felszínmozgásos területek aktuális problémái.
 - Az eolikus formák rendszere és típuscsoportjai. Földünk legjellemzőbb sivatagi területei.
 - A Szahel-övezet problémája.
 - Az antropogén geomorfológia rendszere. Példák az emberi tevékenység környezetre gyakorolt hatásának jellemzésére.
 - A természeti és antropogén veszélyek és értékek. Szerepük a társadalmi tevékenységek területi megoszlásában.
 - A földrajzi övezetesség rendszere, az övezetekre legjellemzőbb talajok és biogeográfiai típusok. Azonális talajok. A talajerózió.
 - Földünk élővilágának területi elrendeződése. Potenciális és aktuális vegetáció. A Föld erdőtípusai és a mezőgazdasági haszonnövényzet ökológiai szerepe.
 - Az ember által legveszélyeztetettebb élőrendszerek. A természetvédelem és az emberi tevékenység konfliktusának regionális példái. Védelmi kategóriák (világ, európai, nemzeti).
 - A táj mint komplex természeti rendszer rendszerelméleti bemutatása. A tájföldrajz helye a geográfiában. Tájtypusok.
 - A táji rendszer stabilitása, érzékenysége és antropogén befolyásoltsága. A tájanalízis és szintézis, környezeti hatásvizsgálat.
 - Területi információs rendszerek, GIS, számítógépes térképezés, ill. ezen módszerek alkalmazásai, felhasználása a földrajzoktatásban. A prezentációs technikák általános és geográfiai eszköztára.

Általános társadalom- és gazdaságföldrajzi ismeretek:

- A társadalom és a környezet kapcsolata. A földi ökorendszer teherbíró képessége és a népességszám gyarapodás. A népességnövekedés területi különbségei.
- A népesség szerkezeti változásai, foglalkozási megoszlása és a migráció területi eltérései. A Föld népességének kulturális és vallási tagolódása.
- A települések kialakulásának természeti és gazdasági okai. Településtípusok és megoszlásuk kontinensenként. Településhálózat.
- A városok funkcionális belső tagozódása. Agglomerációk és szuburbanizáció. Élhető városok, városökológiai gondok.
- A gazdasági fejlettség helyzete a Földön. A világgazdaság funkcionális és területi szerkezete.
- Centrum és periféria.
- Az ipar és bányászat területi elrendeződésére ható természeti tényezők. A világ iparának szerkezeti és területi átrendeződése. A világ ipari centrumai. Az ipari termelés környezetvédelmi vonatkozásai.
- A Föld energiapotenciálja, hagyományos és megújuló energiaforrások. Atomenergia és környezetvédelem.
- A mezőgazdasági termelés történeti fejlődése és környezetformáló hatása. A mezőgazdasági tevékenység és a természeti adottságok kapcsolata.
- A mező- és erdőgazdálkodás földrajzi típusai. A mezőgazdaság főbb termékcsoportjai és az élelmiszergazdaság területi sajátosságai.
- A közlekedés és kereskedelem területi szerkezete. A nemzetközi munkamegosztás. A nemzetközi gazdasági integrációk.
- Az idegenforgalom földrajza és válfajai. A turizmus általános gazdasági szerepe, a turizmus és környezetvédelem kapcsolata. Területi tendenciák a világ turizmusában.
- Globális társadalmi-gazdasági és környezeti problémák, valamint perspektíváik, mérséklésük és megoldásuk elvei, lehetőségei. A világ akut problémái; a túlnépesedés, az energiahány, a vízhiány regionális különbségei, ennek földrajzi, területi differenciái.
- Globális politikai földrajzi jelenségek, folyamatok ill. a várható tendenciák. Érdekelletétek a fejlett, ill. fejlődő országok között.

Regionális természeti és gazdaságföldrajzi ismeretek:

- Nyugat- és Észak-Európa természeti és társadalmi-gazdasági jellemzői, ill. a régiók változó helyzete, szerepe a kontinens fejlődésben. A táj- és természetvédelem európai rendszere.
- Közép-Európa, Kelet-Európa és a Mediterráneum összehasonlító természeti-gazdasági elemzése a kontinens egésze szempontjából.
- Az Európai Unió regionális természeti és társadalmi-gazdasági különbségei, ezek hatása az uniós gazdaságpolitikai, társadalompolitikai folyamatokra. Az Unió vidékpolitikája.
- Az európai tengerpartok és hegyvidékek összehasonlítása természeti, gazdasági, idegenforgalmi, társadalmi potenciál szempontjából.
- Ázsia „a XXI. század kontinense” természeti potenciáljának kihasználása és társadalmi fejlődése. Környezetvédelmi aggályok.
- Az Angolszász-Amerika és Ausztrália világgazdasági szerepének változása és a természeti adottságok kihasználása. Természet és környezetvédelem a fejlett ipari országokban.
- Latin-Amerika és Afrika természeti adottságainak kihasználása, társadalmi-gazdasági fejlődési problémái.

- Táj- és erőforrás-használat Magyarországon és a Kárpát-medencében. A történelmi szakaszok és a jelenlegi tájhasználat bemutatása. Az adott szakaszok domináns és alárendelt erőforráselemei, a mindenkori energianyerés fő típusai.
- A magyar kultúra és életvitel története, jelene és fejlődési lehetőségei történeti földrajzi értelmezésben. Hazánk népességének demográfiai jellemzői, a hazai településhálózat sajátosságai.
- Magyarország a Kárpát-medencében; a természeti adottságok szerepe az ország mezőgazdasági, bányászati, valamint ipari tevékenységében.
- Hazánk társadalomföldrajzi régióinak egyedi vonásai, a területi differenciálódás történelmi gyökerei és jelenlegi tendenciái.
- Hazánk, Európa és a világ politikai földrajzi helyzete és tendenciái. Természetföldrajzi keretek és világ gazdasági erővonalak. Az energiaforrások és a víz egyre meghatározóbb szerepe, az ezek birtoklásáért folyó politikai-katonai törekvésekben rejlő veszélyek.

A szakmai modul ismeretanyaga legalább 65%-ban szakterületi szakmai ismeretet tartalmaz.

Szaktanári ismeretek:

- A földrajztanítás-tanuláshoz szükséges eredményes, egymásra épülő tanulási stratégiák;
- A különböző tanulói képességekhez és oktatási célkitűzésekhez igazodó differenciált földrajztanítás módszerei, eszköztára;
- A felzárkóztatás és a tehetséggondozás kihívásai és lehetőségei;
- A kooperatív és a reflektív tanulási technikák, a projekt módszer;
- A tanulói képességeket, kompetenciákat fejlesztő módszerek: módszertani (pl. megfigyelés, stratégiai tervezés), intellektuális (pl. térbeli és időbeli tájékozódás, lényegkiemelés, rendszerezés, gondolkodási képességek), kommunikációs (pl. szóbeli és írásbeli munka, információkezelés és -feldolgozás), személyes és társas kompetenciák (pl. társas aktivitás, döntésképeség, környezettudatosság);
- Tevékenységközpontú tanítási-tanulási gyakorlat: olyan, élményszerű helyzetek teremtése, amelyekben a tanulók tapasztalatokat szerezhetnek, maguk fedezhetik fel a környezeti elemek közötti kapcsolatokat és összefüggéseket, azokból következtetéseket vonhatnak le; alkalmazhatják korábbi tapasztalataikat, ismereteiket és készségeiket; megfogalmazhatják egyéni és csoportosan kialakított véleményeiket, megvédhetik azokat érvekkel vitákban;
- A terepi oktatás módszerei (tanulmányi séták, kirándulások, üzem- és intézménylátogatások, terepfoglalkozások, erdei iskolák, természeti és társadalmi terepfelmérés és vizsgálódás stb.);
- A múzeumpedagógiai, a könyv- és médiatár-pedagógiai, illetve a drámapedagógiai módszerek a földrajztanításban;
- Az ellenőrzés és az értékelés korszerű módszertana, mérésmetodikai alapismeretek;
- Felhasználói szintű számítástechnikai ismeretek, a számítástechnika által nyújtott lehetőségek felhasználása a mindennapos földrajztanári munkában.

Sajátos kompetenciák:

A földrajztanár

- rendelkezzen széles körű, a többi tantárgy tanulásában és a mindennapi életben hasznosítható földrajzi-környezeti tájékozottsággal, valamint biztos és átfogó topográfiai ismeretekkel; továbbá kronologikus szemlélettel, problémamegoldó gondolkodási képességgel, igazodjon el a földrajztanításban alkalmazott nagyságrendek között;
- legyen képes a bármely iskolatípusban való földrajzoktatásra; rendelkezzen – az 5-6., a 7-8. és a 9-12. évfolyamos korosztályok sajátos pedagógiai igényeihez igazodva – a szak szemléletével és műveltségtartalmával (amely eligazítja a ma emberét a környezeti, a természeti, a társadalmi-gazdasági kérdésekben és a mindennapos tevékenységekben tapasztalható földrajzi jelenségek megértésében, illetve az ismeretek gyakorlati alkalmazásában);
- rendelkezzen komplex látásmóddal, amely magában foglalja a természeti, a társadalmi-kulturális és a gazdasági környezetet, valamint a lokális, a regionális és a globális szemléletű földrajzi és környezeti gondolkodást;
- rendelkezzen vizuális intelligenciával;
- rendelkezzen környezeti intelligenciával, a környezeti elemek felismerésének és kategóriákba helyezésének, valamint a környezeti elemek közti kapcsolatok felfedezésének képességével;
- rendelkezzen a tudatos és értékelvű gondolkodás képességével, a jövő iránt való elkötelezett magatartással, és a fenntartható fejlődés iránti felelősséggel. Ismerje és alkalmazza nevelő-oktató munkájában a fenntarthatóságra nevelés pedagógiájának interaktív, képességfejlesztő módszereit;
- legyen képes folyamatosan felhasználni, tudásrendszerében alkalmazni, új logikával integrálni a földrajzi tudományágak, valamint a rokon- és társtudományok ismeretanyagát;
- képes legyen arra, hogy életvitele a környezettudatos magatartása mintáját adja a tantestületben és a tanítványai között;
- legyen képes az iskolai környezeti nevelési programok elkészítésére és a tantestület bevonásával történő megvalósítására; tantárgyi program készítésére, a tananyag feldolgozása során pedig a haza- és Európa-centrikus szemléletmód érvényesüljön;
- építse a földrajztanítás-tanulás folyamatát részben az elektronikus kommunikációs, információs technikák alkalmazására, amely lehetővé teszi a világ egészének és egyes régióinak bemutatását, a természeti és társadalmi aktivitást és a közöttük lévő kölcsönhatások számtalan aspektusát. Kapjon helyet az általános iskolai, de különösképpen a középiskolai földrajzoktatásban a hálózat-alapú tanulási környezetekre épülő tanulás, a vizuális prezentációs technikák, a GIS alkalmazása;
- ismerje és munkája során tudatosan alkalmazza majd a tanulói személyiség egészének fejlődését szolgáló tevékenységterületek: a szociális és társadalmi kompetenciák, a társadalmi érzékenység, a nyitott, befogadó és empatikus személyiség kialakításának, a társas aktivitás fejlesztésének módszereit;
- rendelkezzen az új típusú tanári attitűddel, a tanulási folyamatot irányító, segítő, támogató és innovatív pedagógusként tevékenykedjen;
- legyen képes erősíteni az iskolai életben a földrajz sokféle és egyre inkább fontossá váló tartalmi, szemléleti, viselkedésmódbeli érték- és mintaközzetítő szerepét, kialakítani a tanulóknál – más szaktanárokkal együttműködve – a környezet iránti érzékenységet és a környezettudatos magatartást.

Környezettan-tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles környezettan-tanár*;
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of environmental science*.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- A környezet fizikai szennyezésének főbb formái. A szennyezők terjedése. Áramlás, sodródás jelensége. Globális áramlási jelenségek (légkör, óceánok).
- A zaj fogalma, a zajjal kapcsolatos környezeti problémák és azok kezelése.
- Az ionizáló és nem-ionizáló részecske- és elektromágneses sugárzások jellege és környezeti, egészségügyi hatásai. Sugárvédelem alapelvei. A radioaktív hulladékok kezelése és elhelyezése.
- Az energetika szerepe az emberi társadalmak fenntartásában. Az energiatermelés fizikai folyamatai és ezek melléktermékei. A maghasadásos energiatermelés, a nukleáris fűtőanyagciklus. A nukleáris energiatermelés főbb problémái, kilátásai. Az energiatakarékosság lehetőségei, jelentősége. A jövő energiatermelése, a megújuló energiák. Az energiatermelő ágazatok környezeti hatásai. Az energetika folyamataiból származó környezetszennyezés csökkentésének lehetőségei.
- A légkör kialakulása, folyamatai. A Föld öslégköre és jelenlegi összetétele. A légkör és az óceánok közötti kölcsönhatás. A kémiai folyamatok szerepe a légkör összetételének alakulásában, a légkör kémiai minősítése.
- Az atmoszféra felépítése, nyomás és hőmérsékleti viszonyai. A sztratoszférikus ózon kémiája és szerepe. Városi levegőminőség, a fotokémiai szmog kialakulás és jellemzői, a troposzférikus ózon. A légköri aeroszol tulajdonságai, jelentősége és hatásai.
- A Föld energiamérlege, globális éghajlatváltozás és lehetséges következményei. Az üvegházhatás természeti és társadalmi okai és következményei.
- A víz szerepe a Földön. A víz körforgása, folyók tavak, óceánok, sarki jégtömegek. A felszíni vizek csoportosítása, főbb típusaik, a vizek szennyeződése és annak lehetséges következményei. A felszínalatti régiók hidrológiája. A hidrogeológiai megközelítés jelentősége a víz és környezetgazdálkodásban.
- A fizikai-kémiai valamint biokémiai folyamatok jellemzése a felszíni és felszín alatti vizekben, a hazai felszíni vízminősítési rendszer. A szennyeződés lehetséges módjai, a szennyvizek jellemzése, a fontosabb szennyvíztisztítási eljárások.
- Felszínalatti vizek jellemzése, vízáramlási rendszerek, kapcsolatuk a felszíni vizekkel. A felszínalatti vizek szerepe a vízellátásban. Környezetföldtani vonatkozások (szennyeződési lehetőségek és azok következményei, vízellátási problémák). A medencehidraulika elvei és gyakorlata. A felszínalatti vízrendszerek jellemzői.
- A kémiai folyamatok jellemzése a felszíni és felszín alatti vizekben, a hazai felszíni vízminősítési rendszer. A vízminőség és vízminőség védelem. Az ivóvíz minősítése, ivóvíz előállítása felszíni- és felszín alatti vizekből.

- A környezet minősítése során alkalmazott monitorozási vizsgálatok alkalmazását lehetővé tevő fizikai, kémiai, biológiai és ökotoxikológiai módszerek bemutatása.
- Az ásványok (természetes szilárd vegyületek) és jelentőségük a környezettudományban. A környezetvédelem szempontjaiból legfontosabb ásványcsoportok. Az ásványok kapcsolata biológiai folyamatokkal és az emberi egészséggel.
- A földkérget felépítő kőzetek. Vulkáni jelenségek. Magmás eredetű hasznosítható ásványi nyersanyagok. Az épített környezet kőanyagainak (építő- és díszítőkövek) átalakulásai környezeti hatásokra, műemlékvédelmi kapcsolatok.
- A Föld belső felépítése. Lemeztektonika és kontinensvándorlás. A Föld kontinentális litoszférájának fejlődése. Alapvető szerkezetföldtani folyamatok. A földrengések leírása, földrengés veszélyeztetettség. A szeizmológia és szerepe a Föld belsejének megismerésében.
- Az üledékes folyamatok környezetföldtani vonatkozásai (folyószabályozás, gátépítés hatásai az üledék felhalmozódásra/elmosásra, stb.). Hasznosítható ásványi nyersanyagok az üledékes folyamatsorban. A mállás jelensége és kapcsolata az éghajlattal.
- A Kárpát-Pannon régió kialakulásának főbb lépései (időben és térben). A földtani felépítéssel összefüggő speciális környezeti problémák (felszínmozgásos területek, bányákárok, vízbeszerzési nehézségek, geokémiai anomáliák, törésvonalak stb.).
- Klíma és klímaváltozások. Az éghajlatot meghatározó tényezők. Klímajelző üledékek. Klímaváltozások a földtörténeti múltban. Éghajlati és biológiai fordulópontok a Föld története során.
- A zonális talajok képződése jellemző tényezőik és folyamataik tükrében (összehasonlító elemzés). A Föld és Magyarország klímazonális talajtípusai.
- A hidromorf, a savanyú és a szikes talajok képződésének természetes és antropogén okai, javításuk eljárásai, anyagai. Növényzetük jellegzetességei.
- A talajok fizikai tulajdonságainak antropogén változásai, a talajerózió kiváltó és befolyásoló tényezői, a talajvédelem kérdései. A talajok antropogén eredetű szerves és szerves szennyezői és meghatározásuk módjai.
- A bioszféra evolúciója. A földi élet kialakulása, fejlődése a rekonstrukció lehetőségei (ösmaradványok). A földtörténeti idő és mérése, kronológia. Az emberi tevékenység káros hatásai a bioszférára.
- Vírusok, baktériumok, cianobaktériumok és protisták. Gyakorlati szempontból fontos mikroorganizmusok. Környezetvédelmi biotechnológiák. Biotranszformáció, biodegradáció, bioelimináció, mineralizáció, bioakkumuláció, biomagnifikáció, rezisztencia és perzisztencia.
- Algák, zuzmók, mohák, hajtásos növények és gombák evolúciója, jellemzése és rendszerezésük elve. Gyakorlati szempontból fontos taxonok környezeti vonatkozásai.
- Álszövetes (szivacsok), testüreg nélküli (csalánozók), testüreges gerinctelen állatok (férgek, ízeltlábúak és puhatestűek) és a gerincesek (halak, kételtűek, hüllők, madarak és emlősök) evolúciója, rövid jellemzésük, környezeti jelentőségük.
- A biológiai organizáció és az ökológia alapelvei. A környezeti és a toleranciai tényezők fogalma. Az indikáció és a limitáció. Populációs alapjelenségek. Termintázat, életmenet stratégiák.
- A populációs kölcsönhatások. Populációdinamika, alapmodellek. Túlélési görbék. A kompetíció és a niche.
- Társulások (közösségek) struktúrái és működése. A trofikus struktúra (táplálékláncok, táplálékhalózatok). A biodiverzitás és megőrzésének fontossága.

- A biológiai produkció. Az anyagforgalom és az energiaáramlás. Elsődleges termelést korlátozó környezeti tényezők (fény, víz, hőmérséklet, tápanyagok, széndioxid).
- A szukcesszió fogalma és főbb folyamatai. Az ökológiai rendszerek stabilitása, a degradálódás és az eutrofizálódás, illetve az azokat kiváltó főbb környezeti tényezők.
- A víz, mint életközeg. Élőhelyek, életközösségek természetes vizekben. A trofitás és a szaprobítás fogalma. A lebegő életforma. Fitoplankton. Zooplankton. Anyag és energiaszintek természetes vizekben.
- A bioszféra evolúciója. A földi élet kialakulása, fejlődése a rekonstrukció lehetőségei (ösmaradványok). A földtörténeti idő és mérése, kronológia. Az emberi tevékenység káros hatásai a bioszférára. A szén, nitrogén, kén és a foszfor biogeokémiai ciklusai. A szén és vegyületeinek felhalmozódása az üledékképződés során.
- A környezet- és természetvédelem, a környezetgazdálkodás fogalma, a fenntartható fejlődés. A természet- és környezetvédelem története. A környezetvédelmi mozgalmak. Nemzetközi környezetvédelmi természetvédelmi egyezmények.
- Az élő és élettelen természet védelme. A természetvédelem célja és szervezetei. A védett természeti területek típusai. Natura 2000 területek. Természetvédelmi stratégiák. Természetvédelem az Európai Unióban és Magyarországon. Természetvédelmi kezelés (prezerváció, konzerváció, rehabilitáció és rekonstrukció). Ökológiai folyosók természetvédelmi jelentősége.
- Globális környezeti problémák környezetterhelés biológiai indikátorai, a jelző és mérő élőlények. A biológiai monitorozás alapelve és jelentősége az ökológiai hatásvizsgálatokban. A környezet-egészségügy alapjai.
- Az ipari és mezőgazdasági termelés során keletkező, valamint a kommunális hulladékok osztályozása, minősítése. Hulladék-gazdálkodás, a hulladékok hasznosítására és ártalmatlanítására alkalmazott eljárások ismertetése.
- A környezeti és a gazdasági érdekek összehangolásának, a felelős környezeti magatartás kialakításának lehetősége, a vállalati önkéntes környezetirányítási rendszerek szerepe. Az egyén és a kisebb-nagyobb társadalmi közösségek szerepe, felelőssége a környezet értékeinek, harmóniájának megóvásában és továbbadásában. A személyes felelősség kialakítása és cselekvési lehetőségek keresése a közvetlen környezet (lakóhely) megóvásában.
- A tanulók, iskolájuk, családjuk, lakóhelyük cselekvési lehetőségei saját környezetük védelmére, a környezeti gondok helyi mérséklésére az érintett környezeti jelenségek körében. A környezettudatos szemlélet kialakítása a természeti jelenségek megértésében, azok tudatos környezetkímélő felhasználásában.
- A természeti, az épített, a társadalmi és a gazdasági környezetre, valamint a lokális, a regionális, kontinentális és a globális szemléletű környezeti gondolkodásra vonatkozó komplex látásmód kialakulásához, a környezeti témák, kérdéskörök integrált, ill. inter- és transzdiszciplináris szemléletű átlátásához és a gondolkodásmód átadásához szükséges ismeretek.
- Környezeti intelligencia kialakulásához, a környezeti elemek felismerésének és kategóriákba helyezésének, valamint a környezeti elemek közti kapcsolatok felfedezésének képességéhez szükséges ismeretek. A környezet- és természetvédelem történetéről.

A szakmai modul ismeretanyaga legalább 65%-ban szakterületi szakmai ismeretet tartalmaz.

Szaktudományi ismeretek

A környezeti elemek (víz, levegő, talaj) és szennyezők, a hulladék-és energiagazdálkodás kérdései tanításának módszertana. Alapvető ismeretek fenntarthatóságra nevelés

pedagógiájának az iskolai életben való elfogadtatásához. A környezeti neveléssel kapcsolatos tanórán- és iskolán kívüli programok (pl. erdei iskola, jeles napok, nyári táborok, szakkörök stb.), kísérletek és terepi feladatok szervezéséhez és vezetéséhez szükséges ismeretek. Ezen belül:

- A környezettan tanítás általános alapkérdései, hagyományai és jelene, törvényi szabályozása. Tantervi szabályozás a Nemzeti alaptanterv követelményei.
- Iskolai szabályozás: az iskola környezeti nevelési programja, a környezettan tárgy tananyagának beillesztése az iskolák tantervébe, az ökoiskola cím.
- A környezettan oktatás tanórai keretei, a környezettan tantárgy tartalma, felépítése, létező tantervi programok megismerése, a tanórai munka, tervezése, környezeti tartalmak a szaktárgyi órákon, az oktatás módszerei a Nemzeti alaptanterv, a kerettanterv és az érettségi követelmények alapján.
- A környezettan tanítás tanórán kívüli iskolai lehetőségei, formái, tartalma, szerepe: nemzetközi és hazai környezeti nevelési programok, a szakköri munka, a versenyek, iskolai akciók szervezése, vezetése és működtetése, iskolanap, témanap (jeles napok), témahét.
- A környezettan tanítás iskolán kívüli lehetőségei, formái, tartalma, szerepe: az erdei iskola, a környezettani terepgyakorlatok, a tematikus környezettani táborok, a tanösvények. Intézmények látogatása: üzemlátogatás szervezése, vezetése, múzeumpedagógia, zoopedagógia, védett épületek, területek látogatása. Környezeti neveléssel foglalkozó iskolák, oktatóközpontok meglátogatása tanulmányi kirándulás keretében
- A környezettan tanítás és környezeti nevelés módszerei, eszközei. A projekt módszer. Tevékenységek: önálló mérések, vizsgálatok, laboratóriumi kísérletek, szituációs játékok, drámajátékok, riportkészítés, kérdőívkészítés, helyzetfelmérés (szociometriai vizsgálat), cikkelemzés, poszterkészítés, házi dolgozatírás, tanulói előadások, ökológiai lábnyom, modellkészítés, asszociációs feladatok, csoportmunka, önálló munka, stb. Az írott és digitális média, az oktatócsomagok használata. Pályázatok írása.
- Készségfejlesztések: problémamegoldó, konfliktuskezelési, együttműködési, önálló ismeretszerzési, elemző, megfigyelő, kommunikációs, vita, előadói készségfejlesztés.

Sajátos kompetenciák

A környezettan-tanár:

- rendelkezzen komplex látásmóddal, ami magában foglalja a természeti, az épített és a társadalmi környezetet, valamint a lokális, a regionális, kontinentális és a globális szemléletű környezeti gondolkodást;
- képes legyen egy téma, kérdéskör integrált, ill. inter- és transzdiszciplináris szemléletű átlátására, és a gondolkodásmód átadására; rendelkezzen környezeti kultúrával, a környezeti elemek felismerésének és kategóriákba helyezésének, valamint a környezeti elemek közti kapcsolatok felismerésének képességével;
- rendelkezzen a tudatos és értékelvű gondolkodás képességével, a jövő iránt való elkötelezett magatartással, és a fenntartható fejlődés iránti felelősséggel; ismerje és alkalmazza nevelő-oktató munkájában a fenntarthatóságra nevelés pedagógiájának interaktív, képességfejlesztő módszereit;
- képes legyen arra, hogy életvitele a környezettudatos magatartása mintáját adja a tantestületben és a tanítványai között; legyen képes az iskolai környezeti nevelési programok elkészítésére és a tantestület bevonásával történő megvalósítására.

Művészetek műveltségi terület

Ének-zene tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles ének-zene tanár*;
- angol nyelvű megjelölése: *school music teacher*.

A képzés célja az alapképzésen vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképesítésre, illetőleg ismeretekre alapozva olyan iskolai ének-zene tanárok képzése, akik magas fokú zenei és pedagógiai tudásuk birtokában alkalmasak a közoktatás zenei-kulturális területein az ének-zene oktatására, valamint – karvezetői felkészültségük alapján – az iskolai kórusmunka vezetésére és az abban rejlő zenei nevelési feladatok ellátására, valamint az alapképzés művészetoktatási intézményben az oktatási-nevelési feladatok ellátására, továbbá akik képesek a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- Szolfézs (zenei írás-olvasás, zenei készségfejlesztés), zeneelméleti és zenetörténeti ismeretkörök (zeneirodalmi műveltség és ismeretterjesztés, zeneművek elemzése), partitúraolvasási, transzponálási, improvizálási ismeretek.
- A magyar népzene rétegződése, népi hangszerek, népi hagyományok megismerése, népdalrepertoár kialakítása.
- A tanórán kívüli zenei nevelés megszervezésének ismeretei: hangversenylátogatásra nevelés, táncház, zenei szakkörök (pl. furulya-, ütő-, vonósegyüttes).
- Karvezetés, iskolai énekkarok vezetése, iskolai kulturális rendezvények szervezése, megfelelő kórusrepertoár kialakítása.
- Vokális és hangszeres képzettségi ismeretkörök: beszédművelés, egyéni- és kórushangképzés, ill. zongora, furulya és egyéb hangszeres tudás (vonós és ütőhangszer).
- A hazánkban élő nemzetiségek, etnikumok zenéjének ismerete (pl. német, román, szerb, szlovák, ill. roma népzene, ezekhez kapcsolódó népi hagyományok megismerése).

Szaktárgyi ismeretek:

- Az ének-zenei nevelés és oktatás főbb módszeres eljárásainak ismerete: Kodály Zoltán elvei, összehasonlítva a világban használatos, ismertebb zenei nevelési koncepciókkal (Orff, Dalcroze, Willems, Suzuki stb.); a 3–18 éves korosztály zenei nevelési módszereinek átfogó ismerete.
- Daltanítás, ritmikai és dallami ismeretek tanításának módszerei.
- A zenei írás-olvasás, zenei készségfejlesztés módszerei.
- A többszólamúságra nevelés módszerei.
- A zenehallgatás módszerei.

Sajátos kompetenciák:

Az ének-zene tanár

- karvezetői felkészültsége alapján alkalmas az iskolai kórusmunka vezetésére és az abban rejlő zenei nevelési feladatok ellátására;
- ismereteit a zeneoktatás egészének, valamint a zenepedagógia elméletének és gyakorlatának szolgálatába tudja állítani;
- képes iskolája zenei életének megszervezésére és cselekvő részese az iskolán kívüli kulturális életnek.

Mozgóképkultúra- és médiaismeret-tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles mozgóképkultúra- és médiaismeret-tanár*;
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of moving image and media education*.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek

- A kommunikáció formái.
- Mozgóképi szövegek; az elemi mozgóképi szövegalkotó kódok, mozgóképolvasás; az elemi mozgóképi szövegalkotó kódok alkalmazása, mozgóképipírás.
- Egyszerű (időben és térben egybefüggő) cselekmények képsorozatokkal történő megjelenítése, tagolása.
- Sztereotípiák és konvenciók a mozgóképi szövegekörnyezetben.
- Mozgóképi szövegek értelmezése.
- Értelmezés, elemzés; mozgóképi szövegekörnyezetben megfigyelt egyszerű (teret és időt formáló) képkapcsolatok értelmezése; mozgóképi szövegekörnyezetben megfigyelt kép-hang kapcsolatok értelmezése.
- A média társadalmi szerepe, működési módja.
- Média kategóriák.
- Médiahasználati szokások.
- Médianyelvek.
- Egyszerű mozgóképi szövegek létrehozásával kapcsolatos ismeretek.
- Elektronikus médiumok (videó, számítógép) alapfokú alkotó használatával kapcsolatos ismeretek.

Szaktárgyi ismeretek:

- A médiapedagógia elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei. Nemzetközi tendenciák és a magyarországi gyakorlat.
- A fejlesztési céloknak (megismerő, alkotó, elemző, ítélőképesség, ízlés, érzelmi intelligencia, kooperativitás) megfelelő módszerek ismerete.
- Tanítási módszerek és stratégiák: frontális, egyéni, csoportos, projekt, felfedezéssel, differenciálás.
- Tanítási munkaformák: egyéni munka, páros, csoportos, frontális munka.
- A tanítás tervezése: jogszabályok, kerettantervek, pedagógiai program, helyi tanterv, tanmenet, óravázlat.

- Értékelési célok: tudás, diák, tanár, iskola. A tanulás értékelési formái: formatív, diagnosztikus, összegző. Szóbeli, írásos, megbeszélés, kiállítás. Mérés.
- Taneszközök, számítógép, vetítők, cd-készítés, powerpoint.
- Iskolai gyakorlatok (hospitálás, tanítás) a kezdő tanár problémái.

Vizuális- és környezetkultúra-tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles vizuális- és környezetkultúra-tanár*,
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of visual culture*.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, valamint az alapfokú művészetoktatási intézményben az oktatási-nevelési feladatok ellátására, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek

- Az emberi környezet értékelése a hasznosság és a szépség szempontjából
- Az emberi környezet, a közlő, kifejező szándékú vizuális alkotások társadalmi, történelmi, szociális beágyazottságának ismerete
- A vizuális alkotó és befogadó képességek fejlődésének ismerete (gyerekrajz-fejlődés).
- A képi-plasztikai gondolkodás, alkotás, a vizuális megismerés, képi látásmód elméleti ismerete és gyakorlati alkalmazása. A konkrét és fogalmi gondolkodás és cselekvés kapcsolata.
- A kreativitás jelentőségének és fejlesztési lehetőségeinek (vizuális alkotó tevékenységeken keresztül) ismerete
- A látvány érzelmeket keltő szerepe, az érzelmi intelligencia kifejlesztésében betöltött szerepe.
- Az esztétikum felismerése és értékelése minden látható jelenségben.
- A környezetkultúra funkcionális, esztétikai, gazdasági szempontjai.
- A vizuális művészetnek, mint az emberi megismerés és kifejezés egyik módjának az ismerete. A képzőművészetnek, mint a legkomplexebb vizuális üzenetnek és értékközvetítőnek a megismerése.
- A látás, az ábrázolás és a vizuális kifejezés szerepe az emberi kommunikációban.
- A vizualitásnak az önismeretben, identitás kialakításában, az önkifejezésben betöltött szerepe
- A látható minőségeknek a napi gyakorlatban, a tudományban és a művészetben betöltött szerepe.
- A fogyasztói és állampolgári nevelés a tárgyvilág, a városi környezet értő használatához.

Szaktudományi ismeretek:

- A vizuális és környezetkultúra tanításának módszertana, elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei. Nemzetközi tendenciák és a magyarországi gyakorlat.

- A fejlesztési céloknak (megismerő, alkotó, elemző, ítélőképesség, ízlés, érzelmi intelligencia, kooperativitás) megfelelő módszerek ismerete.
- Tanítási módszerek és stratégiák: frontális, egyéni, csoportos, projekt, felfedezéssel, differenciálás.
- Tanítási munkaformák: egyéni munka, páros, csoportos, frontális munka.
- A tanítás tervezése: jogszabályok, kerettantervek, pedagógiai program, helyi tanterv, tanmenet, óravázlat.
- Értékelési célok: tudás, diák, tanár, iskola. A tanulás értékelési formái: formatív, diagnosztikus, összegző. Szóbeli, írásos, megbeszélés, kiállítás.. Mérés.
- Taneszközök, számítógép, vetítők, cd-készítés, powerpoint.
- Iskolai gyakorlatok (hospitálás, tanítás) a kezdő tanár problémái.

Informatika műveltségi terület

Informatikatanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles informatikatanár*;
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of informatics*.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben, az informatika, az informatikai szakképzésben emellett az informatikusi szakképzettségnek megfelelő szakmai tantárgyak oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és az iskolai informatikai eszközök, oktatási információs és kommunikációs technológiák alkalmazásával kapcsolatos fejlesztési feladatok, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

Az informatikai alkalmazások felhasználási módszertana, fő komponensei, fogalomrendszere, informatikai technológiák, az oktatás megalapozását biztosító ismeretkörök az alábbi területeken:

- Informatika és társadalom: Az informatika fejlődéstörténete. Információs és kommunikációs technológiák a társadalomban. Adatbiztonság, személyes adatok védelme. Jogi, etikai, pszichológiai és szociológiai vonatkozások. (2–4 kredit)
- Informatikai alkalmazások: Dokumentumkészítés. Prezentációtervezés és kivitelezés. Média-informatika. Képfeldolgozás. Grafikai alkalmazások. Táblázatkezelés. Adatbázis-kezelés. Alkalmazói versenyfeladatok megoldása. (6–20 kredit)
- Algoritmizálás és programozási nyelvek: Algoritmikus problémamegoldás módszerei. A közoktatásban használt programozási nyelvek. Programfejlesztői környezetek. Programozási versenyfeladatok megoldása. (4–15 kredit)
- Információs technológiák: Infokommunikáció, információs technológiák szerepe a kommunikációban. Informatikai közhasználatú felületek, információs hálózati szolgáltatások, információs technológiák alapjainak ismerete, használata. Könyvtár alapismeretek. Oktatóprogramok, e-learning. (4–15 kredit)

- Számítástudományi ismeretek: Logikai alapok a programozáshoz és az alkalmazásokhoz, számításelmélet, automaták és formális nyelvek, mesterséges intelligencia, egyéb számítástudományi ismeretek. (Legfeljebb 8 kredit)

Szakmódszertani ismeretek:

- Informatikai fogalmak, eszközök, módszerek tanításának alapkérdései. A problémamegoldás módszertana. Informatikai alapismeretek (hardver, szoftver), dokumentumkészítés, táblázatkezelés, adatbázis-kezelés, prezentáció és grafika, algoritmizálás és programozási nyelvek, programozási eszközök, információs társadalom, információs hálózati szolgáltatások témakörök tanításának fő kérdései, módszerei, eszközei. Az értékelés módszerei (különös tekintettel az érettségire, illetve a tantárgyi versenyekre).

Sajátos kompetenciák:

Az informatikatanár

- alkalmas szakszerűen használni az iskola informatikaoktatási eszközeit, bevonni oktatómunkájába az informatikai eszközöket, távoktatási anyagokat;
- közoktatási informatikai tananyagfejlesztésre, más szakos tananyagfejlesztés informatikai megvalósításának támogatására;
- informatikai tehetséggondozásra, versenyfelkészítésre;
- hátrányos helyzetűek informatikai képzésére;
- új, korszerű informatikai alkalmazások megismerésére és ezen ismeretek átadására;
- problémák megoldásának algoritmikus kifejezésére, a megoldások helyességének igazolására és hatékonyságuk elemzésére;
- együttműködő készsége alapján csoportmunkára;
- az informatika és a társadalom kölcsönhatásának követésére.

Testnevelés és sport műveltségi terület

Testnevelő tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles testnevelő tanár*;
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of physical education*.

A képzés célja az alapközfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, az iskolai testnevelés és sport oktatási-nevelési feladatainak ellátására, a szakképzésben, a felsőoktatásban és a felnőttképzésben, emellett a sportszakmai tárgyak oktatási, valamint minden szinten a sportpedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- Az iskolai testnevelés szempontjából legfontosabb sportágak és egyéb lehetséges mozgásterületek (pl. tánc, stretching) oktatásának elmélete és módszertana.

- Szabályismeret a testnevelés és az iskolai sport fontos sportágaiban, játékvezetői, illetve versenybírói ismeretek és gyakorlottság.
- A kondicionális és koordinációs képességek fejlesztésének elmélete és módszertana az egyes korcsoportok sajátosságainak figyelembevételével.
- A különböző korcsoportok mozgásigénye, eltérő terhelhetősége, a kondicionális és koordinációs képességek mérése.
- A sportszakember-képzés területén lehetséges szakmai tantárgyak elmélete, gyakorlata és módszertana.
- A sporttevékenység megszerettetéséhez, az életen át tartó fizikai aktivitás iránti elkötelezettség kialakításához, e területen a tehetségek felismeréséhez és a tehetséggondozás feladataihoz szükséges ismeretek, tehetséggondozás (mentorálás).
- Ismeretek és készségek a testi fejlettség státuszának megállapítására, az egyéni fejlettség programjának elkészítésére, ezzel összefüggésben ismeretek és készségek motorikus próbák szervezésére, lebonyolítására, értékelésére és az adatok tárolására.
- Ismeretek, jártasságok, készségek az iskolai sport szervezeteinek működtetéséhez, illetve diák-sportversenyek rendezésére, lebonyolítására.
- A sajátos fejlesztést igénylő (fogyatékkal, krónikus betegségekkel élő, testi fejlődésükben lemaradó, elhízott) tanulók, hallgatók és felnőttek pszichoszomatikus fejlesztésének speciális ismeretei, a prevenció kérdései.
- Ismeretek és gyakorlottság sport- és rekreációs táborok szervezésében és vezetésében.
- Gyakorlottság az integrált testnevelés- és sportfoglalkozás vezetésében.

Szaktanári ismeretek:

- A testnevelés elmélete és módszertana, a pszichomotoros tanítás-tanulás különböző stratégiái, tantárgy-pedagógiai sajátosságai.
- A tanítás-tanulás folyamatának sajátosságai a tanórai és a tanórán kívüli testnevelésben az egyes korosztályok szerint. Az iskolai és iskolán kívüli sportkörüli foglalkozások szervezése és levezetése.
- A tanítási-tanulási folyamat motoros és kognitív aspektusának tudatos transzferáló eszközként való alkalmazása tanórai és tanórán kívüli testnevelésben az egyes korosztályok oktatási ismereteinek figyelembevételével.
- Ismeretek és készségek a testnevelési tananyag tervezésére (tantervfejlesztés, tanmenetkészítés, óravázlat-készítés).
- Ismeretek és készségek a testnevelési óra és a sportfoglalkozás szervezésére és vezetésére.

Sajátos kompetenciák:

- Az iskolai és iskolán kívüli sportkörüli tevékenységekhez tartozó játék és sportfoglalkozások szervezése és levezetése, különös tekintettel az olyan kreatív foglalkozásokra, ahol a közösségben végrehajtandó feladatok dominálnak.
- A tanult mozgáskészlet kreatív használata, eredeti mozgások, mozgásfolyamatok, játékok alkotása.
- Olyan mozgásformák, tevékenységek, sportágak ismerete, amelyek egyrészt divatosak, megfelelnek a korszellemnek, és amelyek bizonyítják, hogy a sport elsősorban örömforrás, kaland, játék, másrészt életük bármely szakaszában nehézségek nélkül űzhetik majd a diákok.

- Olyan szakmai módszertani felkészültség, amely a gyengébb testi-lelki adottságú diákok számára is vonzóvá teszi a testnevelés és az iskola sportéletét, sikerélménnyel szolgálnak nekik.
- Nyitottság az új és bevált nemzetközi, elsősorban európai módszertan, illetve gyakorlat iránt, hogy hivatásuk gyakorlása során megfeleljenek az új követelményeknek.

Egészségfejlesztés-tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles egészségfejlesztés-tanár*;
- angol nyelvű megjelölése: *health promotion teacher*.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben, az iskolai egészségfejlesztéssel kapcsolatos oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- Az egészségfejlesztés célja, fogalma, tárgya, értékei, az egészségtan (mint elméleti tudományág és gyakorlati diszciplína) oktatásának nemzetközi és hazai helyzete az iskolai és iskolán kívüli egészségfejlesztési foglalkozások sajátosságai, az egészséggel kapcsolatos döntések és kíváncsi viselkedések, az egészségfejlesztés-tanár feladatai a tudatos egészségmagatartás kialakítása érdekében.
- Az iskola-egészségügy, az egészségnevelés, egészségfejlesztés, mentálhigiéné általános kérdései, a fogyatékkal élők, az idősek, a leszakadók, más kisebbségek, a hajléktalanok sajátos problémái, azok kezelési technikái, az egész életen át való tanulás és a rendszeres szabadidős aktivitás mentálhigiénés és makrotársadalmi hatásai, a munkahelyi egészségvédelem (work site health promotion) gazdasági és humán aspektusai, a tudományos kutatás, a terepen végezhető (tudományos) felmérések szabályai, azok eredményeinek felvilágosító és tudományos célú bemutatása.
- Az addiktológia, a drogprevenció, a magatartástudomány, a biológia, a pedagógia, a pszichológia, a sporttudomány, a szociológia, a szociális munka egészségre és egészségtudományra vonatkozó elmélete és gyakorlata, oktatási és kutatási módszerei, eredményei.

Szakképzési ismeretek:

- A Nemzeti alaptantervben, az érettségi vizsgakövetelményekben, illetve a közoktatási törvényben az egészséges életmódra nevelés területére vonatkozó iskolai egészségfejlesztési, egészségnevelési, készségfejlesztési, mentálhigiénés prevenciók feladatok, követelmények és módszerek.
- A tanítási-tanulási folyamat sajátosságai a különböző típusú egészségfejlesztő foglalkozásokon a különböző korosztályok (óvodáskorúak, kisiskolások, általános és középiskolai tanulók, ifjú- és felnőtt korúak) szerint, az egészségtanórán és a

szakképzés alapozó szakmai tárgyaiban alkalmazható eljárások és módszerek, az elsősegélynyújtás gyakorlata és oktatási módszerei.

- A pozitív beállítódás, magatartás, a stabil és rugalmasan alkalmazkodó szokásrend megteremtésének módszertana.
- A dohányzással, az alkoholfogyasztással, a droghasználattal, a szexuális magatartással, a fizikai aktivitással, az obezitás megelőzésével, a védőeszközök használatával, a stresszel és más felmerülő egészségügyi kockázati tényezővel kapcsolatos ismeretek, a szükségletek felmérése, komplex iskolai prevenció programok, projektek kialakítása, implementálása, a programok eredményességének értékelése, a szükséges szakterületek tanárainak vagy más szakemberek (pl. védőnő, iskolaorvos, iskolapszichológus), valamint a szülők bevonásával kapcsolatos ismeretek.
- A helyes önismeretre való nevelés módszertana.
- A függőségekre NEM-et mondás gyakorlatának, a helyes döntések kialakításának módszertana.
- A balesetmentes társas együttélés, közlekedés gyakorlatai, a prevenció módszertana.
- A veszélyes anyagok, eszközök (petárda, tűzijáték, kisgépek stb.) épséget veszélyeztető használata megelőzéséhez szükséges módszerek.
- Az egészséges iskolai környezet kialakításához szükséges eljárások gyakorlata.

Sajátos kompetenciák:

- A személyes tanácsadásban, a kooperatív módszerek, a teammunka alkalmazásában való jártasság.
- Az egészségtábor a felvilágosító és rekreációs csoportfoglalkozások szervezési, lebonyolítási feladatai, hagyományos és új módszerei.
- Elsősegélynyújtási rutinok (sebellátás, sérültekről való gondoskodás, újraélesztési technikák stb.)

b) A SZAKKÉPZÉS, MŰVÉSZETI SZAKKÉPZÉS, ILLETVE ALAPFOKÚ MŰVÉSZET-OKTATÁS TERÜLETEIN VÁLASZTHATÓ SZAKMAI, MŰVÉSZETI TANÁRI SZAKKÉPZETTSÉGEK

Műszaki, informatikai szakképzés

Mérnöktechnikai szakképzettségek

A szakképzettség oklevélben szereplő

- magyar nyelvű megjelölése:

- okleveles mérnöktechnikus (anyagmérnök)
- okleveles mérnöktechnikus (faiipari mérnök)
- okleveles mérnöktechnikus (könnyűipari mérnök)
- okleveles mérnöktechnikus (biomérnök)
- okleveles mérnöktechnikus (környezetmérnök)
- okleveles mérnöktechnikus (vegyészmérnök)
- okleveles mérnöktechnikus (építőmérnök)
- okleveles mérnöktechnikus (műszaki földtudományi mérnök)
- okleveles mérnöktechnikus (építészmérnök)

okleveles mérnöktanár (ipari termék- és formatervező mérnök)
 okleveles mérnöktanár (gépészmérnök)
 okleveles mérnöktanár (közlekedésmérnök)
 okleveles mérnöktanár (mechatronikai mérnök)
 okleveles mérnöktanár (had- és biztonságtechnikai mérnök)
 okleveles mérnöktanár (energetikai mérnök)
 okleveles mérnöktanár (villamosmérnök)
 okleveles mérnöktanár (gazdálkodási mérnök/műszaki menedzser)
 okleveles mérnöktanár (mérnök informatikus)
 okleveles mérnöktanár (járműmérnök)
 okleveles mérnöktanár (molekuláris bionika)
 okleveles mérnöktanár (műszaki szakoktató)

- angol nyelvű megjelölése:

Teacher of Engineering (Materials Engineer)
 Teacher of Engineering (Timber Industry Engineer)
 Teacher of Engineering (Light Industry Engineer)
 Teacher of Engineering (Biochemical Engineer)
 Teacher of Engineering (Environmental Engineer)
 Teacher of Engineering (Chemical Engineer)
 Teacher of Engineering (Civil Engineer)
 Teacher of Engineering (Earth Science Engineer)
 Teacher of Engineering (Architectural Engineer)
 Teacher of Engineering (Industrial Design Engineer)
 Teacher of Engineering (Mechanical Engineer)
 Teacher of Engineering (Transportation Engineer)
 Teacher of Engineering (Mechatronics Engineer)
 Teacher of Engineering (Military and Safety Technology Engineer)
 Teacher of Engineering (Energy Engineer)
 Teacher of Engineering (Electrical Engineer)
 Teacher of Engineering (Engineering Manager)
 Teacher of Engineering (Engineering Information Technologist)
 Teacher of Engineering (Vehicle Engineer)
 Teacher of Engineering (Molecular Bionics)
 Teacher of Engineering (Vocational Technical Instructor)

A képzés célja a felsőfokú műszaki képzésre alapozva az iskolai rendszerű és az iskolarendszeren kívüli, valamint az akkreditált szakképzésben az elméletigényes tantárgyak tanítására, a műszaki szakoktatás területén a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra való felkészítés, továbbá a szakképzési irányultságú tudományos minősítés megszerzésének megalapozása.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

- Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő alapozó ismeretkörök.
- Horizontális kitekintés a szakmai képzéshez kapcsolódó Nemzeti alaptanterv műveltségterületeire, a felnőttképzéssel kapcsolatos sajátos ismeretek.

- A szakmai törzsanyag ismeretkörei: a szakirányú szakképzés gyakorlati alkalmazást támogató műszaki/informatikai alaptantárgyainak elmélyítése a mérnöki/informatikai alapképzési szak szerint.
- A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei, differenciált szakmai ismeretek: műszaki/informatikai ismeretek bővítése a mérnök/informatikai képzési terület adott alapképzési szakjának megfelelő szakirányú ismeretkörökkel.

A szakterületi ismeretek mérnöktanári szakképzettségként:

- okleveles mérnöktanár (anyagmérnök): elméleti alapozó, valamint anyagtudományi, technológiai, műszaki alapozó, szakmai alapozó (fém-kerámia-polimer-kompozitok) ismeretkörök;
- okleveles mérnöktanár (faipari mérnök): elméleti alapozó, valamint faanatómia, faipari alapszerkezetek, fűrészipari technológia, faipari lemez és lapgyártás, faipari gépek, bútór-, ajtó-, ablakgyártás, faanyagvédelem ismeretkörök;
- okleveles mérnöktanár (könnyűipari mérnök): elméleti alapozó, valamint termelési és kiegészítő folyamatok, könnyűipari anyagok, műveletek és technológiák, könnyűipari mérés-technika, minőségirányítás, környezetvédelem, munkavédelem ismeretkörök;
- okleveles mérnöktanár (biomérnök): elméleti alapozó, valamint biológiai rendszerek működése, fizikai kémia alkalmazásai és anyagtudomány, mérés és irányítástechnika, géptan és művelettan, technológia ismeretkörök;
- okleveles mérnöktanár (környezetmérnök): elméleti alapozó, valamint földtudományi szakismeretek, egészségvédelem, környezeti mérések, monitorozás, környezetvédelmi műszaki műveletek, környezettan, környezeti elemek védelme, környezetelemzés ismeretkörök;
- okleveles mérnöktanár (vegyésszmérnök): elméleti alapozó, valamint fizikai kémia alkalmazásai és anyagtudomány, mérés és irányítástechnika, vegyipari géptan és művelettan, technológia ismeretkörök;
- okleveles mérnöktanár (építőmérnök): elméleti alapozó, valamint anyagtudomány, szerkezetan, geotechnika, geoinformatika, létesítményi, települési és környezetmérnöki ismeretkörök;
- okleveles mérnöktanár (földtudományi mérnök): elméleti alapozó, valamint alkalmazott földtudományi, technológiai, bányá- és geotechnikai, olaj- és gázmérnöki, előkészítéstechnikai ismeretkörök;
- okleveles mérnöktanár (építészmérnök): elméleti alapozó, valamint mintázás-modellezés, épületszerkezetek, építőanyagok, épületgépészet, tartószerkezetek, épülettervezés, kivitelezés - szervezés ismeretkörök;
- okleveles mérnöktanár (ipari termék- és formatervező mérnök): elméleti alapozó, valamint anyagtudomány, ipari technológiák, gépszerkezetek, formatervezés (rajz/ábrázolás, formatan/modellezés), ergonómia, fogyasztóvédelem ismeretkörök;
- okleveles mérnöktanár (gépészmérnök): elméleti alapozó, valamint mechanika illetve gépészeti alapozó, gépszerkezetan, alakítástechnológiai, gyártástechnológiai ismeretkörök;
- okleveles mérnöktanár (közlekedésmérnök): elméleti alapozó, valamint közlekedési rendszerek, forgalomtechnika, szállítmányozás, közlekedés-gazdaságtan, ügyfélszolgálati menedzsment ismeretkörök;
- okleveles mérnöktanár (mechatronikai mérnök): elméleti alapozó, valamint elektronikai rendszerek, elektronikai tervezési és gyártási technológiák, mechanizmusok, gépészeti szerkezetek, robottechnika, automatizálás ismeretkörök;

- okleveles mérnök tanár (had- és biztonságtechnikai mérnök): elméleti alapozó, valamint biztonságtechnikai rendszertervezés és szervezés, vállalkozásbiztonság, személy- és vagyonvédelem, fegyver és fegyverzet ismeretekörök;
- okleveles mérnök tanár (energetikai mérnök): elméleti alapozó, valamint információtechnológia, elektrotechnika, szerkezet- és üzemtan, energetika ismeretekörök;
- okleveles mérnök tanár (villamosmérnök): elméleti alapozó, valamint villamosságtan, elektronika, digitális technika, mérés technika, villamos energetika ismeretekörök;
- okleveles mérnök tanár (gazdálkodási mérnök): elméleti alapozó, valamint rendszer- és szervezetfejlesztés, infokommunikációs szolgáltatások, adatbázis-menedzsment, folyamatmenedzsment, kockázatkezelés ismeretekörök;
- okleveles mérnök tanár (mérnök informatikus): elméleti alapozó, valamint adatstruktúrák, párhuzamos rendszerek, továbbá
 - adatbázisok elmélete és adatbázis-tervezés, adatbiztonság, szoftverfejlesztés, alkalmazás menedzsment vagy
 - számítógépes grafika, vizuális alkalmazásfejlesztés, multimédia ismeretekörök.

Agrár szakképzés

Agrár-mérnök tanári szakképzettségek

A szakképzettség oklevélben szereplő

- magyar nyelvű megjelölése:

- okleveles agrár-mérnök tanár (földmérő és földrendező mérnök)
- okleveles agrár-mérnök tanár (mezőgazdasági és élelmiszeripari gépészmérnök)
- okleveles agrár-mérnök tanár (tájrendező és kertépítő mérnök)
- okleveles agrár-mérnök tanár (erdőmérnök)
- okleveles agrár-mérnök tanár (gazdasági és vidékfejlesztési agrármérnök)
- okleveles agrár-mérnök tanár (informatikus és szakigazgatási agrármérnök)
- okleveles agrár-mérnök tanár (élelmiszer mérnök)
- okleveles agrár-mérnök tanár (kertészmérnök)
- okleveles agrár-mérnök tanár (környezetgazdálkodási agrármérnök)
- okleveles agrár-mérnök tanár (természetvédelmi mérnök)
- okleveles agrár-mérnök tanár (vadgazda mérnök)
- okleveles agrár-mérnök tanár (állattenyésztő mérnök)
- okleveles agrár-mérnök tanár (mezőgazdasági mérnök)
- okleveles agrár-mérnök tanár (növénytermesztő mérnök)
- okleveles agrár-mérnök tanár (mezőgazdasági szakoktató)
- okleveles agrár-mérnök tanár (szőlész-borász mérnök)

- angol nyelvű megjelölése:

- Teacher of Agriculture (Land Surveying and Land Use Engineering)
- Teacher of Agriculture (Agricultural and Food Industry Mechanical Engineering)
- Teacher of Agriculture (Landscape Management and Garden Construction Engineering)
- Teacher of Agriculture (Forest Engineering)

Teacher of Agriculture (Agribusiness and Rural Development Engineering)
 Teacher of Agriculture (Agricultural Information Technology and Policy Administration Engineering)
 Teacher of Agriculture (Food Engineering)
 Teacher of Agriculture (Horticultural Engineering)
 Teacher of Agriculture (Environmental Management and Agricultural Engineering)
 Teacher of Agriculture (Nature Conservation Engineering)
 Teacher of Agriculture (Wildlife Management Engineering)
 Teacher of Agriculture (Animal Husbandry Engineering)
 Teacher of Agriculture (Agricultural Engineering)
 Teacher of Agriculture (Crop Production Engineering)
 Teacher of Agriculture (Vocational Agricultural Instructor)
 Teacher of Agriculture (Viticulture and Oenology Engineering)

A képzés célja – az agrár alapképzési szakokon szerzett szakterületi ismereteik birtokában elméletileg megalapozott, módszertani ismeretekkel és képességekkel rendelkező szaktanárok képzése az agrár irányultságú iskolarendszerű szakképzés valamennyi szintje, az iskolarendszeren kívüli szakképzés és felnőttképzés számára. Olyan szakemberek képzése, akik az agrár szakképzés területén képesek a pedagógiai tervezési, fejlesztési és kutatási feladatokra, továbbá aktív részesei lehetnek a vidékfejlesztésnek, előmozdíthatják az elmaradott régiók felzárkózását, elősegítik az Európai Unió oktatási rendszereihez való kapcsolódást. Mindezek mellett a képzés kellő alapokat ad ahhoz, hogy a hallgatók tanulmányaikat a PhD képzésben folytathassák a neveléstudomány területén.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:
 Szakterületi közös ismeretek:

- Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő alapozó ismeretkörök: az agrármérnöki alapképzési szakon elsajátított alapozó ismeretek bővítése, illetve elmélyítése a szakterület szerint.
- Horizontális kitekintés a szakmai képzéshez kapcsolódó Nemzeti Alaptanterv műveltségterületeire, illetve a szakképzés egész rendszerére, benne a mezőgazdasági szakképzés helyére és a határos szakképzési területekre.
- Gazdasági és humán ismeretek: a szakképzés és a gazdaság kapcsolatrendszere, mikro- és makrogazdasági környezeti feltételek, a felnőttképzéssel kapcsolatos sajátos ismeretek.
- A szakmai törzsanyag ismeretkörei: a szakirányú szakképzés gyakorlati alkalmazást támogató agrármérnöki alaptantárgyainak elmélyítése a szak szerint.
- A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei, differenciált szakmai ismeretek: az agrármérnöki ismeretek bővítése az agrármérnök-tanári szakképzettségnek megfelelő szakirányú ismeretkörökkel.

Szakterületi ismeretkörök agrármérnöki szakképzettségként:

- okleveles agrár-mérnök-tanár (földmérő és földrendező mérnök): elméleti alapozó, gazdasági valamint geoinformatika, földrendező, ingatlankataszteri, öntözési és meliorációs szakirányokhoz tartozó speciális ismeretkörök;
- okleveles agrár-mérnök-tanár (mezőgazdasági és élelmiszeripari gépészmérnök): elméleti alapozó, gazdasági és élelmiszeripari gépész, mezőgazdasági termeléstechológia,

környezettechnika, erőgépek, településüzemeltető, gépüzemfenntartó, környezet-(agrár-) informatika szakirányokhoz tartozó speciális ismeretkörök;

– okleveles agrár-mérnök-tanár (tájrendező és kertépítő mérnök): elméleti alapozó, gazdasági valamint kertépítő, tájrendező, településüzemeltető szakirányokhoz tartozó speciális ismeretkörök;

– okleveles agrár-mérnök-tanár (erdőmérnök): elméleti alapozó, gazdasági valamint erdészeti termőhely-ismerettan, erdőművelési, erdővédelmi, erdészeti növénykórtani, erdészeti állattani, erdészeti rovar-tani, vadászati és vadgazdálkodási, erdőhasználati, erdészeti géptani, erdőrendezési, dendrometria, faterméstani, erdészeti üzemgazdasági, erdészeti szervezési és vezetési ismeretek, differenciált szakmai ismeretek;

– okleveles agrár-mérnök-tanár (gazdasági és vidékfejlesztési agrármérnök): elméleti alapozó, gazdasági valamint agrárismeretek (növénytermesztés, kertészet, állattenyésztés); agrárgazdasági és vállalkozási ismeretek (agrárpolitika és környezetpolitika, szaktanácsadás, pénzügy és számvitel, mezőgazdasági üzemtan, emberi erőforrás gazdálkodás, marketing); regionális és vidékfejlesztési ismeretek (regionális gazdaságtan, vidékfejlesztés, területi és projekttervezési ismeretek); differenciált (agrárgazdasági, vállalatgazdálkodási és -szervezési, regionális és vidékfejlesztési) speciális ismeretkörök;

– okleveles agrár-mérnök-tanár (informatikus és szakigazgatási agrármérnök): elméleti alapozó, gazdasági valamint informatika szakirányhoz tartozó speciális ismeretek: ágazati agrárinformációs rendszerek (EU agrárinformációs rendszere, -tesztüzemi rendszer, statisztikai információs rendszerek, piaci információs rendszerek, integrált igazgatási és ellenőrzési rendszer), internet alkalmazásfejlesztés, modellezés, információmenedzsment, vezetési és szervezési ismeretek, minőségbiztosítás és informatikai rendszerei, vezetői információs rendszerek, szakértői rendszerek, projekt menedzsment, távérzékelés, ágazatspecifikus alkalmazás megoldások; szakigazgatási szakirányhoz tartozó speciális ismeretek: szakigazgatási irányítási-szervezési ismeretek (pl. erdészet, kertészet, borászat), földhasználat, növény-egészségügy, vezetési és szervezési ismeretek, EU regionális politikái, ágazati információs rendszerek, minőségbiztosítási menedzsment ismeretek;

– okleveles agrár-mérnök-tanár (élelmiszer-mérnök): elméleti alapozó, gazdasági valamint élelmiszerkémia, fizikai kémia, élelmiszeralitika, élelmiszer mikrobiológia és higiénia, élelmiszer-ipari alpműveletek, mérés és automatizálás, élelmiszer-ipari alapgépek, munkavédelem, élelmiszertechnológia, élelmiszerbiztonság, élelmiszer-ipari minőségirányítás, élelmiszer-ipari gazdaságtan, vezetési-szervezési alapismeretek, élelmiszertermelés és -forgalmazás jogi szabályozása; differenciált szakmai ismeretek;

– okleveles agrár-mérnök-tanár (kertészmérnök): elméleti alapozó, gazdasági valamint a kertészeti ágazatokhoz (dísznövénytermesztés, faiskolai termesztés, gyógynövénytermesztés, gyümölcstermesztés, szőlészet, zöldségtermesztés), illetve egyéb (ökológiai gazdálkodás; kertészeti termékmenedzsment, kertészeti biotechnológia, földfelület-gazdálkodás, kertészeti gépüzemeltetés és kertészeti vállalkozásfejlesztés) szakirányokhoz tartozó speciális ismeretkörök;

– okleveles agrár-mérnök-tanár (környezetgazdálkodási agrármérnök): elméleti alapozó, gazdasági és agrárkörnyezetgazdálkodási ismeretek (környezetgazdálkodás, vízgazdálkodás, környezettechnika, erdő- és vadgazdálkodás, tájökológia, környezeti jog, EU agrárpolitika, földhasználat); környezet- és természetvédelmi ismeretek (környezeti elemek védelme, környezetállapotfelmérés, természetvédelem, környezetfizika, tájvédelem); környezetfejlesztési ismeretek (környezetgazdaságtan, térinformatika, területi tervezés, környezetpolitika); differenciált szakmai ismeretek;

– okleveles agrár-mérnök-tanár (természetvédelmi mérnök): elméleti alapozó, gazdasági, természetvédelmi jogi és szakigazgatási ismeretek; erdő- és mezőgazdálkodás, vadgazdálkodás és halgazdálkodás védett területeken; vizes élőhelyek kezelése, terepi

vizsgálati módszerek, növényvédelem, gomba- és állatvédelem, élőhelyvédelem; őshonos háziállatok tenyésztése; növény-, gomba- és állatkereskedelelem; dendrológia; etológiai alapismeretek; védett területek ökonómiája; ökoturizmus; differenciált szakmai ismeretek;

– okleveles agrár-mérnök-tanár (vadgazda mérnök): elméleti alapozó, gazdasági valamint vadászatszervezés és vadászati etika, vadbiológiai ismeretek, vadföldgazdálkodás és vadtakarmányozás, zárttéri vadgazdálkodás, állományhasznosítás, vadkárelhárítás és -becslés, vadgazdálkodás tervezése, élőhelykezelés és élőhelyfejlesztés, vadegészségügy, vadászebek és vadászati hasznosításuk, fegyver- és lőszerismeret, biztonságtechnika és munkavédelem, trófeakezelés és -bírálat, dermoplastika; differenciált szakmai ismeretek;

– okleveles agrár-mérnök-tanár (állattenyésztő mérnök): elméleti alapozó, gazdasági, növénytudományi (takarmánynövény termesztéstan, gyepgazdálkodás), állattudományi (takarmányozástan, állattenyésztéstan), állategészségügyi (állategészség-tan, állathigiénia, szaporodásbiológia), gazdasági- és szervezéstudományi (állattenyésztési ágazatok ökonómiája, vezetési ismeretek és munkaszervezés, számvitel és pénzügyi ismeretek, környezetgazdálkodás), élelmiszertudományi (állati termékek feldolgozása, állattenyésztési termékmarketing), műszaki tudományi (állattenyésztés gépei) ismeretek; differenciált szakmai ismeretkörök;

– okleveles agrár-mérnök-tanár (mezőgazdasági mérnök): elméleti alapozó, gazdasági valamint növénytudományi (földművelés és földhasználat, növénytermesztés, gyepgazdálkodás, növényvédelem, vetőmagtermesztés, kertészet), állattudományi (állattenyésztés, takarmányozás, állategészség-tan és higiénia), gazdasági és humán (humán menedzsment, agrárgazdaságtan, marketing, számviteli és pénzügyi ismeretek, vállalati gazdaságtan, üzemszervezés) ismeretek, környezeti és minőségbiztosítási (környezetgazdálkodás, erdő- és vadgazdálkodás, minőségbiztosítás) ismeretek; differenciált szakmai ismeretek;

– okleveles agrár-mérnök-tanár (növénytermesztő mérnök): elméleti alapozó, gazdasági, termesztéstechnológiai (földműveléstan, földhasználat és tájgazdálkodás, vízgazdálkodás és melioráció; mezőgazdasági géptan), növénytudományi (növényélettan, növénynevelés és növényi biotechnológia, növénytermesztéstan, növényvédelem, vetőmagtermesztés és forgalmazás, gyepgazdálkodás, fenntartható és ökológiai gazdálkodás, kertészet), állattudományi (állattenyésztés, takarmányozás), minőségbiztosítási (minőségbiztosítás a növénytermesztésben, termékfeldolgozás és élelmiszerbiztonság), gazdasági és szervezéstudományi modulok (növénytermesztés ökonómiája), differenciált szakmai ismeretek;

– okleveles agrár-mérnök-tanár (mezőgazdasági szakoktató): elméleti alapozó, gazdasági, mezőgazdasági, élelmiszeripari, kertészeti, erdészeti, mezőgazdasági gépészeti szakirányokhoz tartozó, valamint az adott szakképzési terület tárgyainak oktatására irányuló speciális elméleti és gyakorlati ismeretek.

Gazdasági szakképzés

Közgazdász-tanári szakképzettségek

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése:
okleveles közgazdász-tanár (elméleti gazdaságtan),
okleveles közgazdász-tanár (kereskedelelem és marketing),

*okleveles közgazdász tanár (pénzügy és számvitel),
okleveles közgazdász tanár (turizmus-vendéglátás),
okleveles közgazdász tanár (vállalkozási ismeretek),*

- angol nyelvű megjelölése:
*teacher of economics (theoretical economics),
teacher of economics (commerce and marketing),
teacher of economics (finance and accounting),
teacher of economics (tourism and catering),
teacher of economics (entrepreneurial studies).*

A képzés célja olyan közgazdász tanárok képzése, akik alkalmasak a közoktatásban, az iskolarendszerű és iskolarendszeren kívüli szakképzésben, valamint a felnőttoktatásban a tanulók gazdasági szemléletének és általános gazdasági, vállalkozási ismereteinek, üzleti szaktudásának megalapozására, a gazdasági üzleti szakképzésben pedig az adott közgazdász-tanári szakképzettségüknek megfelelő szakmai tárgyak elméleti és gyakorlati oktatására, a tanórai és gyakorlóirodai, tanüzleti tanulás szervezésére, a pedagógiai kutatási feladatok ellátására, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi közös ismeretek:

- A közgazdász alapképzésben elsajátított ismeretek bővítése, illetve elmélyítése a szakterület szerint.
- A szakképzés és a gazdaság kapcsolatrendszere, a gazdasági képzés helye és szerepe a középiskolában, a szakképzésben. A felnőttképzéssel kapcsolatos sajátos ismeretek.
- Kitekintés a kapcsolódó Nemzeti alaptanterv műveltségterületre. Modularitás a szakképzésben, élethosszig tartó tanulás.
- Az oktatásban hasznosítható, legkorszerűbb informatikai alkalmazások ismerete.
- A gazdasági ismeretek bővítése a közgazdász tanári szakképzettségnek megfelelő szakirányú ismeretkörökkel.

Szakterületi ismeretek szakképzettségenként:

- közgazdász tanár (elméleti gazdaságtan): Mikroökonómia, makroökonómia, nemzetközi gazdaságtan. Közgazdasági elmélettörténet. Hazai és nemzetközi pénzügyi, finanszírozási és banki ismeretek. Nemzetközi gazdasági kapcsolatok, európai integrációs ismeretek, külgazdasági ismeretek. Magyar és nemzetközi jogi ismeretek. Marketing, nemzetközi marketing.
- közgazdász tanár (kereskedelem és marketing): Logisztika. Üzleti döntések matematikai megalapozása. Üzleti szimulációs gyakorlatok, esettanulmányok. Kultúra és fogyasztás. Fogyasztóvédelem. Modern kereskedelem. Business Games a kereskedelemben. Árutözsde. Vezetői számvitel. Marketingstratégia. Marketing kommunikációs stratégia. Marketingmenedzsment. Kapcsolati marketing és networking. Marketingstratégiai döntések – szimulációs és szintetizáló gyakorlatok. Reklámjog és etika. TQM modellek. Fogyasztáspszichológia és fogyasztásszociológia.

- közgazdász tanár (pénzügy és számvitel): Hazai gazdasági- jogszabályi környezet, nemzetközi jogszabályi környezet, EU-ismeretek
Pénzügyi számvitel, vezetői számvitel, számviteli információs rendszer, számítógépes könyvelés, kontrolling ismeretek. Pénzügyi, finanszírozási, befektetési és banki ismeretek, adózás, pénzügyi tervezés, pénzügyi számítások, nemzetközi pénzügyi ismeretek. IKT-ismeretek.
- közgazdász tanár (turizmus-vendéglátás): Regionális és környezetgazdaságtan. Településmenedzsment. Idegenforgalmi területfejlesztés. Ökoturizmus. Egészségturizmus. Konferenciaturizmus. Szállodai menedzsment. Business Games a turizmusban. Magyar és európai művelődéstörténet. Nemzetközi idegenforgalmi földrajz. Nemzetközi protokoll. Vezetői számvitel.
Mikrobiológia. Higiéné. Táplálkozástudományi ismeretek. Fogyasztóvédelem a vendéglátásban. Business Games a vendéglátásban. Nemzetközi protokoll. Nemzeti táplálkozási sajátosságok. Vendéglátó műszaki, technológiai ismeretek.
- közgazdász tanár (vállalkozási ismeretek): Válogatott fejezetek a mikro- és makroökonómiából. Közgazdasági elmélettörténet. Vállalkozások menedzsmentje. Üzleti tervezés. Vállalkozás befektetéseinek értékelése. Humán erőforrás gazdálkodás. A vállalkozások költségvetési kapcsolatai, adózás.
Gazdaságstatisztika. Jogszabályi környezet. Kkvk a gazdaságban. E-business, információtechnológia. A vállalkozások társadalmi felelősségvállalása (CSR).

Szaktananyagok közös ismeretek:

- A gazdasági ismeretkörök tanításának módszerei a közoktatás, a szakképzés valamint a felnőttképzés területén. A szakterületen alkalmazható tankönyvek, taneszközök, oktatást segítő médiumok szakszerű értékelése, azokból a tanulók egyéni sajátosságainak, előzetes felkészültségének, összetételének megfelelő ismeretforrások kiválasztása, az alkalmazást segítő segédanyagok készítése.

Egészségügyi szakképzés

Egészségügyi tanári szakképzettségek

A szakképzettség oklevélben szereplő

- magyar nyelvű megjelölése:
okleveles egészségügyi tanár (ápolás és betegellátás)
okleveles egészségügyi tanár (egészségügyi gondozás és prevenció)
okleveles egészségügyi tanár (orvosi laboratóriumi és képalkotó diagnosztikai analitikus)
- angol nyelvű megjelölése:
teacher of health sciences and health care (nursing and patient care)
teacher of health sciences and health care (health care and prevention)
teacher of health sciences and health care (medical laboratory and diagnostic image analysis)

A képzés célja az orvos- és egészségtudományi képzési terület alapképzéseiben szerzett szakterületi ismereteik birtokában elméletileg megalapozott, módszertani ismeretekkel és képességekkel rendelkező tanárok képzése a közoktatás, iskolarendszerű és iskolarendszeren kívüli szakképzés, valamint a felnőttképzés egészségügyi irányultságú nevelési és oktatási feladatai ellátására; az egészségügyi szakoktatás területén a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok ellátására.

A képzés felkészít a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Minden egészségügyi tanári szakképzettségen szükséges szakterületi ismeretkörök:

- az adott egészségtudományi alapképzési szakon elsajátított alapo­zó ismeretek bővítésének, elmélyítésének tágabb műveltségi tartalma, ismeretanyaga;
- az egészségügyi szakképzés alapo­zó tárgyainak, valamint a közoktatásban és felnőttoktatásban az egészségfejlesztésnek a szakmódszertana;
- egészségügyi jogi, közgazdasági, informatikai, szervezési és menedzsment ismeretek;
- az egészségügyi oktatás, képzés, szakképzés rendszere, kapcsolódása az egészségüggyel határos más oktatási területekhez, szintekhez, képzésekhez;
- az egészségügyi tanári munka hatékonysága, a tanár társadalmi és gazdasági kapcsolatrendszere, helye az iskolai és az iskolán kívüli nevelő, oktató közösségekben;
- az egészségfejlesztés mikro- és makrokörnyezeti feltételeinek, elméletének és gyakorlatának tudományos igényű alkalmazása;
- szociális készségek fejlesztése, megismertetése és tudatosítása, spontán és kreatív problémamegoldások módszertana;
- a hatékony kommunikáció módszereinek tudatos alkalmazása az egészségügyi ellátásban tipikus interperszonális helyzetek kezelésére;
- az egészségügyi oktatás, képzés gyakorlati szakmai tárgyainak magas színvonalú oktatását támogató egészségtudományi ismeretek elmélyítése.

Az adott egészségügyi tanári szakképzettség szerint szükséges szakterületi ismeretkörök:

- az egészségfejlesztés általános módszertana;
- az alapo­zó egészségügyi tárgyak szakmódszertana;
- az adott egészségügyi szakterületek tantárgycsoportjainak metodikai ismeretkörei és tanítási gyakorlata;
- a tanári szakképzettségnek megfelelő egészségügyi szakmák speciális szaktantárgyai tanításának metodikai, didaktikai ismeretköre;
- az adott alapképzési szak valamennyi szakirányában kiegészítő szakismeretek és ezek oktatásának szakmódszertana.

Sajátos kompetenciák:

- az egészségtudomány, illetve a neveléstudomány területén szerzett ismeretek összekapcsolásával és továbbfejlesztésével az egészséges életmódra nevelni;
- az általános nevelési, oktatási, egészségnevelési és mentálhigiénés feladatok ellátása, egészségnevelő módszerek alkalmazása során felismerni az egészségkárosító környezeti, valamint az életmódból fakadó (pl. kábítószer fogyasztó, alkoholfüggő) vagy a rossz szociális helyzetből származó negatív hatásokat;
- az egészségmegőrzés és -visszaállítás egyéni és társadalmi normáinak, gyakorlatának ismerete, prevenció programok tervezése, kidolgozása, fejlesztése és alkalmazása a képzésben, szakképzésben és a közoktatásban;
- az életminőség javítása érdekében problémamegoldó, korszerű életmodelleket, a megváltozott egészségi állapotnak megfelelő életvitelt ajánlani, s erre oktatni, nevelni a pedagógia leghatékonyabb módszereivel, eszközeivel;
- kommunikációs igényesség a sajátos egészségügyi interperszonális kapcsolatokban, az erre való nevelés képessége, példamutatás, didaktikai felkészültség;

- az egészségügyi képzés speciális, regionális igényeknek megfelelő fejlesztése, helyi képzési koncepciók, tantervek, középtávú és távlati fejlesztési programok kidolgozása;
- a képzési hely (képző intézmény), valamint a gazdasági, munkaerő-piaci és társadalmi környezet közötti kapcsolat felismerése, fejlesztése;
- az egészségtudományi és a pedagógiai kutatás területén kutatási projektek kezdeményezése, tervek készítése, programok szervezése, nemzetközi eredmények, direktívák adaptálása, kutatásra alapozott fejlesztések indítása;
- intenzív, kettős érdeklődés az egészség- és neveléstudományi fejlődés iránt, céltudatos, tervszerű és állandó önfejlesztés.

Gyógypedagógiai szakképzés

Gyógypedagógia-tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles gyógypedagógia-tanár*;
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of special education*.

A képzés célja olyan gyógypedagógia-tanárok képzése, akik alkalmasak közép- és felsőfokon, valamint a felnőttoktatás különböző területein gyógypedagógiai ismeretek oktatására (felsőoktatás, gyógypedagógiai felsőfokú szakképzés, szakoktatók képzése, segítő szakemberek képzése, gyakorlati képzést irányító gyógypedagógusok továbbképzése, szülők felkészítése a speciális nevelési feladatok ellátására stb.); továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- Meghatározó antropológiai és etikai ismeretek a gyógypedagógia elméletben, a fogyatékos emberekkel kapcsolatban kialakuló társadalmi megítélésben, a gyakorlati gyógypedagógiában. Az összehasonlító gyógypedagógia kutatásának és alkalmazásának szerepe a gyógypedagógia nemzetközi irányzatainak megismerésében. A gyógypedagógiai problémátörténet átfogó kérdéseinek rendszerezése.
- A kognitív pedagógia és a kognitív pszichológia ismereteinek alkalmazása a gyógypedagógia valamennyi területén (fogyatékosági csoportok, életkori csoportok, fejleszthetőség és nevelhetőség, nevelési eljárások eredményessége, hatékonyságvizsgálatok). Mindkét tudományág kutatási eredményeinek gyógypedagógiai alkalmazását elősegítő innovációk tervezése, fejlesztése, bevezetése kutató szeminárium keretében.
- Az integráló és differenciáló pedagógia összefüggései. Az integrációs pedagógia gyógypedagógiai vonatkozásainak kidolgozása. Gyógypedagógusok felkészítése az integráló nevelésben való részvételre (az integrált nevelés társadalmi körülményeinek és pedagógiai feltételeinek kutatása, a tanácsadás fő területei, az eredményesség vizsgálata).
- Gyógypedagógiai ismeretek oktatása a felsőfokú szakképzésben (gyógypedagógiai asszisztensek képzése) és a felsőoktatásban (gyógypedagógusok, valamint

szociális szakemberek alapképzése, mesterképzése és továbbképzése, valamint a pedagógusok továbbképzése), képzési programok kidolgozása. Szülők felkészítése a speciális családi nevelés feladatainak ellátására.

- Tanterv- és programfejlesztés a gyógypedagógiai intézmények számára, szakértői feladatok ellátása a gyógypedagógiai közoktatási intézmények pedagógiai programjainak és helyi tanterveinek, módszerfejlesztő eljárásainak értékelésében. Tanulásszervezés és tanulásirányítás nehezített tanulási helyzetben. A tanulást és az élethelyzet javítását elősegítő technikai, informatikai eszközök alkalmazása a gyógypedagógiában.

Az általános képzési és kimeneti követelményektől eltérő sajátos követelmény, hogy a szakterületi ismeret keretében összegyűjtendő 50 kredit, valamint az 5.1.2. pontban foglalt, pedagógiai, pszichológiai ismeretek 40 kredit keretéből együttesen és legalább 30 kredit teljesítettként beszámítandó az előtanulmányok alapján.

Szaktananyagismeretek:

- A gyógypedagógiai oktatás, nevelés, fejlesztés, rehabilitáció területén működő szakmai szolgáltatások ismerete és ezek fejlesztése (a sajátos nevelési igény megállapítása, beiskolázás, tanulási tanácsadás, komplex fejlesztő projektek tervezése, tanulást segítő eszközök fejlesztése, pályaválasztás és életvezetés segítése).

Alapképzésben szerzett ismereteken túl a gyógypedagógia többi népességcsoportjára (értelmileg akadályozott, hallássérült, látássérült, beszédfigyeltékos, viselkedészavart mutató, mozgáskorlátozott, tanulásban akadályozott) vonatkozó alapvető ismeretek összefoglalása.

A gyógypedagógia oktatásához szükséges elméleti és gyakorlati szakterületi ismeretek elsajátítása és rendszerezése.

Sajátos kompetenciák:

A gyógypedagógia-tanár

- felkészült a gyógypedagógiai ismeretek oktatására a középfokú és felnőttképzésben (felsőoktatás, felsőfokú szakképzés, szakoktatók képzése, speciális segítséget igénylő hallgatók a felsőoktatásban);
- képes a gyógypedagógiai ismereteket a társadalmi nyilvánosság felé közvetíteni.

A tanári szakképzettség a mesterfokozatot adó nem tanári szakképzettséggel párhuzamosan vagy annak megszerzése után szerezhető két tanári szakképzettséget adó képzésben. A gyógypedagógia-tanár szakképzettség bármely közismereti tanári szakképzettséggel társítható. Az 5.1.1. pontban foglalt szakterületi ismeretek kreditjeiből, valamint az 5.1.2. pontban foglalt, pedagógiai, pszichológiai ismeretek 40 kredit keretéből együttesen legalább 30 kredit teljesítettként beszámítandó. A második tanári szakképzettség megválasztásának előfeltételeként meghatározott 50 kredit értékű szakterületi ismeret követelményei a gyógypedagógia-tanár szakképzettséggel párhuzamosan is teljesíthetők.

Művészeti szakképzés és alapfokú művészetoktatás

Zenetanár-szakképzettségek

A szakképzettség oklevélben szereplő,

– magyar nyelvű megjelölése:

*okleveles zongoratanár,
okleveles orgonatanár,
okleveles csembalótanár,
okleveles harmonikatanár,
okleveles hárfatanár,
okleveles gitártanár,
okleveles lanttanár,
okleveles cimbalomtanár,
okleveles hegedűtanár,
okleveles mélyhegedűtanár,
okleveles gordonkatanár,
okleveles gordontanár,
okleveles furulyatanár,
okleveles fuvolatanár,
okleveles oboatanár,
okleveles klarinéttanár,
okleveles szaxofontanár,
okleveles fagott-tanár,
okleveles kürt-tanár,
okleveles trombitatanár,
okleveles harsonatanár,
okleveles tubatanár,
okleveles ütőhangszertanár,
okleveles énektanár,*

*okleveles jazz-zongora-tanár,
okleveles jazzgitár-tanár,
okleveles jazzbasszusgitár-tanár,
okleveles jazzbőgő-tanár,
okleveles jazzszaxofon-tanár,
okleveles jazztrombita-tanár,
okleveles jazzharsona-tanár,
okleveles jazzdob-tanár,
okleveles jazzének-tanár,*

*okleveles zeneismeret-tanár,
okleveles zeneszerzéstanár,
okleveles jazz-zeneszerzés-tanár,*

*okleveles egyházzenetanár (...) zárójelben megjelölve a szakirányt
szakirányok: egyházzene-orgona, egyházzene-kórusvezetés,
okleveles népzenetanár (...) zárójelben megjelölve a szakirányt
szakirányok: népi vonós: hegedű, brácsa, nagybőgő-cselló-ütőgardon; népi
pengetős: citera-tambura-koboz-tekerő; népi fúvós: furulya-duda, klarinét-
tárogató; népi cimbalom; népi ének.*

– angol nyelvű megjelölése:

*Piano Teacher,
Organ Teacher,*

*Harpsichord Teacher,
Accordion Teacher,
Harp Teacher,
Guitar Teacher,
Lute Teacher,
Cimbalom (Dulcimer) Teacher,
Violin Teacher,
Viola Teacher,
Cello Teacher,
Double Bass Teacher,
Recorder Teacher,
Flute Teacher,
Oboe Teacher,
Clarinet Teacher,
Saxophone Teacher,
Bassoon Teacher,
Horn Teacher,
Trumpet Teacher,
Trombone Teacher,
Tuba Teacher,
Percussion Teacher,
Classical Singing Teacher,*

*Jazz Piano Teacher,
Jazz Guitar Teacher,
Jazz Bass Guitar Teacher,
Jazz Double Bass Teacher,
Jazz Saxophone Teacher,
Jazz Trumpet Teacher,
Jazz Trombone Teacher,
Jazz Drums Teacher,
Jazz Singing Teacher,*

*Teacher of General Music Studies,
Teacher of Music Composition,
Teacher of Jazz Composition,*

*Teacher of Church Music (...)
Orientations: Organ, Choral Conducting
Teacher of Folk Music*

Orientations: folk stringed instruments: violin, viola, double bass-cello-gardon [percussion cello]; folk plucked instruments: zither-tambura-koboz [historical Hungarian lute]-rotary lute [hurdy-gurdy]; folk wind instruments: furulya [folk flute]-bagpipe, clarinet-tarogato [Hungarian folk clarinet]; folk cimbalom; folk singing.

A képzés célja a zeneművészeti ágban, a felsőoktatásban alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva olyan tanárok felkészítése, akik az iskolarendszerű, egyéni és csoportos formában megvalósuló

zeneművészeti oktatásban, továbbá a Nemzeti alaptanterv művészetek műveltségi területén és a nem iskolarendszerű oktatásban képesek tanári munkakör ellátására:

- *hangszeres zenetanár (klasszikus, jazz, népi)* szakképzettség esetén a szakképzettségnek megfelelő hangszer, valamint kamarazene;
- *énektanár (klasszikus, jazz, népi)* szakképzettség esetén a magánének, a kamaraének, a dalirodalom, a hangegészségtan, a beszédgyakorlat;
- *egyházzenetanár (egyházzene-kórusvezetés, egyházzene-orgona)* szakképzettség esetén az egyházzenei tárgyak;
- *zeneszerzéstanárr és jazz-zeneszerzés-tanárr* szakképzettség esetén a zeneszerzés, a zeneelmélet, a zenetörténet-zeneirodalom, az improvizáció;
- *zeneismeret-tanárr* szakképzettség esetén a zeneelmélet, a szolfézs, a népzene, a zenetörténet-zeneirodalom, az improvizáció

oktatása tekintetében. A képzés felkészít a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

a) Az *előadóművészet* alapképzési szakra épülő tanárképzésben az alapképzésben elsajátított ismeretkörök elmélyítése, amely magába foglalja a választott szakképzettségnek megfelelően

- a hangszeres és elméleti ismereteket;
- a szóló, kamarazenei, zenekari/énekkari repertoárismeretet, valamint az alapvető vezényléstechnikai ismereteket;
- a zeneművészet és a társművészetek kapcsolódásának, kölcsönhatásának lehetőségei az oktatás-nevelés területén.

b) Az *alkotóművészet és muzikológia* alapképzési szakra épülő tanárképzésben az alapképzésben elsajátított ismeretkörök elmélyítése, amely magába foglalja a választott szakképzettségnek megfelelően

- az általános elméleti és zenetörténeti ismereteket;
- zeneszerzési, ellenponttani, zeneelméleti ismereteket (hangszerelés, continuo-játék, műelemzés);
- a zeneirodalom remekműveinek széles körű ismeretét;
- a zeneművészet és a társművészetek kapcsolódásának, kölcsönhatásának lehetőségei az oktatás-nevelés területén.

Szaktudományi ismeretek:

- az alap- és a tanári mesterképzésben elsajátított szakterületi ismeretek pedagógiai alkalmazása;
- a művészeti oktatás és nevelés helye, szerepe, módszerei a korszerű kutatások fényében;
- a művészeti nevelés és a személyiségfejlesztés kapcsolata, valamint a zeneművészet oktatásban és nevelésben történő alkalmazási lehetőségei, módszerei;
- felkészülés a tehetséggondozásra, a professzionális zeneművészeti pályára történő előkészítésre, valamint a kiemelkedő művészeti tehetségek egyéni kibontakoztatásának, feladataira.

Sajátos kompetenciák:

- a tanult zenei ismeretek átadásának képessége;
- jó együttműködő és kommunikációs képesség;
- a nyilvános szereplés gyakorlata.

Színjátéktanár szakképzettség

A szakképzettség oklevélben szereplő

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles színjátéktanár*;
- angol nyelvű megjelölése: *Teacher of Theater Education*

A képzés célja olyan tanárok képzése, akik alapkivizsgálásra vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségükre és a szín- és drámajáték területén szerzett, legalább 110 kredit értékű ismeretükre alapozva képesek az alapkivizsgáló és középfokú oktatásban, az alapkivizsgáló művészetoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben a színművészeti nevelés és oktatás feladatainak ellátására, pedagógiai kutatásokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- bevezetés a színház művészetébe, egyetemes színház- és drámatörténet;
- dramaturgiai alapgörmök, dramatizálás, szerkesztés;
- rendezői alapismeretek; rendezői stílusok, előadás-elemzés;
- hagyományismeret, ünnepi szertartások;
- a színház működése, színházi szakmák, színpadtechnikai alapok;
- produkciós gyakorlat;
- ének-zenei gyakorlatok, a zenei szerkesztés gyakorlata;
- vers- és prózamondás;
- beszédtechnikai alapismeretek, beszéd- és retorikai gyakorlatok;
- a színházművészet elméleti és történeti vetületeinek ismerete, a színház pedagógiájának kortárs értelmezése;

Szaktádszertani ismeretek:

- az alap- és a tanári mesterképzésben elsajátított szakterületi ismeretek pedagógiailkalmazása;
- drámapedagógiailapok, gyakorlat, játék, drámajáték, színjáték;
- tanítási dráma, drámaépítés, kreatív írás;
- színház a nevelésben;
- bemelegítő mozgásformák, mozgásimprovizációk különböző korosztályoknak;
- bábjátékos alapok, bábkészítés, bábmozgatás, bábdramaturgia, bábszertápia;
- a kreativitás jelentőségének felismerése és fejlesztése, metódiájája;
- a medialisítás, a vizuális kommunikáció tanításának alapjai;
- a művészeti oktatás és nevelés helye, szerepe, módszerei a Nemzeti alaptanterv művészetek műveltségterület nevelési- oktatási feladatainak, valamint a korszerű kutatások fényében;
- a művészeti nevelés és a személyiségfejlesztés kapcsolata, valamint a színházművészet oktatás-nevelésben történő alkalmazási lehetőségei, módszerei;

- felkészülés a tehetséggondozás, a művészi pályára történő felkészítés, valamint a kiemelkedő művészi tehetségek egyéni kibontakoztatásának feladataira;
- a színházművészet és a társzművészetek kapcsolódásának, kölcsönhatásának lehetőségei az oktatás-nevelés területén.

Sajátos kompetenciák:

- a tanult ismeretek átadásának képessége;
- kreativitás, a művészetek és a színjáték iránti elkötelezettség;
- jó együttműködő és kommunikációs képesség.

Tánctanári szakképzettségek

A szakképzettség oklevélben szereplő

- magyar nyelvű megjelölése:
okleveles tánctanár (klasszikus balett),
okleveles tánctanár (néptánc),
okleveles tánctanár (modern tánc),
okleveles tánctanár (kortárs tánc),
okleveles tánctanár (színházi tánc),
okleveles tánctanár (társastánc),
okleveles tánctanár (divattánc),
okleveles tánctanár (tánc történet és -elmélet),
- angol nyelvű megjelölése:
Dance Teacher (Classical Ballet),
Dance Teacher (Hungarian Folk Dances),
Dance Teacher (Modern Dance),
Dance Teacher (Contemporary Dance),
Dance Teacher (Theatre Dances),
Dance Teacher (Ballroom Dances),
Dance Teacher (Fashion Dances),
Dance Teacher (Dance History and Dance Theory).

A képzés célja olyan tanárok felkészítése, akik

- képesek az iskolarendszerű és a nem iskolarendszerű egyéni és csoportos oktatásban megvalósuló alapfokú táncművészeti oktatásban, táncművészeti szakképzésben, a tánc csoportok területén a tánc tanári feladatok ellátására,
- ismerik a Nemzeti alaptanterv szerinti művészetek műveltségi terület nevelési-oktatási feladatait,
- képesek táncórák, iskolai tánc csoportok vezetésére, felnőttképzésben tánc iskolai foglalkozások tartására;
- alkalmasak a pedagógiai és tánc-szakmai kutatások, tervezési és fejlesztési feladatok ellátására;
- képesek az oktatáshoz szükséges nyilvános előadások létrehozására.

A képzés felkészít a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő ismeretkörök általában a táncművészet, valamint a választott szakirány szerint;
- a táncművészet és az egészséges életmód kapcsolata, az egészséges életmódra történő nevelés;
- a táncművészet és a társművészetek kapcsolódásának, kölcsönhatásának lehetőségei az oktatás-nevelés területén.

Szak módszertani ismeretek:

- az alapképzésben és a tanári mesterképzésben elsajátított szakterületi ismeretek pedagógiai alkalmazása;
- a művészeti oktatás és nevelés helyének, szerepének, módszereinek ismerete a Nemzeti alaptanterv, valamint a korszerű kutatások fényében;
- a művészeti nevelés és a személyiségfejlesztés kapcsolata, valamint a táncművészet oktatás-nevelésben történő alkalmazási lehetőségei, módszerei, képesség a megszerzett ismeretek alkalmazására és alkotó módon történő továbbfejlesztésére;
- felkészülés a tehetséggondozásra, a professzionális táncművészi pályára történő előkészítésre, valamint a kiemelkedő művészi tehetségek egyéni kibontakoztatásának feladataira.

Sajátos kompetenciák:

- a tanult táncművészeti ismeretek átadásának képessége;
- jó együttműködő és kommunikációs képesség;
- kreativitás, a művészetek és a tánc iránti elkötelezettség;
- a nyilvános szereplés gyakorlata;
- a tánc kivitelezése során megnyilvánuló problémák felismerésének és javításának képessége;
- az iskolai és az iskolán kívüli táncművészeti és kulturális események megszervezésére és/vagy az azokban való cselekvő részvétel képessége.

c) A HITÉLETI KÉPZÉSI TERÜLETEN SZEREZHETŐ TANÁRI SZAKKÉPZETTSÉG

Hittanár-nevelő tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles hittanár-nevelő tanár
- angol nyelvű megjelölése: Teacher of Religious Education

A képzés célja a hittanár-nevelő tanár szakképzettség megszerzésére irányuló képzés felkészít a hittanár-nevelő tanári hivatásra a hitoktatás különböző szinterein (iskola, plébánia/gyülekezet, felnőttképzés), továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására. A hittanár-nevelő tanár szakképzettség a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 127. §-ának (1) bekezdése szerint jogosít pedagógus-munkakör betöltésére.

Az általános képzési és kimeneti követelményektől eltérő sajátos követelmények és ismeretkörök: a valamennyi egyház tekintetében elfogadott és a Magyar Felsőoktatási

Akkreditációs Bizottság által támogatott, az általános kompetenciákat kiegészítő sajátos szakmai kompetenciák megtalálhatóak a Szegedi Hittudományi Főiskola honlapján.

A képzés szempontjából lényeges más rendelkezés: az egyes egyházak, illetve egyházi felsőoktatási intézmények a szak és a szakképzettség oklevélben történő megnevezésére – az egyház saját, belső szabályai szerint – más elnevezést, felekezeti meghatározást is használhatnak.

11.1.2. KIZÁRÓLAG MÁSODIK TANÁRI SZAKKÉPZETTSÉ GKÉNT FELVEHETŐ SZAKKÉPZETTSÉGEK SZAKTERÜLETI ISMERTEI

a) A KÖZOKTATÁS, SZAKKÉPZÉS, MŰVÉSZETOKTATÁS TANÁRI SZAKKÉPZETTSÉGEINEK SZAKTERÜLETI ISMERETEI

Magyar mint idegen nyelv tanára

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *a magyar mint idegen nyelv okleveles tanára*;
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of Hungarian as a foreign language*.

A képzés célja az alapközponton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben a magyar nyelv idegen nyelvként történő tanulásával és a magyarság kultúrájának elsajátításával kapcsolatos oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- A magyar mint idegen nyelv oktatásának története, diszciplináris kérdései, fogalmának értelmezési lehetőségei, jelenlegi intézményei.
- A magyar (és általában a finnugor) nyelv(ek) specifikumai, különbsége más európai nyelvek struktúrájától. A magyar mint idegen nyelv oktatásának grammatikai kérdései, különbségek az anyanyelvi és idegen nyelvi megközelítések között, a funkcionális nyelvészet, a nyelvtipológia, az összevető nyelvvizsgálat és a fordítástudomány elmélete és gyakorlata. Mérés és értékelés. Kommunikatív nyelvpedagógia.
- A nyelvhasználat szociolingvisztikai kérdései, nyelvészeti pragmatika, interkulturális kommunikáció, a magyar nyelvhasználat sajátosságai interkulturális összefüggésben, a nyelv és kultúra viszonya, a kultúra közvetítésének problematikája, a különféle kultúrákból érkező diákok tanítása közben felmerülő nyelvi és szociokulturális nehézségek, ezek leküzdésének mikéntje. Kulturális diplomácia.
- A hungarológia fogalma, a magyarsággal kapcsolatos ismeretek sikeres átadásának nehézségei. A magyar művelődéstörténet és a magyar művészet közvetítése. Kapcsolattörténet. A magyarságkép változatai. Kisebbségtudomány és nyelvpolitika.

Az általános képzési és kimeneti követelményektől eltérő sajátos követelmény, hogy a szakterületi ismeretek körében legalább 10 kredit tantervileg elágazik a szakképzettség megválasztásának feltételül előírt alapképzési szakon teljesített követelmények tartalmától függően:

- nyelvészeti ismeretekre a néprajz, kulturális antropológia, történelem esetén
- hungarológiai ismeretekre a magyar, illetve bármely idegen nyelv esetén

Szakmódszertani ismeretek:

- A magyar mint idegen nyelv oktatásának elmélete és gyakorlata, az újabb nyelvoktatási módszerek, azok alkalmazási lehetőségei, a szakterület hazai és külföldi törekvései.
- Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Multimediális nyelvtanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka),
- Tananyagismeret, tankönyvelemzés, a magyar nyelvtan azon jelenségei, amelyek az idegen ajkúak oktatásában a legnagyobb nehézséget jelentik. Tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana.
- Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdinamika szerepe a kommunikatív nyelvoktatásban, a csoport mint motiváló tényező. A nyelv mint a kultúra tanításának eszköze.

Nyelv- és beszédfejlesztő tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles nyelv- és beszédfejlesztő tanár*;
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of speech and language*.

A képzés célja az alapképzésen vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben a kisgyermekkorától a felnőttkorig a beszéd- és anyanyelvi kommunikációs készségek fejlesztésével kapcsolatos területen az egyéni és csoportos fejlesztési, nevelési, oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- A beszédtervezési folyamat (a beszédtervezés meghatározása, a közlés szándékától a kiejtésig, a produkciós folyamat szintjei, transzformációs működések: grammatikai megformálás, fonológiai és fonetikai tervezés; megakadási jelenségek, beszéd típusok: spontán, félspontán beszéd, felolvasás; kivitelezési szabályok és tendenciák).
- A beszédmegértési folyamat (a hallás folyamata, az észlelési szintjei, hallás és észlelés egymásra hatása, a mondatértés és szövegértés folyamata, a szövegösszefüggések felismerése, a mentális lexikon, a nyelvi jelek aktiválása, a megértési folyamat fejlődése, a megértési folyamat zavarai, életkori sajátosságok, felismerés és fejlesztési területek).
- Beszédképzés és beszédfejlesztés (a magyar artikulációs bázis, a beszéd ép és kóros jelenségei, köznyelvi hangképzés és a prozódiai jellemzők, a hangos megszólalás szabályai, tendenciái, elvárások és reakciók a verbális kommunikációban, a hibás beszédprodukció felismerése, fejlesztési területek és módok gyermek- és felnőttkorban).
- Hangzó nyelv: a beszéd (a beszédhangok, a hangkapcsolatok és a hangsorok létrehozása, kiejtési jellemzők, fiziológiai sajátosságok, akusztikai

következmények; a beszéd szuprasegmentumai: beszéddallam, hangsúly, tempó, ritmus, szünet, hangszínezet; hangképzés és a szöveg meghangosítása, megakadásjelenségek, a felpontán és a spontán beszéd jellemzői, a beszéd fejlesztésének lehetőségei).

- Beszédpercepció (a beszédfeldolgozás alsóbb szintjei, a hallás jellemzői, fonetikai és fonológiai folyamatok, szófelismerés, a mentális lexikon aktiválása, észlelés és megértés összefüggései, mondatazonosítás, a szöveg auditív feldolgozása, a szövegértés célzott fejlesztése, beszédészlelés és beszédmegértés az osztályteremben, a tanári beszéd jellemzői, anyanyelvi és felnőttkori beszédpercepciók sajátosságok).
- Beszédzavarok (a beszédzavar fogalma, beszédhibák, beszédpercepciók zavarok, beszédmegértési nehézségek, kóros beszédprodukciós folyamatok, organikus és funkcionális beszédzavarok; a zöngképzés zavarai, a beszédhangképzés zavarai, a prozódiai jellemzők kóros megjelenési formái, retorikai hibák; a gyermekek leggyakoribb beszédhibái, felnőttkori beszéd- és ejtészhibák, a beszédzavarok felismerése, beszédhigiéné).
- Beszédviselkedés (a hangos megnyilatkozások típusai, tanári verbális magatartás, anyanyelv- fejlődési sajátosságok a beszédviselkedésben, prozódia és szöveg egysége, a beszédalkotás mint viselkedés, nyelvi tartalom és verbális előadásmód, hangzó és nem-verbális gesztusok, mimika és beszéd, mozgás és beszéd, kapcsolattartás, megjelenés, a verbális érintkezés jellemzői, fejlesztési lehetőségek).

Szaktananyag ismeretek:

- A nyelv- és beszédtanítás elmélete (a verbális kommunikáció oktatásának elméleti háttere; az anyanyelv és annak hangzó változatát érintő tanításnak a teoretikus kérdései; a didaktikai és gyakorlati feladatok összehangolása; a módszertani rugalmasság problémája; a tanulók adottságainak és a fejlesztési lehetőségeinek összefüggései).
- A nyelv- és beszédtanítás gyakorlata (a nyelv- és beszédtanítás metodológiai tényezői; a nyelv- és beszédtanítás módszerei: egyénileg, osztálytermi körülmények között, valamint kiscsoportos foglalkozások keretében; a készség- és képességfejlesztés eljárásai; a nyelv- és beszédtanítás gyakorlattípusai; a szemléltetés).
- Nyelv- és beszédtanítási gyakorlatok (a módszertani ismeretek gyakorlati alkalmazása; a különféle nyelv- és beszédtanítási formák, szemléltetési lehetőségek gyakorlati alkalmazása; a didaktikai feladatok gyakorlati megvalósulásai: a bemutatás, a gyakorlás, az ismétlés, az ellenőrzés, az értékelés szerepe).

Ábrázológeometria- és műszakirajz-tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles ábrázológeometria- és műszakirajz-tanár*;
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of descriptive geometry and technical drawing*.

A képzés célja az alapképzésen vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a

Szaktudományi ismeretek:

- Ábrázoló geometria tanítása. Az Ábrázoló és művészeti geometria érettségi tárgy részletes tartalmi követelményrendszere alapján a konkrét tananyagrészekhez kapcsolódó pedagógiai tudnivalók. A vizuális ábrázolás története és az ábrázoló geometria története.
- Iskolai ábrázoló geometria. Feladatmegoldó rutin megszerzésének módszerei standard, szakköri és versenyfeladatok esetén.
- A műszaki rajz oktatásának lehetséges szinterei és szaktudományi.

Sajátos kompetenciák:

Az ábrázológeometria- és műszakirajz-tanár

- képes a fejlett térszemlélet kialakítására, rendelkezik olyan felkészültséggel, hogy a tanulók érzelmeire is hatva értelmi és manuális, rajzi képességeiket fejlesztve, bennük önálló ismeretszerzési és cselekvési igényt alakítson ki;
- rendelkezik magas szintű problémamegoldó képességgel, tér- és modellszemlélettel.

Filozófiatanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles filozófiatanár*;
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of philosophy*.

A képzés célja olyan filozófiatanárok képzése, akik alkalmasak az iskolai oktatásban, szakképzésben, felső- és felnőttoktatásban a filozófiai alapfogalmak, a legjelentősebb filozófusok és filozófiatörténeti korszakok megismertetésére, és képesek felkelteni a tanulóknál a filozófiai gondolkodás iránti fogékonyságot. A képzés célja továbbá, hogy a hallgatók szert tegyenek a filozófia bármilyen szintű műveléséhez szükséges kompetenciákra: legyenek képesek önálló filozófiai kérdésfeltevésre, kritikai értékelésre, birtokolják a filozófiai kérdések megközelítéséhez szükséges technikákat, és tudják ismereteiket önállóan bővíteni, továbbá akik képesek a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- A filozófiatörténet nagy korszakainak átfogó ismerete, mely néhány korszak elmélyültebb ismeretére is támaszkodik.
- A jelenkori filozófia problémafelvetéseinek és vitáinak átfogó ismerete, melyet ebben az esetben is egy kortárs megközelítésmód (az analitikus ill. posztanalitikus irányzatok, a fenomenológia, ill. a hermeneutika) beható tanulmányozása alapoz meg.
- A filozófia szisztematikus művelésének áttekintő ismerete, és az alapvető területek közül (logika, ismeretelmélet, tudományfilozófia, nyelvfilozófia, metafizika, elmefilozófia, etika, politikai filozófia, társadalomfilozófia, történelemfilozófia, vallásfilozófia) néhánynak a részletes és elmélyült megismerése.

- Az alkalmazott filozófia problémakörei, ezek kapcsolatrendszere a filozófia szisztematikus területeivel.

Szak módszertani ismeretek:

- Kompetenciafejlesztés a filozófiaoktatásban (pl. szövegértelmezés, önálló kérdésfelvetés, filozófiai problémák problémátörténeti elemzése).
- A filozófia tanításának módszertana: A filozófiatanítás elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei. Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Multimédiális tanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana.
- Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdinamika szerepe a filozófiaoktatásban.
- Felkészülés a tanítási gyakorlatra.

Sajátos kompetenciák:

A filozófiatanár

- képes önálló filozófiai kérdésfeltevésre, kritikai értékelésre, birtokolja a filozófiai kérdések megközelítéséhez szükséges technikákat, és tudja ismereteit önállóan is folytonosan bővíteni.
- A filozófiatanár képes arra, hogy segítse a tanulókat komplex fogalmi struktúrák felépítésében, a logikai viszonyok átlátásában, és hogy megismertesse velük az argumentáció alapvető szabályait.

Etikatanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles etikatanár (erkölcstantanár)*;
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of ethics*.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felsőoktatásban, illetve a felnőttképzésben az etika területével kapcsolatos nevelési, oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- Etikai tradíciók. A filozófiatörténet jelentős irányzatainak és gondolkodóinak etika-specifikus megközelítése és ezek egy részének elmélyült feldolgozása. A nagy világvallások írásos hagyományaiból és élő gyakorlatából levezethető erkölcsi tanítások átfogó ismerete. A kortárs magatartáselméletekkel és személyiségetikákkal való ismeretség
- Etikai argumentáció. Az erkölcsi dilemmák feloldásának legfontosabb módjai. A szándékokra és a következményekre apellálás, általánosíthatóság, alapértékek. Az erkölcs elvek megalapozásának különféle módjai. Válaszok az erkölcsi relativizmusra.

- A mai társadalom morális kérdései. Demokratikus alapértékek, emberi jogok, multikulturalizmus, környezetvédelem, a globalizáció kihívásai, társadalmi egyenlőtlenség, bioetikai és szociáletikai kérdések. Az erkölcsi hagyományok szerepe a gyorsan változó világban.
- Alkalmazott etikák. Az egyes tevékenységi körökhöz kötődő speciális etikai kérdésekkel való ismeretség – orvosetika, etika és nevelés, üzleti etika.

Szaktananyag ismeretek

- Az etika tanításának módszertana: Az etikatanítás elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei.
- Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Csoportos vita kialakítása és moderben tartása. Multimédiális tanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana.
- Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdinamika szerepe az etikaoktatásban.
- Felkészülés a tanítási gyakorlatra.

Sajátos kompetenciák:

Az etikatanár

- Naprakész ismeretekkel rendelkezik gyorsan változó világunkról és az egyén életvezetését befolyásoló társadalmi-gazdasági folyamatokról. Képes régi és új ismereteit folyamatosan szintetizálni, s az így kialakult személyes- és szakmai értékeit – kongruens módon – tanítványai erkölcsi fejlesztésére fordítani. Tudatosan segíti a közös gondolkodást és a szabadon kibontakozó termékeny morális kommunikációt.
- Hangsúlyozottan tájékozott a modern nevelési- és oktatási koncepciók területén, valamint kiemelkedően jártas a kooperatív-, kommunikatív- és interaktív pedagógiai módszerek és a konfliktuskezelő eljárások használatában. Ismeri az egyén és a társadalom életének etikai szempontból hangsúlyos területeit és képes ezeket megjeleníteni a tanulók sajátos világában. Az erkölcsi fejlődés különböző szakaszaiban járó növendékeinek adekvát irányítást és/vagy támogatást tud adni személyes értékrendjük és konstruktív életvezetésük kialakításához.

Hon- és népismerettanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles hon- és népismerettanár*;
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of ethnography and ethology*.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben, a felsőoktatásban és a felnőttképzésben a magyar kulturális (természeti, gazdasági, stb.) örökség értékeinek és etnikai sajátosságainak a megismertetésére, e területen az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- A hon- és népismeret tárgykör interdisziplináris és holisztikus jelleggel. A hagyományismeret átfogó, történeti és néprajzi ismerete.
- Magyarország társadalomtörténete a 19–20. században. Zsellérek, jobbágyok, a szegény és gazdag paraszti rétegek vagyoni viszonyainak ismerete. A paraszti polgárosodás történeti és néprajzi vonatkozásai, a 19. század második felében. A nemesi, munkás, városi stb. kultúra.
- Magyarország településtörténete, különös tekintettel a falvakra és mezővárosokra, valamint a tanyásodásra. A falu szerkezete, társadalmi és közéletének tényezői. A faluközösség.
- A természetközeli élet, annak erőforrásait, természeti kincseit felhasználó paraszti életmód. A nemzeti identitástudat elemeinek ismerete, a nemzeti örökség fogalmának, megismerésének gyakorlata.
- Magyarország néprajzi tájai, régiói. Népcsoportok, etnikumok a történeti és a jelenlegi Magyarországon. A magyarországi nemzetiségek, illetve a szomszéd országok népeinek története, interetnikus kapcsolatrendszer.
- A magyar paraszti kultúra elemeinek ismerete: öltözködés, viselet, étkezés, ház- és településtípusok, lakberendezés, mezőgazdasági és használati eszközök, munkarend, egyéni és közösségi munkaformák. A népművészet hagyományai, irányzatai, legfontosabb kortárs alkotó egyéniségei.
- A népi hagyományok értékeinek elsajátítása a fogyasztói társadalom viszonyai között.
- A paraszti család- és háztartásszerkezet ismerete. Erkölcs és vallásosság a magyar népcsoportok körében. Nemi szerepek és generációk a magyar népeletben. Népszokások, hiedelmek, népmesék és népi játékok.
- Hétköznapi és ünnepnapok (karácsony, húsvét, pünkösd, farsang stb.), periódusok (évszakok, és heti munkarend) a paraszti életmódban.
- A népi kultúra forrásanyagának (fénykép, film, muzeális tárgyak, írott dokumentumok és szójhagyomány) feldolgozási és alkalmazási képessége.
- A parasztság a magyar irodalomban, a paraszti élet szépirodalmi megörökítése.

Szaktanítási ismeretek:

- A hon- és népismeret tanításának módszertana: Az empirikus ismeretátadás különféle speciális formái, a hatékony tanulási környezet változatainak ismerete. A tanítás elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei. Nemzetközi tendenciák és a magyarországi gyakorlat.
- Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Multimediális tanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana. Sajátos mérési-értékelési rend.
- Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdinamika szerepe az oktatásban, a csoport mint motiváló tényező. A hon- és népismeret mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma.
- A hon- és népismeret oktatása a középiskolákban, a szakképző intézményekben és a felnőttképzésben.
- Felkészülés a tanítási gyakorlatra.

Gyógytestnevelő tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles gyógytestnevelő tanár*;
- angol nyelvű megjelölése: *adapted physical education teacher*.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben, a felnőttképzésben az egészségmegőrzést, egészség-helyreállítást, rehabilitációt szolgáló gyógytestnevelés foglalkozások megtartására, e területen a nevelés, a szakmai ismeretek, szaktárgyak oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatainak ellátására, valamint a felnőtt, intézményesített testedzésből kiszorult, gyógytestnevelést igénylő lakosság ellátására, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

A szakterületi ismeretek köre az egészség- és sporttudomány iskolai nevelés és oktatás szempontjából adekvát tartalmaira épül, figyelemmel a sérült, beteg, valamint a sajátos nevelési igényű (SNI-s) gyermekek gyógytestnevelés keretein belüli ellátására.

- A gyógytestnevelés törvényi háttere, rehabilitációban betöltött szerepe, annak iskolai keretek között történő szervezése.
- A habilitáció-rehabilitáció értelmezése a gyógytestnevelésen belül, a preventív szemlélet, a mozgásterápia, a testedzés, a sport életmód meghatározó szerepe.
- Az egészségügyi és oktatási intézményekkel, szakemberekkel, valamint a tanulókkal, szülőkkel, családokkal való kommunikáció és a kapcsolattartás formái. Az iskolai kommunikáció sajátosságai
- A gyermekkorban leggyakrabban előforduló veleszületett, és szerzett belgyógyászati és mozgás-szervrendszeri betegségek patomechanizmusa, azok korai felismerése, kezelésükben a beteg állapotához, a betegség súlyosságához igazított mozgás- és sportterápia.
- A gyermekkorban leggyakrabban előforduló veleszületett, és szerzett belgyógyászati és mozgás-szervrendszeri betegségek, elváltozások megelőzése, a betegségek pszichés következményei, a gyógytestnevelés eszközei a teljes személyiség fejlesztésben.
- A gyógytestnevelés klasszikus terápiás, és általános kondicionálást szolgáló elemei, a foglalkoztatás módja.
- Egyéni- és csapatsportágak adaptálása az adott belgyógyászati és mozgás-szervrendszeri elváltozások mozgásterápiájában.
- A sportágak kondicionális képességek szerinti csoportosítása, a különféle betegségek és mozgásterápiájukban az adekvát kondicionális képességek megfeleltetése.
- A különféle elváltozásokban szenvedő, gyógytestnevelésre járó gyermekek sajátos sportágválasztási szempontjai, a gyógytestnevelő tanár tanácsadói feladatai a gyermekek sportágválasztásában.
- Az SNI-s gyermekek mozgásterápiája a gyógytestnevelés eszközeivel a személyiségfejlesztés szolgálatában.
- A sérült, akadályozott emberekkel kapcsolatos fogalmak, megsegítésük hazai rendszere.

- Az akadályozott emberek önellátásának segítése, edzése mozgás és sportterápiás eszközökkel, a parasport pszichés és kondicionális alapjai.

Szakmódszertani ismeretek:

- Egészségügyi szakemberek által a megfelelő testnevelési, gyógytestnevelési kategóriába sorolt tanulók számára kompenzáló, fejlesztő, egészségmegőrző mozgás- és sportprogramok tervezése, készítése (egyéni és csoportos fejlesztési programok).
- A gyógytestnevelés tanítás korszerű, befogadás központú, kognitív, személyes és/vagy szociális kompetenciákat fejlesztő, interaktív és reflektív módszer- és eljáráskészlete.
- A gyógytestnevelési foglalkozások gyakorlatanyagának adekvát megválasztása, közlésének technikája, a gyakorlatvezetés és hibajavítás módszerei.
- A gyógytestnevelési óra vezetésének különbségei, egyéni és közösségi tevékenységek munkaformái.
- A vegyes diagnózisú gyermekek együttes foglalkoztatásának módszerei, a koedukált csoportok életkori-, pedagógiai-, pszichológiai sajátosságai.
- A gyógytestnevelés szemléletű sportolás készség- és képességfejlesztő hatásai: felzárkóztatás, esetleges tehetséggondozás.
- A gyógytestnevelés tantárgy művelődési anyaga a testkulturális intelligencia fejlesztésében.
- Motiváció, ellenőrzés és értékelés a gyógytestnevelési órán.
- A tanulók hosszú távú felkészítése az intézményesített testedzés megszűnése utáni időszakra a terápiás megoldások egyéni folytatása érdekében.
- A gyógytestnevelési foglalkozások hatékonyságának rövid- és hosszú távú ellenőrzése, annak regisztrálása, tudományos feldolgozása, interpretálása.

Sajátos kompetenciák:

A gyógytestnevelő tanár

- pszichomotoros, testkulturális, egészségügyi és gyógypedagógiai ismeretei szintézise alapján tudását alkotóan és eredményesen használja fel a mozgásszervi, belgyógyászati és pszichoszomatikus betegségek megelőzésében és/vagy rehabilitációjában.
- Olyan pszichomotoros képességekkel, mozgáskultúrával és készségekkel rendelkezik, amelyek lehetővé teszik tudása gyakorlati alkalmazását, a mozgásos cselekvések magas szintű oktatását, a testkultúra értékeinek közvetítését a testkultúra és betegellátás sajátos interdiszciplináris területein.
- Képes együttműködni az egészségügyi és szociális szolgáltatások rendszerének fejlesztésében, megvalósításában és ellenőrzésében.
- Képes a gyógytestnevelési feladatokat ellátni a közoktatási, gyógypedagógiai, nevelési és oktatási, valamint az inkluzív nevelést alkalmazó közoktatási intézményekben.

Technikatanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles technikatanár*;
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of technology*.

A képzés célja az alapközzaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzettségben és a felnőttképzésben a technikai alapismeretek a technikai műveltség közvetítésére, az e területtel kapcsolatos oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- Technikai alapismeretek: szintetizáló, integratív jelleggel a szakirányú alapképzettségben megszerzett ismereteket bővíti, különös tekintettel a technika iteratív fejlődésének jellegzetességeire, tendenciáira térben és időben, a természeti-technikai (művi)-társadalmi környezet kölcsönhatására, dinamikájára.
- Technikai alapelvek: tudományosan, történeti keretekbe illesztve elemzi az alapelvek (célorientáltság, tervszerűség, gazdaságosság, rendszerszemlélet és modell elv) gyakorlati alkalmazásával a technika alapkategóriáit (anyag, energia, információ, rendszer, modell), a legfontosabb összefüggéseit.
- A technikatudomány és a társatudományok kapcsolata. Áttekinti a természettudományok, a társadalomtudományok és a technika kapcsolatrendszerét, a közöttük lévő szerves összefüggések jelentőségét a társadalmi szerveződésben.
- A választható szakmai ismeretek gyakorlatorientáltak, a problémafelismerést, -megoldást, a gyakorlati (manuális) műveletek és kísérletek tervezését, kivitelezését és értékelését erősítik.

A szakterületi modul ismeretanyaga legalább 65%-ban szakterületi szakmai ismeretet tartalmaz.

Szaktódszertani ismeretek:

- A technikatánítás szaktódszertana korszerű technikai műveltségi háttérrel biztosítja az elméleti és gyakorlati jártasságot a technika oktatásában.

Sajátos kompetenciák:

A technikatánár a képzési szinteknek megfelelően képes értelmezni, átfogni, bemutatni és megértetni a természet, a társadalom, a technika és a technológia kapcsolatát, a makro-, a mikrokörnyezet és a környezetvédelem szerepét, az agrotechnikai, a technikai és a technológiai rendszerek felépítését, működését, előnyeit, veszélyeit, a technikai fejlődés törvényszerűségeit.

Háztartásgazdálkodás-tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles háztartásgazdálkodás-tanár*;
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of household economics*.

A képzés célja az alapközzaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzettségben és a felnőttképzésben a háztartásgazdálkodással kapcsolatos ismeretátadás és készségfejlesztés oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- A Háztartástani alapismeretek a szakirányú alapképzésben megszerzett tudást rendszerezik, bővítik, különös tekintettel az ember-ember (családon belül és kívül), az ember és a multikulturális környezet kapcsolatának jellegzetességeire, kölcsönhatására.
- A szakmai törzsanyag elmélyíti az alapelvek (történetiség és hagyomány, célorientáltság, tervszerűség, gazdaságosság, rendszerszemlélet) gyakorlati alkalmazásával a háztartási ismeretek és háztartásgazdálkodás fontosabb fogalmait. Széles körű tájékozottságot biztosít a háztartástechnika, a háztartásökonómia, a környezetbarát háztartás, az ergonómia, a kertkultúra, a mikrogazdálkodás, a család és a vállalkozás, a fogyasztás és a piac területeken. Nemzeti-nemzetközi tendenciák figyelembevételével elemzi a háztartásgazdálkodás összefüggéseit, kapcsolatrendszerét, jellegét és mindennapi gyakorlatát; a rugalmas együttműködés, a munkamegosztás és a munkaszervezés, a pénzgazdálkodás, a háztartás és a piactudomány szerepét.
- A kötelezően választható differenciált szakmai ismeretek (pl. háztartások kultúrtörténete, falusi turizmus, táplálkozás, konyhatechnológia, egészséges életvitel, gazdálkodói-vállalkozói alapismeretek, közgazdaságtani és jogi alapok, pénzügyi alapismeretek, környezetgazdálkodás, biogazdálkodás, energiagazdálkodás stb.) a háztartástechnikai és -technológiai ismeretek gyakorlati alkalmazására, az innovatív problémamegoldásra, a gyakorlati (manuális) műveletek szakszerű, kreatív, balesetmentes elvégzésére irányulnak.

Szaktudományi ismeretek:

- A háztartásgazdálkodás-tanítás szaktudományi tartalma korszerű szakműveltségi háttérrel, komplex háztartásgazdálkodási problémák megoldásával és a gazdaságossági szemlélet kialakításával biztosítja az elméleti és gyakorlati jártasságot a tanulók életkori sajátosságaihoz alkalmazkodó háztartási ismeretek oktatásában.

A szakterületi modul ismeretanyaga legalább 65%-ban szakterületi szakmai ismeretet tartalmaz.

Sajátos kompetenciák:

A háztartásgazdálkodás-tanár a képzési szinteknek megfelelően (közoktatásban és szakképző iskolákban) képes értelmezni, elemezni, bemutatni és megértetni a háztartásgazdálkodás fontosságát, a racionális döntéseknek a mindennapi életben betöltött szerepét, a családellátó és a háztartási feladatokat, az életmód és a fogyasztás kapcsolatát, a kritikus fogyasztói magatartást, és a technikai környezettel összefüggő korszerű életvezetési szemléletet.

Életviteli és gyakorlati ismeretek műveltségterületi tanár

A szakképzettség oklevelében szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles életviteli és gyakorlati ismeretek műveltségterületi tanár*;

- angol nyelvű megjelölése: *teacher of life management and practical knowledge*.

A képzés célja az alapképzésben vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban az életvitel és gyakorlati ismeretek műveltségi területen a mindennapi életvezetési szokások kialakítására, valamint a szakképzésben és a felnőttképzésben háztartásvezetéssel kapcsolatos oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- Életvitel és gyakorlati alapismeretek: az alapképzésben megszerzett ismeretekre épít, az ember-környezet-technika, az életvitel-életmód, a műszaki kommunikáció és a számítógépes környezet témáit dolgozza fel.
- Életvitel szakmai törzsanyaga: olyan tudományosan megalapozott ismerteket közvetít, amelyek az alkalmazásra, a gyakorlati ismeretekre helyezik a hangsúlyt. Így az anyagok és alkalmazásuk, környezetünk energetikai rendszerei, kommunikációs és informatikai rendszerek, környezetünk gépei témákat elméleti megalapozás után gyakorlatorientáltan dolgozza fel. Az életvitel laboratórium integrálja a bemutatott témaköröket és komplex, kreatív konstruálást tesz lehetővé. A törzsanyag integrálását a rendszer- és modelltechnika, társadalmi vetületét az életmód és életvitel jogi és szociológiai elemzése zárja. A feldolgozás a történetiség, a célorientáltság, a tervszerűség, a gazdaságosság és a rendszerszemlélet technikáinak, illetve a munkamegosztás, a munkaszervezés, a baleset-elhárítás, a tűzvédelem fontos szabályainak a figyelembe vételével történik.
- A választható szakmai kurzusok gyakorlatorientáltak, a problémamegoldásra, cél-funkció-forma elemzésre, anyag-módszer-eszköz célszerű megválasztására és műveletek szakszerű elvégzésére irányulnak. Kiemelt témák: közlekedéskultúra, kertkultúra, háztartásökonómia, grafikus kultúra, munka- és termelés-kultúra.

A szakterületi modul ismeretanyaga legalább 65%-ban szakterületi szakmai ismeretet tartalmaz.

Szaktárgyszertani ismeretek:

- A szaktárgyszertan korszerű általános műveltségi és gyakorlati háttérrel biztosítja a jártasságot az életvitel és gyakorlati ismeretek oktatásában, a mértéktartó és egészséges életvitelre, a személyiség és az emberi jogok tiszteletére nevelésében.

Sajátos kompetenciák:

Az életviteli és gyakorlati ismeretek műveltségterületi tanár a képzési szinteknek megfelelően képes jó kommunikációs készséggel, metodikai tudatossággal értelmezni, elemezni, bemutatni és megértetni az életvitel és a gyakorlati ismeretek fontosságát, életpálya-kompetenciák mindennapi életben betöltött szerepét, és képes a köznapiban felmerülő korszerű és hagyományörző életvezetési kérdések magyarázatára.

Ügyviteltanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles ügyviteltanár*;
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of business administration*.

A képzés célja olyan tanárok képzése, akik birtokában vannak az ügyvitel elméleti és gyakorlati szakmai ismereteinek és képesek az ügyviteli és a kapcsolódó szakterületeken a szakterülethez tartozó ismeretek magas szintű oktatására a közoktatásban, a szakmai előkészítésben, az iskolarendszerű és iskolarendszeren kívüli szakképzésben, a felnőttképzésben. A képzés sajátos ismeretkörei gyakorlati, elméleti és módszertani területeket foglalnak magukban, amely által a hallgatók felkészülnek a szakterület oktatási feladatain túl a pedagógiai kutatási feladatok végzésére. A képzés felkészít a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- Az alapképzésben megszerzett gyakorlati ismereteket és készségeket elmélyítő alapozó ismeretek, a gazdaság ügyviteli területének (mint gyakorlati diszciplínának) leíró jellegű tevékenységformái (gépírás, gyorsírás, szövegszerkesztés, táblázat- és adatbázis-kezelés).
- Gazdaságmenedzsment-ismeretek: a gazdaság és az ügyvitel kapcsolata, a gazdaság ügyviteli területének átfogó megismerése, az ügyviteli adminisztráció és a különböző szervezetek információs rendszerének kapcsolata, az ügyviteli munka megszervezésének és a kapcsolatok kialakításának gazdasági, jogi, szervezési-vezetési vonatkozásai (szervezeti magatartás, projektismeretek, marketing, PR és ügyfélkapcsolat), valamint a hivatali kapcsolatok interkulturális sajátosságai a gazdasági szféra különböző területein.
- Az ügyviteli terület magas szintű műveléséhez szükséges diszciplináris, elméleti kérdések (írástörténet, információelmélet, gépírás- és gyorsíráselmélet), a szakirányú szakképzés gyakorlati alkalmazást támogató ügyviteli alapismereteinek elmélyítése, az általános ügyviteli folyamatok és folyamatszabályozási rendszerek (automatikus irodaszervezés), tevékenységformák megismerése, valamint az ügyvitel személyiségformáló, társadalmi és gazdasági mobilitást elősegítő, kulturális funkciót betöltő ismeretei, kutatási módszerei és területei.

Szaktanári ismeretek:

- Az ügyviteli ismeretkörök tanításának lehetőségei a közoktatás, a szakmai előkészítés, illetve az érettségire felkészítő képzés, a szakképzés, valamint a felnőttképzés területén; a mindenkori szakképzési struktúra, ennek történeti háttere, fogalmai, jogszabályi háttere, az Országos képzési jegyzék által szabályozott ügyviteli szakmacsoport és szakmák felépítése, szakmai és vizsgakövetelményei; a képzés és vizsgáztatás megszervezésének körülményei.
- Az ügyvitel összetett ismeretköreinek (információkezelés, szövegszerkesztési gyakorlatok, gépírás, gyorsírás, viselkedéskultúra, irodatechnika, ügyviteli, ügyintéző ismeretek, jegyzőkönyvvezetés, levelezési ismeretek stb.) tanítási-tanulási sajátosságai, folyamata, oktatási feladatai, a szakterület oktatási módszerei, a tanítás folyamatai során alkalmazható eljárásai; tehetséggondozó és felzárkóztató feladatai, az eltérő fejlődésűek és sérültek oktatásának lehetőségei; a

- vizsgára felkészítés teendői; alkalmazható mérési-értékelési módok, eljárások. Az ügyviteli ismeretkörök tanításának nemzetközi tendenciái.
- Az ügyviteli szakterületet szabályozó pedagógiai dokumentumok (kerettantervek, központi programok, szakmai és vizsgakövetelmények, egyéb szakképzési dokumentumok) ismerete, készítésének gyakorlata. Az ügyviteli területen elsajátított tudás alkalmazásának módjai, speciális lehetőségei a gyakorlati készségek és a problémamegoldó képesség fejlesztésében. A szakterületen alkalmazható tankönyvek, taneszközök, oktatást segítő médiumok szakszerű értékelése, azokból a tanulók egyéni sajátosságainak, előzetes felkészültségének, összetételének megfelelő ismeretforrások kiválasztása, az alkalmazást segítő segédanyagok készítése.
 - A tehetséggondozás különleges, szakmai hagyományokon alapuló hazai és nemzetközi szakmai versenyének ismerete, a versenyre való felkészítés pedagógiai, szakmai teendői, a felkészítést segítő segédanyagok készítése.
 - Választható ismeretkörök, differenciált szakmai ismeretek: az ügyvitel speciális területének elméleti, történeti, kutatási és módszertani ismeretkörei.

b) A KÖZOKTATÁSBAN, A SZAKKÉPZÉSBEN, ILLETVE A MŰVÉSZETI NEVELÉSBEN-OKTATÁSBAN EGYARÁNT ALKALMAZHATÓ, SPECIÁLIS, PEDAGÓGIAI JELLEGŰ TANÁRI SZAKKÉPZETTSÉGEK SZAKTERÜLETI ISMERETEI

Szaktárgyat idegen nyelven oktató tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles [szaktárgy]-t [idegen nyelv] nyelven tanító tanár*;
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of [subject] in [language]*.

A szakképzettség megnevezésében *[szaktárgy]-on* a közoktatásban megtalálható, közismereti, szakmai, művészeti és testkulturális tanári szakok, illetve szakképzettségek értendőek, *[idegen nyelv]-en* az adott idegen nyelv, beleértve a nemzeti és etnikai kisebbségek nyelveit és a magyart mint idegen nyelvet is.

A képzés célja a tanárképzés keretében megszerzett valamely tanári szakképzettség területén a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben oktatható tantárgy(ak) valamely idegen nyelven való oktatására, valamint az idegen nyelven történő oktatási, pedagógiai kutatási tervezési és fejlesztési feladatokra történő felkészítés, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- Felsőfokú, C típusú nyelvvizsgának megfelelő nyelvtudás.
- A szaktárgy szaknyelvére vonatkozó felsőfokú nyelvtudás.
- A célnyelvi országok és közösségek kultúrájának ismerete, különösen azok oktatási rendszerével, helyzetével, azon belül a szaktárgy adott nyelvű oktatásával

kapcsolatos tudás; ez utóbbi elhelyezése hazai és nemzetközi összehasonlításban. Interkulturális tudás.

- A szaktárgyi szakmai nyelv, szakmai nyelvhasználat, szaknyelvi kommunikáció tanításának módszertana. A szaktárgytanítás módszertanának és az idegennyelvtanítás módszertanának ötvözete. A célnyelvi kultúrában alkalmazott szaktárgytanítási metodikák.
- Az idegen nyelven való tanítás pedagógiai szaknyelvének, a (tannyelv-)pedagógia szakmai nyelvének magas szintű ismerete.

Szaktárgytanítási ismeretek:

- Az idegen nyelven folyó tanítás sajátos didaktikája. Az idegen nyelvű tanítási és vizsgaanyagok, segédanyagok (tantervek, tananyagok, taneszközök, vizsgakövetelmények stb.) kiválasztásához, készítéséhez, felhasználásához, adaptálásához szükséges ismeretek.
- Az idegen nyelvű óravezetési és pedagógiai kommunikációs technikák ismerete, módszertana, szakmai együttműködés különböző anyanyelvű kollegák között.
- Az idegen nyelven tanulás támogatását szolgáló pedagógiai, nyelvpedagógiai, pszicholingvisztikai stb. tudás, a hozzá speciálisan társuló nevelés elmélete és gyakorlata. Az idegen nyelven folyó tanulás tanítása.
- A nemzetközi kooperációhoz és médiahasználathoz, az infokommunikációs technológia és az audiovizuális eszközök idegen nyelvű használatához és tanításához szükséges tudás.

Drámapedagógia-tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles drámapedagógia-tanár*;
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of creative drama*.

A képzés célja a nevelési-oktatási intézmények pedagógiai programjában a nevelő-oktató, személyiségfejlesztő, közösségépítő tevékenységekhez szükséges innovatív szakmai kultúrával rendelkező pedagógusok képzése, akik felkészültek a drámapedagógia alkalmazására, valamint az alapfokú művészetoktatási intézményben a tárgynak megfelelő oktatási-nevelési feladatok ellátására. A képzés felkészít a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- A drámapedagógia történetével, útjaival, intézményeivel összefüggő ismeretkörök.
- A drámapedagógia pszichológiai vonatkozásai, különböző megjelenési formái, iskolái.
- Dramaturgia a drámatanári gyakorlatban.
- Hozzáértő aktivitás a drámával, színházzal összefüggő extracurriculumokban – (kollektív színházlátogatás, intézményi színjátszócsoporthoz, tehetségfejlesztő versenyek stb.)
- A dráma mint módszeregyüttes beépítése a pedagógiai programokba, az egyes műveltségi területek és/vagy tantárgyak anyagába. Tantervek, tanmenetek, projektvázlatok készítése drámára építve/a drámát alkalmazva.

- A dráma/drámapedagógia gazdag eszközszerének alkalmazása nevelési, oktatási intézmények oktatási-tanulásszervezési és nevelési (személyiségfejlesztési, közösségépítési redukciós, rekreációt szolgáló) feladatai során curriculumban és extracurriculumban.

Szaktudományi ismeretek:

- Drámapedagógia alkalmazási lehetőségei: a tanítási órán, osztályfőnöki órán, az iskolai élet konfliktusainak megoldásában, intézményi ünnepek és szertartások koordinációjában, szabadidős/tanítási órán kívüli fejlesztő játékprogramok kezdeményezésében, szervezésében.
- Tantárgy-pedagógiák és alkalmazott drámapedagógia.
- Drámaóra tervezése/adaptálása, vezetése, elemzése.
- Dramatikus módszerek, technikák különböző tantárgyak tanításában.
- Műelemző játékok.

Múzeumpedagógia-tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles múzeumpedagógia-tanár*;
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of museumpedagogy*.

A képzés célja olyan ismeretek közvetítése, készségek és képességek fejlesztése, amelyeknek eredményként a pedagógusjelölt képes a múzeumlátogató gyermekek, fiatalok és felnőttek fejlettségi szintjének megfelelő tananyagrendszerek tervezésére és tanítására, forrásalapú múzeumi tanórák tervezésére és megtartására, a múzeumi óra tartalmának leginkább megfelelő eszközök megválasztására és alkalmazására, a múzeumi órán a tanulói önállóságot, aktivitást és a tanulók közötti interaktivitást inspiráló tanulási környezet biztosítására. A képzés felkészít a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

- A múzeumpedagógia fogalma, tárgya, a múzeumpedagógia (mint elméleti tudományág és gyakorlati diszciplína) nemzetközi és hazai helyzete. A múzeumi környezetben történő tanítás-tanulás sajátosságai, a múzeumpedagógus feladatai. Különböző típusú múzeumi foglalkozások elemzése, az ott folyó tanítási-tanulási folyamat, a múzeumi órák során alkalmazható eljárások.
- A múzeumok szervezete, a muzeológiai szakágak, a múzeumokban őrzött kulturális javak rendszerezésének, feldolgozásának és bemutatásának módjai, a gyűjtőmunka, és a gyűjtött anyag tudományos feldolgozásának kritériumai.
- A múzeumpedagógiai, muzeológiai, művészetpedagógiai, művészetpszichológiai, művészettörténeti, régészeti, történeti és néprajzi kurzusokon szerzett elméleti tudás elsajátítása, szintetizálása.
- Elméleti, valamint szakmai módszertani tudásuk alapján, segítséggel majd önállóan végzett gyakorlás eredményeként képessé válnak a specifikus, konkrét múzeumi körülményekhez és konkrét tanulócsoportokhoz igazodó programok tervezésére, szervezésére, kivitelezésére és értékelésére.

Játék- és szabadidő-szervező tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles játék- és szabadidő-szervező tanár*;
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of leisure time*.

A képzés célja olyan ismeretek közvetítése, készségek és képességek fejlesztése, amelyeknek eredményeként a pedagógusjelölt képes a játék különböző formáit motiváló, személyiségfejlesztő eszközként használni, valamint felmérni a csoport, az emberek igényét, a hely és az időtartam adta lehetőségeket, illetve különböző játék- és szabadidős tevékenységeket kezdeményezni, megszervezni és vezetni. A képzés felkészít a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- Az emberről szóló, legfontosabb tudományos eredmények, a különféle emberképek, az azokhoz kapcsolható nevelésfelfogások; a megközelítésmódokat befolyásoló szociokulturális tényezők, mindezeknek a személyiségfejlesztésre vonatkozó hatásai.
- Az ember egész életén át tartó fejlődésére vonatkozó legfontosabb tudományos eredmények, különös tekintettel a gyermek-, serdülő- és ifjúkori fejlődésre; a gyermekkorral, serdülőkorral kapcsolatos különböző kulturális, szociológiai felfogások.
- A szocializáció lényegesebb szociológiai, szociálpszichológiai, oktatásszociológiai elméletei; a szocializáció főbb terei, hatásai, különös tekintettel a családi szocializációra, a szabadidő eltöltésének tereire és a média világára.
- A gyerekek, serdülők, fiatalok értékvilága, szubkultúrái. A kultúratudományok tanulókat is érintő kulturális közegekre vonatkozó kutatási eredményei, különös tekintettel az ifjúsági (szub)kultúrákra, a kulturális tevékenységekre, a médiára, a kisebbségi kultúrákra és az iskolára, mint kulturális világra. A kultúraközigazgatás, multikulturalizmusra és kulturális keveredésre vonatkozó kutatások főbb eredményei és a legfontosabb elméleti megközelítések.
- A médiában, az internet világában és a szabadidőhöz köthető más kulturális közegekben megjelenő értékek és hatásaik a tanulók világára. A demokratikus berendezkedés főbb általános és hazai intézményei és jellemzői. Azon források és szervezetek megismerése, amelyek szakmai, gondozói, nevelői, fejlesztői munkájában segíthetik (gyermekjóléti, gyermek- és ifjúságvédelmi, kulturális és szabadidő, illetve az ifjúsági civil világ, a gyerekekhez, kamaszokhoz, fiatalokhoz forduló média intézményrendszerének jelene és fontosabb történeti változatai).

Szaktudományi ismeretek:

- Szakmai szaktudományi tudás érdekében az ismeretek elmélyítése a játékkal és a szabadidővel kapcsolatban (különös tekintettel az életkori specifikumokra); megfigyelés, élményszerzés, gyakorlás szintjén a tervezés, szervezés, irányítás, motiválás stb. különböző módjainak megismerése, támogatással majd önállóan történő alkalmazása.

Multikulturális nevelés tanára

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *a multikulturális nevelés okleveles tanára*;
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of multicultural education*.

A képzés célja olyan tanárok képzése, akik az iskola világában tudatosan kezelik az értékek sokféleségét, nyitottak mások véleményének, értékeinek tiszteletben tartására, képesek olyan pedagógiai helyzetek teremtésére, amelyek ezeknek az értékeknek az elfogadását segítik. Célja továbbá a multikulturális szemlélet formálása. A képzés ugyanakkor a csoportközi, az interkulturális kommunikáció sajátosságainak megértésével, az előítélet és etnocentrizmus csökkentésével a különböző kultúrájú tanulók és munkatársak együttes munkájának eredményes szervezésére, és a folyamat közben szükségszerűen fellépő feszültségek, konfliktusok hatékony kezelésére is felkészít. A képzés felkészít a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- A multikulturális nevelés elmélete és gyakorlata. A multikulturális iskola. Nemzetiségi és etnikai kisebbségek, népcsoportok és bevándorlók gyermekei az iskolában.
- A globalizáció hatása az oktatásügyre. Európai identitás és oktatás. Kultúra, szocializáció, identitás.
- Család, iskola, kultúra. Az iskolával, tanulással, tudással kapcsolatos kulturális értékek. A média hatása a szocializációra.
- A csoportközi kapcsolatok, a hatalmi viszonyok és a társadalmi konfliktusok szociálpszichológiája.
- Migráció, szegregáció és kultúráközi interakció. Etnikai és vallási konfliktusok, nemzetközi krízisek, népiirtások, terrorizmus. Antiszemizmus. Társadalmi traumák emlékezete és oktatása. Holokauszt: társadalmi stigmatizáció és politikai elnyomás. Demokrácia és diktatúra: társadalmi kényszerek és egyéni döntési lehetőségek.
- A társadalmi nemmel kapcsolatos nézetek, nemi szocializáció a különböző kultúrákban. A szexualitás társadalmi konstrukciói, homoszexuális identitások.
- Interkulturális készségek, előítélet-mentes gondolkodás, sajátélmény-tréning.

Szaktudományi ismeretek:

Szakmai szaktudományi tudás fejlesztésére vonatkozó ismeretek mélyítése a multikulturális oktatás, nevelés szaktudományának területén. Kiemelten: multikulturális konfliktuselemzés a gyakorlatban (terepmunka, kutatás, forráselemzés, programfejlesztés.) Az előítéletek kezelésének módszertana (felismerés, alakítás).

Fogyatékosokrekreációja-tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles fogyatékosokrekreációja-tanár*;
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of recreation for people with disabilities*.

A képzés célja olyan pedagógusok képzése, akik elméleti és módszertani tudásuk birtokában készek és képesek a fogyatékos emberek valamennyi életkori csoportja rekreációs tevékenységét megtervezni, szervezni, irányítani és kísérni, szakterületük legújabb ismereteit alkalmazni és továbbfejleszteni, a rekreáció értékeit átszármasztani és belsővé tenni. A képzés felkészít a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- A különleges gondozásra jogosult (a sajátos nevelési igényű és a tanulási, magatartási nehézséggel küzdő) gyermekek, tanulók és foglalkoztatásuk. Prevenció, rekreáció, rehabilitáció – fogalmak, tevékenységek, folyamatok, szinterek.
- A természeti környezet és a rekreáció kapcsolatrendszere, összefüggései a fogyatékos gyermek, fiatal, felnőtt élethelyzetével és életmódjával. A szociális helyzet és a fogyatékoság összefüggései, a társadalmi rétegződés és a rekreáció kapcsolata. A rekreáció szerepe a fogyatékos emberek társadalmi integrációjában.

Szaktudományi ismeretek:

- A rekreációs tevékenységre nevelés kérdései, a szokások kialakításának módjai, módszerei és eszközei. A testnevelés, gyógytestnevelés, adaptált testnevelés, mozgásnevelés és a rekreáció kapcsolata. A sport és az adaptált speciális sporttevékenységek, a fogyatékosok sportja, eszközei, mint a rekreáció sajátos formái. Fogyatékos gyermekek és fiatalok egészségnevelése, egészségmegőrzése, egészségfejlesztése. Prevenciós célú, az egészség megőrzését szolgáló mentálhigiénés programok, a család bevonása. Fogyatékos emberek szellemi rekreációja.
- Szabadidős programok, táborok, versenyek és rendezvények szervezése.
- A pedagógiai, gyógypedagógiai rehabilitáció – mint a fogyatékos emberek rekreációjának kihagyhatatlan eszközei – a minőségi élet megteremtésében.

Sajátos kompetenciák:

- Az adott fogyatékkal élők érzékszervi-mozgatószervi működésének és életérzésének átélése.
- Sajátos mozgáskultúra, amely lehetővé teszi tudása gyakorlati alkalmazását, a mozgásos cselekvések oktatását, a testkultúra értékeinek közvetítését az adott fogyatékoság ismeretében.
- Az akadályozott ember iránt érzett empátia, a szakterületnek megfelelő rehabilitációs, mozgásterápiás tevékenységek (egészségügyi intézményekben is).
- Együttműködés az egészségügyi és szociális szolgáltatások rendszerének fejlesztésében, megvalósításában, ellenőrzésében.
- A fogyatékos emberek szabadidejének szervezése: önálló tervezése és irányítása, együttműködés az egészségügyi, a szociális és a különböző közoktatási, felsőoktatási és felnőttképzési szolgáltatások szakembereivel, a családokkal és a kortárs csoportokkal.
- Az akadályozott ember iránt érzett empátia (a saját élményű gyakorlatok módszerének alkalmazásával).

Inkluzív nevelés tanára

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *az inkluzív nevelés okleveles tanára*;
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of inclusive education*.

A képzés célja olyan pedagógusok képzése, akik elméleti, módszertani és gyakorlati tudásuk birtokában készek és képesek a különleges gondozásra jogosult gyermekek, tanulók befogadó nevelésére, differenciált csoportos foglalkoztatására többségi keretek között, együttműködésre a segítő szakmák képviselőivel és a szülőkkel. A képzés felkészít a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- Az inkluzív nevelés elmélete és gyakorlata, az inklúzióval kapcsolatos és arra hatással lévő elméletek, oktatáspolitikák és gyakorlati megoldások. Szegregáció, integráció, inklúzió. Az inkluzív nevelés interdiszciplináris, multiprofesszionális megközelítései az intézményi/iskolai inklúzió különböző szintjein.
- Hazai és nemzetközi eredmények, koncepciók, iskolamodellek, jogi szabályozók. A társadalmi és az iskolai/intézményi folyamatok kirekesztő tendenciái.
- A különleges gondozásra jogosult (a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő) tanulók foglalkoztatása többségi keretek között. Az egyéni, a társadalmi, etnikai, nemzeti és kulturális különbségek elfogadása és elfogadtatása a multikulturális és interkulturális nevelés szemléletéhez kapcsolódóan.
- Az együttnevelést segítő szakszolgálatok és pedagógiai szakmai szolgáltatások rendszere, felépítése, a gyógypedagógussal való együttműködés lehetőségei és megszervezésének módjai, szakmai kompetenciák és kompetenciahatárok.
- Kompetencia- fejlesztés a kommunikáció, a konfliktuskezelés, az attitűdformálás, a csoportépítés és a kölcsönös együttműködések befogadást segítő tartalmi területén.

Szaktudományi ismeretek:

- Módszertani tudás elsajátítása, amely a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók iskolai befogadásának segítéséhez szükséges. A módszertani tudás elmélyítése, gyakorlati vonatkozásainak pontosabb megismerése a már elsajátított módszertani ismeretek birtokában, a közoktatás gyakorló szinterein történik.

Család- és gyermekvédő tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles család- és gyermekvédő tanár*;
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of family and child protection*.

A képzés célja olyan pedagógusok képzése, akik képesek az oktatási és nevelési intézményekben gyermekvédelmi feladatok ellátására, valamint rendszerszemléletükből

adódóan a gyermek-család diádot egységben kezelni; akik a kompetencia körükbe tartozó intervenciókra alkalmasak; akik készek a család- és gyermekvédelmi munkát segítő szak- és szakmai szolgáltatást biztosító intézményekkel együttműködni; akik működési területükön a jogi és etikai normákat betartják és betartatják. A képzés felkészít a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- Szociológiai és szociálpolitikai alapismeretek: az egyenlőtlenségek, a mobilitás problémái, társadalmi-, oktatási- és szociálpolitikai megoldások a jóléti társadalmakban és a hazai gyakorlatban.
- A család- és gyermekvédelem jogi háttere, alapvető jogi ismeretek, a gyermekvédelem jogi szabályozása. A gyermekvédelmi szakellátás rendszere, és kapcsolata a közoktatási intézményekkel.
- A pedagógiai mentálhigiéné és prevenció: a szocializációs színterek kielégítő működésének mentálhigiénés feltételei, az iskola mentálhigiénés feladatai, módszerei.
- Családpszichológiai és családszociológiai ismeretek, a családi működés rendszerszemléletű megközelítései, családi életciklusok áttekintése, családi krízisek. A családi konfliktusok kríziskezelő mechanizmusai.
- A gyermek- és serdülőkorai érzelmi, tanulási, és beilleszkedési zavarok háttere, a károsodás tünetei, okai, a deviáns életút, magatartásforma felismerése, és a beavatkozás módszerei. A szociális inadaptáció kezelésének iskolai lehetőségei.
- Otthont nyújtó bentlakásos gyermekvédelmi intézményekben folyó pedagógiai munka sajátosságainak megismerése.

Szaktárgyszertani ismeretek:

- A család és a gyermekvédelmi munka módszertani alapjai. Az elméleti és a gyakorlati ismeretek szintetizálása az eredményes (egyéni és kooperációban történő) módszertani eljárások elsajátítása érdekében. Tapasztalatcsere, esetelemzés.

Tanulási- és pályatanácsadási-tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles tanulási- és pályatanácsadási-tanár*;
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of education and career counselling*.

A képzés célja, hogy a megismertesse a hallgatókat a tanulási és pályatanácsadási-tanár szerepével, kapcsolatrendszerével és feladataival, valamint az összetett pályatervezés legfontosabb elemeivel. A modul célja továbbá, hogy képessé tegye a hallgatókat a szakszerű és rugalmas feladatvégzésre, és olyan alapvető pedagógiai, pszichológiai módszerek alkalmazására, amelyek segítik tanácsadói munkájának eredményes végzésében. A képzés felkészít a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- Tanulás-lélektani alapkérdések. A tanulási nehézségek típusai, háttere. Egészségi és egészségpszichológiai problémák, mint tanulást gátló tényezők. A tanulási hatékonyság fejlesztése. Az egyéni és a csoportos tanulási tanácsadás módszerei.
- Képességek és személyiségjegyek felismerésének és fejlesztésének módszerei. Az egyéni és a csoportos tanulási- és pályaválasztási tanácsadás módszerei.
- A pályaválasztás elméleti háttere. Az ember- és pálya-megfelelés alapkérdései. Pályaválasztási és pályafejlődési tanácsadás a közoktatásban, az átmenet előkészítése a középiskolai szintre, a felsőoktatásra és az iskolából a munka világába való belépésre. A pályainformációk és a pályaismeret rendszere, forrásai. A pályaaorientáció, pályaválasztási ismeretek. A pályaismeret közvetítésének módszerei az iskolában. Munkaerő-piaci ismeretek.
- Az esélyegyenlőség növelése a tanulási és pályaválasztási tanácsadás segítségével.
- Egészségi és egészségpszichológiai problémák, mint tanulást gátló tényezők. Prevenció, intervenció.
- A család értékrendszerének szerepe a tanuláshoz való viszony kialakulásában és a pályaválasztásban.

Szaktárgyszertani ismeretek:

- Szakmai szaktárgyszertani tudás fejlesztésére vonatkozó ismeretek mélyítése a tanulási és pálya-tanácsadási tanár módszerei és tevékenységi területein. A tanulóval, a nevelőtestülettel és a családdal való együttműködés lehetőségei és módszerei a tanulók tanulási teljesítményeinek és megfelelő pályaválasztásának elősegítése érdekében.

Tehetségfejlesztő tanár

A szakképzettség oklevelében szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles tehetségfejlesztő tanár*;
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of talent development*.

A képzés célja olyan pedagógusok képzése, akik megbízható ismeretekkel rendelkeznek a tehetség azonosítás és fejlesztés témakörében; képesek a különböző életkorú és társadalmi helyzetű tehetséges gyerekek, ifjak, felnőttek szenzitív fejlesztésére, tehetségük kibontakoztatására, gazdagítására. A képzés felkészít a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- Tehetségpedagógiai és -pszichológiai ismeretek. A tehetségre vonatkozó legfontosabb tudományos kutatások eredményeinek ismerete: a tehetségfogalom és -modellek, a tehetség összetevői, a tehetség típusok kiemelt területei.
- A tehetséges tanuló identifikációja, a mérőeszközök problematikájának ismerete; a komplex megközelítés elvén alapuló diagnosztizálási jártasság kialakítása.
- A tehetségfejlesztés színterei.

- A tehetséges tanulók tanulásával, beilleszkedésével kapcsolatos sajátos problémák ismerete. Személyre szabott segítségnyújtás és tanácsadás. A tehetségesek konfliktusai.
- A különleges bánásmódot igénylő tanulókra (köztük a potenciálisan tehetséges tanulókra) vonatkozó pszichológiai, szociológiai, pedagógiai ismeretek. A képességeik alatt teljesítő (tehetséges) tanulókkal való bánásmód.
- Tehetségfejlesztéssel kapcsolatos oktatáspolitikai intézkedések, jogi dokumentumok ismerete és értelmezése a tanulók esélyeinek növelése érdekében.

Szakmódszertani ismeretek:

- Tehetségpedagógiai módszerek és stratégiák ismerete; differenciálás és individualizálás, gazdagító program, egyéni tehetségfejlesztő programok. A tantárgyakon átívelő, a tanteremtől eltérő iskolai és iskolán kívüli tanulási helyszínek tehetségfejlesztésben játszott szerepének ismerete és érvényesítése.

Kollégiumi nevelőtanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles kollégiumi nevelőtanár*;
- angol nyelvű megjelölése: *pedagogue in a hall of residence*.

A képzés célja a bentlakásos intézmények, alap- és középfokú kollégiumok, gyermekotthonok számára olyan tanárok képzése, akik képesek a szintérspecifikus szocializációs, szociális, motivációs, életmód-mintaadó, tanulást támogató, tudás- és értékközvetítő, személyiségfejlesztő intézményi funkciókat segíteni; képesek a helyi szükségletekhez igazodó intézményi programokat, egyéni és csoportos tevékenységeket megtervezni, megszervezni, végigvezetni, elemezni, értékelni. A képzés felkészít a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- A hallgatók ismereteket szereznek a kollégiumi neveléstörténet progresszív irányzatairól, a kollégiumi nevelés funkció- és hagyományrendszeréről, a hazai és európai bentlakásos intézményrendszer fejlődéstörténetén túl, annak társadalmi progresszióban betöltött szerepéről.
- Ismereteket sajátítanak el a magyar bentlakásos intézmények jelenlegi rendszeréről, szerkezetéről, struktúrájáról, jogi és tanügyigazgatási környezetéről, a társadalmi, szocioökonómiai háttérrel.
- Megismerik az érintett korosztályok szociális és fejlődési determinációit, az egyéni bánásmód lélektanát és pedagógiáját, a motiválás módszertanát, a felzárkóztatás, a tehetséggondozás a pályaorientáció, a kooperativitás feladatait. Módszereket sajátítanak el a tanulók, a kollégiumi közösségek megismerésére, fejlesztésére vonatkozóan.
- Megismerkednek a kollégiumpedagógia elméletével és gyakorlatával, a minőségbiztosítás rendszerével, kollégiumpedagógiai műhelyekkel, a kollégium, mint mikrotársadalom jellemzőivel. Ismereteket kapnak a diákönkormányzatiságban rejlő pedagógiai lehetőségekről, a tanulók nevelésében

érintett egyéb intézményekkel való együttműködésre vonatkozó elvárásokról és módszerekről.

- Ismereteket kapnak a kollégiumpedagógustól elvárható személyiségvonásokról és viselkedérepertóárról, pedagógiai és kommunikációs készség- és képességstruktúráról.
- Ismereteket szereznek az inkluzív nevelés, a multikulturális nevelés elméletéről, kollégiumspecifikus módszereiről.
- Felkészülnek a gyermekvédelem preventív és problémakezelő feladatainak megoldására, különös tekintettel az életvezetési, megküzdési stratégiák kialakítására és erősítésére, a személyes és szociális kompetenciák fejlesztésére a tanulók nevelésében érintett ágensekkel együttműködve.

Szakmódszertani ismeretek:

- A képzés során – mind elméletben, mind gyakorlatban – nagy hangsúlyt kap a kollégiumi nevelés módszertanának megismerése, elsajátítása. A gyakorlatokon elsajátítják a kollégiumi kultúra fejlesztését elősegítő módszereket. Fókuszálnak az életkori sajátosságokon alapuló nevelési megközelítésekre.

Pedagógiai értékelés és mérés tanára

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *a pedagógiai értékelés és mérés okleveles tanára*;
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of educational assessment and measurement*.

A képzés célja a nemzetközi és a hazai pedagógiai értékelési kultúra elméleteinek, gyakorlatainak és eljárásainak megismertetése, olyan tanárok képzése, akik képesek ezeknek az ismereteknek önállóan és kreatív módon való alkalmazására a tanulói és az iskolai értékelés területén. Ismereteik birtokában képesek a hazai és nemzetközi mérések lebonyolítására, azok eredményeinek értelmezésére. A képzés felkészít a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- A pedagógiai értékelés társadalmi háttérére vonatkozó ismeretek. (A teljesítményértékelés története és társadalmi funkciói. Értékelési és vizsgarendszerek összehasonlító vizsgálata.)
- A tudásra vonatkozó ismeretek. (A tudás pszichológiai, szociológiai, filozófiai elméletei. A tudáskonceptiók fejlődése. Modern tudáskonceptiók.)
- A pedagógiai értékelés folyamatára és formáira vonatkozó ismeretek. (A tanulói teljesítmények, tantárgyi és tantárgyközi kompetenciák diagnosztikus, fejlesztő és minősítő értékelése az oktatási folyamatban. Intézményi szintű értékelések, mérések, vizsgák. Rendszerszintű értékelés, a legfontosabb hazai és nemzetközi mérések.)
- Az értékeléssel és méréssel kapcsolatos kompetenciák. (Kompetenciamérések megtervezése, mérőeszköz-készítés, az adatok értelmezése. A hozzáadott érték mérése. Rendszerszintű mérések eredményeinek sokoldalú értelmezése. Statisztikai adatfeldolgozás.)

- A szakma gyakorlásával összefüggő (pl. a tantestületeken belüli, új, szakmai és presztízshelyzetekkel is összefüggő) sajátos módszerek és kompetenciák kiemelt kezelése (pl. az együttműködéshez, a teammunkához, a feladatmeghatározáshoz, a tervezéshez, a programszervezéshez szükséges felkészültség).

Szakmódszertani ismeretek:

- Szakmai szakmódszertani tudás fejlesztésére vonatkozó ismeretek mélyítése. Az értékelés metodikájára vonatkozó ismeretek. (Az értékelés mérés- és tesztelméleti, statisztikai, pszichometria alapjai. Kvantitatív és kvalitatív értékelés. Informatikai technológiák az értékelés, mérés folyamatában.)

Tantervfejlesztő tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles tantervfejlesztő tanár*;
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of curriculum development*.

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik készek és képesek a tantervfejlesztéshez nélkülözhetetlen diszciplínák tudáskészletének alkotó felhasználására; a konkrét oktatástervező/képzéstervező tevékenység koordinálása, végrehajtása, elemzése, értékelése során az oktatás/képzés cél- és folyamatrendszerének rendszerszintekre és rendszeregységbe illesztésére; az oktatás/képzés gyakorlatát orientáló tantervi dokumentumok fejlesztésére. A képzés felkészít a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- A tanterv és a tantervfejlesztés tanulás- és tanításelméleti, tudástani háttere.
- A gyermek- és ifjúkorra vonatkozó ismeretek és alkalmazásuk a tantervek tartalmának kialakításában.
- A tantervre és a tantervi szabályozásra vonatkozó ismeretek és jelentőségük a tantervek fejlődésében és a tantervfejlesztésben.
- A műveltségre vonatkozó ismeretek és szerepük a tantervek kialakulásában és fejlesztésében.
- A műveltség kanonizációjának történeti, kulturális összefüggései, műveltségi kánon és tanítási kánon, műveltség és kompetencia, műveltség és tantárgy/típusok/, tanterv-szervezési modellek.
- A tantervfejlesztésre, a tantervértékelésre vonatkozó ismeretek és technológiák, értelmezési keretek, rendszerkomponensek, rendszerszintek, folyamatok és módszerek, tantervfejlesztési tradíciók, tantervi implementáció, tanterv-értékelési modellek.

Szakmódszertani ismeretek:

- A tantervfejlesztés interdiszciplinárisan alapozott technológiai tudás meglétét feltételezi, ezért az ún. módszertani tudás alapozása, a hallgatói alkotótevékenység, a szakmai önfejlesztés mozgósítása lehetőség szerint integrálódik a modul mindegyik elemébe. Hangsúlyozottan jelen kell lenniük a szakma gyakorlásával

összefüggő (pl. a tantestületeken belüli, új, szakmai és presztízshelyzetekkel is összefüggő) olyan sajátos módszereknek és kompetenciafejlesztési törekvéseknek, amelyek pl. az együttműködéshez, a teammunkához, a feladatmeghatározáshoz, a tervezéshez, a programszervezéshez szükségesek.

Minőségfejlesztés-tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles minőségfejlesztés-tanár*;
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of quality development in education*.

A képzés célja olyan pedagógusok képzése, akik rendelkeznek azokkal a kompetenciákkal, amelyek szükségesek a közoktatási intézmények minőségirányítási rendszerének kialakításához, bevezetéséhez és folyamatos fejlesztéséhez. Megfelelő tudással rendelkeznek a rendszerépítés és -tervezés, folyamatszabályozás, értékelés és fejlesztés területén. A képzés felkészít a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- Az Európai Unió minőségpolitikája; minőségfilozófiák, minőségirányítási rendszerek, modellek (TQM, EFQM, ISO), ágazati modellek Magyarországon, díjmodellek (KMD, SZÖM).
- Intézményi értékelés, önértékelés az európai iskolákban és Magyarországon.
- A minőségfejlesztés emberi tényezői, a változás szerepe a szervezetek és az egyén életében. Minőségfejlesztési technikák (ötletroham, Pareto, Isikawa-diagram, problémamegoldási technikák, KJS stb.), adatgyűjtés és -elemzés, mérőeszközök készítése szervezeti/minőségügyi vizsgálatokhoz, adatbázisok létrehozása és kezelése.
- A minőségfejlesztés mint a stratégiai tervezés része. ÖMIP, IMP tartalma, szabályozó szerepe a közoktatási törvény vonatkozó rendelkezései alapján. Fejlesztési terv és projektterv kapcsolata. Partnerek azonosítása, igény-, elégedettségvizsgálatok, ezek eredményeinek felhasználása a fejlesztésben. Folyamatszabályozás.
- A közoktatási intézmények minőségértékelési sajátosságainak megismerése a közoktatási rendszer különböző típusú intézményeiben.
- A szakma gyakorlásával összefüggő (pl. a tantestületeken belüli, új, szakmai és presztízshelyzetekkel is összefüggő) sajátos módszerek és kompetenciák, pl. az együttműködéshez, a teammunkához, a feladatmeghatározáshoz, a tervezéshez, a programszervezéshez.

Szaktudományi ismeretek:

- Módszertani felkészültség a minőségfejlesztés nemzetközi trendjeinek megismerésére, elemzésére; a közoktatás minőségfejlesztési feladatainak önálló illetve kooperációban történő elvégzésére.

Andragógus tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles andragógus tanár*;
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of adult education*.

A képzés célja olyan, a felnőttképzés elméletében jártas, gyakorlati megoldásokra felkészült, innovációra fogékony tanárok képzése, akik a képzéshez kapcsolódó önfejlesztés révén az élethosszig való tanulás segítségével a közoktatás, a szakképzés és a felnőttoktatás bármely területén részt tudnak venni. A képzés felkészít a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- Az andragógia tudománya. A felnőttkori tanulás szükségessége, a felnőttképzés kialakulásának történelmi, társadalmi, gazdasági okai. A felnőttképzés elmélete. A felnőttek tanulása. A felnőttoktatás/-képzés rendszerei, szervezetei, szereplői, jellemző szektorai, hazai és nemzetközi szabályozása.
- Humánerőforrás-fejlesztési, -gazdálkodási stratégiák a felnőttképzés és a művelődés világában. Karriertervezés. Vezetéstudományi alapok, szervezet- és munkaerő-fejlesztés.
- A felnőttképzés oktatás- és szolgáltatásmarketingje. A piackutatás alapvető módszerei.
- A felnőttoktatás/-képzés szociológiai vonatkozásai. A tudás és a tanulás társadalmi meghatározottsága. Az emberi beruházás elmélete. Képzettségi és társadalmi hierarchia. A felnőttoktatás/-képzés mentálhigiénés és szociális funkciói, kapcsolat a társadalmi mobilitással, élethosszig tartó tanulás.
- Tanulás- és oktatásszervezés a felnőttek körében. Andragógiai curriculumtervezés és tananyagfejlesztés. Tájékoztatás a nemzetközi programokban, felkészültség programtervezésre.

Szaktárgyi ismeretek:

- A felnőttképzés didaktikai alapjai. A felnőttek tanulásának jellemzői. A felnőttoktatók kulcskompetenciái.
- Stratégiák, módszerek a felnőttképzésben. Nyitott képzés, távoktatás, e-learning, kooperativitás, projektmunka – elmélet és gyakorlat.
- Gyakorlati ismereteinek mélyítése a felnőttképzés gyakorló szinterein.

Könyvtárpedagógia-tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles könyvtárpedagógia-tanár*;
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of library pedagogy*.

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik elméleti és gyakorlati felkészültségük birtokában képesek az iskolai könyvtár (médiatár) hatékony bevonására az iskolai nevelőmunkába, mind az oktatás segítése, mind a tanulók olvasóvá nevelése által. A

képzés felkészít e tanári szakképzettségnek megfelelő szakképzési, felnőttképzési szakmai tantárgyak oktatására, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- A könyvtár-pedagógia (mint elméleti tudományág és gyakorlati diszciplína) nemzetközi és hazai helyzete. A könyvtári környezetben történő tanítás-tanulás sajátosságai, a könyvtárpedagógus feladatai. Különböző típusú könyvtári foglalkozások elemzése, az ott folyó tanítási-tanulási folyamat, a könyvtári órák során alkalmazható eljárások.
- Az iskolai könyvtár szerepe az oktatásban, az információs társadalomban, a szabadidő hasznos eltöltésében. Az iskolai könyvtár szervezete, helye az oktatási intézményben. Az iskolai könyvtár kapcsolata a könyvtári rendszer más könyvtártípusaival. A könyvtárakban őrzött kulturális javak, az iskolai oktatást és tanulást segítő információk gyűjtésének, a gyűjtött anyag tudományos feldolgozásának, rendszerezésének és szolgáltatásának módszerei. A szabadidő hasznos eltöltését szolgáló programok szervezésének módszerei.
- A gyakorlati foglalkozásokon a hagyományos és az elektronikus könyvtári ismeretek szintetizálása, specifikus, a szaktárgyi tanárok bevonásával megvalósuló, konkrét könyvtári körülményekhez igazodó tantárgyi programok tervezése, kivitelezése és értékelése.

Szaktudományi ismeretek:

- A szakmai szaktudományi tudás mélyítése a nevelési-oktatási intézmények könyvtáraiban végzendő speciális pedagógiai munkában történhet meg. Itt nyílik annak megismerésére és begyakorlására lehetőség, hogy megfelelő információs technológiák használatával hogyan lehet megszerezni és terjeszteni a szakirodalmi információkat; melyek a megfelelő gyakorlati és menedzsment technikák az iskolavezetéssel fenntartott kapcsolatokban; milyen konkrét módszertani felkészültséggel lehetséges színvonalas könyvtári órák tartása, a könyvtárlátogató gyermekek és fiatalok fejlettségi szintjének megfelelő tananyagrendszerek tervezése, az elsajátítás segítése.
- A szakmai gyakorlat a 8.4. pont alapján történik, figyelembe véve a szakterület specifikumait.

Sajátos kompetenciák:

A könyvtárpedagógia-tanár

- képes a nevelési-oktatási intézmények könyvtáraiban végzendő speciális pedagógiai munkákra,
- a tanári munka pedagógiai információforrásokkal történő támogatására,
- a hozzáférhető és költséghatékony pedagógiai információs szolgáltatások fejlesztésére és szervezésére, a felhasználók képzésére,
- a megfelelő információs technológia használatával megszerezni, szervezni és terjeszteni a szakirodalmi információt,
- az információs szolgáltatások fontosságának az elismertetése érdekében megfelelő gyakorlati és menedzsment technikák alkalmazására az iskolavezetéssel fenntartott kapcsolatokban,
- speciális információs termékek fejlesztésére az oktatási-nevelési intézményen belüli és kívüli használat céljára vagy egyedi igények szerint,

- a könyvtárlátogató gyermekek és fiatalok fejlettségi szintjének megfelelő tananyagrendszerek tervezésére és tanítására, forrásalapú könyvtári tanórák tervezésére és megtartására, a könyvtári óra tartalmának leginkább megfelelő eszközök megválasztására, és alkalmazására, a könyvtári órán a tanulói önállóságot, aktivitást és a tanulók közötti interaktivitást inspiráló tanulási környezet biztosítására.

11.1.3. A SZAKKÉPZÉS, ILLETVE MŰVÉSZETI SZAKKÉPZÉS TERÜLETÉN MESTERFOKOZATRA ÉS NEM TANÁRI SZAKKÉPZETTSÉGRE ÉPÜLŐ TANÁRI SZAKKÉPZETTSÉGEK

Informatikai, műszaki képzési terület

Mérnök tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles mérnök tanár (...)*;
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of engineering (...)*,

zárójelben megjelölve a mesterfokozatot adó szakon szerzett szakképzettséget.

A tanári szakképzettségek a mesterfokozatot adó nem tanári szak szakképzettségei szerint differenciálódnak.

A képzés célja elméletileg megalapozott, módszertani ismeretekkel rendelkező szaktanárok képzése. A szakterületi ismeretek a mesterszakon nem tanári szakképzettséget adó képzésben szerzett, tanári szakképzettséghez tartozó szakterületi ismereteket foglalja magába. A képzés felkészít a tanári szakképzettségnek megfelelő pedagógiai vagy a szakterületen a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

Agrár képzési terület

Agrár-mérnök tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles agrár-mérnök tanár (...)*;
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of agriculture (...)*,

zárójelben megjelölve a mesterfokozatot adó szakon szerzett szakképzettséget.

A tanári szakképzettségek a mesterfokozatot adó nem tanári szak szakképzettségei szerint differenciálódnak.

A képzés célja elméletileg megalapozott, módszertani ismeretekkel rendelkező szaktanárok képzése. A szakterületi ismeretek a mesterszakon nem tanári szakképzettséget adó képzésben szerzett, tanári szakképzettséghez tartozó szakterületi ismereteket foglalja

magába. A képzés felkészít a tanári szakképzettségnek megfelelő pedagógiai vagy a szakterületen a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

Gazdaságtudományok képzési terület

Közgazdásztanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles közgazdásztanár (...)*;
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of economics (...)*,

zárójelben megjelölve a mesterfokozaton szerzett szakképzettséget.

A tanári szakképzettségek a mesterfokozatot adó nem tanári szak szakképzettségei szerint differenciálódnak.

A képzés célja elméletileg megalapozott, módszertani ismeretekkel rendelkező szaktanárok képzése. A szakterületi ismeretek a mesterszakon nem tanári szakképzettséget adó képzésben szerzett, tanári szakképzettséghez tartozó szakterületi ismereteket foglalja magába. A képzés felkészít a tanári szakképzettségnek megfelelő pedagógiai vagy a szakterületen a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

Orvos- és egészség tudományok képzési terület

Egészségügyi tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles egészségügyi tanár (...)*;
- angol nyelvű megjelölése: *Teacher of Health Sciences (...)*,

zárójelben megjelölve a mesterfokozaton szerzett szakképzettséget.

A tanári szakképzettségek a mesterfokozatot adó nem tanári szak szakképzettségei szerint differenciálódnak.

A képzés célja elméletileg megalapozott, módszertani ismeretekkel rendelkező szaktanárok képzése. A szakterületi és a szakmódszertani ismereteket a mesterszakon nem tanári szakképzettséget adó képzésben szerzett, tanári szakképzettséghez tartozó szakterületi ismeretek foglalják magukba, amelyek a tanári szakképzettség tekintetében az alapképzésre épülő adott egészségügyi szakképzettség szakterületi ismereteivel azonos tudás megszerzését biztosítják.

A képzés felkészít a tanári szakképzettségnek megfelelő pedagógiai vagy a szakterületen a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

Gyógypedagógus tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles gyógypedagógus tanár*;
- angol nyelvű megjelölése: *special education teacher*.

A képzés célja olyan tanárok képzése, akik képesek

- a sajátos nevelési igényű gyermekeket, tanulókat ellátó közoktatási feladatokat végző intézményekben a jogszabályokban előírt gyógypedagógiai oktató, nevelő, fejlesztő, rehabilitációs feladatok végzésére/teljesítésére;
- a felnőtt fogyatékos emberek gyógypedagógiai kísérésére, segítségükre az élethosszig tartó tanulási folyamatokban;
- a gyógypedagógiai nevelésben, oktatásban, fejlesztésben, rehabilitációban közreműködő partnerekkel (szakemberekkel, intézményekkel) és a szülőkkel (hozzátartozókkal) megfelelő együttműködésre, kommunikációra;
- a gyógypedagógiai oktatás, nevelés, fejlesztés, rehabilitáció területén tudományos kutatómunkára, a szakmai szolgáltatások fejlesztésére (programok, tantervek, taneszközök, tankönyvek kidolgozására), gyógypedagógiai témakörű doktori képzésbe való belépésbe.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- a nehezített tanulási folyamat biológiája, pszichológiája és gyógypedagógiája;
- a tanulási folyamatok tervezése, irányítása, értékelése, módszertani ismeretek;
- gyakorlati ismeretek.

Sajátos kompetenciák:

A gyógypedagógus-tanár

- ismeri a fogyatékos népesség valamely csoportja gyógypedagógiai nevelésének, oktatásának, fejlesztésének és rehabilitációjának elméleti és gyakorlati ismereteit, az életkori csoportok és az intézményi szintek szerint különböző gyógypedagógiai megsegítés szakszerű formáit;
- ismeri a gyógypedagógiai folyamat (diagnosztikus, nevelési és rehabilitációs folyamat) egyes szakaszaiban alkalmazott gyógypedagógiai tevékenységeket, módszereket, a különnevelés és az együttnevelés pedagógiai feltételeit és formáit, a gyógypedagógiai tevékenységeket meghatározó szakmai és jogi dokumentumokat, az ellátórendszer működését, a gyógypedagógiai tanácsadás módszereit;
- felkészült a gyógypedagógiai tervező munkára (tanterv-, taneszköz- és programfejlesztés), az együttnevelés gyógypedagógiai módszereinek fejlesztésére;
- képes a gyakorlatban eredményesen elvégezni a megfelelő nevelési, oktatási rehabilitációs feladatokat (különböző intézményekben, különböző életkori csoportokban), megtervezni a gyógypedagógiai folyamat aktuális szakaszait, az egyéni igényekhez alkalmazni a gyógypedagógiai módszereket, a pedagógiai diagnosztikai eljárásokat;

- képes olyan pedagógiai helyzeteket teremteni (tanulási/nevelési környezetet kialakítani, feladatot kiválasztani, az eredmény kialakulásának folyamatát megfigyelni, a hibák okait feltárni, a képességfejlesztési folyamat további lépéseit pontosan meghatározni), amelyekben a gyógypedagógiai segítséget igénylő érintett személyek dokumentálhatóan az állapotuknak megfelelő segítséget kaptak;
- a fogyatékosági területek szerinti sajátos kompetenciák leírását ld. a gyógypedagógus tanár szakterületi ismereteinek leírásánál.

Az általános képzési és kimeneti követelményektől eltérő sajátos követelmény:

A tanári szakképzettség két tanári szakképzettséget adó képzésben is szerezhető a mesterfokozatot adó nem tanári szakképzettséggel párhuzamosan vagy annak megszerzése után. A gyógypedagógus-tanár szakképzettség bármely közismereti tanári szakképzettséggel társítható. Az 5.1.1. pontban foglalt szakterületi ismeretek kreditjeiből, valamint az 5.1.2. pontban foglalt, pedagógiai, pszichológiai ismeretek 40 kredit keretéből együttesen legalább 30 kredit teljesítésként beszámítandó. A második tanári szakképzettség megválasztásának előfeltételeként meghatározott 50 kredit értékű szakterületi ismeret követelményei a gyógypedagógus-tanár szakképzettséggel párhuzamosan is teljesíthetők.

Művészeti képzési terület

Design- és vizuális művészet-tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles design- és vizuálművészet-tanár*;
- angol nyelvű megjelölése: *Arts and Design Teacher*.

A képzés célja a művészeti képzési terület iparművészeti, építőművészeti, film- és videoművészeti, valamint multimédia képzési ág mesterképzési szakjaira alapozva olyan művésztanárok képzése, akik a közép fokú művészeti szakképzésben, a közép fokú design- és vizuális művészeti szakképzés számára megfogalmazott általános és a szakirányú képesítés speciális követelményeinek teljesítésére fel tudják készíteni a tanulókat, képesek a Nemzeti alaptanterv szerinti művészetek műveltségi terület nevelési- oktatási feladatainak, továbbá az alapfokú művészeti oktatás és a nem iskolarendszerű oktatás feladatainak ellátására. A képzés felkészít a tanári szakképzettségnek megfelelő pedagógiai vagy a szakterületi tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

A szakterületi ismeretek a mesterszakon, nem tanári szakképzettséget adó képzésben szerzett, tanári szakképzettséghez tartozó szakterületi ismereteket foglalja magába, amelyeknek a tanári szakképzettség tekintetében része továbbá:

- design-történet, a formatervezés története, történeti és elméleti áttekintés;
- az emberi környezet, a design, a közlő, kifejező szándékú vizuális alkotások társadalmi, történelmi, szociális beágyazottsága;
- a vizuális alkotó- és befogadóképességek fejlődése (gyermekrajz- fejlődés);

- a képi-plasztikai gondolkodás, alkotás, a vizuális megismerés, a képi látásmód elmélete és gyakorlati alkalmazása, a konkrét és fogalmi gondolkodás és cselekvés kapcsolata;
- a kreativitás jelentősége és fejlesztési lehetőségei, módszerei (a vizuális alkotó- és tervező tevékenységeken keresztül);
- a látvány érzelmeket keltő szerepe, az érzelmi intelligencia kifejtésében betöltött szerepe;
- a vizuális kultúra különböző megnyilvánulási formái;
- a design és a vizuális művészetek vizuális kultúrán belüli helye, szerepe, egymáshoz való viszonya; az egyes vizuális művészeti ágak sajátosságai;
- a design és a vizuális művészetek mint az emberi megismerés és kifejezés egyik módja; a képzőművészet mint az egyik legkomplexebb vizuális üzenet és az érték közvetítés eszköze;
- a kultúra hagyományos és mai értékei;
- a műelemző, tárgyelemző módszerek, a funkció, a tartalom és a forma összefüggése;
- a látás, az ábrázolás és a vizuális kifejezés szerepe az emberi kommunikációban;
- a vizualitásnak az önismeretben, az identitás kialakításában és az önkifejezésben betöltött szerepe;
- a fogyasztói és állampolgári nevelés a tárgyvilág, a design, a városi környezet értő használatához;
- az életmód, az emberi igények szerepe a környezetalakításban és -használatban;
- a társadalmi és gazdasági lehetőségek és technikai adottságok szerepe a környezetalakításban és -használatban;
- a tárgy- és környezetalakítók, valamint a tárgyakat és a környezetet használók felelőssége a társadalommal, a kulturális és a természeti környezettel szemben;
- szakelmélet (szaktörténet, szakesztétika, szakos műszaki ismeretek, szakos kereskedelmi ismeretek, tervezélmélet, designelmélet);
- általános elméleti ismeretek (művészettörténeti, társadalomtudományi, filozófiai és kommunikációs ismeretek).

Szak módszertani ismeretek:

- az adott, a nem tanári, mesterfokozatot adó szakképzettségeknek megfelelő, konkrét design és vizuális művészeti szakterület sajátos szakmai és tantárgy-pedagógiai ismeretei;
- a kreatív problémamegoldás módszerei;
- a mesterképzésben elsajátított szakterületi ismeretek pedagógiai alkalmazása;
- a művészeti oktatás és nevelés helye, szerepe, módszerei a Nemzeti alaptanterv művészetek műveltségi terület nevelési- oktatási feladatainak, valamint a korszerű kutatások fényében;
- a művészeti nevelés és a személyiségfejlesztés kapcsolata, valamint a design és a vizuális művészetek oktatásban és nevelésben történő alkalmazási lehetőségei, módszerei;
- felkészülés a tehetséggondozásra, a professzionális iparművészi, vizuális művészi és művészetelméleti pályára történő előkészítésre, valamint a kiemelkedő művészi tehetségek egyéni kibontakoztatásának feladataira.

Sajátos kompetenciák:

- a tanult művészeti ismeretek átadásának képessége;
- jó együttműködő és kommunikációs képesség;
- kézműves és tervezői gyakorlat (műhely, tervezés);

- általános gyakorlati ismeretek (szabadkézi rajz, festés, mintázás, formatan, szintan, műtermi munka).

Képzőművész-tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles képzőművész-tanár*;
- angol nyelvű megjelölése: *Teacher of Fine Arts*

A képzés célja a képzőművészeti mesterképzési szakokra alapozva olyan képzőművész-tanárok képzése, akik

- felkészültek az egyetemes és magyar vizuális kultúrában a képzőművészetet és a vizuális kommunikációt közvetítő hivatásra, a szakirányú oktatás és nevelés feladataira;
- ismereteiket, alkotói tapasztalataikat szakszerűen, a tantervi követelményeknek megfelelően képesek átadni (a rajz és képzőművészeti technikák, a művészettörténet és műelemzés, a művészeti és ábrázoló geometria, a képzőművészeti és vizuális technikai médiumok tantárgyak és az ezekkel megegyező tartalmú diszciplínák oktatásán keresztül) a művészeti szakképzésben, a felsőoktatásban, a közoktatásban, az alapfokú művészeti oktatási intézményekben, valamint a vizuális közművelés területén;
- vizuális művészeti, művészettudományi, művészettörténeti, pszichológiai és pedagógiai megalapozottságú kultúrájukra támaszkodva, a vizuális ábrázolás és kifejezés kortárs és történeti értékeinek birtokában képesek növendékeiket a megismerési, tanulási folyamatokban differenciáltan irányítani, az alkotói attitűdjükben orientálni, képzőművészeti tevékenységükben támogatni, kulturális, művészeti és közösségi személyiségfejlődésüket elősegíteni.

A képzés felkészít a tanári szakképzettségnek megfelelő pedagógiai vagy a szakterületen a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

A szakterületi ismeretek a mesterszakon, nem tanári szakképzettséget adó képzésben szerzett, tanári szakképzettséghez tartozó szakterületi ismereteket foglalja magába, amelyek a tanári szakképzettség tekintetében az alapképzésre épülő vizuális és környezetkultúra tanár szakterületi ismereteivel azonos tudás megszerzését is biztosítja, továbbá:

- az egyetemes képzőművészet kifejezési eszközeit, lehetőségeit;
- a különböző térábrázolási rendszereket, konvenciókat és azok történetét;
- a képzőművészetben használható anyagokat és technikákat;
- a képzőművészeti technikákkal, anyagokkal és színekkel elérhető hatásokat;
- az összehasonlító elemzési módszereket, eszközöket.

Szaktudományi ismeretek:

- a képzőművészet-oktatás történeti háttere, nevelésfilozófiai sajátosságai;
- a művészeti nevelés pedagógiai alapelvei és általános módszerei;
- a művészeti képzés elméleti és gyakorlati, szaktudományi ismeretanyaga;
- a vizuális technikai médiumok és azok alkotói és oktatási lehetőségei;

- a szemléltető eszközök és azok módszertani lehetőségei;
- az oktatási célú kutatás, anyaggyűjtés és alkotás sajátos követelményei a vizuális kultúra területén;
- a mesterképzésben elsajátított szakterületi ismeretek pedagógiai alkalmazása;
- a művészeti oktatás és nevelés helye, szerepe, módszerei a Nemzeti alaptanterv művészetek műveltségi terület nevelési- oktatási feladatainak, valamint a korszerű kutatások fényében;
- a művészeti nevelés és a személyiségfejlesztés kapcsolata, valamint a képzőművészet oktatásban és nevelésben történő alkalmazási lehetőségei, módszerei;
- felkészülés a tehetséggondozásra, a professzionális képzőművészi pályára történő előkészítésre, valamint a kiemelkedő művészi tehetségek egyéni kibontakoztatásának feladataira.

Sajátos kompetenciák:

- a tanult művészeti ismeretek átadásának képessége;
- jó együttműködő és kommunikációs képesség;
- kreativitás, a művészetek és a képzőművészet iránti elkötelezettség;
- képzőművészeti alkotói gyakorlat.

Színházművészeti tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles színházművészeti tanár*
- angol nyelvű megjelölése: *Teacher of Theatre Studies*

A képzés célja olyan tanárok képzése, akik a mesterképzésben a színházművészeti művészeti ágban szerzett szakképzettségükre alapozva képesek a színművészeti nevelés és oktatás feladatainak ellátására, a színházművészettel kapcsolatos szakmai tárgyak oktatására az iskolarendszerű és az iskolarendszeren kívüli szakképzésben. A színházművészeti tanári képzés felkészít a kapcsolódó pedagógiai és szakmai kutatásokra. A szakterületi és a szakmódszertani ismereteket a mesterszakon nem tanári szakképzettséget adó képzésben szerzett, tanári szakképzettséghez tartozó szakterületi ismeretek foglalják magukba, amelyek a tanári szakképzettség tekintetében az alapképzésre épülő adott színjáték-tanár szakképzettség szakterületi ismereteivel azonos tudás megszerzését biztosítják.

A képzés felkészít a tanári szakképzettségnek megfelelő pedagógiai vagy a szakterületen a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

Filmművészeti tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles filmművészeti tanár*
- angol nyelvű megjelölése: *Teacher of Film Studies*

A képzés célja olyan tanárok képzése, akik a film- és videoművészeti ág mesterképzési szakjain, a filmtudomány mesterképzési szakon szerzett szakképzettségükre alapozva képesek a film-, televízió- és videoművészeti szakmai tárgyak tanítására az iskolarendszerű és az iskolarendszeren kívüli szakképzésben, a felnőttoktatásban, az alapfokú művészetoktatásban,

továbbá az alapképzés és középfokú nevelés-oktatás területén a művészetek műveltségi terület mozgóképkultúra- és médiaismeret tantárgyának tanítására. A képzés felkészít a kapcsolódó pedagógiai és szakmai kutatásokra, valamint a tanári szakképzettségnek megfelelő pedagógiai, vagy a szakterületen a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

A szakterületi ismeretek a mesterszakon nem tanári szakképzettséget adó képzésben szerzett, tanári szakképzettséghez tartozó szakterületi ismereteket foglalja magába, amelyek a tanári szakképzettség tekintetében az alapképzésre épülő mozgóképkultúra- és médiaismeret-tanár szakképzettség szakterületi ismereteivel azonos tudás megszerzését is biztosítják;

további sajátos szakterületi ismeretek:

- forgatókönyvírói alapfogalmak, dramatizálás, szerkesztés;
- filmrendezői, operatőri alapismeretek, rendezői stílusok, filmelemzés;
- filmkészítési alapismeretek; vágás, montázs, gyártásvezetés;
- a képi dokumentum fogalma, kezelése;
- a televíziózás művészete, etikája, a felelős kommunikáció;
- a hír értéke, az önálló tájékozódásra nevelés problémája;
- a látvány értelmezése, szerkesztése, építése.

Szaktudományi ismeretek:

- a mesterképzésben elsajátított szakterületi ismeretek pedagógiai alkalmazása;
- a filmművészet elméleti és történeti vetületei, a mozgóképkultúra pedagógiájának kortárs értelmezése;
- a kreativitás jelentőségének felismerése és fejlesztése, metodikája;
- a medialitás, a vizuális kommunikáció tanításának alapjai;
- a művészeti oktatás és nevelés helye, szerepe, módszerei a Nemzeti alaptanterv művészetek műveltségi terület nevelési- oktatási feladatainak, valamint a korszerű kutatások fényében;
- a művészeti nevelés és a személyiségfejlesztés kapcsolata, valamint a filmművészet oktatás-nevelésben történő alkalmazási lehetőségei, módszerei;
- felkészülés a tehetséggondozás, a művészi pályára történő felkészítés, valamint a kiemelkedő művészi tehetségek egyéni kibontakoztatásának feladataira;
- a filmművészet és a társdművészetek kapcsolódásának, kölcsönhatásának lehetőségei az oktatás-nevelés területén.

Sajátos kompetenciák:

- a tanult ismeretek átadásának képessége;
- kreativitás, a művészetek és a filmművészet iránti elkötelezettség;
- jó együttműködő és kommunikációs képesség.

Zeneművész-tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles zeneművész-tanár (...)*
- angol nyelvű megjelölése: *Teacher of Music Performance (...)*

zárójelben megjelölve a mesterfokozatot adó szakon szerzett szakképzettséget.

A tanári szakképzettségek a mesterfokozatot adó nem tanári szak szakképzettségei szerint differenciálódnak.

A képzés célja elméletileg megalapozott, módszertani ismeretekkel rendelkező művésztanárok képzése. A szakterületi és a szakmódszertani ismereteket a mesterszakon nem tanári szakképzettséget adó képzésben szerzett, tanári szakképzettséghez tartozó szakterületi ismeretek foglalják magukba, amelyek a tanári szakképzettség tekintetében az alapképzésre épülő adott zenetanári szakképzettség szakterületi ismereteivel azonos tudás megszerzését biztosítják.

A képzés felkészít a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

Táncművész-tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles táncművész-tanár (...)
- angol nyelvű megjelölése: *Teacher of Dance Performance* (...)

zárójelben megjelölve a mesterfokozatot adó szakon szerzett szakképzettséget.

A tanári szakképzettségek a mesterfokozatot adó nem tanári szak szakképzettségei szerint differenciálódnak.

A képzés célja elméletileg megalapozott, módszertani ismeretekkel rendelkező szaktanárok képzése. A szakterületi és a szakmódszertani ismereteket a mesterszakon nem tanári szakképzettséget adó képzésben szerzett, tanári szakképzettséghez tartozó szakterületi ismeretek foglalják magukba, amelyek a tanári szakképzettség tekintetében az alapképzésre épülő adott tánctanár szakképzettség szakterületi ismereteivel azonos tudás megszerzését biztosítják.

A képzés felkészít a tanári szakképzettségnek megfelelő pedagógiai vagy a szakterületen a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

11.2. AZ EGY VAGY KÉT TANÁRI SZAKKÉPZETTSÉG MEGSZERZÉSÉRE IRÁNYULÓ SZAKTERÜLETI ELEM MEGVÁLASZTÁSÁNAK, ILLETVE TÁRSÍTÁSÁNAK ELŐFELTÉTELEI

A tanári szakon az első végzettség és tanári szakképzettség megszerzésekor – az alábbi esetek kivételével – két tanári szakképzettséget kell megszerezni. Egy tanári szakképesítés szerezhető

- a szakmai tanári, a művészeti tanári, illetve a hittanár-nevelő tanár szakképzettségekre felkészítő képzésekben,
- a nem tanári mesterszakot követő vagy azzal párhuzamosan folytatott tanári mesterszakon,
- pedagógus szakképzettséget nyújtó alapképzési szakot követő tanári mesterszakon, továbbá
- a korábbi, az 1993. évi LXXX. törvény szerinti, főiskolai szintű tanári oklevéllel rendelkezők vagy az egyetemi szintű tanári, illetve nem tanári képzésben oklevelet szerzettek tanári mesterszakon folytatott tanulmányai során.

A tanári szakra történő belépésnek a 6.2.1. pontban meghatározott, a tanári felkészítést megalapozó, pályaorientációt segítő 10 kredit értékű ismeretek követelménye alól mentesülnek a pedagógusképzési területhez tartozó alapképzési szakokon, illetve más, szintén pedagógus-munkakörre felkészítő, pedagógiai jellegű szakképzettséget nyújtó (szakoktatói, szociálpedagógia, pedagógia) szakokon oklevelet szerzettek.

11.2.1. A KORMÁNYRENDELET SZERINTI ELSŐ TANÁRI SZAKKÉPZETTSÉG MEGVÁLASZTÁSÁRA VONATKOZÓ KÖVETELMÉNYEK:

A képzésbe az egyes első tanári szakképzettségek szerint meghatározott – az alábbiakban és a 4/A. számú mellékletben megfelelő alapképzési szakként megnevezett – alapképzési szak(ok)ról vagy szakirányokról, valamint az ezeknek megfelelő mesterképzési, illetve a korábbi – az 1993. évi LXXX. törvény szerinti – főiskolai vagy egyetemi szintű szakokról lehet belépni. A korábbi főiskolai és egyetemi szintű szakok megfeleltetését a kormányrendelet 4. számú melléklete tartalmazza. Ha a megfelelés e szerint nem állapítható meg, a megfelelő szakterületen szerzett 110 kredit értékű tanulmányok teljesítése az adott tanári szakképzettség megválasztásának feltétele, melynek megfeleltethetőségét a felsőoktatási intézmény saját hatáskörben ítéli meg.

Az első tanári szakképzettség megválasztásához megfelelőnek tekintendő alapképzési szakok, szakirányok szakképzettségeként:

a) A közoktatás műveltségi területein választható közismereti tanári szakképzettségek:

magyar nyelv és irodalom műveltségi terület

- magyartanár:
magyar alapképzési szak;

idegen nyelv műveltségi terület

- angoltanár:
anglisztika alapképzési szak;
- némettanár / német- és nemzetiséginémet-tanár:
a germanisztika alapképzési szak német vagy német nemzetiségi szakiránya;
- franciatanár:
a romanisztika alapképzési szak francia szakiránya;
- olasztanár:
a romanisztika alapképzési szak olasz szakiránya;
- spanyoltanár:
a romanisztika alapképzési szak spanyol szakiránya;

– román-tanár / román- és nemzetiségi román-tanár:
a romanisztika alapképzési szak román vagy román nemzetiségi szakiránya;

– romológiai tanár (romani nyelv és kultúra vagy beás nyelv és kultúra):
a bölcsészettudományi, társadalomtudományi, jogi és igazgatási, nemzetvédelmi és katonai, gazdaságtudományok, orvos- és egészségtudomány, pedagógusképzés, sporttudomány, művészet, művészetközvetítés képzési terület bármely alapképzési szakján szerzett alapképzési és romani, illetve beás nyelvből tett C típusú, középfokú, államilag elismert nyelvvizsga;

– orosz-tanár:
a szlavisztika alapképzési szak orosz szakiránya;

– bolgár-tanár / bolgár- és bolgár nemzetiségi-tanár:
a szlavisztika alapképzési szak bolgár szakiránya;

– lengyel-tanár / lengyel- és lengyel nemzetiségi-tanár:
a szlavisztika alapképzési szak lengyel szakiránya;

– horvát-tanár / horvát- és nemzetiségi horvát-tanár:
a szlavisztika alapképzési szak horvát vagy horvát nemzetiségi szakiránya;

– szerb-tanár / szerb- és nemzetiségi szerb-tanár:
a szlavisztika alapképzési szak szerb vagy szerb nemzetiségi szakiránya;

– szlovák-tanár / szlovák- és nemzetiségi szlovák-tanár:
a szlavisztika alapképzési szak szlovák vagy szlovák nemzetiségi szakiránya;

– szlovén-tanár / szlovén- és nemzetiségi szlovén-tanár:
a szlavisztika alapképzési szak szlovén vagy szlovén nemzetiségi szakiránya;

– ukrán-tanár / ukrán- és nemzetiségi ukrán-tanár:
a szlavisztika alapképzési szak ukrán vagy ukrán nemzetiségi szakiránya;

– latintanár:
az ókori nyelvek és kultúrák alapképzési szak klasszika filológia szakiránya;

– japán-tanár:
a keleti nyelvek és kultúrák alapképzési szak japán szakiránya;

– kínai-tanár:
a keleti nyelvek és kultúrák alapképzési szak kínai szakiránya;

– újjörög-tanár:
a keleti nyelvek és kultúrák alapképzési szak újjörög szakiránya;

– ógörög-tanár:
az ókori nyelvek és kultúrák alapképzési szak klasszika filológia szakiránya;

– portugál-tanár:

a romanisztika alapképzési szak portugál szakiránya;

matematika műveltségi terület

– matematikatanár:
matematika alapképzési szak;

ember és társadalom műveltségi terület

– történelemtanár:
történelem alapképzési szak;

– kommunikációtanár:
magyar, kommunikáció és médiatudomány, szociológia alapképzési szakok vagy a szabad bölcsészet alapképzési szak filmelmélet és filmtörténet, vagy kommunikáció és médiatudomány szakiránya;

– ember és társadalom műveltségterületi tanár:
történelem, néprajz, pszichológia, szabad bölcsészet, kulturális antropológia, kommunikáció és médiatudomány, szociológia, társadalmi tanulmányok alapképzési szakok;

– pedagógiatanár:
pedagógia, andragógia, pszichológia, szociálpedagógia alapképzési szakok vagy szabad bölcsészet alapképzési szak filozófia szakiránya, tanító, óvodapedagógus, gyógypedagógia. A felsorolt alapképzési szakokon (a szabadbölcsészet filozófia szakirányának kivételével) szerzett pedagógiai-pszichológiai ismeretek tekintetében legalább 25 kredit teljesítését el kell ismerni;

ember a természetben műveltségi terület

– biológiatanár:
biológia vagy biomérnöki alapképzési szak;

– fizikatanár:
fizika, gépészmérnöki, energetikai mérnöki vagy anyagmérnöki alapképzési szak;

– kémiatanár:
kémia, vegyészmérnöki vagy anyagmérnöki alapképzési szak;

– természetismeret-tanár
természetismeret, biológia, fizika, földrajz, földtudományi, kémia, környezettudomány alapképzési szak;

földünk-környezetünk műveltségi terület

– földrajztanár:
földrajz vagy földtudományi alapképzési szak;

– környezettan-tanár:

biológia, fizika, kémia, földrajz, földtudományi, környezettan, környezetmérnöki, erdőmérnöki, környezetgazdálkodási agrármérnöki vagy természetvédelmi mérnöki alapképzési szak;

művészetek műveltségi terület

– ének-zene tanár:

ének-zene, előadóművészet, alkotóművészet és muzikológia alapképzési szak;

– mozgóképkultúra- és médiaismeret-tanár:

mozgóképkultúra- és médiaismeret, kommunikáció és médiatudomány vagy média design alapképzési szak, a szabad bölcsészet alapképzési szak filmelmélet és filmtörténet vagy kommunikáció és médiatudomány szakiránya;

– vizuális- és környezetkultúra-tanár:

kézműves, környezetkultúra, plasztikai ábrázolás, képi ábrázolás, elektronikus ábrázolás, kerámiatervezés, üvegtérvezés, fémművesség, formatervezés, textiltervezés, tervezőgrafika, fotográfia, alkalmazott látványtervezés, animáció, design- és művészetelmélet, média design vagy építőművészet alapképzési szak;

informatika műveltségi terület

– informatikatanár:

programtervező informatikus, gazdaságinformatikus, mérnök informatikus vagy informatikus könyvtáros alapképzési szak;

testnevelés és sport műveltségi terület

– testnevelőtanár:

testnevelő-edző alapképzési szak;

– egészségfejlesztés-tanár:

rekreációs szervezés és egészségfejlesztés, testnevelő-edző, humánkineziológia, ápolás és betegellátás, egészségügyi gondozás és prevenció, egészségügyi szervező, gyógypedagógia, vagy szociálpedagógia alapképzési szak.

b) A szakképzés, művészeti szakképzés, illetve alapfokú művészetoktatás területein választható szakmai, művészeti tanári szakképzettségek:

műszaki, informatikai szakképzés

– mérnöktanári szakképzettségek:

a műszaki/informatikai képzési területen a mérnöktanári szakképzettségnek megfelelő mérnöki/informatikai alapképzési szakok (anyagmérnök, faipari mérnök, könnyűipari mérnök, biomérnök, környezetmérnök, vegyészmérnök, építőmérnök, földtudományi mérnök, építészmérnök, ipari termék és formatervező mérnök, gépészmérnök, közlekedésmérnök, mechatronikai mérnök, had- és biztonságtechnikai mérnök, energetikai mérnök,

villamosmérnök, gazdálkodási mérnök, mérnök informatikus), valamint a műszaki szakoktató alapképzési szak.

A műszaki szakoktató alapképzési szakról belépők esetén a belépési feltétel az adott mérnök-tanári szakképzettségnek megfelelő műszaki szakoktatói szakirány, valamint hogy a mérnöki ismeretek tekintetében a szakiránytól függően 130–150 kredit elismerhető legyen. Az adott alapképzési szak mérnöki/mérnök-informatikai szakképzettség hiányzó ismereteinek kreditjeit a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan – a mesterszintű mérnök-tanári képesítő vizsgára való jelentkezésig – a felsőoktatási intézmény által meghatározottak szerint kell megszerezni. A tanári képesítés pedagógiai-pszichológiai ismeretei tekintetében 25 kredit teljesítését kell elismerni. Az e rendelet 4. számú mellékletének 6.2.1. pontja szerinti, a tanári felkészítést megalapozó pályaaorientációt segítő ismeretek követelményeinek teljesítése szakoktató alapképzési szakon szerzett szakképzettség esetén nem feltétele a mesterképzésbe való belépésnek;

agrár szakképzés

- agrár-mérnök-tanár szakképzettségek:

az agrár képzési területen az agrár-mérnök-tanár szakképzettségeknek megfelelő agrár alapképzési szakok (földmérő és földrendező mérnök, mezőgazdasági és élelmiszeripari gépészmérnök, tájrendező és kertépítő mérnök, erdőmérnök, gazdasági és vidékfejlesztési agrármérnök, informatikus és szakigazgatási agrármérnök, élelmiszer-mérnök, kertészmérnök, környezetgazdálkodási agrármérnök, természetvédelmi mérnök, vadgazda mérnök, állattenyésztő mérnök, mezőgazdasági mérnök, növénytermesztő mérnök), valamint a mezőgazdasági szakoktató.

A mezőgazdasági szakoktató alapképzési szakról belépők esetén a belépési feltétel az adott agrár-mérnök-tanári szakképzettségnek megfelelő mezőgazdasági szakoktatói szakirány. Az adott alapképzési szak agrár szakképzettség hiányzó ismereteinek kreditjeit a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan - a mesterszintű agrár-mérnök-tanári képesítő vizsgára való jelentkezésig - a felsőoktatási intézmény által meghatározottak szerint kell megszerezni. A tanári képesítés pedagógiai-pszichológiai ismeretei tekintetében 25 kredit teljesítését kell elismerni. Az e rendelet 4. számú mellékletének 6.2.1. pontja szerinti, a tanári felkészítést megalapozó pályaaorientációt segítő ismeretek követelményeinek teljesítése szakoktató alapképzési szakon szerzett szakképzettség esetén nem feltétele a mesterképzésbe való belépésnek.

gazdasági szakképzés

- közgazdász-tanári szakképzettségek:

a gazdaságtudományok képzési területen meghatározott alapképzési szakok:

elméleti közgazdaságtan szakirányon: alkalmazott közgazdaságtan, gazdaságelemzés alapképzési szakok; kereskedelem és marketing szakirányon: kereskedelem és marketing, nemzetközi gazdálkodás alapképzési szakok, pénzügy és számvitel szakirányon: pénzügy és számvitel alapképzési szak; turizmus-vendéglátás szakirányon turizmus-vendéglátás alapképzési szak, vállalkozási ismeretek szakirányon: gazdálkodás és menedzsment, emberi erőforrások, nemzetközi gazdálkodás alapképzési szakok az üzleti szakoktató alapképzési szaknak az adott közgazdász-tanári szakképzettségnek megfelelő szakiránya;

Az üzleti szakoktató alapképzési szakról belépők esetén a belépési feltétel az adott tanári szakképzettségnek megfelelő üzleti képzési ág alapképzési szakja. További feltétel az üzleti szakoktató szakképzettséggel rendelkezők esetében, hogy a gazdaságtudományi

ismeretek tekintetében a szakiránytól függően 130–140 kredit elismerhető legyen. Az adott alapképzési szak közgazdász szakképzettség hiányzó ismereteinek kreditjeit a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan – a mesterszintű közgazdász-tanári képesítő vizsgára való jelentkezésig – a felsőoktatási intézmény által meghatározottak szerint kell megszerezni. A tanári képesítés pedagógiai-pszichológiai ismeretei tekintetében 30 kredit teljesítését kell elismerni. Az e rendelet 4. számú mellékletének 6.2.1. pontja szerinti, a tanári felkészítést megalapozó pályaorientációt segítő ismeretek követelményeinek teljesítése szakoktató alapképzési szakon szerzett szakképzettség esetén nem feltétele a mesterképzésbe való belépésnek;

gyógypedagógiai szakképzés

- gyógypedagógia-tanár:
a gyógypedagógia alapképzési szak.

egészségügyi szakképzés

- egészségügyi tanári szakképzettségek:

Az alapképzési szakkal azonos nevű egészségügyi tanári szakképzettségek választásához az orvos- és egészségtudomány képzési terület egészségtudományi ágának az ápolás és betegellátás, az egészségügyi gondozás és prevenció, valamint az orvosi laboratóriumi és képzőképző diagnosztikai analitikus alapképzési szakjai (és az 1993. évi LXXX. tv. szerinti egészségügyi szakoknak az adott alapképzési szaknak megfelelő szakirányai), az egészségügyi tanár (ápolás és betegellátás), illetve az (egészségügyi gondozás és prevenció) szakképzettség választásához az 1993. évi LXXX. tv. szerinti főiskolai szintű egészségügyi szakoktató.

Az egészségügyi szakoktató alapképzési szakról belépők esetén az adott alapképzési szaknak a tanári szakképzettséghez szükséges, de az egészségügyi szakoktatóképzésben nem tanult, hiányzó szakterületi ismereteit – legalább 25 és legfeljebb 30 kreditértékben a tanári mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan – az egyéni külső iskolai gyakorlat megkezdéséig, a felsőoktatási intézmény által meghatározottak szerint kell megszerezni.

A tanári képesítés pedagógiai-pszichológiai ismeretei tekintetében 25 kredit teljesítését kell elismerni. Az e rendelet 4. számú mellékletének 6.2.1. pontja szerinti, a tanári felkészítést megalapozó pályaorientációt segítő ismeretek követelményeinek teljesítése szakoktató alapképzési szakon szerzett szakképzettség esetén nem feltétele a mesterképzésbe való belépésnek;

művészeti szakképzés, alapfokú művészetoktatás

- zenetanári szakképzettségek:

a művészeti képzési területen az előadóművészet alapképzési szaknak a zenetanári szakképzettségeknek megfelelő szakirányai (*klasszikus hangszer*: zongora, orgona, csembaló, harmonika, hárfa, gitár, lant, cimbalom, hegedű, mélyhegedű, gordonka, gordon, furulya, fuvola, oboa, klarinét, szaxofon, fagott, kürt, trombita, harsona, tuba, ütőhangszerek; *jazzhangszer*: jazz-zongora, jazzgitár, jazzbasszusgitár, jazzbőgő, jazzsaxofon, jazztrombita, jazzharsona, jazzdob; *klasszikus ének*: klasszikus ének; *jazzének*: jazzének; *egyházzene*: egyházzene-orgona, egyházzene-kórusvezetés, *népzene*: népi vonós, népi pengetős, népi fúvós, népi cimbalom, népi ének), továbbá

az alkotóművészet és muzikológia alapképzési szak megfelelő szakirányai (zeneszerzés, jazz-zeneszerzés, muzikológia, zeneismeret, zeneelmélet).

Az adott zenetanári szakképzettségtől eltérő alapképzési szakirányról belépők esetén a felsőoktatási intézmény – tantervében, belépési feltételként – a szakterületi ismeretek kiegészítését írhatja elő, amely ismeretek a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan is megszerezhetők.

– színjátéktanári szakképzettség:

bármilyen alapképzési szak, továbbá a felsőoktatási intézmény által meghatározott, a szín- és drámajáték területén szerzett, legalább 110 kredit értékű ismeret.

– tánctanári szakképzettségek:

a művészeti képzési területen a táncművész vagy a táncos és próbavezető alapképzési szakoknak a tánctanári szakképzettségeknek megfeleltethető szakirányai (klasszikus balett, néptánc, modern tánc, társastánc, kortárs tánc, divattánc, színházi tánc), vagy a koreográfus alapképzési szak. Az adott tánctanári szakképzettségtől eltérő alapképzési szakirányról belépők esetén a felsőoktatási intézmény – tantervében, belépési feltételként – a szakterületi ismeretek kiegészítését írhatja elő, amely ismeretek a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan is megszerezhetők.”

c) A hitoktatás területén választható tanári szakképzettség:

- hittanár-nevelő tanár:

katekéta-lelkipásztori munkatárs alapképzési szak, továbbá olyan alapképzési szak, amelyen a hallgatónak a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – a felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legalább 50 kredit a korábbi tanulmányai szerint a filozófiai-teológiai ismeretkörökben.

11.2.2. A KORMÁNYRENDELET SZERINTI MÁSODIK TANÁRI SZAKKÉPZETTSÉG MEGVÁLASZTÁSÁRA VONATKOZÓ KÖVETELMÉNYEK:

a) közismereti tanári szakképzettségek:

Valamennyi első közismereti szakképzettség választható második tanári szakképzettségként is bármely első tanári szakképzettséggel párhuzamosan.

A közismereti tanári szakképzettségek mellé – az ott meghatározott előfeltételek betartásával – a kizárólag másodikként jelölt tanári szakképzettségek bármelyike is választható.

Az első tanári szakképzettség második vagy újabb tanári szakképzettségként való megválasztásának előfeltétele az adott tanári szakképzettségnek megfelelő alapképzési szak ismereteiből legalább 50 kredit értékű – tantervben meghatározott – szakterületi ismeret elsajátítása. Az 50 kredites előtanulmányi követelmény alól mentesülnek azok, akik olyan alapképzési szakon, illetőleg az ennek megfelelő – az 1993. évi LXXX. törvény szerinti – főiskolai vagy egyetemi szintű szakon szereztek szakképzettséget, amelyet e rendelet 11.2.1. pontja a tanárképzésbe való belépésnél az első tanári szakképzettség megválasztásának feltételeként jelölt meg. A korábbi főiskolai és egyetemi szintű szakok megfeleltetését a

kormányrendelet 4. számú melléklete tartalmazza. Ettől eltérő, illetve további előfeltételek a következők:

- az idegen nyelv műveltségi területhez tartozó, nyelvtanári szakképzettségek második szakképzettségként való megválasztásának további feltétele – a latintanár, az ógörög tanár, a japántanár és a kínaitanár szakképzettségek kivételével – az adott idegen nyelvből tett, felsőfokú, C típusú, államilag elismert nyelvvizsga;

- a romológiatanár (romani nyelv és kultúra vagy beás nyelv és kultúra) szakképzettség második szakképzettségként való megválasztásának feltétele a tantervben meghatározott legalább 50 kredit értékű ismeret és romani, illetve beás nyelvből tett, C típusú, középfokú, államilag elismert nyelvvizsga;

- a természetismeret-tanár, valamint a kizárólag másodikként felsorolt ember és természet műveltségterületi-tanár szakképzettség másodikként vagy újabb szakképzettségként csak a biológia-, fizika-, földrajz-, kémia- vagy környezettan-tanár szakképzettség mellé vagy annak birtokában választható, az 50 kredites előtanulmány nem előfeltétel;

- az informatikatanár szakképzettség második vagy újabb szakképzettségként való megválasztásának feltétele a legalább 50 kredit értékű számítástudományi alapismeret és informatikai ismeret (tartalma: matematika és természettudományi alapismeretekből legalább 8 kredit, számítástudományi ismeretekből legalább 4 kredit, informatikai ismeretekből legalább 28 kredit) elsajátítása;

b) szakmai, művészeti tanári szakképzettségek:

A gyógypedagógia-tanár szakképzettség a gyógypedagógia alapképzési szakra épülően két tanári szakképzettséget adó képzésben szerezhető. A gyógypedagógia-tanár szakképzettség bármely közismereti tanári szakképzettséggel társítható. Az 5.1.1. pontban foglalt szakterületi ismeretek kreditjeiből, valamint az 5.1.2. pontban foglalt, pedagógiai, pszichológiai ismeretek 40 kredit keretéből együttesen legalább 30 kredit teljesítésként beszámítandó. A második tanári szakképzettség megválasztásának előfeltételeként meghatározott 50 kredit értékű szakterületi ismeret követelményei a gyógypedagógia-tanár szakképzettséggel párhuzamosan is teljesíthetők.

A szakmai és művészeti tanári szakképzettségek mellé, vagy azt követően – az ott meghatározott előfeltételek betartásával – a közismereti tanári szakképzettségek és a kizárólag másodikként jelölt tanári szakképzettségek bármelyike választható.

A zenetanár és a tánc tanár szakképzettség mellé – második tanári szakképzettségként – a zeneművészeti illetve a táncművészeti képzési ághoz tartozó másik zenetanári, illetve tánc tanári szakképzettség 50 kredit előtanulmányi követelmény teljesítése nélkül, párhuzamosan is felvehető.

c) hittanár-nevelő tanár szakképzettség:

A hittanár-nevelő tanári szakképzettség megszerezhető első vagy második tanári szakképzettségként, illetve a képzés végezhető egyszakos képzésként is.

Az elsőként választott hittanár-nevelő tanár szakképzettség mellé vagy azt követően a közismereti tanári szakképzettségek és a kizárólag másodikként jelölt tanári szakképzettségek bármelyike választható.

A második vagy újabb tanári szakképzettségként való megválasztásának előfeltétele a hittanár-nevelő tanár szakképzettséget megalapozó filozófiai-teológiai ismeretekből legalább 50 kredit értékű – tantervben meghatározott – szakterületi ismeret elsajátítása. Az 50 kredites előtanulmányi követelmény alól mentesülnek azok, akik hitéleti alapképzési szakon vagy az 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű ember-, erkölcs- és vallásismert tanár szakon szereztek szakképzettséget, illetve akik ilyen irányú tanulmányait a képző intézmény a kredit-beszámításra vonatkozó hatályos rendelkezések alapján elismeri.

11.2.3. A KORMÁNYRENDELET SZERINTI KIZÁRÓLAG MÁSODIK TANÁRI SZAKKÉPZETTSÉGGÉNT FELVEHETŐ SZAKKÉPZETTSÉG VÁLASZTÁSÁRA VONATKOZÓ KÖVETELMÉNYEK:

A kizárólag második tanári szakképzettségként felvehető a) pont alatti csoportban felsorolt szakképzettségek felvételének előfeltétele a szakképzettségenként alább felsorolt alapképzési szakok ismereteiből legalább 50 kredit értékű, tantervben meghatározott szakterületi ismereteinek elsajátítása.

Az a) pont szerinti tanári szakképzettségek újabb pedagógusi szakképzettséget nyújtó képzésként is felvehetők, amennyiben a felvétel feltétele valamely pedagógusi (gyógypedagógusi, tanítói, szociálpedagógusi, szakoktatói) alapképzési szak is lehet. A nem tanári mesterszakot követően is szerezhető egy – első - tanári szakképzettség a kizárólag második tanári szakképzettségként meghatározott szakképzettségek a) pont alatti csoportjában, az alábbi, szakterületi ismeretekre vonatkozó követelmények és mentességek figyelembe vételével.

Az 50 kredites előtanulmányi követelmény alól mentesülnek azok, akik

- a felsorolt alapképzési szak(ok)on alapfokozatot és szakképzettséget szereztek vagy
- az adott szaknak megfelelő első tanári szakképzettséget választottak vagy az ilyen tanári szakképzettséggel már rendelkeznek vagy
- e szakoknak megfelelő – az 1993. évi LXXX. törvény szerinti – főiskolai vagy egyetemi szintű szakon szereztek szakképzettséget. A korábbi főiskolai és egyetemi szintű szakok megfeleltetését a kormányrendelet 4. számú melléklete tartalmazza.

a) Az 50 kredit értékű szakterületi ismeret teljesítése az előfeltétele az alábbi tanári szakképzettségek felvételének:

– magyar mint idegen nyelv tanára:

magyar, bármely idegen nyelvi, történelem, néprajz vagy kulturális antropológia alapképzési szak;

A magyar mint idegen nyelv tanára szakképzettség második szakképzettségként való megválasztásának további feltétele bármely élő idegen nyelvből tett, felsőfokú, C típusú, államilag elismert nyelvvizsga;

A magyar mint idegen nyelv tanára szakképzettség a magyartanár, a történelemtanár, illetve bármely idegennyelv-tanár szakképzettséggel társítható.

– nyelv- és beszédfejlesztő tanár:
magyar vagy bármely idegen nyelvi alapképzési szak, a gyógypedagógia alapképzési szak logopédia vagy a hallássérültek pedagógiája szakiránya, a szabad bölcsészet kommunikáció és médiatudomány szakiránya, óvodapedagógus, tanító vagy a kommunikáció és médiatudomány alapképzési szak;

– ábrázológeometria- és műszakirajz-tanár:
matematika, építőművészet alapképzési szak vagy a műszaki vagy az informatikai képzési terület valamely alapképzési szakja, illetve az iparművészeti vagy képzőművészeti képzési ág bármely szakja keretében legalább 50 kredit értékű ábrázoló-geometriai és műszaki rajz szakterületi ismeret;

– hon- és népismerettanár:
magyar, történelem, néprajz, kulturális antropológia alapképzési szak;

– etikatanár (erkölcstanár):
szabad bölcsészet etika, filozófia, vallástudomány szakiránya, katekéta-lelkipásztori munkatárs alapképzési szak, az 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai szintű ember-, erkölcs- és vallásismeret szak;

– gyógytestnevelő tanár:
testnevelő-edző, rekreációs szervezés és egészségfejlesztés alapképzési szakok;

– technikatanár:
fizika, környezettudomány alapképzési szak, a műszaki képzési terület valamely alapképzési szakja, a tanító (technika műveltségi terület) alapképzési szak;

– életviteli és gyakorlati ismeretek műveltségterületi-tanár:
pedagógia, szociálpedagógia, továbbá a tanító (technika vagy családi, háztartási, gazdasági ismeretek műveltségi terület) alapképzési szak, valamint az 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai szintű háztartásökonómia-életvitel tanár szak vagy a gazdaságismeret-tanár szak;

– háztartásgazdálkodás-tanár:
gazdasági vagy az agrár képzési terület valamely alapképzési szakja, továbbá a tanító (technika vagy családi, háztartási, gazdasági ismeretek műveltségi terület) alapképzési szak, az 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai háztartásökonómia-életvitel tanár szak;

– a fogyatékosok rekreációja-tanár:
gyógypedagógia, a rekreációs szervezés és egészségfejlesztés, testnevelő-edző alapképzési szak;

– ügyviteltanár:
magyar alapképzési szak ügyvitel szakiránya, üzleti szakoktató ügyviteli szakiránya;

b) Nyelvvizsga a feltétele az alábbi tanári szakképzettség felvételének:

– szaktárgyat idegen nyelven oktató tanár:
a szakképzettség az adott szaktárgy oktatására jogosító első tanári szakképzettség mellé vagy annak birtokában választható; felvételéhez az adott idegen nyelvből – amely nem lehet

azonos az első tanári szakképzettségként választott nyelvtanári szakkal – legalább felsőfokú, C típusú, államilag elismert nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges.

c) Nincs meghatározott előfeltétele az alábbi tanári szakképzettségek felvételének:

- drámapedagógia-tanár
- múzeumpedagógia-tanár
- játék- és szabadidő-szervező tanár
- multikulturális nevelés tanára
- inkluzív nevelés tanára
- család- és gyermekvédő tanár
- tanulási- és pályatanácsadási-tanár
- tehetségfejlesztő tanár
- kollégiumi nevelőtanár
- pedagógiai értékelés és mérés tanára
- tantervfejlesztő tanár
- minőségfejlesztés-tanár
- andragógus tanár
- könyvtárpedagógia-tanár.

4/A. számú melléklet az alap- és mesterképzési szakok képzési és kimeneti követelményeiről szóló 15/2006. (IV. 3.) OM rendelethez

**A CIKLUSOKRA BONTOTT, OSZTOTT KÉPZÉS ALAPKÉPZÉSI SZAKJAIRA
ÉPÜLŐEN VÁLASZTHATÓ ELSŐ ÉS MÁSODIK SZAKKÉPZETTSÉGEK
MEGVÁLASZTÁSÁNAK ELŐKÉPZETTSÉGI FELTÉTELEI**

1. Az első tanári szakképzettség megválasztásához megfelelőnek tekintendő alapképzési szak vagy alapképzési szak szakiránya (a 4. számú melléklet 11.2.1. alpontjához):

a) A közoktatás műveltségi területein választható közis mereti tanári szakképzettségek:

Műveltségi terület	Első tanári szakképzettségek ¹	Az első tanári szakképzettség választásához megfelelő alapképzési szakok ² vagy alapképzési szak szakirányai és egyéb feltételek
magyar nyelv és irodalom	magyartanár	- magyar
idegen nyelv	angoltanár ^{3*}	- anglisztika
	némettanár/német- és nemzetiséginémet-tanár*	- germanisztika német szakiránya - germanisztika német nemzetiségi szakiránya
	franciatanár*	- romanisztika francia szakiránya
	olasztanár*	- romanisztika olasz szakiránya
	spanyoltanár*	- romanisztika spanyol szakiránya
	romántanár/román- és nemzetiségioromán-tanár*	- romanisztika román szakiránya - romanisztika román nemzetiségi szakiránya
	romológiatanár (romani nyelv és kultúra vagy beás nyelv és kultúra)	- bölcsészettudományi, társadalomtudományi, jogi és igazgatási, nemzetvédelmi és katonai, gazdaságtudományok, orvos- és egészségtudomány, pedagógusképzés, sporttudomány, művészet, művészetközvetítés képzési terület összes szakja, valamint romani/beás nyelvből tett C típusú, középfokú államilag elismert nyelvvizsga
	orosztanár*	- szlavisztika orosz szakiránya
	bolgártanár/bolgár- és nemzetiségibolgár-tanár*	- szlavisztika bolgár szakiránya - szlavisztika bolgár nemzetiségi szakiránya
	lengyeltanár/lengyel- és nemzetiségilengyel-tanár*	- szlavisztika lengyel szakiránya - szlavisztika lengyel nemzetiségi szakiránya
	horváttanár/horvát- és nemzetiségihorvát-tanár*	- szlavisztika horvát szakiránya - szlavisztika horvát nemzetiségi

Műveltségi terület	Első tanári szakképzettségek ¹	Az első tanári szakképzettség választásához megfelelő alapképzési szakok ² vagy alapképzési szak szakirányai és egyéb feltételek
		szakirány
	szerb tanár/szerb- és nemzetiség szerb-tanár*	- szlavisztika szerb szakirány - szlavisztika szerb nemzetiségi szakirány
	szlovák tanár/szlovák- és nemzetiség szlovák-tanár*	- szlavisztika szlovák szakirány - szlavisztika szlovák nemzetiségi szakirány
	szlovén tanár/szlovén- és nemzetiség szlovén-tanár*	- szlavisztika szlovén szakirány - szlavisztika szlovén nemzetiségi szakirány
	ukrán tanár/ukrán- és nemzetiség ukrán-tanár*	- szlavisztika ukrán szakirány - szlavisztika ukrán nemzetiségi szakirány
	latin tanár	- ókori nyelvek és kultúrák klasszika-filológia szakirány
	japán tanár	- keleti nyelvek és kultúrák japán szakirány
	kínai tanár	- keleti nyelvek és kultúrák kínai szakirány
	újgörög tanár/újgörög- és nemzetiség görög-tanár*	- keleti nyelvek és kultúrák újgörög szakirány
	ógörög tanár	- ókori nyelvek és kultúrák klasszika-filológia szakirány
	portugál tanár*	- romanisztika portugál szakirány
matematika	matematika tanár	- matematika
ember és társadalom	történelem tanár	- történelem
	kommunikáció tanár	- kommunikáció és médiatudomány - magyar - szabad bölcsészet kommunikáció- és médiatudomány szakirány - szabad bölcsészet filmelmélet és filmtörténet szakirány - szociológia
	ember és társadalom műveltségterületi tanár	- történelem - néprajz - pszichológia - szabad bölcsészet - kulturális antropológia - kommunikáció és médiatudomány - szociológia - társadalmi tanulmányok
	pedagógia tanár	- pedagógia

Műveltségi terület	Első tanári szakképzettségek ¹	Az első tanári szakképzettség választásához megfelelő alapképzési szakok ² vagy alapképzési szak szakirányai és egyéb feltételek
		- andragógia - szociálpedagógia - pszichológia - tanító - óvodapedagógus - gyógypedagógia - szabad bölcsészet filozófia szakiránya. Utóbbi kivételével a pedagógiai-pszichológiai ismeretek tekintetében legalább 25 kredit teljesítését el kell ismerni.
ember a természetben	biológiai tanár	- biológia - biomérnöki
	fizika tanár	- fizika - gépészmérnöki - energetikai mérnöki - anyagmérnöki
	kémia tanár	- kémia - vegyészmérnöki - anyagmérnöki
	természetismeret-tanár	- természetismeret - biológia - fizika - földrajz - földtudományi - kémia - környezettudomány
földünk és környezetünk	földrajz tanár	- földrajz - földtudományi
	környezettan-tanár	- biológia, - kémia, - fizika, - környezettan - földrajz - földtudományi - környezetmérnöki - erdőmérnöki - környezetgazdálkodási agrármérnöki - természetvédelmi mérnöki
művészetek	ének-zene tanár	- ének-zene - alkotóművészet és muzikológia - előadóművészet

Műveltségi terület	Első tanári szakképzettségek ¹	Az első tanári szakképzettség választásához megfelelő alapképzési szakok ² vagy alapképzési szak szakirányai és egyéb feltételek
	mozgóképkultúra- és médiaismeret-tanár	- mozgóképkultúra és médiaismeret - kommunikáció és médiatudomány - szabad bölcsészet filmelmélet és -történet szakiránya - szabad bölcsészet kommunikáció és médiatudomány szakiránya
	vizuális- és környezetkultúra-tanár	- kézműves - környezetkultúra - plasztikai ábrázolás - képi ábrázolás - elektronikus ábrázolás - kerámiatervezés - üveghtervezés - fém-művesség - formatervezés - textiltervezés - tervező grafika - fotográfia - alkalmazott látványtervezés - animáció - design és művészetelmélet - média design - építőművészet
informatika	informatikatanár	- gazdaságinformatikus - mérnök informatikus - programtervező informatikus - informatikus könyvtáros
testnevelés és sport	testnevelő tanár	- testnevelő-edző
	egészségfejlesztés-tanár	- rekreációs szervezés és egészségfejlesztés - testnevelő-edző - ápolás és betegellátás - egészségügyi gondozás és prevenció - egészségügyi szervező - gyógy pedagógia - szociálpedagógia - humán kinézio lógia

1 Az a) pont alatt felsorolt első közismereti tanári szakképzettségeket - a szakterület ismereteiből megszerzett 50 kredit teljesítése esetén - második tanári szakképzettségként is választani lehet, bármely első tanári szakképzettség mellé vagy újabb tanári szakképzettséget nyújtó képzésben. Meghatározott alapképzési szakon végzettek mentesülnek az 50 kredit teljesítése alól (lásd a jobb oldali oszlopban és lábjegyzetében), valamint mentesülnek az azonos szakképzettséget nyújtó nem tanári mesterképzési szakon végzettek is.

2 Az első szakképzettség második vagy újabb tanári szakképzettségként való választásakor abban az esetben jár a mentesség az 50 kredites előképzettség követelménye alól, ha az első és a második szakképzettség bemeneti

feltételei is teljesülnek azáltal, hogy az alapképzési szak mindkét tanári szakképzettség választásához megfelel, illetve mindkét szakképzettség jobb oldali oszlopában szerepel.

3 Az első szakképzettség második vagy újabb tanári szakképzettségként való választásakor a *-gal jelölt tanári szakképzettség felvételének feltétele felsőfokú C típusú államilag elismert vagy azzal egyenértékű nyelvvizsga.

b) A szakképzés, művészeti szakképzés, illetve alapképzési művészetoktatás területein választható szakmai, művészeti tanári szakképzettségek:

Szakképzés, művészeti szakképzés, illetve alapképzési művészetoktatás területei	Szakmai vagy művészeti tanári szakképzettségek	Az első tanári szakképzettség választásához megfelelő alapképzési szakok ⁴ és egyéb feltételek
műszaki, informatikai szakképzés	mérnökstanár (anyagmérnök) mérnökstanár (faipari mérnök) mérnökstanár (könnyűipari mérnök) mérnökstanár (biomérnök) mérnökstanár (környezetmérnök) mérnökstanár (vegyésszmérnök) mérnökstanár (építőmérnök) mérnökstanár (földtudományi mérnök) mérnökstanár (építészmérnök) mérnökstanár (ipari termék- és formatervező mérnök) mérnökstanár (gépészmérnök) mérnökstanár (közlekedésmérnök) mérnökstanár (mechatronikai mérnök) mérnökstanár (had- és biztonságtechnikai mérnök) mérnökstanár (energetikai mérnök) mérnökstanár (villamosmérnök) mérnökstanár (gazdálkodási mérnök) mérnökstanár (mérnök informatikus)	a belépéshez a műszaki, informatikai képzési területen a mérnökstanári szakképzettségeknek megfelelő mérnöki/informatikai alapképzési szakok, valamint a műszaki szakoktató szak azonos vagy hasonló szakiránya; ez utóbbi esetben a pedagógiai-pszichológiai ismeretek tekintetében 25 kredit teljesítését kell elismerni
agrár szakképzés	agrár-mérnökstanár (földmérő és földrendező mérnök) agrár-mérnökstanár (mezőgazdasági és	a belépéshez az agrár képzési területen a mérnökstanári szakképzettségeknek megfelelő agrár alapképzési szakok,

Szakképzés, művészeti szakképzés, illetve alapfokú művészetoktatás területei	Szakmai vagy művészeti tanári szakképzettségek	Az első tanári szakképzettség választásához megfelelő alapképzési szakok ⁴ és egyéb feltételek
	élelmiszeripari gépészmérnök) agrár-mérnök tanár (tájrendező és kertépítő mérnök) agrár-mérnök tanár (erdőmérnök) agrár-mérnök tanár (gazdasági és vidékfejlesztési agrármérnök) agrár-mérnök tanár (informatikus és szakigazgatási agrármérnök) agrár-mérnök tanár (élelmiszermérnök) agrár-mérnök tanár (kertészmérnök) agrár-mérnök tanár (környezetgazdálkodási agrármérnök) agrár-mérnök tanár (természetvédelmi mérnök) agrár-mérnök tanár (vadgazda mérnök) agrár-mérnök tanár (állattenyésztő mérnök) agrár-mérnök tanár (mezőgazdasági mérnök) agrár-mérnök tanár (növénytermesztő mérnök) agrár-mérnök tanár (mezőgazdasági szakoktató)	valamint az agrár szakoktató szak azonos vagy hasonló szakiránya; ez utóbbi esetben a pedagógiai-pszichológiai ismeretek tekintetében 25 kredit teljesítését kell elismerni
gazdasági szakképzés	közgazdász tanár (elméleti gazdaságtan) közgazdász tanár (kereskedelem és marketing)	a gazdaságtudományi képzési területen meghatározott az adott tanári szakképzettséggel azonos vagy azonos képzési ághoz tartozó

Szakképzés, művészeti szakképzés, illetve alapfokú művészetoktatás területei	Szakmai vagy művészeti tanári szakképzettségek	Az első tanári szakképzettség választásához megfelelő alapképzési szakok ⁴ és egyéb feltételek
	közgazdász tanár (pénzügy és számvitel) közgazdász tanár (turizmus-vendéglátás) közgazdász tanár (vállalkozási ismeretek)	alapképzési szak, valamint a gazdasági szakoktató szak azonos vagy hasonló szakiránya; ez utóbbi esetben a pedagógiai-pszichológiai ismeretek tekintetében 30 kredit teljesítését kell elismerni
egészségügyi szakképzés	egészségügyi tanár (ápolás és betegellátás), egészségügyi tanár (egészségügyi gondozás és prevenció) egészségügyi tanár (orvosi laboratóriumi és képalkotó diagnosztikai analitikus)	az adott tanári szakképzettségnek megfelelően: - ápolás és betegellátás, - egészségügyi gondozás és prevenció, - orvosi laboratóriumi és képalkotó diagnosztikai analitikus, - az 1993. évi LXXX. tv. szerinti főiskolai szintű egészségügyi szakoktató az ápolás és betegellátás vagy az egészségügyi gondozás és prevenció egészségügyi tanári szakképzettséget választhatja. Részére a pedagógiai és pszichológiai ismeretek tekintetében 25 kredit teljesítését kell elismerni, amely terhére 25-30 kreditértékben a hiányzó szakterületi ismereteket kell pótolni
gyógyypedagógiai	gyógyypedagógia-tanár	- gyógyypedagógia
művészeti szakképzés, alapfokú művészetoktatás	zongoratanár	- előadóművészet klasszikus zongora szakiránya
	orgonatanár	- előadóművészet klasszikus zongora, klasszikus orgona, egyházzene-orgona szakirányai
	csembalótanár	- előadóművészet klasszikus zongora, klasszikus csembaló szakirányai
	harmonikatanár	- előadóművészet klasszikus harmonika szakiránya
	hárfa tanár	- előadóművészet klasszikus zongora, klasszikus hárfa szakirányai

Szakképzés, művészeti szakképzés, illetve alapfokú művészetoktatás területei	Szakmai vagy művészeti tanári szakképzettségek	Az első tanári szakképzettség választásához megfelelő alapképzési szakok ⁴ és egyéb feltételek
	gitártanár	- előadóművészet klasszikus gitár, klasszikus lant szakirányai
	lanttanár	- előadóművészet klasszikus gitár, klasszikus lant szakirányai
	cimbalomtanár	- előadóművészet klasszikus cimbalom, népi cimbalom szakirányai
	hegedűtanár	- előadóművészet klasszikus hegedű, klasszikus mélyhegedű szakirányai
	mélyhegedűtanár	- előadóművészet klasszikus hegedű, klasszikus mélyhegedű szakirányai
	gordonkatanár	- előadóművészet klasszikus gordonka szakiránya
	gordontanár	- előadóművészet klasszikus gordon, klasszikus gordonka szakirányai
	furulyatanár	- előadóművészet klasszikus furulya, klasszikus fuvola, klasszikus oboa, klasszikus klarinét, klasszikus fagott szakirányai
	fuvolatanár	- előadóművészet klasszikus fuvola szakiránya
	oboatanár	- előadóművészet klasszikus oboa szakiránya
	klarinéttanár	- előadóművészet klasszikus klarinét szakiránya
	szaxofontanár	- előadóművészet klasszikus szaxofon, klasszikus klarinét szakirányai
	fagott-tanár	- előadóművészet klasszikus fagott szakiránya
	kürt-tanár	- előadóművészet klasszikus kürt szakiránya
	trombitatanár	- előadóművészet klasszikus trombita szakiránya
	harsonatanár	- előadóművészet klasszikus harsona, klasszikus tuba szakirányai
	tubatanár	- előadóművészet klasszikus tuba, klasszikus harsona szakirányai
	ütőhangszertanár	- előadóművészet klasszikus

Szakképzés, művészeti szakképzés, illetve alapfokú művészetoktatás területei	Szakmai vagy művészeti tanári szakképzettségek	Az első tanári szakképzettség választásához megfelelő alapképzési szakok ⁴ és egyéb feltételek
		ütőhangszer szakiránya
	ének tanár	- előadóművészet klasszikus ének szakiránya
	egyházzene tanár (egyházzene-orgona)	- előadóművészet egyházzene-orgona szakiránya
	egyházzene tanár (egyházzene-kórusvezetés)	- előadóművészet egyházzene-kórusvezető szakiránya
	népzenetanár (népi vonós (hegedű, brácsa, nagybőgő-cselló-ütőgardon), népi pengetős (citera-tambura-koboz-tekerő), népi fúvós (furulya-duda, klarinét-tárogató), népi cimbalom)	- előadóművészet népi vonós (hegedű, brácsa, nagybőgő-cselló-ütőgardon), népi pengetős (citera-tambura-koboz-tekerő), népi fúvós (furulya-duda, klarinét-tárogató), népi cimbalom szakiránya
	népzenetanár (népi ének)	- előadóművészet népi ének szakiránya
	jazz-zongora-tanár	- előadóművészet jazz-zongora, klasszikus zongora szakirányai
	jazzgitár-tanár	- előadóművészet jazzgitár, klasszikus gitár szakirányai
	jazzbasszusgitár-tanár	- előadóművészet jazzbasszusgitár, klasszikus gitár szakirányai
	jazzbőgő-tanár	- előadóművészet jazzbőgő, klasszikus gordon szakirányai
	jazzsaxofon-tanár	- előadóművészet jazzsaxofon, klasszikus saxofon, klasszikus klarinét szakirányai
	jazztrombita-tanár	- előadóművészet jazztrombita, klasszikus trombita szakirányai
	jazzharsona-tanár	- előadóművészet jazzharsona, klasszikus harsona szakirányai
	jazzdob-tanár	- előadóművészet jazzdob, klasszikus ütőhangszer szakirányai
	jazzének-tanár	- előadóművészet jazzének, klasszikus ének szakirányai
	zeneismeret-tanár	- alkotóművészet és muzikológia muzikológia, zeneismeret, zeneelmélet, zeneszerzés, jazz-zeneszerzés szakirányai - előadóművészet zenekar- és kórusvezetés szakiránya
	zeneszerzés-tanár	- alkotóművészet és muzikológia

Szakképzés, művészeti szakképzés, illetve alapfokú művészetoktatás területei	Szakmai vagy művészeti tanári szakképzettségek	Az első tanári szakképzettség választásához megfelelő alapképzési szakok ⁴ és egyéb feltételek
		zeneszerzés, jazz-zeneszerzés szakirányai
	jazz-zeneszerzés-tanár	- alkotóművészet és muzikológia jazz-zeneszerzés szakiránya
	színjátéktanár	- bármilyen alapképzési szak, valamint 110 kredit értékű szín- és drámajáték ismeret
	tánc tanár (klasszikus balett), tánc tanár (néptánc), tánc tanár (modern tánc), tánc tanár (kortárs tánc), tánc tanár (színházi tánc), tánc tanár (társastánc), tánc tanár (divattánc), tánc tanár (tánc történet és -elmélet),	- táncművész - koreográfus - táncos és próbavezető

c) A hitoktatási területen szerezhető tanári szakképzettség:

Hitoktatási terület	hittanár-nevelő tanár	- katekéta-lelkipásztori munkatárs ⁵
---------------------	-----------------------	---

⁴ A b) pont alatt felsorolt első szakképzettségek második (vagy újabb) szakképzettségként - azonos területen belül meghatározott néhány kivételtől eltekintve - nem választhatók. Ezek mellé is választhatók azonban az a) pont alatt felsorolt szakképzettségek az adott szakterületen szerzett 50 kredites tanulmányok teljesítése esetén.

⁵ A hittanár-nevelő tanári szakképzettség megszerezhető első vagy második tanári szakképzettségként, illetve a képzés végezhető egyszakos képzésként. A második tanári szakképzettségként való felvétel előfeltétele 50 kredit értékű szakterületi ismeret teljesítése filozófiai-teológiai ismeretkörökben felsőoktatási törvényben meghatározott összevetése alapján.

2. A KIZÁRÓLAG MÁSODIKÉNT VAGY ÚJABB SZAKKÉPZETTSÉGGÉNT MEGSZEREZHETŐ TANÁRI SZAKKÉPZETTSÉGEK (A 4. SZÁMÚ MELLÉKLET 11.2.2. ALPONTJÁHOZ):

a) 50 kredit értékű szakterületi ismeret teljesítését követően felvehető tanári szakképzettségek:

Bármely tanári szakképzettség mellé vagy után választható kizárólag második tanári szakképzettségek	Az 50 kredit alóli mentességhez ⁶ megfelelő alapképzési szakok vagy alapképzési szak szakirányai, továbbá a szakképzettség első tanári szakképzettség mellé választásának a feltétele
magyar mint idegen nyelv tanára*	- magyar - bármely idegen nyelvi alapképzési szak - kulturális antropológia - történelem

Bármely tanári szakképzettség mellé vagy után választható kizárólag második tanári szakképzettségek	Az 50 kredit alóli mentességhez ⁶ megfelelő alapképzési szakok vagy alapképzési szak szakirányai, továbbá a szakképzettség első tanári szakképzettség mellé választásának a feltétele
	- néprajz
nyelv- és beszédfejlesztő tanár ⁷	- magyar - bármely idegen nyelvi alapképzési szak - gyógypedagógia logopédia szakiránya - gyógypedagógia hallássérültek pedagógiája szakiránya - kommunikáció és médiatudomány - szabad bölcsészet kommunikáció és médiatudomány szakiránya - óvodapedagógus - tanító
ábrázológeometria- és műszakrajz-tanár	- matematika - műszaki képzési terület bármely szakja - informatikai képzési terület bármely szakja - építőművészet - az iparművészeti vagy képzőművészeti képzési ág bármely szakjáról az, aki 50 kredit értékű ábrázológeometria és műszaki rajz szakterületi ismertetet szerzett
hon- és népismerettanár	- magyar - történelem - néprajz - kulturális antropológia
filozófianár	- szabad bölcsészet filozófia szakiránya
etikatanár	- szabad bölcsészet etika szakiránya - szabad bölcsészet filozófia szakiránya - szabad bölcsészet vallástudomány szakiránya - az 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai szintű ember- erkölcs- és vallásismeret-tanár - katekéta-lelkipásztori munkatárs alapképzési szak
pedagógiatanár ⁷	- pedagógia - andragógia - szociálpedagógia - pszichológia gyógypedagógia, tanító alapképzési szakon szerzett pedagógiai ismereteket legalább 25 kredit értékben be kell számítani
gyógytestnevelő tanár ⁷	- testnevelő-edző - rekreációs szervezés és egészségfejlesztés
technikatanár ⁷	- fizika - környezettudomány - műszaki képzési terület bármely szakja - tanító (technika műveltségi terület)

Bármely tanári szakképzettség mellé vagy után választható kizárólag második tanári szakképzettségek	Az 50 kredit alóli mentességhez ⁶ megfelelő alapképzési szakok vagy alapképzési szak szakirányai, továbbá a szakképzettség első tanári szakképzettség mellé választásának a feltétele
életviteli és gyakorlati ismeretek műveltségterületi-tanár ⁷	- pedagógia - szociálpedagógia - tanító (technika vagy családi, háztartási, gazdasági ismeretek műveltségi terület) - az 1993. évi LXXX. törvény szerinti háztartásökonómia-életvitel szakos tanár - az 1993. évi LXXX. törvény szerinti gazdaságismeret szakos tanár
háztartásgazdálkodás-tanár ⁷	- gazdasági képzési terület bármely szakja - agrár képzési terület bármely szakja - tanító (technika vagy családi, háztartási, gazdasági ismeretek műveltségi terület) - az 1993. évi LXXX. törvény szerinti háztartásökonómia-életvitel szakos tanár
fogyatékosok rekreációja-tanár ⁷	- gyógypedagógia - rekreációs szervezés és egészségfejlesztés - testnevelő-edző
ügyvitel-tanár	- magyar ügyvitel szakiránya - üzleti szakoktató ügyviteli szakiránya

6 Az a) pont szakképzettségeit azonos szakterületen szerzett mesterképzési szak elvégzését követően újabb, tanári mesterfokozatot adó szakon első tanári szakképzettségként, az 50 kredit előfeltétel nélkül is meg lehet szerezni.

7 A jobb oldali oszlopban meghatározott egyéb pedagógusi szakképzettség után, első tanári szakképzettséget adó mesterképzési szakként is el lehet végezni.

b) Nyelvvizsga teljesítését követően felvehető tanári szakképzettség

szaktárgyat idegen nyelven oktató tanár (megjelölve az első tanári szakképzettséget)	bármely első tanári szakképzettség mellé vagy annak megszerzését követően választható tanári szakképzettség, melynek feltétele az oktatás nyelvből egy államilag elismert, vagy azzal egyenértékű felső fokú (C1), komplex típusú nyelvvizsga
--	---

c) Intézményi hatáskörben meghatározott feltétellel választható kizárólag második tanári szakképzettségek

drámapedagógia-tanár, múzeumpedagógia-tanár, játék- és szabadidő-szervező tanár, multikulturális nevelés tanára, inkluzív nevelés tanára, család- és gyermekvédő tanár, tanulási- és pályatanácsadási-tanár, tehetségfejlesztő tanár, kollégiumi nevelőtanár, pedagógiai értékelés és mérés tanára, tantervfelkészítő tanár, andragógus tanár, könyvtárpedagógia-tanár, minőségfejlesztés-tanár.